

07.05.2018

Kokousaika 07.05.2018 16:00 - 17:53

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Kivekäs, Otso	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja
Arhinmäki, Paavo	kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja
Ohisalo, Maria	
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Raatikainen, Mika	
Rantala, Marcus	
Rydman, Wille	poissa: 283, 284 ja 302 §:t
Sevander, Tomi	
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Oskala, Hannu	varajäsen
Pajunen, Jenni	varajäsen
Said Ahmed, Suldaan	varajäsen
Sazonov, Daniel	varajäsen
	poissa: 283, 284 ja 302 §:t
Taipale, Kaarin	varajäsen
Urho, Ulla-Marja	varajäsen
	poistui 16:23, poissa: 275 - 326 §:t

Muut

Kousa, Tuuli	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Pohjaniemi, Marju	henkilöstöjohtaja

07.05.2018

Raitio, Markku Rinkineva, Marja-Leena Rope, Jenni Saxholm, Tuula Summanen, Juha Peltonen, Antti	va. tietotekniikka- ja viestintäjohtaja elinkeinojohtaja kaupunginlakimies rahoitusjohtaja hallintojohtaja hallintopäällikkö poistui 16:57, poissa: 286 - 326 §:t vs. kaupunginsihteerin poistui 17:32, poissa: 302 - 326 §:t vs. kaupunginsihteerin
Nelskylä, Maria	tiedottaja
Tapiolinna, Hilikka Hopeakunnas, Maisa Tammisto, Mari Haahtela, Ilkka	hallintoasiantuntija maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö asiantuntija saapui 16:06, poistui 16:37, läsnä: osa 274 §:ää
Haaparinne, Peter	tiimipäällikkö asiantuntija saapui 17:30, poistui 17:31, läsnä: osa 300 §:ää
Puheenjohtaja	
Otso Kivekäs	kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja 273 - 326 §:t
Esittelijät	
Otso Kivekäs	varapuheenjohtaja 273 §
Sami Sarvilinna	kansliapäällikkö 274 - 326 §:t
Pöytäkirjanpitäjä	
Mari Tammisto	hallintoasiantuntija 273, 274 ja 277 - 326 §:t
Antti Peltonen	hallintopäällikkö 275 ja 276 §:t

07.05.2018

§	Asia	
273	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
274	Asia/32	Turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoivan työryhmän selvitys
275	Asia/2	V 15.5.2018, Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien yhteinen lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta
276	Asia/3	V 16.5.2018, Kulosaaren ostoskeskuksen asemakaavan muuttaminen (nro 12452, Svinhufvudintie 1)
277	Asia/4	V 16.5.2018, Ruoholahden Tanssin talon asemakaavan muuttaminen (nro 12492)
278	Asia/5	V 16.5.2018, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) seurantaraportti 2018
279	Asia/6	V 16.5.2018, Kaupunginhallituksen jäsenen valinta
280	Asia/7	V 16.5.2018, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenen valinta
281	Asia/8	V 16.5.2018, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta
282	Asia/9	V 16.5.2018, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite asiakasmaksujen perinnästä kaupungin omana toimintana
283	Asia/13	V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite kivihielestä luopumiseksi Salmisaaren voimalassa
284	Asia/10	V 16.5.2018, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite selvityksestä lisävaihtoehdosta kasvihuonepäästöjen vähentämiseen
285	Asia/11	V 16.5.2018, Valtuutettu Pia Kopran aloite asukas- ja yhdistystilojen saamiseksi Tapulikaupunkiin
286	Asia/12	V 16.5.2018, Valtuutettu Katju Aron aloite seksuaalisen häirinnän estämisestä Helsingin kaupungin työpaikoilla ja palveluissa
287	Asia/14	V 16.5.2018, Valtuutettu Otto Meren aloite valkoposkihanhien määrän ja niiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi
288	Asia/15	V 16.5.2018, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

07.05.2018

289	Asia/16	V 16.5.2018, Valtuutettu Atte Harjanteen aloite Kumpulanmäen kävelyreitit parantamiseksi
290	Asia/17	V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite Vartiosaaren virkistyskäytön kehittämisestä
291	Asia/18	V 16.5.2018, Valtuutettu Petra Malinin aloite lasten osapäivähoidon henkilöstömitoituksesta
292	Asia/19	V 16.5.2018, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön kotouttamistoiminnan voimavaroista
293	Asia/20	V 16.5.2018, Valtuutettu Maria Ohisaloon aloite lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoituksesta
294	Asia/21	V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen
295	Asia/22	V 16.5.2018, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sukupuolittietoisuuden budjetoinnin aloittamisesta
296	Asia/23	Lahjoitus Aalto-yliopistolle kaupunkitaloustieteen professuurin perustamiseen
297	Asia/24	Helsinki Region Marketing Oy:n pääomittaminen 2018
298	Asia/25	Kiinteistö Oy Kaapelitalon pääomittaminen Tanssin talo -hankkeeseen liittyen vuonna 2018
299	Asia/26	Kätilöopiston sairaalan vuokrasopimuksen ennen aikainen päättäminen
300	Asia/27	Maankäyttösopimuksen ja siihen liittyvän esisopimuksen tekeminen Kruunuvuoren Kiinteistöt Oy:n kanssa Kruunuvuoren asemakaavan 12330 liittyen (Laajasalo, Kruunuvuorenranta)
301	Asia/28	Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (SUMP, Sustainable Urban Mobility Plan)
302	Asia/29	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkistamiseksi
303	Asia/30	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamisesta mereen Helsingin ja Espoon välillä
304	Asia/31	Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen Kirkkonummen ja Helsingin välille
305	Asia/33	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi Hel-

07.05.2018

		singissä
306	Asia/34	Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite osoitmerkinnöistä
307	Asia/35	Valtuutettu Dan Koivulaakson toivomusponsi palvelujen kustannusvai- kuttavuuden mittareiden kehittämisestä
308	Asia/36	Valtuutettu Katju Aron toivomusponsi palveluiden hyvinvointivaikutus- ten seuraamisesta laadun ohella tuottavuustavoitteen toteuttamisessa
309	Asia/37	Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi matkailun aseman vahvista- misesta osana elinkeinopolitiikkaa
310	Asia/38	Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi edullisen vuokra-asuntotu- annon osuuden lisäämisestä
311	Asia/39	Valtuutettu Nina Hurun toivomusponsi täydennysrakentamisen kan- nusteiden edelleen kehittämisestä
312	Asia/40	Valtuutettu Nina Hurun toivomusponsi rakentamisen aloittamisen edel- lyttämän rakennuslupaprosessin tehostamisesta
313	Asia/41	Valtuutettu Petrus Pennasen toivomusponsi vähäpäästöisten ja luon- toystävällisten ratkaisujen kehittämisestä energiantuotantoon
314	Asia/42	Valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponsi Helsingin kaupungin saami- sista edelläkävijäksi ilmastonmuutokseen sopeutumisessa
315	Asia/43	Valtuutettu Jenni Pajusen toivomusponsi koskien sähkö- ja robottiau- tojen yleistymisen aiheuttamien muutoksien selvittämistä
316	Asia/44	Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi ikäihmisten kohtuu- hintaista ja esteettömää asumista
317	Asia/45	Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi ikäihmisten yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittämisestä asumisstrategiseksi painopisteeksi
318	Asia/46	Valtuutettu Seija Muurisen toivomusponsi huomion kiinnittämisestä ikäntyvien asumiseen
319	Asia/47	Valtuutettu Matti Parpalan toivomusponsi Maria 0-1 -alueen kehittämi- sistä keskeiseksi hankkeeksi
320	Asia/48	Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi varhaiskasvatuksen ja peruso- petuksen laatuohjelman valmisteleminen
321	Asia/49	Valtuutettu Jörn Donnerin toivomusponsi laaja-alaisen komitean aset- tamisesta visioimaan monimuotoista kulttuuri-ilmapiiriä

07.05.2018

322	Asia/50	Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi yksilöllisen lääkinnällisen kuntoutuksen lisäämisestä
323	Asia/51	Valtuutettu Matti Parpalan toivomusponsi paperittomien henkilöiden palvelujen raportoinnista sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi paperittomien tilannetta koskevan selvityksen käsittelystä
324	Asia/52	Valtuutettu Maria Ohisaloin toivomusponsi vaihtoehtoisten keinojen löytämiseksi leipäjonoille ruoan jakelussa
325	Asia/53	Kaupunginvaltuuston 25.4.2018 tekemien päätösten täytäntöönpano
326	Asia/54	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

§ 273

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Paavo Arhinmäen ja Sanna Vesikansan sekä varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Hannu Oskalan.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti puheenjohtajan ehdotuksesta valita yksimielisesti pöytäkirjan varatarkastajaksi Anni Sinnemäen sijasta Hannu Oskalan.

Esittelijä

varapuheenjohtaja
Otso Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunginhallitus päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi Paavo Arhinmäen ja Sanna Vesikansan sekä varatarkastajiksi Marcus Rantalan ja Anni Sinnemäen.

Esittelijä

varapuheenjohtaja
Otso Kivekäs

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 274

Turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeita koordinoivan työryhmän selvitys

HEL 2017-004726 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityslistan asian 32 kokouksen toisena asiana.

Asian käsittelyn aikana kuultavana oli Ilkka Haahtela. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi selvityksen paperittomiin henkilöihin liittyvistä haasteista, palvelutarpeista ja toimenpiteistä.

Esittelijän perustelut

Kaupungin eri virastojen aloitteesta tehtiin keväällä 2017 esitys työryhmästä, joka koordinoisi turvapaikanhakijoiden ja paperittomien palvelutarpeita Helsingissä. Kaupunginjohtaja päätti työryhmän perustamisesta johtajistokäsittelyssä 3.5.2017, § 40. Työryhmän tehtävänantona oli kartoittaa turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palvelutarpeita ja tehdä esitys kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä oli valmistella asiassa tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen ja valtion kanssa.

Työryhmän helmikuussa 2018 valmistuneessa selvityksessä on kuvattu paperittomille henkilöille tarjottavat palvelut Helsingissä, palvelujen järjestämiseen liittyvää lainsäädäntöä, sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan linjauksia tai linjaustarpeita sekä valtion ohjeistuksia ja politiikkaohjelmia. Selvitys tarkastelee paperittomuutta myös eurooppalaisten kaupunkien käytänteiden, turvallisuuden, pääkaupunkiseudun yhteistyön sekä vapaaehtoisen paluumuuton näkökulmasta. Työryhmän selvityksessä on arvioitu kaupunginvaltuuston 29.11.2017, § 426 hyväksymät paperittomiin henkilöihin liittyvät toimitaesitykset ja otettu ne huomioon selvityksen toimenpiteissä sekä ohjeistus- ja linjaustarpeissa.

Helsingissä on laittomasti maassa olevia, toisin sanoen paperittomia henkilöitä arviolta noin 1 000. Tämän lisäksi Euroopan unionin alueelta, Romaniasta ja Bulgariasta tulevia niin sanottuja EU-liikkuvia henkilöitä arvioidaan olevan noin 500. Paperittomien henkilöiden määrä voi kaksin- tai kolminkertaistua Helsingissä vuoden 2018 aikana. Tämä johtuu siitä, että kuluvana vuonna noin 8 500 turvapaikanhakijan turvapaikkaprosessi ja valitukset eri oikeusasteissa saadaan päätökseen. Vaikka osa kielteisen päätöksen saaneista turvapaikanhakijoista tullaan palauttamaan, tulee paperittomien henkilöiden määrän kasvuun Helsingissä varautua.

Edunvalvonnan näkökulmasta on tärkeää seurata paperittomien henkilöiden palvelujen käyttöä ja kustannuksia. Haasteena on asiakaskäytien tilastoinnin puute ja se, että kustannuslaskenta perustuu arvioihin. Kaupungin tulee kehittää asiakastietojärjestelmiään siten, että kustannusvaikutuksia pystytään seuraamaan oikea-aikaisesti ja kustannuksista saatavat korvaukset pystytään hakemaan systemaattisesti. Paperittoman asiakkaan tunnistekeino helpottaisi seurantaa. Paperittomille henkilöille tarjottavien palvelujen kokonaiskustannus on tällä hetkellä arviolta 1,2 miljoonaa euroa. Kustannukset voivat nousta 2–4 miljoonaan euroon riippuen siitä, kuinka moni henkilö asettautuu paperittomana Helsinkiin ja ohjautuu palvelujen käyttäjäksi. Tämän lisäksi on varauduttava tulkkaus- ja kääntökustannusten kasvuun.

Kaupungin tulee myös kehittää tiedonkeruuta rakentamalla kokonaiskuvaa paperittomien henkilöiden tilanteesta, keräämällä ilmiöstä tietoa systemaattisesti ja seuraamalla kehitystä koordinoitusti myös asuinalueilla, esimerkiksi jalkautuvan työn keinoin yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Kaupungille tulee määritellä taho, joka ottaa vastuulleen paperittomien henkilöiden tilanteen systemaattisen seurannan. Sosiaali- ja terveystoimiala on luontevin taho.

Löytääkseen kestäviä ratkaisuja tilanteeseensa tulee paperittomille henkilöille olla tarjolla riittävästi oikeudellista neuvontaa. Kun lisäresurs-sitarve on selvitetty, tulee kaupungin varautua suuntaamaan järjestö-avustuksia oikeudelliseen neuvontaan.

Yhteistyötä päiväkeskustoimintojen ja jalkautuvan työn kanssa tulee kehittää niin, että samalla pystytään arvioimaan muun muassa yksityis-majoituksissa yöpymistä ja toisaalta neuvomaan majoitusvaihtoehtoista ja turvallisuusriskejä.

Valtiolta tarvitaan tarkennukset kiireellisen sosiaalipalvelun kestosta ja sisällöstä, toimeentulon myöntämisestä paperittomille henkilöille sekä välttämättömän hoidon määritelmästä ja kestosta. Vastaanottokeskuk-siin tarvitaan valtakunnallinen paperittomien henkilöiden palveluohjau-sohjeistus. Myös pääkaupunkiseudulla tarvitaan yhdenmukaiset ohjeis-tukset ja toimintaperiaatteet palveluihin ohjaamiseen, jotta palvelun käyttö ei keskittyisi yksinomaan Helsinkiin erityisesti tilanteessa, jossa asiakkuus ei määriyty kotikunnan mukaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Paperittomiin henkilöihin liittyvät haasteet, palvelutarpeet ja toimenpi-teet -selvitys
- 2 Paperittomiin henkilöihin liittyvät haasteet, palvelutarpeet ja toimenpi-teet -selvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupungin ulkopuoliset paperit-tomat -työryhmän jäsenet
Paperittomat-työryhmän jäsenet

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 2

Tiedoksi

Paperittomat-työryhmän jäsenet

Päätöshistoria

Kaupunginkanslia Kaupunginjohtaja/J 03.05.2017 § 40

HEL 2017-004726 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginjohtaja päätti johtajistokäsittelyssä asettaa työryhmän turvapaikanhakijoiden ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeiden koordinoimiseksi kaupungissa. Työryhmän tehtävänä on kartoittaa turvapaikanhakijoiden ja ns. paperittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palveluntarpeita ja tehdä esityksensä kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi työryhmän tehtävänä on valmistella asiassa mahdollisesti tarvittavia ohjeita tai esityksiä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion kanssa.

Työryhmän kokoonpano:

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, Kanslia, pj.

Matti Koskinen, yksikön päällikkö, Kanslia

Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, Sote

Taru Neiman, asumisen tuen päällikkö, Sote

Pia Mäkeläinen, sosiaali- ja kriisipäivystyksen päällikkö, Sote

Mikko Tamminen, psykiatria - ja päihdepalvelujenjohtaja vs., Sote

Crister Nyberg, ohjauspalveluiden päällikkö, Opev

Riikka Merimaa-Jovanovic, erityissuunnittelija, Opev

Kaupunginkanslian maahanmuutto- ja työllisyyspalvelut osoittaa työryhmään tarvittavan sihteerityövoiman.

Lisäksi kaupunginjohtaja päätti kutsua työryhmän jäseneksi edustajat Helsingin diakonissalaitokselta sekä Suomen Mielenterveysseurasta.

Vielä kaupunginjohtaja päätti pyytää Helsingin poliisilaitosta nimeämään työryhmään jäsenensä.

Työryhmä tulee työnsä aikana kuulla tarpeellisiksi katsomiaan asiantuntijoita.

Päätöksen perustelut

Kaupunginkanslia järjesti 15.3. kokouksen turvapaikkahakijoihin liittyvien huolenaiheiden kartoittamiseksi. Kokouksessa nousi esille tarve kaupunkitasoiselle työryhmälle.

Työryhmään nimettävät jäsenet on valittu asemansa ja asiantuntemuksensa perusteella.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Työryhmän on toiminnassaan noudatettava kaupunginhallituksen 10.5.2010 antamaa ohjetta tilapäisistä toimitilista.

Lisätiedot

Kristina Westerholm, asiantuntija, puhelin: 310 25143
kristina.westerholm(a)hel.fi

07.05.2018

Asia/2

§ 275

V 15.5.2018, Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien yhteinen lausunto maakunta- ja sote-uudistuksesta

HEL 2018-005042 T 00 01 06

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Maakunta- ja sote-uudistuksella on paljon vahingollisia vaikutuksia kasvavien kaupunkien taloudelle, palveluille ja investointikyvyille, eikä se ota huomioon pääkaupunkiseudun erityispiirteitä. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupunginvaltuustot toteavat yhteisenä lausuntonaan, että eduskunnan käsiteltävänä oleva maakunta- ja sote-uudistus ei riittävästi toteuta sille asetettuja tavoitteita, eikä ehdotuskokonaisuutta tule esitetyssä muodossa hyväksyä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tuoneet sote- ja maakuntauudistuksen haasteita ja vakavia puutteita esille lukuisissa lausunnoissaan. Näkemyksiä ei ole juuri huomioitu uudistuksen valmistelussa. Kokonaisuus ei huomioi pääkaupunkiseudun erityispiirteitä ja se sisältää pääkaupunkiseudun ja kasvavien kaupunkien näkökulmasta lukuisia epäkohtia ja riskejä. Uudistuksen kokonaisuudesta ei ole ollut lainkaan mahdollisuutta lausua. Nyt pääkaupunkiseudun kaupungit antavat yhteisen lausuntonsa.

Maakunta- ja sote-uudistus on laaja ja monimutkainen kokonaisuus, jonka kokonaisvaikutukset ovat epäselvä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Uudistuksessa on kyse maan hallintohistorian laajimmasta ja siten erittäin monimutkaisesta kokonaisuudesta. Lainsäädännön valmistelua on leimannut vaikutusarviointien puutteellisuus. Erityisesti taloudellisiin vaikutuksiin ja asiakkaiden palvelujen sujuvuuteen liittyviin riskeihin on kiinnitetty liian vähän huomiota. Koska vaikutusarviointit pohjautuvat puutteelliseen tutkimustietoon ja pienimuotoisiin kokeiluihin, ne eivät anna todellista kuvaa uudistuksen kokonaisvaikutuksista suurissa kaupungeissa ja pääkaupunkiseudulla. Kaupungit ovat omiin kokemuksiinsa ja tietotaitoonsa pohjautuen arvioineet omalta osaltaan ja yhteistyössä uudistuksen vaikutuksia.

Kertarysäyksellä ja kireällä aikataululla toteutettu uudistus johtaa tällä hetkellä toimivien palvelujen heikentymiseen ja katkoksiin palveluketjuissa. Myös uudistuksen aikatauluun liittyy suuria riskejä. Uudistuksen hallittu toimeenpano on Uudellamaalla hyvin vaikeaa maakunnan jättimäisen koon takia. Koko maassa korostuu riski demokratian heikkoon toteutumiseen, kun vaalit järjestetään hyvin tiiviillä aikataululla lainsäädännön mahdolliseen voimaantumiseen nähden.

Yksi ratkaisumalli ei sovellu maan erilaisiin osiin

Uudistuksen valmistelussa on keskitytty etsimään yhtä ratkaisumallia, riippumatta maan eri osien hyvin erilaisista olosuhteista, tarpeista, vahvuuksista ja haasteista. Pääosin maaseutu- ja haja-asutusalueiden tarpeisiin pohjautuva ratkaisu ei vastaa pääkaupunkiseudun erityispiirteisiin tai kasvaville kaupungeille tyypillisiin haasteisiin. Alueiden erojen huomioiminen olisi kaikkien etu. Se parantaisi palvelujen saatavuutta yhdenvertaisesti ja mahdollistaisi toimivat ratkaisut paikallisesti.

Pääkaupunkiseudun erityispiirteitä, kuten muuta maata merkittävästi voimakkaampaa maahanmuuttoa, muusta maasta poikkeavaa elinkeinorakennetta ja kansainvälisyyttä, ei huomioida uudistuksessa lainkaan. Lisäksi sosiaaliset haasteet, kuten asunnottomuus, segregatio ja pitkäaikaistyöttömien määrä ja erityinen profiili, vaativat pääkaupunkiseudulla erilaisia joustavia ratkaisuja ja muuta maata tiiviimpää yhteistyötä kuntien eri toimintojen välillä.

Kaupunkien elinvoima ja kehityksen työkalut ovat vaarassa heiketä uudistuksen myötä

Maailmanlaajuista trendiä kaupunkien merkityksestä koko maan ja alueiden elinvoiman ja kehityksen vetureina ei huomioida Suomen itenäisyyden ajan suurimmassa hallintouudistuksessa. Uudistus päinvastoin heikentää kaupunkien menestymisen edellytyksiä, eikä se myöskään turvaa kaupunkien elinvoimaa tai palveluiden laadukasta järjestämistä. Kaupunkien pitkäjänteisen kasvun mahdollisuudet ovat heikenty-

mässä, millä on haitallisia vaikutuksia koko maan kehityksen ja kilpailukyvyn näkökulmasta.

Suomalaiset kaupungit ovat kasvun ja innovaatioiden keskittymiä ja hyvinvoinnin rakentajia. Kaupunkien kyky ratkaista monimutkaisia haasteita on perustunut kaupunkien laajaan toimivaltaan. Toteutuessaan soite- ja maakuntauudistus pirstoo toimivaltaa ja tehtäviä eri hallinnon tasoille ja luo esimerkiksi lasten ja nuorten palveluihin uusia hallinnollisia rajapintoja. On koko kansakunnan etu, että suomalaisilla kaupungeilla on entistä laajemmat, ei nykyistä suppeammat, mahdollisuudet vastata monimutkaisempiin haasteisiin ja panostaa vahvuuksiinsa globaalissa kilpailussa.

Maankäytön suunnittelu on kaupunkien elinvoiman kannalta keskeinen työkalu. Uudistus korostaisi toteutuessaan oikeusvaikutteisen maakuntakaavan kautta maakunnan asemaa kuntien sijasta. Muutos rikkoisi kuntien kaavoitusmonopolin, eikä se ole kunnallisen itsehallinnon näkökulmasta hyväksyttävää. Metropolialueen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) yhteistyön jatkaminen on tärkeää metropolialueen kasvun, toimivuuden, seudullisen tasapainon ja eriytymiskehityksen torjunnan näkökulmista.

Myöskään ehdotettujen kuntien muiden tehtävien kuten pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen siirtäminen maakunnille ei pääkaupunkiseudun näkökulmasta ole tarkoituksenmukaista. Tehtävät on hoidettu nykyisin hyvin ja tehokkaasti kuntien toimesta. Helsingin ja Uudenmaan eri alueellisilla pelastuslaitoksilla on omat tärkeät ja erityiset roolinsa.

Kaupunkien taloudellista tilannetta ja investointikykyä on vahvistettava, ei heikennettävä

Pääkaupunkiseudun kilpailukyvyn ja elinvoiman turvaaminen on koko Suomen etu.

Uudistus muuttaa merkittävästi kaupunkien taloudellista tilannetta. Uudistuksen myötä talouden näkymä muuttuu kaupungeille epävarmaksi, sillä tulorahoituksen kehitykseen ei ole 2020-luvun alun jälkeen näkyvyyttä. Erityisiä huolenaiheita ovat myös kaupunkien investointikyky, Uuttamaata koskevat rahoituksen epäkohdat sekä jo toteutetun sotekehitystyön huomiotta jättäminen.

Uudistuksen jälkeen kaupungit menettävät suuren osan verotuloistaan ja samanaikaisesti valtionosuuksien merkitys kuntien tulopohjassa korostuu. Voimakkaampi riippuvuus valtionosuuksista on ongelmallista itsehallinnon näkökulmasta ja lisäksi niiden määräytymis- ja jakoperusteet muuttuvat vuosittaisilla budjettipäätöksillä. Valtionosuuksissa hallit-

sevassa roolissa olisivat myös uudistuksen rahoitusmuutoksia tasaavat erilliserät. Nämä tekijät lisäävät ennakoimattomuutta ja aiheuttavat vakavia ongelmia kaupungeille toiminnan suunnittelun kannalta. Samanaikaisesti kaupunkien keinot käyttötalouden sopeuttamiseen heikenevät. Suurena riskinä on, että sopeutuspaineet joudutaan kohdentamaan kasvatuksen ja koulutuksen palveluihin sekä kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän toimintoihin eli kuntalaisten kannalta keskeisiin peruspalveluihin.

Uudistus lisää kaupunkien rahoituksellista epävarmuutta sekä heikentää kasvavien kaupunkien investointikykyä. Vaikka tulot putoavat kolmannekseen, investointitarve pääkaupunkiseudun kaupungeissa ei juuri vähene. Kasvavat kaupungit tarvitsevat ennen kaikkea uusia kouluja ja varhaiskasvatuksen palveluja sekä maankäytön ja logistiikan investointeja ja nämä investoinnit jäävät edelleen kaupunkien hoidettavaksi.

Yhdenvertaisuus ei rahoitusmuutoksessa toteudu. Kiinteistöverosta puolet ollaan sisällyttämässä verotulotasaukseen ja kuntien yhteisöverotuloja ollaan leikkaamassa 40 prosenttia. Nämä rahoitusmuutoksen elementit heikentävät pääkaupunkiseudun verotuloja enemmän kuin mikä on näiden vaikutus maassa keskimäärin.

Uudistus kasvattaa kuntien suhteellista velkaantuneisuutta, kun nykyinen lainakanta jää kaupunkien vastuulle samalla kun tulot vähenevät. Uudistus ei vähennä kasvavien kaupunkien investointitarvetta, mutta heikentää merkittävästi kaupunkien kykyä välttämättömiin kasvuinvestointeihin tulevaisuudessa. Kunnallisverokertymän ja yhteisövero-osuuden leikkaus pienentävät vuosittaista euromääräistä verotulokasvua, jota käytetään kasvuinvestointien rahoitukseen. Koko maan kehityksen kannalta on välttämätöntä, että kaupungit kykenevät investointeihin jatkossakin, sillä esimerkiksi pääkaupunkiseutu yksin tuottaa noin 30 prosenttia koko Suomen bruttokansantuotteesta.

Asiakaslähtöisyys on oltava kaiken uudistamisen lähtökohta

Maakunta- ja sote-uudistuksessa on unohdettu asiakaslähtöisyys, jonka vuoksi palvelujen yhteensovittamisen haasteet ovat merkittävät. Uudistus luo haasteita palvelujen integraation toteuttamiselle ja riskinä on, ettei asiakkaan kokonaistilannetta pystytä uudessa järjestelmässä huomioimaan. Erityisesti paljon sosiaali- tai terveystaloudellisia tarvitsevien asiakkaiden sekä heikossa asemassa olevien palvelukokonaisuudet muodostuvat vaikeasti hahmotettaviksi ja palvelujen saanti tulee edellyttämään nykyistä merkittävästi enemmän ohjausta ja neuvontaa, mikä lisää kustannuksia. Esitetty malli sisältää epäsuoria taloudellisia kannustimia moniongelmaisten asiakkaiden pallotteluun taholta toiselle. Maakunnalla ei ole käytännössä mahdollisuuksia ohjata tai valvoa pal-

veluntuottajan toimintaa koko tuotantoketjussa siten kuin olisi asukkaiden hyvinvoinnin ja terveydenhoidon kokonaisvastuun osalta tarpeen.

Uudistuksen lainsäädäntöön liittyy merkittäviä puutteita kielellisten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta. Kielelliset oikeudet, erityisesti ruotsinkielisten palveluiden yhdenvertainen saavutettavuus ja aito vallinnanvapaus, eivät tule turvatuksi lakiesitysten nykymuodossa. Esitykset eivät takaa riittävästi kielellisten oikeuksien toteutumista käytännössä.

Maakunnan itsehallinto ei toteudu valtion vahvan operatiivisen ja taloudellisen ohjauksen vuoksi. Päätöksenteon siirtyminen maakuntatasolle ja monitasoiseen hallintokokonaisuuteen vähentää kiinnostusta osallistua sekä vie vaikutusmahdollisuudet lähipalveluihin kauemmas asukkaasta ja asiakkaasta.

Uudenmaan maakunnan perustamiseen liittyy valtavia toiminnallisia ja taloudellisia haasteita

Uudenmaan maakunta on muihin maakuntiin verrattuna väestöpohjaltaan valtava. Uudistuksen edellyttämä nykyisten organisaatioiden yhdistäminen olisi suurin Suomessa koskaan tehty fuusio, joka koskee noin 55 000 henkilöä ja 6 miljardin taloutta. Jättimäisen, uuden hallintorakenteen luominen johtaa pääkaupunkiseudun palvelujen kehittämisessä saatujen kustannussäästöjen menettämiseen. Arvioiden mukaan uudistus sisältää merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä.

Uudenmaan maakunnan rahoituksen riittävyyttä on perusteltua epäillä. Uudenmaan maakunnan muutuskustannukset tulevat olemaan mittavat, kuten myös tietojärjestelmätarpeet. Kustannusten kasvun hillinnän tavoite johtaa palveluverkon karsimiseen ja palvelumaksujen korottamiseen. Arvioiden mukaan Uudellamaalla joudutaan ensi vuosikymmenellä leikkaamaan kustannusten kasvua noin miljardilla eurolla.

Uudistus on hallintolähtöinen ratkaisu, joka lisää byrokratiaa kaikessa toiminnassa ja hallinnontasoilla. Monen tason hallinto aiheuttaa päällekkäisiä tehtäviä, vastuunjaon epäselvyyttä ja tehottomuutta. Kokonaisuudesta muodostuu iso, kallis ja vaikeasti hallittava.

Omassa kehittämistyössään pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tunnistanee yhteistyöprosessit, joita tarvitaan sujuvien ja asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseksi. Sen sijaan on perusteltua epäillä maakunnan kykyä hallita muodostuvaa kokonaisuutta ja palvelujärjestelmää. Haasteet palvelujen yhdenmukaisessa järjestämisessä, palvelujen integraatiossa, sujuvassa yhteistyössä sekä tuottavuuden lisäämisessä ovat ilmeiset.

Työnjako maakunnan ja kuntien välillä sekä yhteistyö- ja toimintamuodot ovat pääosin epäselvät ja palvelujen integraation turvaaminen ja erityisiin haasteisiin vastaaminen vaatisi monimutkaisia yhteistyörakenteita kaupunkien ja maakunnan välillä ja maakunnan sisällä. Yhteistyörakenteiden muodostaminen vie aikaa ja nykyisellä aikataululla asiakkaiden palvelujen jatkuvuutta ei voida taata. Uudistuksen myötä tarvitaan myös paljon uutta osaamista ja uusia tehtäviä esimerkiksi palveluohjauksessa, neuvonnassa sekä sopimusasioissa.

Uudistus ei huomioi, että pääkaupunkiseudulla väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen on erityishaasteista johtuen erilainen prosessi kuin muualla maassa. Uudistus vaikeuttaa uusien yhteistyörakenteiden myötä tässä onnistumista. Uudistus huomioi myös heikosti kolmannen sektorin toimijat, kuten järjestöt ja yhdistykset, joilla on merkittävä rooli hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamistyössä. Kolmannen sektorin rooli ja avustukset ovat uudistuksessa epäselvät.

Uudistukselle asetettu aikataulu ja etenemistapa eivät tue uudistuksen onnistumisen edellytyksiä palveluiden häiriöttömän saatavuuden ja palveluketjujen sujuvuuden näkökulmasta. Alun alkaen suunnittelun olisi pitänyt perustua vaiheittaiseen etenemiseen ja nykyjärjestelmän kehittämiseen koko maan sote-järjestelmän täydellisen mullistamisen sijaan. Joustava eteneminen ja nykyjärjestelmän evoluutio olisi tullut ottaa uudistuksen lähtökohdaksi etenkin Uudenmaan osalta.

Uudistuksen alkuperäiset tavoitteet ovat saavutettavissa kaupunkien omalla kehittämistyöllä

Maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteet terveys- ja hyvinvointierojen kaventumisesta, palvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta ja kustannusten kasvun hillitsemisestä eivät toteudu nykyisessä uudistusmallissa. Ehdotettu maakuntahallinto on pääkaupunkiseudun kaupunkien näkökulmasta haitallinen edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Uudistuksen tavoitteet ja mittakaavaedut on pääkaupunkiseudulla saavutettu ja saavutettavissa kaupunkien oman palvelukehittämisen tuloksena. Pääkaupunkiseudulla sosiaali- ja terveyspalvelut on järjestetty väestöpohjan kannalta hyvin kaupunkien omana tuotantona ja erikoissairaanhoidossa kuntayhtymän kautta. Nykyisiä toimivia sosiaali- ja terveyspalveluja on aktiivisesti kehitetty hallitusti ja vaiheittain kustannustehokkaammiksi, laadukkaammiksi ja asiakaslähtoisemmiksi. Kaupunkien väliset ja kaupunkien sisäiset toimintamallit, palveluketjut ja innovaatiot ovat uudistuksen myötä vaarantumassa ja kustannushyödyt sen myötä vaarassa kadota.

Edellä mainittu huomioiden, uudistuksen toteuttamiseen sisältyy merkittävästi enemmän riskejä kuin sen toteuttamatta jättämiseen. Koko maalle yhtäläisen mallin ja aikataulun sijasta pitäisi huomioida erilaiset tarpeet.

Pääkaupunkiseudun kaupungit katsovat yhdessä, ettei lainsäädäntökonaisuutta voi esitetyssä muodossaan hyväksyä.

Täytäntöönpano

Kaupunginhallitus toteaa, että se tulee kehottamaan pormestaria toimittamaan lausunnon eduskunnalle yhdessä muiden pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 276

V 16.5.2018, Kulosaaren ostoskeskuksen asemakaavan muuttaminen (nro 12452, Svinhufvudintie 1)

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 24048 tontin 1 sekä katu- ja puistoalueen asemakaavan muutoksen 25.4.2017 päivätyn ja 3.10.2017 muutetun piirustuksen numero 12452 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12452 kartta, päivätty 25.4.2017, muutettu 3.10.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12452 selostus, päivätty 25.4.2017, täydennetty 3.10.2017, päivitetty Kylk:n 3.10.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.4.2017, täydennetty 3.10.2017, yhteenveto verkkokeskustelusta 26.11.2015 ja asukastilaisuuksien (2.11.2015, 8.11.2016) muistiot
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6754/3.10.2017
- 5 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
HSL
HSY
Hakija
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutosehdotus koskee Svinhufvudintie 1:n tonttia. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Kulosaaren ostoskeskuksen purkaminen ja korvaaminen katutason liiketiloilla sekä niiden päälle sijoittuvilla kolmella 5–7 -kerroksisella asuinkerrostalolla.

Tavoitteena on vahvistaa ja säilyttää kaupunginosan tärkeimmät kaupalliset palvelut ja rakentaa samalla asuntoja erinomaisten liikenneyhteyksien ääreen, metroaseman välittömään läheisyyteen. Uusi rakentaminen tulee sopeuttaa Kulosaaren kaupunkikuvaan. Kaavan toteuttaminen tiivistää kaupunginosan keskusta ja lisää korttelissa säilyvien palvelujen kysyntää.

Uutta asuntokerrosalaa on 7 100 k-m², ja asukasmäärän lisäys on noin 170. Liiketilaa on 1 030 k-m². Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi arvioitu ostoskeskus puretaan ja sen tilalle rakennetaan uusia liiketiloja ja asuinrakennuksia. Liiketilojen määrä vähenee, mutta uusia asuntoja tulee tilalle. Kyösti Kallion tien risteykseen tulee julkinen oleskeluaukio.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisu on Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteiden mukainen.

Kulosaaren nykyinen ostoskeskus koostuu 1–2 -kerroksisista, sisäpihan ympärille ryhmittyvistä, paviljonkimaisista liiketiloista. Liiketiloista oli käytössä noin 70 % ennen R-kioskin lopettamista tammikuussa 2017. Ostoskeskuksen omistaja Kulosaaren Ostoskeskus Oy on ilmoittanut, että tilojen ylläpito on liian kallista suhteessa niistä saatavaan tuottoon. Helsingin kaupunginmuseon inventoinnissa Kulosaaren ostoskeskus on arvotettu kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaimpaan 1-luokkaan.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1959–1961. Niissä alue on merkitty liikerakennusten korttelialueeksi sekä puisto- ja katualueeksi. Liikerakennusten tontilla suurin sallittu kerrosluku on kaksi ja tonttitehokkuusluku on $e=0,5$.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hake-
muksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kans-
sa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointi-
suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esiteltiin kesäkuussa 2016 asema-
kaavan periaate, jossa osa ostoskeskuksesta olisi peruskorjattu ja suo-
jeltu ja osa purettu ja tilalle rakennettu asuin kerrostaloja. Lautakunta
palautti asian uudelleen valmisteltavaksi niin, että koko ostoskeskuksen
voi purkaa ja rakennusmassa suunnitellaan alueelle hieman tuolloin
suunniteltuja vaihtoehtoja matalampana. Samalla tuli selvittää mahdolli-
suudet käyttää rakentamiseen tontin vieressä olevaa aluetta väestön-
suojan läheisyydessä. Suunnitelmaa on muutettu päätöksen mukaisesti
ja tontin vieressä olevalle alueelle on helmikuussa 2017 tullut vireille
asemakaavamuutos asuinrakennuksen rakentamiseksi.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 19.5.–
19.6.2017. Ehdotuksesta tehtiin kaksi muistutusta.

Muistutukset

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaavasta aiheutuviin
vaikutuksiin lähiympäristölle, uuden rakentamisen korkeuteen, uuden
yleiskaavan tulkintaan ja suunnitelma-aineiston paikkansapitävyyteen.

Muistutusten referaatit ja niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusra-
portissa (liite 3).

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kun-
tayhtymän (HSY), kaupunginmuseon, kasvatuksen ja koulutuksen toi-
mialan, maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun ja entisen var-
haiskasvatusviraston lausunnot.

HSY totesi, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on ra-
kennettu valmiiksi, eikä kaavaehdotus edellytä niiden siirtämistä.

Kaupunginmuseo kävi lausunnossaan läpi ostoskeskuksen kulttuurihistoriallisia, rakennustaiteellisia ja kaupunkikuvallisia arvoja, jotka menetetään lopullisesti, jos rakennus puretaan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala nosti lausunnossaan esiin koulun ja päiväkodin saattoliikenteen sekä lasten turvallisen liikkumisen. Koulu- ja päiväkotipaikkojen riittävyys otettiin lausunnossa esiin. Varhaiskasvatusvirasto lausui myös varhaiskasvatustilojen riittävydestä.

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun lausunnossa huomautettiin, että yksityiselle maanomistajalle aiheutuu kaavamutoksen johdosta kaupunginhallituksen 9.6.2014 (685 §) tekemän maapoliittisen päätöksen mukaista merkittävää hyötyä, joten kaavamutoksen hyväksymistä ennen on solmittava maankäyttösopimus.

Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), kaupunkitiila- ja maisemasuunnittelu -palvelu, pelastuslautakunta, ent. rakennusvalvontavirasto, ympäristönsuojeluyksikkö ja liikenneliikelaitos (HKL) ilmoittivat, ettei niillä ole huomautettavaa tai lausuttavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Kustannukset

Kyösti Kallion tien ja Svinhufvudintien liikennesuunnitelman (liite 4) mukaisista liikennejärjestelyiden muutoksista aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa arviolta 300 000 euroa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa (liite 2).

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 6754, liite 4), jonka mukaan ostoskeskuksen edustan pysäköintipaikat muutetaan suuntaispysäköinniksi, koululle tulee saattopaikka ja suojaiteita korotetaan.

Maankäyttösopimus on allekirjoitettu 28.3.2018.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12452 kartta, päivätty 25.4.2017, muutettu 3.10.2017
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12452 selostus, päivätty 25.4.2017, täydennetty 3.10.2017, päivitetty Kylk:n 3.10.2017 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 25.4.2017, täydennetty 3.10.2017, yhteenveto verkkokeskustelusta 26.11.2015 ja asukastilaisuuksien (2.11.2015, 8.11.2016) muistiot
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6754/3.10.2017
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva, 31.1.2017
- 4 Maankäyttösopimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
HSL
HSY
Hakija
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2

07.05.2018

Asia/3

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kasvatus- ja koulutuslautakunta
Kaupunginmuseo
Liikenneliikelaitos
Pelastuslautakunta
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.10.2017 § 129

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Hankenumero 0785_18, 0924_16

Eesitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.4.2017 päivätyn ja 3.10.2017 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12452 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 24048 tonttia 1 sekä katu- ja puistoaluetta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä Internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

03.10.2017 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Laura Hietakorpi. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 37047
laura.hietakorpi(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 29.08.2017 § 7

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Kulosaaren (42.ko) asemakaavan muutoksesta nro 12452, Kulosaaren ostoskeskus:

Pelastuslautakunnalla ei ole huomautettavaa kaava-asiassa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Kimmo Kartano, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0403514306
kimmo.kartano(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 22.08.2017 § 11

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Hankennumero 0785_18

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12452 pohjakartan kaupunginosassa 42 Kulosaari. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittaosasto on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12452
Kaupunginosa: 42 Kulosaari
Kartoituksen työnumero: 55/2016
Pohjakartta valmistunut: 10.1.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Kaupunginmuseo 5.6.2017

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Kulosaaren ostoskeskuksen asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Vuonna 2016 kaupunkisuunnittelulautakunta palautti uudelleen valmisteltavaksi sellaisen vaihtoehdon, jossa osa ostoskeskuksesta olisi suojeltu ja osa purettu ja tilalle rakennettu asuin kerrostaloja. Asemakaava tuli valmistella niin, että ostoskeskuksen voi purkaa ja uudisrakennukset suunnitellaan alueella hieman tuolloin suunniteltuja vaihtoehtoja matalampana.

Asemakaavan muutoksessa muodostuu liiketilaa ja uusia asuntoja lähelle metroasemaa. Kaavan toteuttaminen tiivistää kaupunginosan toi-

minnallista keskusta ja lisää korttelissa säilyvien palvelujen kysyntää. Uutta asuntokerrosalaa on 7100 k-m². Asukasmäärän lisäys on noin 170. Kaavassa on liiketilaa jatkossa 1030 k-m².

Selostuksessa todetaan, miten kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi arvioitu ostoskeskus häviää ja sen tilalle rakennetaan uusia liiketiloja sekä nykytilanetta selvästi korkeampia rakennuksia. Liiketilojen määrä vähenee ja uusia asuntoja tulee tilalle. Kyösti Kallion tien risteykseen tulee julkinen oleskeluaukio.

Ostoskeskuksen omistaja Kulosaaren Ostoskeskus Oy on ilmoittanut, että tilojen ylläpito on liian kallista suhteessa niistä saatavaan tuottoon. Kuntokartoituksen (2014) mukaan rakennuksessa on paljon heikkokuntoisia ja vaurioituneita rakennusosia ja huomattava osa rakenteista ja rakennusosista on alkuperäisiä.

Asemakaavan muutoksessa muodostuu asuin- ja liikerakennusten kortteli, joka koostuu yksikerroksisesta jalustaosasta ja kolmesta sen päältä nousevasta asuinkerrostalosta. Jalustaosaan, katutasokerrokseen tulee näyteikkunallista liiketilaa, jonka pääasialliset sisäänkäynnit ovat Svinhufvudintien ja Kyösti Kallion tien risteyksen aukiolla. Yksi liiketila on idempänä Kyösti Kallion tien varrella asuinrakennuksen 1. kerroksessa. Rakentaminen edellyttää nykyisen ostoskeskuksen purkamista. Kortteliin on mahdollista rakentaa kolme uutta kerrostaloa, jotka ovat viisi-, kuusi- ja seitsemänkerroksisia. Uusi rakentaminen tulee sopeuttaa Kulosaaren kaupunkikuvaan. Uusien asuinkerrostalojen julkisivujen tulee olla pääosin paikalla tiilimuurattuja, lasia ja/tai tiilipinnalle rapattuja.

Helsingin uudessa, tarkistetussa yleiskaavaehdotuksessa (2016) alue sijaitsee kantakaupungiksi C2 merkityn ja asuntovaltaiseksi alueeksi A3 merkityn alueen rajalla. Suunnittelualue sijoittuu valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön läheisyyteen. Kulosaaren huvilakaupunki kuuluu Museoviraston RKY 2009 -kohdeluetteloon.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Kulosaaren keskustan merkittävän kaupunkikuvallisen muutoksen alueen tiivistyessä ja korkeiden kerrostalojen rakentuessa.

Kaupunginmuseo on tehnyt inventoinnin ostoskeskuksista ja arvottanut ne tavoitteena säilyttää kulttuurihistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaimmat (Ostari. Lähiön sydän. Helsingin kaupunginmuseo 2004). Kulosaaren ostoskeskus on arvotettu korkeimpaan 1-luokkaan: Arkkitehtuuriltaan erittäin harkittuja ja viimeisteltyjä, hyvin säilyneitä ja ympäristöarvoiltaan erittäin merkittäviä ostoskeskuksia.

Nyt esillä olevan asemakaavan muutos edellyttää Kulosaaren ostoskeskuksen purkamista ja sen korvaamista katutason liiketiloilla sekä niiden päälle sijoittuvilla asuinkerrostaloilla. Kokonaan purkava vaihtoehto ei ole kaupunginmuseon suojelutavoitteiden mukainen, koska se merkitsisi merkittäviä rakennetun ympäristön arvojen menettämistä.

Kulosaaren ostoskeskuksen kulttuurihistorialliset, rakennustaiteelliset ja kaupunkikuvalliset arvot on todennettu. Edellä mainitut arvot hävitetään lopullisesti, mikäli rakennus puretaan. Näin ollen kaupunginmuseo ei puolla asemakaavan muutosehdotusta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 11.10.2016

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 4.11.2015

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.04.2017 § 203

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Ksv:n hankenumero 0785_18, karttaruutu 674500-675500

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- asettaa 25.4.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12452 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 42. kaupunginosan (Kulosaari) korttelin 42408 tonttia 1 sekä katu- ja puistoaluetta.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkisuunnitteluviraston info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä kaupunkisuunnitteluviraston internet-sivuilta: kohdassa Päätöksenteko

www.hel.fi/ksv

- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta eh-

07.05.2018

dotuksen sisältöä

- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laskuttamaan hakijalta Kustannukset -liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen
- merkitä tiedoksi laadittu korttelikortti, joka on kaavaselostuksen liitteenä.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12452 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkisuunnittelulautakunnassa.

21.06.2016 Palautettiin

14.06.2016 Pöydälle

07.06.2016 Pöydälle

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Marja Piimies

Lisätiedot

Laura Hietakorpi, arkkitehti, puhelin: 310 37047
laura.hietakorpi(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Peik Salonen, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 11.11.2016

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Kulosaaren ostoskeskuksen korttelin 42048 tontti 1 on kallioista kitka-
maa-aluetta. Tontti on kauttaaltaan rakennettua aluetta, jonka pinnalla
on vaihtelevan paksuinen kerros täyttöä ja vanhan ostoskeskuksen pi-
han rakennekerrokset. Tontin maanpinta vaihtelee tasovälillä noin
+ 18,6...+ 22,0.

Korttelin alueelta ei ole käytettävissä vanhoja pohjatutkimuksia. Kortte-
lin lähialueella tehtyjen pohjatutkimusten, avokalliohavaintojen ja van-
han ostoskeskuksen rakennussuunnitelmien perusteella, alueelle sijoit-

07.05.2018

tuvat uudet 5-7 kerroksiset asuin- ja toimistorakennukset voidaan perustaa pääosin maan tai kallionvaraisesti. Kalliopinta on lähellä maanpintaa erityisesti korttelin pohjois- ja itäosissa. Tontin pohjois- ja itäosien rakentaminen edellyttää todennäköisesti louhintaa. Kellarirakentaminen edellyttää louhintaa.

Tontin aikaisemman rakentamisen yhteydessä pohjavedenpinta on havaittu korkeustasolla + 17,0.

Tontin koillispuolella on kallioväestönsuoja, johon liittyvä pystykuilu rakenteineen sijaitsee noin 3 m etäisyydellä korttelin pohjoisrajasta. Lisäksi väestönsuojan ajotunnelin suuaukko sijaitsee noin 8 m etäisyydellä tontin itäraajasta. Kallioväestönsuoja tunnelirakenteineen ja pystykuilu tulee ottaa huomioon mahdollisen louhinnan suunnittelussa.

Lisätiedot

Harri Ruotsala, projektipäällikkö, puhelin: 310 70871
harri.ruotsala(a)hel.fi

Rakennusvirasto 2.11.2016

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1223-01/16 (Kulosaaren ostoskeskus, asemakaavan muutoshakemus Kulosaaren tontille 42048/1, Svinhufvudintie 1). Määräaika on 18.11.2016.

Kulosaaren ostoskeskus uudistuu. Vanha ostoskeskus puretaan ja korvataan uudella asuin- ja liikerakentamisella. Suunnitelmassa katutasossa on liiketilaa, jonka päälle sijoittuu kolme 5–7-kerroksista asuinkerrostaloa. Kesäkuuhun 2016 asti suunnitelmana oli purkaa ostoskeskus osittain ja peruskorjata säilyvä osa. Kaupunkisuunnittelulautakunta palautti asemakaavan valmisteltavaksi 21.6.2015 siten, että vanhan ostoskeskuksen voi kokonaan purkaa ja suunniteltu rakennusmassa suunnitellaan alueella hieman nyt suunniteltuja vaihtoehtoja matalampana.

Rakennusvirastolla ei ole lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Rakennusvirasto 12.11.2015

Lisätiedot

Birgitta Rossing, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38640
birgitta.rossing(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

07.05.2018

Silja Hurskainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
silja.hurskainen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tilakeskus Investoinnit 16.11.2015

HEL 2015-008157 T 10 03 03

Kulosaaren ostoskeskus Svinhufvudintie 1 kaupunginosa 42 Kulosaari, kortteli 42048, tontti 1

Kulosaaren ostoskeskuksen tontin omistaja on tontin käytön kehittämiseksi hakenut asemakaavan muutosta, jota on valmisteltu tutkimalla erilaisia täydennysrakentamisen vaihtoehtoja. Kaavamuutoshanke koskee sekä Svinhufvudintie 1 tonttia että viereistä puisto- ja katualuetta.

Kulosaaren korttelitalo sijaitsee tontilla 8 muutosaluetta vastapäätä. Korttelitalo on kiinteistöviraston tilakeskuksen omistama ja ylläpitovuotuulla. Korttelitalo on opetusviraston käytössä n. 325 oppilaan ala-asteena ja varhaiskasvatusviraston käytössä n. 115 lapsen päiväkotina sekä esiopetustilana.

Tilakeskus pyytää huomioimaan asemakaavamuutoshankkeessa:

- alueella tulee olla hyvät jalankulkuyhteydet ja kevyen liikenteen väylästä
- katualueiden liikennejärjestelyissä huomioidaan jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuus erityisesti korttelitaloon kulkevien lasten ja perheiden kannalta
- korttelin 42048/1 ajoneuvo- ja huolto liikenne yhteydet kadulta tontille sijoitetaan Svinhufvudintielle, jotta korttelitaloa käyttävien lasten ja perheiden liikenne- ja henkilöturvallisuus taataan
- tutkitaan mahdollisuuksia korttelitalon saattoliikenteen sujuvuuden parantamiseksi liikennejärjestelyin

Edellämainitun lisäksi tilakeskuksella ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Merja Ikonen, projektinjohtaja, puhelin: 310 22010
merja.ikonen(a)hel.fi

Irmeli Grundström, hankepääällikkö, puhelin: 310 42319
irmeli.grundstrom(a)hel.fi

§ 277

V 16.5.2018, Ruoholahden Tanssin talon asemakaavan muuttaminen
(nro 12492)

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 20. kaupunginosan (Länsisatama, Ruoholahti) korttelin 20001 tontin 5, katu-, tori-, liikenne- ja puistoalueen asemakaavan muutoksen 12.12.2017 päivätyn ja 17.4.2018 muutetun piirustuksen numero 12492 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12492 kartta, päivätty 12.12.2017, muutettu 17.4.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12492 selostus, päivätty 12.12.2017, muutettu 17.4.2018, päivitetty Kylk:n 17.4.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.12.2017, täydennetty 17.4.2018 ja asukastilaisuuden (5.4.2017) muistio
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6785/17.4.2018
- 5 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
HSL
HSY
Museovirasto
ELY-keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

07.05.2018

Asia/4

Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kaavaratkaisu mahdollistaa kulttuurikeskus Kaapelitehtaalle suunnitellun lisärakennuksen sijoittamisen viereisen Kaapelipuiston alueelle. Tavoitteena on Tanssin taloksi nimetyn tanssitaiteen ja -kulttuurin esiintymis- ja harjoitustilakokonaisuuden muodostaminen Kaapelitehtaan yhteyteen. Tavoite edellyttää lisärakentamisen lisäksi Kaapelitehtaan sisäpihan kattamista ja huoltoyhteyksien muuttamista.

Kaapelitehtaan nykyinen rakennusoikeus 42 140 k-m² korotetaan 63 000 k-m²:iin, jolloin tontin tehokkuusluku on $e = 3,5$.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaava 2002:n mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaavaratkaisussa on myös otettu huomioon Helsingin uuden yleiskaavan (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) tavoitteet.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1999.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa maa-alueen. Kaavaratkaisu on tehty hake muksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 12.1.–12.2.2018. Kaavaehdotuksesta tehtiin kaksi muistutusta.

Muistutukset

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat asumisviihtyisyyteen, puistoon ja virkistyspalveluihin, Ruoholahden virkistysalueisiin, ympäristövaikutuksiin ja liikenteeseen, kaavamerkintöihin ja pelastautumiseen.

Muistutusten referaatit ja niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus), pelastuslautakunnan ja kaupunginmuseon lausunnot.

Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat uudisrakennuksen sijaintiin, rakennushistoriaan, pelastautumiseen ja yhdyskuntateknisen huollon verkostoihin.

Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ja museovirasto ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa tai huomautettavaa.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille 2,5 miljoonan euron kustannukset (4/2017, alv. 0 %) katualueiden, Kaapelialueiden, Kaapelipuiston ja kunnallistekniikan rakennustöiden vuoksi.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavaehdotukseen on tehty muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa.

Muistutukset on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kortteli- ja puistoalueiden rajoja ja uudisrakennuksen korkeusasemia on tarkistettu. Lausunnoissa esitetyt asiat on otettu huomioon niin, että uudisrakennuksen rakennusala ja tonttia on laajennettu pohjoiseen.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus numero 6785, liite 4), jonka mukaan Kaapelitehtaan nykyinen sisäpihan kautta ohjattu huoltoliikenne johdetaan jatkossa pääosin Kaapelitehdasta ympäröivien katualueiden ja nykyisen Kaapelipuiston pohjoiso-

san kautta. Katu- ja yleisten pysäköintialueiden pysäköintipaikkojen kokonaismäärää vähennetään liikennesuunnittelualueella nykyisestä 159 autopaikasta 103 autopaikkaan.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12492 kartta, päivätty 12.12.2017, muutettu 17.4.2018
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12492 selostus, päivätty 12.12.2017, muutettu 17.4.2018, päivitetty Kylk:n 17.4.2018 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 12.12.2017, täydennetty 17.4.2018 ja asukastilaisuuden (5.4.2017) muistio
- 4 Liikennesuunnitelma nro 6785/17.4.2018
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva, 17.4.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Sähköverkko Oy
HSL
HSY
Museovirasto
ELY-keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

07.05.2018

Asia/4

Liite 4

Liite 5

Tiedoksi

Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Pelastuslautakunta
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.04.2018 § 196

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Hankennumero 4866_1, 4866_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.12.2017 päivätyn ja 17.4.2018 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12492 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 20. kaupunginosan (Länsisatama, Ruoholahti) korttelin 20001 tonttia 5, katu-, tori-, liikenne- ja puistoaluetta.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

12.12.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Jari Huhtaniemi, arkkitehti, puhelin: 310 37197
jari.huhtaniemi(a)hel.fi
Matti Kaijansinkko, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37195
matti.kaijansinkko(a)hel.fi
Mari Soini, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37479
mari.soini(a)hel.fi
Teemu Vuohtoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37490
teemu.vuohtoniemi(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi
Jarkko Nyman, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37094
jarkko.nyman(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 24.1.2018

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Helsingin asemakaavoitus on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Tanssin talon asemakaavamuutoksen edotuksesta, liittyen Kaapelitehtaan alueen täydennys- ja muutosrakentamiseen. Kohteesta on laadittu korkeatasoinen rakennushistoriaselvitys (Vilhelm Helander, Juha Leiviskä arkkitehdit SAFA, 2017). Kaupunginmuseo on tutustunut suunnitelma-aineistoon ja katselmoinut paikalla. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kaapelitehdas

Kaapelitehdas sijoittuu Salmisaaren satama- ja teollisuusalueelle. Teollisuusalueen rakentamisen lähtökohdat olivat 1910-luvulla laaditut ensimmäiset Helsingin yleiskaavasunnitelmat, joissa luonnontilainen ranta-alue osoitettiin sataman ja teollisuuden käyttöön. Salmisaari siirtyi kaupungin omistukseen vuonna 1917 ja alueen ensimmäinen asemakaava vahvistettiin vuonna 1925. Asemakaavan mukaisia laajoja maantäyttöjä saaren ympäristössä ja kaupungin välisessä salmessa ryhdyttiin toteuttamaan, ja teollisuusalueen ensimmäinen uusi kiinteistö Tallbergin talo valmistui vuonna 1938.

Suomen Kaapelitehtaan toiminta käynnistyi vuonna 1912. Yhtiön ensimmäinen toimitalo rakennettiin Telakkakadun varrelle vuosien 1919-38 välillä. Rakennuksen suunnitteli tunnettu teollisuusrakennusten suunnittelija arkkitehti W. G. Palmqvist. Kasvanut kaapelituotanto edellytti yhä laajempia tiloja sekä esteetöntä satamayhteyttä, mistä johtuen tuotannon siirtämistä ja uutta tehdasrakennusta ryhdyttiin suunnittele-

maan kaupungin vuokraamalle tontille Salmisaarella. Myös uuden kaapelitehtaan arkkitehti oli luonnollisesti Palmqvist.

Palmqvistin laatima kahden korttelin laajuinen kokonaissuunnitelma Salmisaaren Kaapelitehtaaksi on päivätty vuonna 1941, suunnittelu oli alkanut jo vuonna 1939. Suunnitelmassa L-muotoiselle tontille sijoittui suurikokoinen teollisuusrakennus, jonka massa seurasi tontin rajoja. Suurkortteliksi hahmotellun rakennuksen sisäosiin sijoittui pannuhuoneen käsittänyt piharakennus korkeine piippuineen. Nykyinen Kaapelitehdas valmistui kolmessa vaiheessa vuosina 1940-43, 1948 ja 1954 (ensimmäisessä rakennusvaiheessa oli kaksi jaksoa). Ensimmäinen rakennusvaihe käsitti U-muotoisen läntisen perusmassan sekä pannuhuoneen, toinen rakennusvaihe käsitti pohjoisen siipirakennuksen ja kolmas Merikaapelihallin laajennuksen itään. Laaja kokonaisuus ei kuitenkaan saavuttanut yleissuunnitelman mukaista lopullista muotoa. Kokonaissuunnitelmaan kuulunutta läntistä ja pohjoisen sakaran päättävää siipirakennusta ei toteutettu.

Kaapelitehtaan massoittelu seuraa tuolloin kaupungin rakennusjärjestyksen kuvaamaa rakennustapaa; rakennuskorkeus on kadun varrella 23 m., rakennukseen sijoittuu viisi kerrosta. Julkisivun keskikorostus meren suuntaan kohoaa seitsemänkerroksiseksi, mitä varten asema-kaavaan tehtiin muutos. Kahitiilestä muuratut julkisivut ovat eleettömiä, ikkunajäsentelyssä on vertikaali korostus. Rakennuksen jyrkä runko on valettu betonista, rakennesuunnittelijana toimi J. Chr. Fabritius. Tammasaarenlaiturin puoleinen julkisivu on rakennuksen pääjulkisivu, jossa on erityinen rantalinjaa seuraava porrastettu muoto. Julkisivun ikkuna-aukot on sidottu yhteen vertikaaleilla punatiilinauhoilla. Punatiiltä on käytetty myös muualla rakennuksen ylimmässä kerroksessa ja räystäällä. Kaapelitehdas sisältää pohjakerroksessa avoimia konehalleja, ylemmissä kerroksissa laboratorio-, tuotanto-, sosiaali- ja toimitiloja, joille kaikille julkisivut muodostavat arkkitehtonisesti eleettömän kuoren.

Nokian Kaapelitehdas on tärkeä osa suomalaista teollisuushistoriaa. Toiminnan juuret ovat Nokian puunjalostusyhtiössä, joka perustettiin vuonna 1865. Suomen Kaapelitehdas Oy perustettiin Nokian ja Suomen Punomotehdas Oy:n fuusioituttua vuonna 1917. Suomen Gummittehdas Oy osti Kaapelitehtaan osake-enemmistön vuonna 1922. Kaapelitehtaasta muodostui tärkein kaapeleita Suomessa tuottanut laitos, ja sen rooli maailmansodan jälkeen sotakorvausteollisuudessa ja idänkaupassa muistetaan. Kaapelitehtaan yhteyteen perustettiin elektroniikkaosasto vuonna 1960, jonka toiminta alkoi myös Kaapelitehtaan tiloissa. Tehtaan seitsemännen kerroksen vanhaan painisaliin sijoitettiin tuolloin maamme ensimmäinen Elliott-transistoritietokone. Vuonna 1967 Kaapelitehdas ja Kumitehdas fuusioitiin metsäteollisuutta harjoittavan Nokia osakeyhtiöön ja vahvistettiin jo 20-luvulla toteutettu yhdis-

tyminen. Nokian Kaapeli, Kumitehdas ja Puunjalostus muodostuivat tällöin konsernin itsenäisiksi teollisuusryhmiksi, samoin kuin Kaapelitehtaasta erotettu Nokia Elektroniikka. Nokian Kaapelin toiminta Kaapelitehtaassa jatkui vuoteen 1990, jolloin tontin vuokrasopimus päättyi ja alkuperäinen toiminta siirtyi pois rakennuksesta.

Kaapelitehtaan kokonaisuus edustaa korkeatasoista ja varmaotteista teollisuusarkkitehtuuria. Kohteella on merkittävää teollisuushistoriallista arvoa, ja nykyisin arvoa myös vakiintuneena kulttuurikeskuksena. Kaapelitehdas omaa kaupunkikuvallisesti merkittävän aseman. Rakennus yhdessä pengerreretyn laiturialueen kanssa luo Helsingille ominaista eheää merellistä rakennusrantarintamaa, mikä on arvokas säilytettävä ominaisuus.

Kaapelitehdas kulttuurikeskuksena

Vapautunutta Kaapelitehtaan tonttia ryhdyttiin kehittämään 1980-luvun lopulla osana Ruoholahden kaupunginosan kaavoitusta, ja sen säilyminen olikin epävarmaa. Tyhjentyntä rakennusta vuokrattiin lyhyin vuokrasopimuksin ylläpidon kattamiseksi 1980-luvun lopulla, jolloin rakennuksesta arvaamatta muodostui vireä kulttuurikeskus. Talon vuokralaiset perustivat Pro kaapeli –yhdistyksen, joka laati vaihtoehtoisia suunnitelmia Kaapelitehtaan säilyttämisestä kulttuurikäytössä. Innostunut ilmapiiri ja uuttera vaikuttaminen johti lopulta yhdistyksen kannalta suotuisaan lopputulokseen. Asemakaavassa v. 1991 koko rakennus suojeltiin ja osoitettiin tuotantopainotteisen kulttuurityön ja sitä tukevan liiketoiminnan käyttöön. Kiinteistölle laadittiin käyttösuunnitelma, muutoksia ja kunnostuksia suunniteltiin yksittäin ja vähitellen. Vuodesta 2007 alkaen rakennusluvan vaatineista suunnitelmista on vastannut Arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto Talli, joka on ollut suunnittelemassa rakennusta kulttuurikeskustoiminnan alusta alkaen. Kaapelitehdasta on hallinnoinut vuodesta 1992 alkaen Helsingin kaupungin omistama Kiinteistö Oy Kaapelitalo, joka peruskorjaa ja vuokraa kiinteistöä taiteen, kulttuurin ja käsityön tarpeisiin. Kaapelitehtaan kulttuurikeskuksella on suuri ja näkyvä paikallinen merkitys ja se on myös kansainvälisesti tunnettu.

Kaapelitehdas on muuntunut kulttuurikäyttöön suhteellisen kevyin toimenpitein. Rakennuksen teollinen olemus on hyvin säilynyt ja myöhemmät muutokset on toteutettu suurelta osin alkuperäistä karheutta ylläpitäen. Tilarakenteen muutoksia on pääosin toteutettu rakennuksen arvoa ymmärtäen ja kunnioittaen. Eleetön teollisuusarkkitehtuuri on tarjonnut mahdollisuuden poikkeuksellisella tavalla uutta luovalle ja yksilölliselle haltuunotolle, mikä on luonut rakennukselle täysin oman henkensä. Muutossuunnittelussa teollisen rakennuksen periaatteiden sau-

maton jatkaminen ja paikan hengen tavoittaminen tekevät hankkeesta rakennushistoriallisesti huomattavan vaativan suunnittelutehtävän.

Asemakaavamuutos

Kaapelitehdas on nykyisessä asemakaavassa v. 1999 suojeltu rakennussuojelumerkinnällä sr-2: Suojeltava rakennus. Rakennusala, jolla sijaitsee kaupunkikuvan säilymisen kannalta arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- ja muutostöitä, jotka tarvelevät katu- ja julkisivujen tyyliä. Kaapelitehdas kuuluu Museoviraston listaukseen Valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä RKY 2009, osana kohdetta Salmisaaren teollisuusalue.

Uudessa asemakaavaehdotuksessa on Kaapelitehtaan kaupunkikuvalisen aseman lisäksi merkinnällä sr-2 suojeltu kohteen suuret konehallit, mitä kaupungin museo on pitänyt hyvänä ratkaisuna. Suojelumerkinän piiriin on liitetty Merikaapelihalli, Korkeajännitehalli, Pannuhalli ja sen alakerta sekä Turbiinisali, joiden tilallinen hahmo on säilytettävä. Rakennuksen identiteetin ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä sisäpiha teollisesta käytöstä kertovine yksityiskohtineen on huomioitu kaavan suojelumerkinnässä.

Asemakaavaehdotuksessa Tanssin talon uudisrakennus liittyy Kaapelitehtaan Pannuhallin jatkoksi, joka samalla liitetään uuden tanssiteatterin toiminnalliseen kokonaisuuteen. On tärkeää, että muutoksessa Pannuhallin tilallinen muoto säilyy eheänä teollisine yksityiskohtineen, rakennuksen ominaisuuteen mukaisesti. Tanssin talon uudisrakennuksen massa kohoaa Kaapelitehdasta korkeammaksi, liittyen siihen kuitenkin Pannuhallin räystäskorkeutta vastaavalla matalammalla nivelosalla. Uudisrakennuksen massa työntyy Kaapelitehtaan pihan näkymäakseliin, mitä tulee kuitenkin mahdollisimman paljon säilyttää avoimena, Kaapelitehtaan merkittävimpänä sisäänkäyntinä ja saapumissuunnan näkymäakselina. Kaavaehdotuksessa esitetty pihan avaus on hyvin niukka, ja tilannetta tulisi parantaa. Kaapelitehtaan keskipihan kattaminen kaavaehdotuksen mukaisesti vaikuttaa tilan olemukseen ja sen julkisuuteen; tilanteessa rakennuksen alkuperäisen identiteetin ylläpitäminen on tavoitteellista. Suunnitteluratkaisuilla tulee tukea tilan avointa ja julkista luonnetta jatkossakin. Rakenteiden, yksityiskohtien ja materiaalien eleettömyys ja alkuperäisyys on tärkeää. Pihan kattamisella lasirakentein on vaikutusta Kaapelitehtaan julkisivujen säilyneisiin arvokkaisiin rakennusosiin kuten ikkunoihin ja sisäänkäynteihin. Osastoivien rakenteiden suunnittelu tulee tehdä säilyttävien periaatteiden mukaisesti.

07.05.2018

Kaupunginmuseo seuraa jatkosuunnittelua. Kaupunginmuseolla ei ole muuta lausuttavaa hankkeesta.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 09.01.2018 § 14

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon koskien Tanssin talon asemakaavan muutosehdotusta nro 12492:

Kulttuurikeskus Kaapelitehtaasta ja sen yhteyteen rakennettavasta Tanssin talosta tulee laatia erillinen palotekninen suunnitelma, joka hyväksytetään pelastusviranomaisella. Lisärakentamiseen liittyy useita paloteknisiä haasteita ja yhteensovittamistarpeita, esimerkiksi lisärakennuksen ja Kaapelitehtaan valokatettava sisäpiha uusine ravintoloi-
neen tulee vaikuttamaan Kaapelitehtaan poistumisjärjestelyihin.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Katja Seppälä, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31236
katja.seppala(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimit-
tauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.11.2017 § 51

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Hankennumero 4866_1

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12492 pohjakartan kaupunginosassa 20 Länsisatama. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspal-
velut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Asemakaavan numero: 12492
Kaupunginosa: 20 Länsisatama
Kartoituksen työnnumero: 39/2017
Pohjakartta valmistunut: 9.10.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 3.5.2017

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Tanssin talon asemakaavanmuutoksen oas-suunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennusperinnön säilyttämisen näkökulmasta, ja on päättänyt lausua hankkeesta seuraavaa.

Suomen Kaapelitehdas Oy vuokrasi tontin merenrannalta saadakseen puhelinmerikaapelille suoran lastausmahdollisuuden merikaapelihallista laivaan. 1939-1943 rakennettiin ensimmäinen U:n muotoinen osa, 1947-1948 Tallberginkadun suuntainen siipi ja 1952-1954 eteläsiiven itäpäättä jatkettiin. Suunnittelijana toiminut arkkitehti W. G. Palmqvist oli monen muunkin maamme teollisuuslaitoksen ja yhdyskunnan luotto-suunnittelija. Kaapelitehdas saavutti kaapelituotannossa monopoliaseman, 1960 tienoilla aloitetuista tehtaan uusista toimialoista elektroniikka kasvoi nopeasti ja loi pohjaa kotimaisen elektroniikka- ja tietokoneteollisuuden kehitykselle. 1967 yritysfuusioiden jälkeen Kaapelitehdas oli osa Oy Nokia Ab:tä. Nokia päätti 1985 lopettaa toiminnan Salmisaaresa vuoteen 1990 mennessä. Vuokratontilla sijainnut rakennus siirtyi

kaupungin hallintaan ja tiloja ryhdyttiin vaiheittain vuokraamaan taiteilijoille ja pienyrityksille. Kaapelitehdas siirtyi Kiinteistö Oy Kaapelin omistukseen 1992. Yhtiön osakkeet omistaa Helsingin kaupunki.

Kaapelitehdas kulttuurikeskuksena syntyi paljolti Pro Kaapeli –liikkeen aktiivisen toiminnan ansiosta. Kaapelitehtaalle on asetunut taitelijoita ja liiketoimintaa, joille rakennuksen karheat, joustavat teollisuustilat muodostavat elimellisen toiminnan lähtökohdan. Kaapelitalosta on muodostunut ikoninen helsinkiläinen kulttuurikeskus, joka kerää vierailijoita läheltä ja kaukaa monipuolisen toimintansa ja tarjontansa avulla.

Kaapelitehdas muodostaa merkkirakennuksen Helsingin Salmisaaren satama- ja teollisuusmaisemassa. Rakennus on asemakaavassa v. 1999 varustettu rakennussuojelumerkinnällä sr-2, joka kohdistuu rakennuksen kaupunkikuvalliseen asemaan: Suojeltava rakennus. Rakennusala, jolla sijaitsee kaupunkikuvan säilymisen kannalta arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa ilman pakottavaa syytä purkaa eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- ja muutostöitä jotka tarvelevät katujulkisivujen tyyliä. Kaapelitehdas kuuluu Museoviraston koomaan Valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen listaukseen RKY 2009, osana kohdetta Salmisaaren teollisuusalue. Kaapelitehdas omaa korkean teollisuushistoriallisen arvon.

Tanssin talon sijoittamista suunnitellaan Kaapelitehtaan laajennukseksi. Uudisrakennusosa on suunniteltu tehtaan pohjoissiiven jatkeeksi osin puistoon ja osin Kaapelitehtaan sisäpihalle sijoituvaksi. Kokonaisuuden näkökulmasta uudisrakennuksen tulee saada erottuva, mutta samalla luontevasti kokonaisuuteen kytkeytyvä muoto. Uudisosan esitetty noin 24 metrin korkeus on huomattavasti Kaapelitehdasta korkeampi, joka uhkaa Kaapelitehtaan kaupunkikuvallisesti hallitsevaa horisontaalista asemaa. Kokonaisuudessa ensisijaista on vanhan Kaapelitehtaan teollisuusrakennuksen monumentaalinen ilme, jonka tulee säilyä kaupunkikuvallisesti hallitsevana. Tanssin talon uusi sijainti ei saa peittää Kaapelitehtaan sisäpihan tilaa ja näkymää, joka on karaktääriinen kohteelle sen tärkeänä sisääntulonäkymänä.

Esitetty muutos sisäpihan kattamiseksi aiheuttaa heijastusvaikutuksia suojeluarvoiltaan korkeaan Kaapelitehtaan rakennukseen. Teollisuushistoriallisesta käytöstä kertovat yksityiskohdat ja laitteistot tulee muutoksessa huomioida ja säilyttää. Sisäpihan valaistusolosuhteet tulevat kattaessa muuttumaan. Sisäpihalle avautuvilta ikkunarakenteilta tullaan edellyttämään palo-osastointia, joka on uhka ikkunoiden säilymiselle. Näiden tekijöiden ratkaiseminen säilyttävien periaatteiden mukaisesti on edellytys ratkaisun toteutukselle.

07.05.2018

Asemakaavoituksen yhteydessä tulee päivittää Kaapelitehtaan suojelukaavan määräyksiä. Rakennuksen julkisivut kadun ja pihan puolelta tulee suojella, samoin kuin teollisuushistoriallisesti arvokkaat sisätilat. Tällaisia sisätiloja on mm. Merikaapelihalli, jonka käytössä säilyminen alkuperäisessä muodossaan tulee varmentaa.

Tanssin talon asemakaavan valmistelussa tulee varmistaa Kaapelitehtaan rakennus- ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen, sekä rakennuksen toimivuuden säilyminen elävänä ja sykkivänä kulttuurikeskukseksi.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Rakennusvirasto 18.4.2017

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1288-00/17 ja asemakaavan muutoksesta, joka mahdollistaa Tanssin talon rakentamisen. Määräaika on 21.4.2017 mennessä.

Ruoholahden täydennysrakentamiseksi on käynnissä useita kaavahankkeita. Hankkeiden yhteisvaikutuksia alueen viheralueisiin ja niiden asukkaille tarjotaan palveluihin tulee tarkastella kokonaisuutena. Puistoja, leikki- ja liikuntapaikkapalveluita kavennetaan. Kampinmalmin ja Töölön aluesuunnitelman asukaspalautteessa leikkipalveluita pidettiin riittämättöminä käyttäjämääriin nähden.

Uusi rakennus on kaavaluonnoksessa sijoitettu olevaan kaupunkirakenteeseen Kaapelitehtaan yhteyteen, mikä voi heikentää alueen toimivuutta. Tanssin talo sijaitsee keskellä nykyistä puistoa. Rakennusta ympäröivien viheralueiden luonne muuttuu edusaukioiksi. Tanssin talon huoltoliikenne ja lastauspiha sijoittuvat puistoon ja asuintalon läheisyyteen. Uusi rakennusmassa muuttaa Kaapelitehtaan rakennuksen sisäpihan ja katutilan visuaalista yhteyttä.

Hankkeen kustannusvaikutuksista yleisiin alueisiin on tehtävä kattava vaikutusten arviointi hankeohjelmineen. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota puiston kustannuksiin.

Rakennusviraston yhteyshenkilöinä toimivat aluesuunnittelija Anu Kiiskinen ja suunnitteluinsinööri Olli Haanperä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi

Olli Haanperä, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
olli.haanpera(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) Infra- ja kalustoyksikkö 18.4.2017

HEL 2017-000285 T 10 03 03

HKL-liikelaitoksen lausunto Kaupunkisuunnitteluvirastolle koskien kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1288–00/17.

Länsisataman (20.ko) asemakaavan muutos, Tanssin talo.

Kyseisen alueen vieressä kulkee raitiotie, jonka aiheuttamat mahdolliset melu- ja värinähaitat tulee ottaa huomioon suunnittelun yhteydessä. Muutostyöt eivät saa aiheuttaa häiriöitä raitioliikenteelle.

Lisätiedot

Simo Karjalainen, ratainsinööri, puhelin: 310 36888
simo.karjalainen(a)hel.fi

Kulttuurikeskus 18.4.2017

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Tanssin taloa koskeva hankesuunnitelma – uudisrakentaminen ja peruskorjaus Helsingin Kaapelitehtaan yhteyteen (21.12.2016b) on sekä valtuustostrategian että kaupungin kulttuuristrategian mukainen kokonaisuus.

Toteutuessaan hanke parantaa valtuustostrategian linjausten mukaisesti tanssitaiteen näkyvyyttä ja toimintaedellytyksiä maan pääkaupungissa laajassa yhteistyössä tanssin toimijoiden kanssa. Tanssin merkitys on kasvanut ilmiönä ja taiteen alana. Harjoitus-, tuotanto ja esitystilöjen osalta tanssitaiteilijoiden työskentelyolosuhteet ovat merkittävästi jäljessä muiden taiteenlajien tilanteesta. Hankesuunnitelman mukainen Tanssin talo –hanke on suunnitelman mukaan toteutumassa laajana valtion, kaupungin ja alan keskeisten toimijoiden yhteistyönä. Panostus tanssiin lisää myös Helsingin kansainvälistä kiinnostavuutta ja on syytä odottaa, että tämä näkyy myös taiteenalan kansallisena ja kansainvälisenä aseman vahvistumisena.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Hankkeen etenemisen kannalta on ollut olennaista Jane ja Aatos Erkon säätiön erillisrahoitus sekä valtion ja kaupungin linjaukset vuosilta 2014 ja 2015 osallistua hankkeen rahoitukseen.

Hankesuunnitelmassa todetaan, että tanssin talon liiketoimintamallia ja henkilöstösuunnitelmaa tarkennetaan edelleen. Tarkoituksena on, että talo toimii verkostomaisesti vierailuteatterimalliin perustuen ilman omaa taiteellista henkilökuntaa. Kulttuurikeskus toteaa, että ilman taiteen ja kulttuurin avustusmäärärahojen lisäämistä on haasteellista kasvattaa suoraan esimerkiksi tanssin talossa toimiville tanssiryhmille suunnattuja avustuksia sellaisessa tahdissa, mitä uusi toimintamalli saattaisi edellyttää.

Kulttuurikeskus katsoo, että tanssin talon toteuttaminen on tärkeä kulttuuriteko ja se tulisi toteuttaa suunnitelman mukaisesti.

Lisätiedot

Veikko Kunnas, osastopäällikkö, puhelin: 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 11.4.2017

HEL 2017-000285 T 10 03 03

Länsisataman (20.ko) asemakaavan muutos, Tanssin talo

Kohde sijoittuu kallioiselle kitkamaa-alueelle. Vanhoja porakonekai-
rauksia suunnittelualueelta löytyy noin 20 m välein. Kallionpinta on ha-
vaittu noin 0,6...4,7 m syvyydellä maanpinnasta. Osittain rakennuspai-
kan alapuolelle sijoittuvat Salmisaaren voimalaitoksen kivihiilivarastot ja
hiilenkuljetustunnelit, jotka on huomioitava jatkosuunnittelussa. Lupa
kalliotilojen päällä louhimiselle on pyydettyä Heleniltä ja louhintasuun-
nitelmat on hyväksyttävä geoteknisellä osastolla.

Lisätiedot

Markku Savolainen, vs. geotekniikkapäällikkö, puhelin: 310 71368
markku.savolainen(a)hel.fi

§ 278

V 16.5.2018, Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) seurantaraportti 2018

HEL 2015-013121 T 10 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Kotikaupunkina Helsinki 2016, asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman seurantaraportin 2018.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Riikka Karjalainen, suunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi
Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi
Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Liitteet

1 Kotikaupunkina-helsinki-2018.pdf_PDFA_vaaka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraportti 2018

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 22.6.2016 Kotikaupunkina Helsinki 2016, asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma), jossa on määritelty kaupungin asunto- ja maapoliittiset päämäärät sekä ohjelmakauden tavoitteet. Tavoitteiden toteutumisesta sekä toi-

mintaympäristössä tapahtuneista muutoksista raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain.

Toimintaympäristön muutoksia

Helsingin väkiluku kasvoi 8 091 asukkaalla vuonna 2017 kasvun ollessa 1,3 prosenttia. Myös muun pääkaupunkiseudun väestönkasvu jatkui voimakkaana.

Asuntorakentamisen määrä Helsingissä on kohonnut historiallisen korkealle. Myös muualla Helsingin seudulla rakentaminen on kiivasta, mikä näkyy muun muassa työvoimapulana. Rakentamisen kustannukset ovat nousseet ja erityisesti ARA-rahoitteisten hankkeiden käynnistymiset viivästyneet.

Asuntojen hinnat ovat nousseet Helsingissä kalleimmilla alueilla voimakkaimmin ja siten hintojen eriytyminen alueiden välillä on kasvanut. Vuokrien nousu on ollut voimakkainta edullisimmilla alueilla ja maltillisinta kantakaupungin alueella.

Uusi kaupunkistrategia 2017-2021 ja uudistunut johtamisjärjestelmä tavoittelevat toimivampaa ja ketterämpää kaupunkiorganisaatiota sekä prosesseja.

Valtio pyrkii lainsäädännöllään vastaamaan toimintojen muutostarpeisiin. Vuoden 2017 alusta pääkaupunkiseudun ARA-asunnoille määrätystä tulo rajoista luovuttiin maaliskuusta 2018 lähtien. Asumisoikeusasuntojen sekä korkotuetun asuntorakentamisen lainsäädännön uudistamista on valmisteltu.

Tavoitteiden toteutuminen vuonna 2017

Helsinkiin valmistui viime vuonna yhteensä 4 890 asuntoa, joista 91 % kerrostaloihin. Valmistuneista asunnoista 23 % on ARA-vuokra-asuntoja. Kaupungin omana tuotantona valmistui 838 asuntoa. Asuntoja oli vuoden vaihteessa rakenteilla yli 6 923 asuntoa. Yhteensä viime vuonna alkoi 5 071 asunnon rakentaminen ja 8 232 asunnon rakentamiseen myönnettiin rakennuslupa. Tavoitteen mukaisen 6 000 uuden asunnon valmistuminen vuosittain edellyttäisi jatkuvasti arviolta noin 8 500 rakennusvaiheessa olevaa asuntoa.

Tontteja luovutettiin tavoitteesta hiukan jääden 256 000 kem². Tonttivarantoa on kuitenkin edelleen yli tavoitteen eli yli viiden vuoden asuntorakentamista varten.

Uutta asuntorakentamista mahdollistamaan lainvoimaistui asemakaavoja yhteensä 725 000 kem² tavoitteen ollessa 600 000 kem². Suurimmat lainvoimaistuneet kaavat olivat Verkkosaaren pohjoisosa Kalasata-

massa, Koskelan sairaalan ja pesulan alue, Keski-Pasilan ratapihakorttelit sekä Fallkullan kiila.

Vuokra- ja vastiketaso on edelleen maltillisella tasolla kaupungin omistamien asuntojen osalta. Helsingin kaupungin asuntojen, Hekan asuntojen keskivuokra on tällä hetkellä 11,61 €/m². Helsingin asumisoikeus Oy:n asuntojen käyttövastike on kuukaudessa 9,75 €/m². Kaupungin vuokra-asuntoja välitettiin 3 609 asuntoa vuonna 2017. Aktiiveja hakeuksia on vuoden lopussa 17 120, mikä on enemmän kuin edellisellä vuonna.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Timo Meuronen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 70914
timo.meuronen(a)hel.fi
Riikka Karjalainen, suunnittelija, puhelin: 310 36242
riikka.karjalainen(a)hel.fi
Anu Turunen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25712
anu.turunen(a)hel.fi
Elina Eskelä, suunnittelija, puhelin: 310 36083
elina.eskela(a)hel.fi

Liitteet

1 Kotikaupunkina-helsinki-2018.pdf_PDFa_vaaka

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Toimialat, virastot ja liikelaitokset
Lautakunnat ja johtokunnat
Tytär-yhteisöt

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 17.05.2017 § 243

Kaupunginvaltuusto 22.06.2016 § 189

Kaupunginhallitus 27.06.2016 § 658

Kaupunginhallitus 06.06.2016 § 563

07.05.2018

Asia/6

§ 279

V 16.5.2018, Kaupunginhallituksen jäsenen valinta

HEL 2018-004919 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Jaana Pelkoselle eron kaupunginhallituksen jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi kaupunginhallitukseen vuoden 2019 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 25.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Jaana Pelkosen (Kok.) 7.6.2017 (§ 259) jäseneksi kaupunginhallitukseen vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Jaana Pelkonen pyytää 25.4.2018 eroa kaupunginhallituksen jäsenen luottamustoimesta.

07.05.2018

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen kunnanhallitukseen kuntalain 73 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 25.4.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos

07.05.2018

Asia/7

§ 280

V 16.5.2018, Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenen valinta

HEL 2018-004508 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Vesa Korkkulalle eron kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Heikki Valmun jäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti esittää Paavo Arhinmäen ehdotuksesta, että kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäseneksi valitaan Heikki Valmu.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björkstén, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 18.4.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Vesa Korkkulalle eron kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee _____ jäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Vesa Korkkulan (Vas.) 7.6.2017 (§ 265) jäseneksi kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Vesa Korkkula pyytää 18.4.2018 eroa kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielisen jaoston jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Hallintosäännön 2 luvun 7 §:n mukaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkieliseen jaostoon valittavan henkilön tulee kuulua suomenkieliseen kieliryhmään.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eronpyyntö 18.4.2018

07.05.2018

Asia/7

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan suomenkielinen jaosto
Taloushallintopalveluliikelaitos

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 281

V 16.5.2018, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite veroparatiisitalouden torjumisesta

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki päättää pyytää kaikkia tarjouskilpailuihin osallistuvia tarjoajia vapaaehtoisesti toimittamaan tarjoustensa liitteinä talouden ja verotukseen liittyviä selvityksiä. Useassa maassa toimivilta yrityksiltä pyydetäisiin maakohtainen veroraportti, tilinpäätös- ja verotustiedot ja verojen vertailulaskelma. Suomessa toimivilta yrityksiltä pyydetäisiin tuloverojen vertailulaskelma. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Helsinki päättää julkaista tarjousten yhteydessä annetut talousraportit sekä tiedon yrityksistä, jotka ovat jättäneet raportit antamatta.

Aloite ja sen liite ovat tämän esityksen liitteenä. Liitteestä selviää tarkemmin aloitteessa ehdotetut talous- ja verotus selvitykset.

Kaupunginvaltuusto palautti 29.11.2017 asian uudelleen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi. Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun

11 §:n 4 momentin mukaan aloite on esitettävä uudelleen valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa palauttamispäätöksestä.

Palauttamispäätöksessä kehoitettiin selvittämään, voidaanko aloitteessa tarkoitettuja selvityksiä pyytää hankintakilpailutuksiin osallistuvilta yrityksiltä jo tarjousvaiheessa.

Jos aloitteessa mainittuja selvityksiä pyydetään toimittamaan liitteinä tarjousten antamisen yhteydessä, poikkeaisi se selvästi nykyisen, uudistetun hankintalain tarkoituksesta ja hengestä. Hankintalain 87 §:ssä säädetään uudesta eurooppalaisesta hankinta-asiakirjasta (ESPD-asiakirja), jonka avulla tarjoajat alustavasti osoittavat soveltuvansa hankinnan toteuttajiksi. Täyttämällä sähköisen ESPD-asiakirjan tarjoajat osoittavat tarjousvaiheessa, ettei käsillä ole poissulkemisen perusteita, esimerkiksi hankintalain 80 §:ssä mainittuja veropetoksia tai hankintalain 81 §:ssä mainittuja verovelvollisuuden laiminlyöntejä.

Hankintalainsäädännössä on tarkoitettu, että varsinaiset selvitykset ja todistukset tarkastetaan vain kilpailutuksen voittajalta ennen hankintapäätöstä tai viimeistään ennen hankintasopimuksen tekemistä. Tällöinkin hankintalain 88 §:ssä kielletään hankintayksikköä vaatimasta tarjoajalta näyttöä soveltuvuudestaan, jos hankintayksikkö voi saada tarvittavat todistukset, selvitykset ja muut tiedot Suomessa tai muussa Euroopan talousalueen valtiossa olevasta maksuttomasta tietokannasta. Tarjoajaa ei saa vaatia toimittamaan asiakirjanäyttöä, jos hankintayksiköllä on tarvittavat ajantasaiset asiakirjat jo hallussaan.

ESPD-asiakirjan käyttämisellä on haluttu vähentää hallinnollista taakkaa, joka syntyy tarjouskilpailuun osallistumisesta etenkin pienille ja keskisuurille yrityksille lukuisten vaadittavien selvitysten, todistusten ja muiden asiakirjojen toimittamisesta hankintamenettelyn yhteydessä. Antamalla yhteisessä eurooppalaisessa hankinta-asiakirjassa vakuutuksen soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä ja siitä, ettei poissulkemisperusteita ole, tarjoaja välttyy hankintamenettelyn yhteydessä suuren asiakirjamäärän hankkimiselta ja toimittamiselta hankintayksikölle. Tarkoituksena on tällä tavoin edistää pienten ja keskisuurten yritysten ja yhteisöjen osallistumista julkisiin tarjouskilpailuihin.

Hankintamenettely, johon siis tarjousvaihe sisältyy, on hankintalainsäädännössä tarkoin säänneltyä hallintomenettelyä. Menettelyn tulee täyttää muun muassa lakisidonnaisuuden, tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaatteet. Tarkoitussidonnaisuuden ja suhteellisuuden periaatteiden mukaisesti viranomaisen toiminnan tulee edistää viranomaisen tehtävän toteuttamista ja kulloinkin sovellettavan lain tavoitteita. Tavoitteiden saavuttamiseksi käytettyjen keinojen tulee olla oikein mitoitettuja. Hankintalain mukaisesti hankintamenettelyssä on kohdelta-

va tarjoajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi, jolloin tarjoajille ei voida asettaa toisistaan poikkeavia vaatimuksia. Kaikkien tarjoajille ja tarjouksille asetettävien vaatimusten tulee lisäksi liittyä hankinnan kohteeseen.

Helsingin kaupunkistrategiassa painotetaan nopeaa ja ketterää toimintakulttuuria. Päätöksentekomalleja ja palveluprosesseja tulee tehostaa ja keventää. Strategian mukaan hyvin toimiva kaupunki on myös paras elinkeinopolitiikka. Valtuustoaloitteessa ehdotettujen selvitysten pyytäminen kaikilta tarjoajilta jo tarjousvaiheessa, riippumatta siitä syntyykö tarjoajan kanssa sopimussuhdetta, ei edistä hallinnon eikä päätöksenteon sujuvuutta.

Tarkasteltaessa aloitteessa mainittuja ehdotuksia talousraporttien julkaisemisesta tai tietojen antamisesta yrityksistä, jotka ovat jättäneet raportit antamatta, tulee vielä ottaa huomioon mitä julkisuuslaissa säädetään: tarjoukset ja niissä mainitut muut julkiset tiedot ovat julkisuuslain 7 §:n mukaan (yleisö)julkisia vasta, kun hankintasopimus on tehty. Näin ollen aloitteessa mainitut selvitykset voitaisiin lainsäädännön rajoissa julkaista vasta sopimuskauden aikana.

Kaupunginhallitus toteaa, että veroparatiisitalouden torjuminen on tärkeää ja että kaupungin tulee pyrkiä edistämään veroparatiisitalouden torjuntaa käytettävissä olevilla keinoilla ja toimenpiteillä. Edellä esitettyjen lainsäädännöllisten ja kaupunkistrategisten näkökohtien vuoksi veroparatiisitalouden torjumista voidaan valtuustoaloitteen tarkoittamalla tavalla parhaiten edistää pyytämällä talouteen ja verotukseen liittyviä selvityksiä kaupungin sopimuskumppaneilta. Kaupunginhallitus toteaa, että osana kaupunkikonsernin hankintasopimusten raportointia aletaan sopimuskumppaneilta soveltuvin osin pyytää aloitteessa mainittuja selvityksiä. Selvityksiä pyydetään vapaaehtoisina.

Tiedot julkaistaan kaupungin sivustolla lain ja sopimuskumppanilta saadun julkaisemisluvan puitteissa. Menettelyn tuloksia seurataan ja niistä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Liitteet

1 Wallgren Thomas ym. valtuustoaloite Kvsto 22.3.2017 asia 4

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 29.11.2017 § 424

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

29.11.2017 Palautettiin

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Vesa Korkkulan kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian uuteen valmisteluun siten, että selvitetään mahdollisuus pyytää maakohtaisia raportteja ja muita aloitteen tarkoittamia selvityksiä hankintakilpailuihin osallistuvilta yrityksiltä jo tarjousvaiheessa.

Kannattaja: Vesa Korkkula

9 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Jatko

EI-ehdotus: Asia palautetaan uuteen valmisteluun siten, että selvitetään mahdollisuus pyytää maakohtaisia raportteja ja muita aloitteen tarkoittamia selvityksiä hankintakilpailuihin osallistuvilta yrityksiltä jo tarjousvaiheessa.

Jaa-äännet: 38

Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Juha Hakola, Joel Harkimo, Kaisa Hernberg, Perttu Hillman, Kati Juva, Arja Karhavaara, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Elina Moisio, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Sampo Terho, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 42

Alviina Alametsä, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Eveliina Hei-

07.05.2018

näluoma, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Dan Koivulaakso, Joonas Kolehmainen, Pia Kopra, Vesa Korkkula, Anu Korppi, Johanna Laisaari, Petra Malin, Silvia Modig, Abdirahim Mohamed, Sami Muttilainen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Pekka Puska, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Leo Stranius, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Thomas Wallgren, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Tyhjä: 5

Katju Aro, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jörn Donner, Laura Finne-Elonen, Björn Månsson

Kaupunginvaltuusto palautti asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 20.11.2017 § 1058

HEL 2017-003500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

20.11.2017 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Tomi Sevander:

Perusteluosan Päätelmä-kohdan kolmannen kappaleen ensimmäinen lause poistetaan ja toisen lauseen jälkeen lisätään seuraava lause: "Jos hankinnan arvo on vähintään 25 miljoonaa euroa samoja selvityksiä pyydetään kaikilta tarjoajilta tarjousvaiheessa."

07.05.2018

Perusteluosan viimeisen kappaleen loppuun lisätään lause:
"Ensimmäinen raportti tuodaan valtuustoon vuoden 2018 loppuun mennessä, jolloin valtuusto voi päättää tarvittavista muutoksista."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Tomi Sevanderin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 9

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 6.

13.11.2017 Pöydälle

18.09.2017 Palautettiin

11.09.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja Sarmela, hankintalakimies, puhelin: 310 31651
marja.sarmela(a)hel.fi

07.05.2018

Asia/9

§ 282

V 16.5.2018, Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite asiakasmaksujen perinnästä kaupungin omana toimintana

HEL 2017-010605 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Lisätään päätösehdotukseen kappaleen kaksi (2) jälkeen uusi kappale:

"Samalla kaupunginvaltuusto kehottaa selvittämään, millä tavoin voidaan vähentää asiakasmaksujen perintää alentamalla maksuja tai jättämällä perimättä niitä pienituloisilta ihmisiltä, joilla on riski maksuhäiriömerkinnälle. Selvitys saatetaan kaupunginhallituksen tietoon."

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Vastaehdotus:

Tomi Sevander: Kaupunginhallitus kehottaa kaupunkia selvittämään keinoja, joilla voidaan ehkäistä vähävaraisten henkilöiden sosiaali- ja terveyshuollon asiakasmaksuista johtuvia maksuvaikeuksia. Asiakasmaksulain §11 mukaan kunnan on alennettava tai jätettävä perimättä sosiaalihuollon maksu ja maksukyvyyn mukaan määräytyvä terveydenhuollon maksu, jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon tai lakisääteisestä elatusvelvollisuudesta huolehtimisen

Kannattaja: Kaarin Taipale

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheenjohtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25235
sami.rantanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ja kaupunkikonserniin kuuluvat yhtiöt ja yhtymät järjestäisivät maksujen perinnän omana työnä.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n mukaan valtuustoryhmä voi tehdä ryhmäaloitteen. Ryhmäaloite on aloite, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka otsikoidaan ryhmäaloitteeksi. Ryhmäaloitteen jättää puheenjohtajalle valtuustoryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Valtuustoryhmä voi tehdä neljä ryhmäaloitetta valtuustokauden aikana.

Kaupunginhallituksen on esitettävä ryhmäaloite valtuuston käsiteltäväksi siten kuin hallintosäännön 30 luvun 11 §:ssä määrätään sellaisen aloitteen käsittelemisestä, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua. Muutoin ryhmäaloitteeseen sovelletaan, mitä 11 §:ssä on määrätty valtuutetun aloitteesta.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmän kaikki jäsenet ovat allekirjoittaneet 27.9.2017 jätetyn aloitteen, joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Kaupunginhallitus toteaa tehtyjen selvitysten pohjalta seuraavaa:

Kaupungin tulee edistää kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua myös sillä osin, että perintää hoidetaan säännönmukaisesti ja riittävän tehokkaasti tavoitteena, että jokainen kuntalainen hoitaa hänelle kuuluvat maksuvelvoitteet.

Rahoitusjohtajan hyväksymien Helsingin kaupungin rahasaatavien laskutus- ja perintäohjeiden (30.5.2017 § 39) perusteella kaupungin saatavien perintä on järjestettävä siten, että saatavat peritään tehokkaasti, nopeasti ja taloudellisesti noudattaen lakia, sopimuksia, hyvää perintätapaa sekä hyvän asiakaspalvelun periaatteita.

Saatavien perintä on tarkoituksenmukaisella tavalla järjestettävä tehokkaaksi ja taloudelliseksi kokonaisuudeksi. Laskutus- ja perintäohjeiden mukaan perinnässä voidaan käyttää ulkopuolista perintätoimistoa.

Laskutus- ja perintäohjeiden mukaan saatavan perintätoimista voidaan luopua, jos ne katsotaan epätarkoituksenmukaisiksi ottaen huomioon

saatavan suuruus, saatavan oikeudellisen perusteen pitävyys, velallisen maksukyky sekä perintätoimista aiheutuvat kustannukset.

Saatavien perintä on säännelty toimiala. Perintätoimintaa valvotaan ja sen harjoittaminen edellyttää riittävää osaamista toimialan sääntelystä ja käytännöstä. Oli perinnän järjestämismuoto mikä tahansa, on perintätoimintaa harjoittavan organisaation henkilöstön ja tietojärjestelmien täytettävä saatavien perinnästä annetun lain (513/1999, jäljempänä perintälaki) vaatimukset hyvän perintätavan noudattamisesta (4 §).

Vaatimusten täyttäminen asettaa perintää hoitavalle henkilöstölle ja tietojärjestelmille laatu- ja tehokkuusvaatimuksia. Perintätoiminnan harjoittajan tulee huolehtia siitä, ettei perintää harjoiteta perintää sääntelevien lakien tai säännösten taikka hyvän perintätavan vastaisesti ja ettei perintätoiminnasta aiheudu velallisen tai toimeksiantajan oikeudenloukkauksia.

Nykytilanne

Taloushallintopalveluliikelaitos (jatkossa Talpa) laskuttaa ja perii pääosan kaupungin saatavista. Perintä on järjestetty tästä poikkeavalla tavalla ainoastaan liikenneliikelaitoksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalvelun saatavien osalta.

Liikenneliikelaitoksen osalta saatavien perintään joudutaan turvautumaan ainoastaan poikkeuksellisissa tapauksissa, jolloin perintä toteutetaan liikelaitoksen omana työnä.

Pääkaupunkiseudun yleisten kirjastojen kirjastoverkkoon (Helmet) kuuluva kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kirjastopalvelu on kilpailuttanut yhdessä muiden verkon jäsenkirjastojen kanssa palauttamatta jäänyttä kirjastoaineistoa koskevien saatavien perintäpalvelut ja tehnyt toistaiseksi voimassaolevan perintäpalvelusopimuksen Lindorff Oy:n kanssa. Lindorff huolehtii kirjastoaineiston vapaaehtoisesta ja oikeudellisesta perinnästä. Avoin, vapaaehtoisessa perinnässä oleva kirjaston saatavakanta on joitakin kymmeniä tuhansia euroja.

Helsingin kaupunki ja Svea Perintä Oy ovat tehneet Talpan laskuttamien saatavien perinnästä sopimuksen, joka on ollut kiinteänä voimassa 1.1.2015-31.12.2017. Kiinteän sopimuskauden jälkeen kaupungilla on ollut oikeus jatkaa sopimusta enintään kahden vuoden ajan. Talpan toimitusjohtaja on 29.5.2017 päättänyt perintäpalvelusopimuksen optiovuoden käyttämisestä ajalla 1.1.-31.12.2018. Vuoden 2019 osalta option käyttöä ei ole vielä ratkaistu.

Talpa lähettää itse saatavista maksumuistutukset. Perintätoimiston palveluita Talpa käyttää sekä julkisoikeudellisten että yksityisoikeudellisten

saatavien vapaaehtoisessa perinnässä. Julkisoikeudellisten ulosottoon siirrettävien saatavien osalta Talpa käyttää perintätoimistoa teknisenä välittäjänä.

Vuodesta 2015 alkaen ei Talpan laskuttamien yksityisoikeudellisten saatavien oikeudellisessa perinnässä ja ulosottoperinnässä ole käytetty perintätoimistoa, vaan kaupunginkanslian oikeuspalvelut hoitaa perinnän. Perintätoimistoa kuitenkin käytetään yksityisoikeudellisten saatavien vapaaehtoisessa perinnässä.

Joitakin ennen vuotta 2015 laskutettuja yksityisoikeudellisia saatavia on perintätoimistolla jälkiperinnässä, mikä palvelu sisältää yksityisoikeudellisten saatavien osalta ulosottoperintää ja julkisoikeudellisten saatavien osalta toimimista teknisenä välittäjänä ulosottoperinnässä.

Lainvastaisen menettelyn vuoksi määrättyjen maksuseuraamusten (esim. pysäköintivirhemaksu) perinnässä kaupunki ei käytä ulkopuolista perintätoimistoa.

Perinnän volyymit

Talpa lähetti vuonna 2017 lähes 1,3 miljoonaa laskua noin 1,6 miljardin euron saatavista. Vuoden 2017 erääntyneistä saatavista jouduttiin lähettämään noin 146 000 maksumuistutusta.

Talpa siirsi vuonna 2017 perintätoimistoperintään noin 72 000 laskua, joiden pääoma on noin 8,3 miljoonaa euroa. Aiempien vuosien tapaan Talpan itse lähettämät maksumuistutukset ovat johtaneet suoritukseen noin puolessa tapauksista.

Talpan asiakkaiden saatavia vuosilta 2015-2017 on perintätoimiston tietojärjestelmässä perittävänä pääomien osalta n. 10,4 miljoonaa euroa (tilanne 20.2.2018). Aktiiviperinnässä saatavia on noin 2,9 miljoonaa euroa ja ulosottoperinnässä noin 1,3 miljoonaa euroa. Loput 6,2 miljoonaa euroa ovat heräte- tai jälkiperinnässä.

Heräteperinnällä tarkoitetaan perintätoimia, jotka käynnistyvät erilaisten herätteiden johdosta (esim. verotus- tai väestökieritiedoissa tapahtuva muutos, suoritus toisen velkojan saatavalle jne.). Heräteperintää käytetään erityisesti pienten saatavien perinnässä ulosottoperinnän sijaan. Jälkiperinnällä tarkoitetaan perintätoimia, joita tehdään tuloksettomien ulosotosten jälkeen.

Aiemman perintätoimiston (Lindorff Oy) perinnässä olleita vuosien 2006-2014 saatavia on tällä hetkellä 34 000 kappaletta noin 3,1 miljardin euron pääomasta perintätoimisto Svean perittävänä. Nämä erät on pääasiassa poistettu reskontrista ja kirjanpidosta, mutta perintää ei ole

vielä lopetettu. Eriä käydään säännöllisesti läpi perintätoimiston kanssa ja perinnästä luovutaan saatavien vanhenemisen myötä sekä harkinnan perusteella.

Velalliselta perittävät perintäkulut

Kaupungin laskutus- ja perintäohjeen mukaan velalliselta vaaditaan saatavien perinnästä aiheutuvia kuluja voimassa olevan perintälain mukaan. Perintätoimisto perii velalliselta ainoastaan niitä kuluja, jotka perintätoimisto laskuttaa kaupungilta.

Velalliselta peritään perinnän kuluja seuraavasti:

- kaupungin lähettämä maksumuistutus 5,00 euroa,
- perintätoimiston lähettämä 1. maksuvaatimus 2,50 euroa (julkisoikeudellinen) ja 3,00 euroa (yksityisoikeudellinen) ja
- perintätoimiston lähettämä 2. maksuvaatimus 1,50 euroa.

Viivästyskorko määräytyy lain tai sopimuksen mukaisesti. Valtaosassa Talpan lähettämässä laskuissa viivästyskorko on korkolain 4 §:n 1 momentin mukainen vaihtuva viivästyskorko (tällä hetkellä 7 prosenttia).

Kaupungin saatavien perinnästä velalliselle aiheutuvia kuluja on pidettävä kohtuullisina. Lainsäädännön mukaisesti yhdestä maksuvaatimuksesta voidaan kuluttajasaatavaa velottaessa laskuttaa enimmillään 7-50 euroa, mikä on merkittävästi enemmän kuin edellä luetellut nykyiset maksut. Maksun enimmäismäärä määräytyy sen mukaan onko kyse julkis- vai yksityisoikeudellisesta saatavasta ja enimmäismäärän määrittämisessä huomioidaan myös pääoma.

Hankintalainsäädäntö ja viittaukset veroparatiisiin

Kaupungin käyttämien perintäpalveluiden hankinta on kilpailutettu julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaisesti. Hankintojen kilpailuttamisprosessissa arvioidaan tarjoajien soveltuvuutta eli ammatillista ja taloudellista suorituskykyä. Suorituskykyä arvioitaessa otetaan huomioon hankintalain pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet sekä tarjouspyynnössä asetetut vähimmäisvaatimukset. Hankintayksikkö ei saa sisällyttää arviointiin vaatimuksia, jotka eivät liity kyseiseen hankintaan. Esimerkiksi verosuunnittelua koskevilla kriteereillä ei lähtökohtaisesti ole liityntää hankinnan kohteeseen tai tarjoajan kykyyn suoriutua hankintasopimuksesta.

Omana työnä tehtävä perintä

Perintävaiheista on tällä hetkellä ulkoistettu varsinainen vapaaehtoinen perintä (kirje- ja puhelinperintä) sekä saatavien jälkivalvonta (heräteperintä ja jälkiperintä). Nämä perintävaiheet vaativat kaupungin huomatta-

van suurella perintämässällä tehokkaasti toteutettuina erityisiä tietojärjestelmiä ja erityisosaamista.

Kaupungin saatavien perinnän tehokkaaksi ja taloudelliseksi järjestämiseksi mitään nyt ulkoistetuista työvaiheista ei voida jättää kokonaan pois. Nämä perintävaiheet tulisi ainakin tyydyttävällä tavalla järjestää kaupungin omana työnä, mikäli päädyttäisiin päättämään yhteistyö perintätoimiston kanssa.

Perinnän teknisessä järjestämisessä perintätoimistojen pitkän kehitystyön tuloksena rakennetut tietojärjestelmät vähentävät olennaisesti manuaalisen työn määrää ja inhimillisen erehdyksen mahdollisuutta prosesseissa. Ilman vastaavaa järjestelmää olisi kaupungin suuren saatavien määrän perinnän järjestäminen kustannustehokkaasti erittäin haasteellista. Omana työnä hoidettu perintä edellyttäisi hyvin laajamittaisia investointeja tietojärjestelmään ja henkilöstöön.

Perintätoimistoilla on käytössään resurssit ja välineet toteuttaa perintää monella tasolla, kuten sähköpostitse, puhelimitse ja online-liittymän avulla. Perintätoimistot tarjoavat asiakaspalvelua iltaisin ja viikonloppuisin.

Sen lisäksi, että perintätoimistoilla on käytössään monipuoliset vapaaehtoisen perinnän keinot, käyttävät perintätoimistot hyväkseen myös muiden päämiesasiakkaidensa toimeksiantojen yhteydessä kertyvää tietoa velallisasiakkaan maksukyvystä ja tilanteesta. Omana työnä hoidetussa perinnässä tällaista mahdollisuutta ei olisi.

Tämä tarkoittaisi sitä, että perintä olisi järjestettävä nojautuen kokonaisvaltaisemmin oikeudellisiin keinoihin. Erityisesti tämä tarkoittaisi ulosotto-perinnän määrän lisäämistä julkisoikeudellisten saatavien jälkivalvonassa. Ulosotto-perinnän määrän nostaminen kasvattaisi velalliselle ja kaupungille velan maksamisesta aiheutuvia kokonaiskustannuksia ulosottomaksuista johtuen. Seurauksena olisi todennäköisesti myös tuloksettomien ulosottoyritysten määrän nouseminen, mistä aiheutuisi kaupungille kustannuksia. Tulokseton ulosotto-perintä aiheuttaa velalliselle maksuhäiriömerkinnän.

Kaupungin nykyinen taloushallinnon järjestelmäkokonaisuus (Laske) ei sisällä tarvittavia ominaisuuksia niiden perintätehtävien hoitoon, jotka tällä hetkellä hoitaa perintätoimisto. Perinnän hoitaminen omana työnä edellyttäisi siten uuden tietojärjestelmän hankintaa.

Henkilöstön osalta on huomionarvoista, että saatavien perintä on lailla säännelty toimiala, joka vaatii toimijoilta mm. perintäjuridiikan erityisosaamista ja tämän osaamisen jatkuvaa ylläpitoa. Perintää hoitavan tahon tulee huolehtia siitä, että perintää hoitavat henkilöt omaavat riittä-

07.05.2018

vän koulutuksen toimialaansa nähden. Mikäli kaupunki hoitaisi saata-
vien perinnän kokonaan omana työnään, se vaatisi suppeassakin muo-
dossa tietojärjestelmäuudistusten lisäksi merkittävää henkilöstön li-
säystä ja nykyisen henkilöstön lisäkoulutusta. Nykyisellä henkilökunta-
määrällä ja tietojärjestelmällä perintätoimiston hoitamaa perintää ei ole
mahdollista hoitaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25235
sami.rantanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 223

HEL 2017-010605 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018
saakka Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Rantanen, projektipäällikkö, puhelin: 310 25235
sami.rantanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 283

V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite kivihilestä luopumiseksi Salmisaaren voimalassa

HEL 2018-000644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityslistan asian 13 kokouksen 11. asiana.

Vastaehdotus:
Maria Ohisalo 1:

Korvataan toiseksi viimeisessä kappaleessa TEKSTI: "Helen Oy:n tavoitteena on kivihilen käytöstä luopuminen Salmisaarella hallitusti 2030-luvulla. Tämä tavoite on linjassa kaupunkistrategian ja päästövähennystyöryhmän tekemän esityksen kanssa."

TEKSTILLÄ: "Kaupunki on kaupunkistrategiassa sitoutunut hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa kivihilen käytöstä luopumista peruslämmöntuotannossa, mutta ei poissulje kivihilen käyttöä toimitusvarmuuden tai huoltovarmuuden turvaamiseksi. Helenin tavoite on yhteensopiva myös päästövähennystyöryhmän tekemän esityksen kanssa"

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Vastaehdotus:
Maria Ohisalo 2:

LISÄYS, uusi kappale hiilikieltoa (sivu 3, kpl 2) koskevan kappaleen jälkeen:

"Kaupunginhallitus katsoo, että hiilikiellon kanssa samaan aikaan tulisi kieltää myös turpeen energiakäyttö. Turve on hiiltä pahempi hiilidioksidipäästöjen aiheuttaja ja pelkän hiilen kieltäminen voi pahimmillaan johdattaa hiilivoimaloiden korvaamiseen turpeenpoltolla."

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Maria Ohisalonn vastaehtotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää välittömästi mahdollisuudet lopettaa kivihiilen käyttö Salmisaaren voimalassa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helen Oy on kaupungin kokonaan omistama yhtiö, jonka toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä.

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsingissä toteutetaan modernia ilmastovastuuta. Strategian tavoitteena on hiilineutraali Helsinki vuoteen 2035 mennessä ja toisaalta vähentää päästöjä 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Hiilineutraalisuustavoite määritellään tavalla, joka vastaa yleistä käytäntöä Suomessa.

Helen Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan Helen uudistaa kansainvälisesti maailman parhaana ja tehokkaimpana palkittua kaupunkienergiajärjestelmäänsä tavoitteenaan ilmastoneutraalisuus. Meneillään olevan investointiohjelman myötä Hanasaaren voimalaitos suljetaan vuoden 2024 loppuun mennessä, jolloin Helenin kivihiilen käyttö puolittuu. Investointiohjelmassa lisätään monin eri toimenpitein uusiutuvan energian tuotantoa sekä toteutetaan asiakkaiden kanssa hajautettuja tuotanto- ja energiatehokkuusratkaisuja.

Energiateknologiat ja -markkinat kehittyvät parhaillaan kovaa vauhtia, ja Helen Oy ennakoi, että tulevaisuudessa tulee energiaratkaisuja, jotka perustuvat muuhun kuin polttamalla tuotettuun energiaan. Jo käynnissä olevien toimenpiteiden lisäksi Helen Oy selvittää erilaisten ratkaisujen soveltuvuutta Helsinkiin sekä niiden kustannuskilpailukykyä. Lähiajan ratkaisuja ovat esimerkiksi Mustikkamaan kallioluolien suunniteltu muuttaminen lämmön kausivarastoksi sekä suunnitteilla olevat biolämpökeskukset Vuosaareen, Patolaan ja Tattarisuolle. Selvityksessä olevina tuotantovaihtoehtoina Helenin lausunnossa mainitaan muun muassa geoterminen lämpö, aurinkolämpö, sähköisen liikenteen kysyntäjousto sekä tuulivoima.

Helen Oy investoi vähäpäästöiseen tuotantoon vaiheittain, markkinat ja uusimmat teknologiat huomioon ottaen. Yhtiön investointiohjelma on linjassa kaupungin 2030 päästövähennystavoitteiden kanssa ja yhtiön näkemyksen mukaan kaupungin hiilineutraalisuustavoite vuodelle 2035 on hyvä ja selkeä. Pitemmän aikavälin investointien osalta Helenin on järkevää odottaa miten ja mitkä teknologiat kehittyvät kaupallisiksi tuotteiksi ja tehdä investointipäätökset vaiheittain.

Lausunnossaan Helen Oy toteaa, että uusiutuvan energian tuottaminen vaatii enemmän tilaa kuin fossiilisiin polttoaineisiin perustuva tuotanto. Tällä hetkellä kaupungissa on bioenergian tuotannolle kaavoitettuja tiloja niukasti, eikä lainkaan tuulivoiman tuotannolle. Nyt kivihiilellä tuotettavan energiamäärän tuottaminen uusiutuvalla energialla vaatii merkittävästi enemmän tilaa: metsähake kahdeksan kertainen määrä, tuulivoima suuruusluokkaa satakertainen määrä ja aurinkopaneelit monisatakertainen määrä.

Toisaalta Salmisaaren alueen säilyttäminen energian tuotantokäytössä on Helen Oy:n asiantuntemuksen mukaan välttämätöntä kantakaupungin lämmönsaannin turvaamiseksi, etenkin kun Hanasaaren voimalaitoksen toiminta keskusta-alueella päättyy. Salmisaaren alueella voidaan tulevaisuudessa tuottaa energiaa monin eri tavoin myös ilman kivihiiltä, ja Helen Oy:n tavoite on luopua kivihiilen käytöstä Salmisaaresa 2030-luvun aikana.

Kaikki tuotantoratkaisut, jotka Helen Oy tekee, pitää tehdä lämmöntuotannon toimitusvarmuus huomioon ottaen. Helenin on huolehdittava siitä, että uusiutuvaa energiaa lisättäessä kohtuuhintaista energiaa on edelleen saatavilla vuoden jokaisena tuntina. Tähän yhtiö varautuu lisäämällä lämmön varastointikapasiteettia, mutta sydäntalven pakkasjaksoilla tullaan yhtiön näkemyksen mukaan tarvitsemaan polttamalla tuotettua energiaa vielä pitkään.

Helen Oy:n koko energiantuotanto ja siten kivihiilen käyttö kuuluu EU:n laajuisen päästökaupan piiriin. Pariisin ilmastopimuksen mukaisten päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen liittyvä ohjaus tullaan toteuttamaan päästökauppaan kuuluvilla aloilla EU:n laajuisen päästökiihtiön avulla. Päästökaupan ohjausvaikutusta tullaan vahvistamaan. Päästöjä vähennetään vähentämällä yrityksille myönnettävien ja huutokaupattavien päästöoikeuksien kokonaismäärää vuosittain 2,2 %:n vauhtia (aiemmin 1,74 %) vuodesta 2021 alkaen. EU on juuri sopinut vahvistavansa päästökaupan ohjausvaikutusta siirtämällä markkinoilla olevat ylimääräiset päästöoikeudet ns. markkinavakaussmekanismiin ja mitätöivänsä ne.

Suomen hallitus on selvittänyt kivihiilen energiakäytön kieltämisen vaikutuksia. Hallitus aikoo tuoda kivihiilen energiakäytön kieltävän lakiesityksen eduskuntaan syysistuntokaudella. Tämänhetkisen tiedon mukaan kivihiilen polttaminen kiellettäisiin Suomen voimallaisilla toukokuun alussa vuonna 2029. Lisäksi hallitus valmistelee tukipaketin energiyhtiöille, jotka luopuvat hiilestä vapaaehtoisesti jo vuonna 2025. Tukipaketin suuruudeksi on esitetty 90 miljoonaa euroa.

Helen Oy:n lausunnon mukaan kivihiilen energiakäytön kieltäminen vuoteen 2030 mennessä tai aiemmin tarkoittaisi Salmisaaren yhteistuotantolaitoksen polttoaineen muutosta nopeutetusti, mistä aiheutuisi merkittävästi isommat kustannukset kuin toteutettaessa kivihielestä luopuminen hallitusti. Ottaen huomioon Helsingin alueen mittava lämmöntarve ja siihen liittyvä huipputehon tarve, nykyisin käytettävissä olevat teknologiset vaihtoehdot sekä tarvittavien investointien pitkä toteutusaika, luopuminen kivihiilen käytöstä hallituksen kaavailemalla aikataululla olisi erittäin vaikeaa ja kallista Helsingissä. Luopuminen tarkoittaisi todennäköisesti tarvetta uusille uusiutuvien energiavaroille, joiden sijaintipaikkojen löytäminen edellyttää haastavien maankäyttöisten ratkaisujen tekemistä kaupungilta.

Kansliapäällikkö päätti 6.11.2017, 140 § asettaa päästövähennysohjelmatyöryhmän, jonka tehtävänä on valmistella kaupunkistrategian 2017–2021 mukainen toimenpideohjelma päästövähennysten toteuttamisesta.

07.05.2018

Päästövähennystyöryhmä teki 28.2.2018 esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta, jossa esitetään ne toimenpiteet, joiden avulla Helsingin ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa. Ohjelmassa esitetään toimenpiteitä, joita kaupunkiorganisaatio ja/tai sen tytäryhtiöt sekä kuntayhtymät voivat omassa toiminnassaan toteuttaa. Helen Oy:n kehitysohjelman kautta toteutetaan Helsingin päästövähennystavoitetta energiantuotannon puolelta.

Työryhmän näkemyksen mukaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma, Helen Oy:n kehitysohjelma ja sen jatko toteuttavat yhdessä kaupungin päästötavoitteet. Helen valmistelee kehitysohjelman jatkolinjauksia, ja tavoitteena on kivihiilen käytön lopettaminen 2030-luvun aikana. Mikäli valtio kieltää kivihiilen energiakäytön vuoteen 2030 mennessä tai aiemmin, tarkoittaa se Salmisaaren yhteistuotantolaitoksen polttoaineen muutosta nopeutetusti ja isommilla kustannuksilla. Nämä kustannukset valtion tulisi korvata Helen Oy:lle.

Lopuksi kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki on sitoutunut strategiassaan asetettuun kunnianhimoiseen päästövähennystavoitteeseen, jota toteutetaan osaltaan Helen Oy:n kehitysohjelman avulla. Helen Oy toteuttaa kaupungin omistajana sille päättämää kehitysohjelmaa liiketaloudellisesti perustellulla tavalla. Helen Oy:n tavoitteena on kivihiilen käytöstä luopuminen Salmisaarella hallitusti 2030-luvulla. Tämä tavoite on linjassa kaupunkistrategian ja päästövähennystyöryhmän tekemän esityksen kanssa. Kaupungin ja Helen Oy:n näkökulmasta kivihiilen poltosta luopuminen nopeammassa aikataulussa on erittäin haastavaa toteuttaa energiantuotantoon soveltuvien tonttien rajallisuuteen, laitosprojektien pituuteen sekä biomassan logistiikkaan, saatavuuteen, hintaan ja hyväksyttävyyteen liittyvistä syistä.

Kaupungin tulee voimassa olevan konserniohjeen mukaan pidättäytyä omaehtoisista omistajaohjauksen toimenpiteistä, jotka heikentäisivät Helen Oy:n asemaa erittäin kilpailluilla energiemarkkinoilla, ja antaa Helen Oy:n toteuttaa kaupungin kunnianhimoisten päästövähennystavoitteiden mukaista investointiohjelmaansa vaihteittain ja aina kulloinkin parasta teknologiaa hyödyntäen mahdolliset asiaan vaikuttavat lainsäädäntömuutokset huomioon ottaen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Asia/13

- 1 Valtuutettu Emma Karin aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 231

HEL 2018-000644 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

07.05.2018

Asia/10

§ 284

V 16.5.2018, Valtuutettu Petrus Pennasen aloite selvityksestä lisä- vaihtoehdosta kasvihuonepäästöjen vähentämiseen

HEL 2017-012443 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen lop-
puun käsitellyksi.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Vastaehdotus:
Maria Ohisalo:

Korvataan viimeisessä kappaleessa TEKSTI: "Helen Oy:n tavoitteena on kivihiilen käytön lopettaminen 2030-luvulla. Yhtiö seuraa osana liike-
toimintaansa ja kehitysohjelmansa täytäntöönpanoa erittäin tiiviisti
energian eri tuotan- toteknologioiden kehittymistä sekä toimintaympä-
ristön muutoksia"

TEKSTILLÄ: "Kaupunki on kaupunkistrategiassa sitoutunut hiilineutraa-
liuteen vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa kivihiilen käytöstä
luopumista peruslämmöntuotannossa, mutta ei poissulje kivihiilen käyt-
töä toimitusvarmuuden tai huoltovarmuuden turvaamiseksi. Helenin ta-
voite on yhteensopiva myös päästövähennystyöryhmän tekemän esi-
tyksen kanssa"

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Maria Ohisalon vastaehdo-
tuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tekee selvityksen käytännön mahdollisuuksista kaukolämmön tuotantoon ydinvoimalla Helsingin alueen tarpeisiin.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin omistuksessa on Helen Oy, jonka toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyrityksissä. Merkittävä osa Helen Oy:n liikevaihdosta muodostuu kaukolämpöliiketoiminnasta.

Helen Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan ydinvoimalla tuotetun lämmön hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla on selvitetty lukuisissa erilaajuisissa selvityksissä 1970-luvulta lähtien. Selvitykset ovat perustuneet suurimittaiseen sähköntuotantoon tarkoitettun ydinvoimayksikön hyödyntämiseen lämmön tuotannossa, tyypillisesti Loviisan ydinvoimalaitoksessa. Selvityksissä hankkeelle ei ole löydetty taloudellista kannattavuutta eikä siten toteuttamisedellytyksiä.

Helen Oy:n mukaan keskeisimmiksi haasteiksi ydinvoimalla tuotetun lämmön hyödyntämistä koskevissa selvityksissä on tunnistettu tarve miljardiluokan lämmön siirtoputki-investointiin sekä sähköntuotantokapasiteetin väheneminen. Lämmönotto pienentäisi merkittävästi ydinvoimalaitoksen sähkötehoa ja toisaalta samanaikaisesti käytöstä poistuisi pääkaupunkiseudun yhteistuotantokapasiteetti. On myös otettava huomioon ydinvoimalaitoksen sekä siirtoyhteyden tekninen ja tuotantotapariiki, joiden vuoksi on ylläpidettävä lämmön toimitusvarmuuden edellyttämä täysimittainen varakapasiteetti polttoainevarastoineen. Lisäksi ny-

kyisessä sähkömarkkinatilanteessa uusien ydinvoimayksiköiden kannattavuus olisi aiempaa heikompi.

Helen Oy:n näkemyksen mukaan ydinvoimatekniikan kehittyminen voi tarjota mielenkiintoisia tulevaisuuden mahdollisuuksia. Helen seuraa sarjatuotettujen pienoisreaktorien kehittymistä, mutta teknologian mahdolliseen kaupallistumiseen tulee kulumaan väistämättä pitkä aika. Lisäksi myös pienoisreaktoreihin liittyy kalliin siirtoyhteyden aiheuttama taloudellinen haaste, jos niitä sijoitetaan kauas pääkaupunkiseudusta.

Toisaalta pienissäkin ydinvoimalaitoksissa on otettava huomioon turvaetäisyydet, mikä vaikuttaa niiden mahdolliseen sijoittumiseen pääkaupunkiseudulla. Vaaditut turvaetäisyydet ovat viiden kilometrin suoja- vyöhyke (asukasluku alle 200) ja 20 kilometrin varautumisalue (rajattu väestömäärä, yksityiskohtainen pelastussuunnitelma). Tämä rajoittaa merkittävästi pienreaktoreiden käyttömahdollisuuksia kaupunkialueella.

Kansliapäällikön 6.11.2017, 140 § asettama päästövähennystyöryhmä teki 28.2.2018 esityksen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmasta, jossa esitetään ne toimenpiteet, joiden avulla Helsingin ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa. Ohjelmassa esitetään toimenpiteitä, joita kaupunkiorganisaatio ja/tai sen tytäryhtiöt sekä kuntayhtymät voivat omassa toiminnassaan toteuttaa. Helen Oy:n kehitysohjelman kautta toteutetaan Helsingin päästövähennystavoitetta energiantuotannon osalta.

Työryhmän näkemyksen mukaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma, Helen Oy:n kehitysohjelma ja sen jatko toteuttavat yhdessä kaupungin päästötavoitteet.

Suomen hallitus on selvittänyt kivihiilen energiakäytön kieltämisen vaihtokutsia. Hallitus aikoo tuoda kivihiilen energiakäytön kieltävän lakiesityksen eduskuntaan syysistuntokaudella. Tämänhetkisen tiedon mukaan kivihiilen polttaminen kiellettäisiin Suomen voimalaitoksilla toukokuun alussa vuonna 2029. Lisäksi hallitus valmistelee tukipaketin energiyhtiöille, jotka luopuvat hiilestä vapaaehtoisesti jo vuonna 2025. Tukipaketin suuruudeksi on esitetty 90 miljoonaa euroa.

Kivihiilen energiakäytön kieltö vuoteen 2030 mennessä tai aiemmin tarkoittaisi Salmisaaren yhteistuotantolaitoksen polttoaineen muutosta nopeutetusti, mistä aiheutuisi merkittävästi isommat kustannukset kuin toteutettaessa kivihielestä luopuminen hallitusti. Ottaen huomioon Helsingin alueen mittava lämmöntarve ja siihen liittyvä huipputehon tarve, nykyisin käytettävissä olevat teknologiset vaihtoehdot sekä tarvittavien investointien pitkä toteutusaika, luopuminen kivihiilen käytöstä hallituksen kaavailemalla aikataululla olisi erittäin vaikeaa ja kallista Helsingissä.

07.05.2018

Kaupunginhallitus toteaa, että Helen Oy:n tavoitteena on kivihiilen käytön lopettaminen 2030-luvulla. Yhtiö seuraa osana liiketoimintaansa ja kehitysohjelmansa täytäntöönpanoa erittäin tiiviisti energian eri tuotantoteknologioiden kehittymistä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite
- 2 Helen Oy:n lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 228

HEL 2017-012443 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 285

V 16.5.2018, Valtuutettu Pia Kopran aloite asukas- ja yhdistystilojen saamiseksi Tapulikaupunkiin

HEL 2017-013535 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen:

Tapulikaupunkia ei saa jättää eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin kaupunginosiin. Sosiaali- ja terveystoimiala tekee yhdyskuntatyötä Pohjois-Helsingin asuinalueilla, mutta siitä huolimatta Tapulikaupungissa ei ole sosiaali- ja terveystoimialan hallinnoimaa asukastaloa. Työntekijöille tulee tarjota myös tilat, pelkkä jalkautuminen alueelle ei riitä eikä edistä riittävästi kaupunkilaisten hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta.

Esitämme että viimeiseen kappaleeseen lisätään lause "Kaupunginhallitus pyytää kaupunkia etsimään ja tarjoamaan asukastiloja Tapulikaupungista tai sen välittömästä läheisyydestä mm. yhdistyksille, seuroille, harrastuspiireille, eläkeläisille ja asukkaille".

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Mika Raatikaisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ella Tanskanen, stadiluotsi, puhelin: 09-310 36029
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Kopran aloite

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Pia Kopran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pia Kopra ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki tekee hankeselvityksen asukas- ja yhdistystilojen saamiseksi Tapulikaupunkiin. Aloitteessa todetaan, että asukastiloja tarvitaan kipeästi mm. asukkaiden kokouksiin, yhdistysten ja seurojen käyttöön, erilaisiin harrastuspiireihin, eläkeläisille, asukkaiden tapahtumiin, erityisnuorisotyöhön, asuntoyhtiöille ja muille alueen toimijoille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa toimialoilta yhteisvalmistelussa saatuihin kommentteihin. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että Helsingissä on tarjolla eri toimijoiden vastuulla olevia matalan kynnyksen asukastiloja ja koontumismahdollisuuksia tasapuolisesti. Kaupunkistrategian mukaisesti julkisten alueiden ja tyhjien tilojen tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan helpotetaan ja kaupunki pyrkii edistämään myös vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä. Kaupungin eri toimialojen hallinnoimien tilojen käytölle on valmisteilla kaupunkiyhteiset periaatteet. Uusissa rakennuksissa huomioidaan jo rakennusvaiheessa tilojen ilta- ja viikonloppukäytön mahdollisuudet. Kaupunkilaiset voivat jatkossa varata kaupungin tiloja entistä helpommin sähköisen Varaamo-palvelun kautta.

Helsingissä on noin 30 yhdistysten ylläpitämää asukastilaa. Yleinen toimintamalli on, että paikalliset yhdistykset ovat vuokranneet alueella tyhjiksi jääneitä tiloja asukastoimintaan. Kaupunki avustaa yhdistysten toimintaa myöntämällä avustusta asukastalojen ylläpitämiseen ja toiminnan koordinointiin.

Tapulikaupungin alueen kiinteistöissä on aloitteessa mainittuihin toimintoihin soveltuvia tiloja. Tällaisia tiloja on esimerkiksi kouluissa, päiväkodeissa, Tapulikaupungin kirjastossa ja Tapulin nuorisotilassa.

Tapulin nuorisotalon tilat ovat erilaisten yhdistysten ja yhteisöjen aktiivisessa käytössä. Tiloja käytävissä yhdistyksissä toimii eri ikäisiä ihmi-

siä. Vuoden 2017 alusta alkaen tiloja on annettu maksuttomasti toimipaikan oman toiminnan käyttöön, helsinkiläisten nuorten toimintaryhmien ja nuorisojärjestöjen ja yhdistysten käyttöön, kotipaikkanaan Helsinkiä pitävien yhdistysten käyttöön sekä Helsingin kaupungin toimialojen käyttöön. Myös lakisääteisen iltapäivätoiminnan ja taiteen perusopetuksen ryhmätoiminta lasten ja nuorten osalta sekä kotouttamista edistävän ryhmätoiminnan järjestäminen nuorisotiloissa on maksutonta.

Sosiaali- ja terveystoimialan alueellisessa aikuissosiaalityössä toimitaan yhdessä asukkaiden kanssa alueiden kehittämiseksi ja viihtyvyyden lisäämiseksi. Erityispainotuksena on heikommassa asemassa ja syrjäytymisvaarassa olevien kuntalaisten auttaminen ja tukeminen. Toiminta on kaikille avointa, pääsääntöisesti maksutonta ja sitä toteutetaan toimialan ylläpitämissä asukastaloissa ja lähiöasemilla sekä muissa tiloissa eri puolilla kaupunkia. Lisäksi etsivää lähityötä tekevät sosiaaliohjaajat jalkautuvat asukkaiden pariin kaduille ja ostoskeskuksiin. Toimintaa kehitettäessä otetaan huomioon kaupungin eri alueiden ja niiden asukkaiden tilanne ja tarpeet. Sosiaali- ja terveystoimiala tekee yhdyskuntatyötä Pohjois-Helsingin asuinalueilla. Tapulikaupungissa ei ole sosiaali- ja terveystoimialan hallinnoimaa asukastaloa, mutta Tapulikaupunkiin kohdennetaan yhdyskuntatyöntekijän työpanosta. Näin pyritään edistämään kaupunkilaisten hyvinvointia ja sosiaalista turvallisuutta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ella Tanskanen, stadiluotsi, puhelin: 09-310 36029
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Kopran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 229

HEL 2017-013535 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ella Tanskanen, stadiluotsi, puhelin: 09-310 36029
ella.tanskanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 286

V 16.5.2018, Valtuutettu Katju Aron aloite seksuaalisen häirinnän estämisestä Helsingin kaupungin työpaikoilla ja palveluissa

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Katju Aron aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen (11) jälkeen uusi kappale:

"Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että jatkossa seksuaalisen häirinnän määrittelyssä, tunnistamisessa, mittaamisessa ja puuttumisen prosesseissa kiinnitetään huomiota siihen, että ilmiö tunnistetaan erityisenä ahdistelun muotona. On myös tärkeää, että sekä Helsingin hengessä-oppaassa että esimiesten ja henkilöstön koulutuksissa puhutaan nimenomaan seksuaalisesta häirinnästä erillisenä tunnistettavan ja myös rikoslain säätelemänä asiana."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Asta Enroos, henkilöstöpolitiikan päällikkö, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite seksuaalisen häirinnän ehkäisemisestä Helsingissä
- 2 Helsingin hengessä_sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Katju Aron aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Katju Aro ja 31 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki:

- 1) laatii toimenpideohjelman seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi
- 2) laatii koulutusohjelman aiheesta henkilöstölle, luottamushenkilöille ja osaksi johtamiskoulutusta
- 3) viestii tavoitteistaan sekä omassa toiminnassaan että vuoropuhelussa sidosryhmien kanssa

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Toimialojen lautakunnilta on pyydetty aloitteeseen liittyvät lausunnot (liitteessä) ja tasa-arvotoimikunnassa on käyty asiasta lähetekeskustelu 26.3.2018. Tasa-arvotoimikunta totesi käsittelyssään, että kaupungin on luotava seksuaaliseen häirintään puuttumiseen selkeä prosessi. Lisäksi tasa-arvotoimikunta toteaa, että kaupungin on edistettävä seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyä ja seksuaaliseen häirintään puuttumista viestinnällä ja koulutuksella.

Kaupunginhallitus toteaa:

Helsingin kaupunki ehkäisee kaikenlaista häirintää

Helsingin kaupunki noudattaa lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (2014/1329). Lain 7 § ja 8 § mukaisesti seksuaalinen ja sukupuoleen tai sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva häirintä kaupungin työpaikoilla ja palveluissa on kielletty. Kaupunki puuttuu työpaikoilla ja palveluissa tietoon tulleisiin häirintätapauksiin häirinnän poistamiseksi. Tämä ilmenee myös toimialalautakuntien antamista lausunnoista, joissa kuvataan toimialojen luomia käytäntöjä häirinnän estämiseen ja siihen puuttumiseen.

Seksuaalinen häirintä on yksi työsuojelulain (5. luku 28 §, 738/2002) määrittelemä häirinnän muoto. Epäasialliseen käytökseen ja häirintään puuttumiseen Helsingin kaupungilla on ollut jo useita vuosia Helsingin

Hengessä – sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen -toimintamalli (ks. liite) ja opas, jonka mukaisesti kaupungin työpaikoilla toimitaan. Henkilöstön syrjintä- ja työpaikkakiusaamiskokemuksista on kysytty henkilöstön työhyvinvointia mittaavassa Kunta 10 -tutkimuksessa vuodesta 2014 lähtien. Vuonna 2014 tutkimukseen vastanneista Helsingin kaupungin työntekijöistä 11,1 % ilmoitti kokeneensa syrjintää ja 16,0 % työpaikkakiusaamista. Vuonna 2016 syrjintää ilmoitti kokeneensa 8,8 % ja työpaikkakiusaamista 9,2 % vastanneista. Eri organisaatiotasolla on tehty toimenpiteitä, joiden avulla syrjintä- ja kiusaamiskokemusten määrä on saatu laskusuuntaan.

Kaupungin toimintamallin mukaisesti kaikkia rohkaistaan ottamaan asia puheeksi ja toteamaan epäasiallisesti käyttäytyvälle kollegalle/asiakkaalle/yhteistyökumppanille, että pitää tämän käytöstä häiritsevänä. Esimiehelle ohjataan kertomaan itse koetusta epäasiallisesta kohtelusta ja siitä, jos on nähnyt jonkun muun tulevan häirityksi tai epäasiallisesti kohdelluksi. Työntekijät saavat tarvittaessa neuvontaa ja tukea häirintään puuttumisessa työsuojeluvaltuutetuilta, luottamusmiehiltä ja työterveyshuollosta. Esimiehet saavat tukea häirintätapausten selvittämiseen työsuojeluorganisaatiolta, hr-asiantuntijoilta, linjajohdolta ja työterveyshuollosta.

Kuten tasa-arvotoimikunta lähete keskustelussaan totesi, on tärkeää, että kaupungilla on selkeät menettelyohjeet seksuaaliseen häirintään puuttumiselle. Helsingin kaupungin henkilöstön kokemaan epäasialliseen kohteluun ja häirintään puuttumisen toimintamallia ja opasmateriaalia uusitaan vuoden 2018 aikana. Hyvän, asiallisen ja sukupuolten tasa-arvoa kunnioittavan käytöksen malli kuvataan, seksuaalisen häirinnän eri muotojen tunnistamista edistetään ja siihen puuttumisen prosessi kuvataan. Uusitus aineistossa ja viestinnässä tuodaan esiin jokaisen työntekijän vastuu tuoda esiin kokemansa tai näkemänsä epäasiallinen kohtelu, jotta epäasialliseen käytökseen ja häirintään pystytään puuttumaan.

Työtehtävissä, joissa henkilöstöllä on kohonnut riski joutua seksuaalisen häirinnän kohteeksi asiakkaiden taholta, on tehty asianomaiseen työhön ja toimintaympäristöön liittyvät toimintaohjeet yhdessä henkilöstön kanssa; tästä esimerkkinä ovat sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa tehdyt tilanekartoitukset ja ohjeet.

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään

Kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat uusitaan vuoden 2018 aikana. Henkilöstön suunnitelman valmistelutyöhön liittyy satunnaisotannalla valittaville työntekijöille lähetettävä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely. Kyselyyn vastataan nimettömästi. Yhtenä kyselyn

osa-alueena on seksuaalisen häirinnän kokemusten yleisyys ja niihin puuttumisen onnistuminen. Vuonna 2011 toteutetussa edellisessä laajassa tasa-arvokyselyssä 3 % vastaajista ilmoitti kokeneensa seksuaalista häirintää työpaikalla, mikä on selvästi kansallista keskiarvoa vähemmän.

Vuodesta 2018 alkaen myös Kunta 10 -tutkimuksessa on mukana kysymys, jonka avulla selvitetään seksuaalisen häirinnän kokemusten yleisyyttä Helsingin kaupungin työpaikoilla. Jo aiemmin tilannetta on selvitetty erillisen henkilöstökyselyn avulla esimerkiksi v. 2017 Pelastuslaitoksella, jossa oli havaittavissa signaaleja seksuaalisesta häirinnästä, joka voi kohdistua henkilöstöön erityisesti asiakkaiden ja toisinaan myös kollegoiden taholta.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sekä kasvat- ja koulutusala säätelevässä lainsäädännössä ja alan eettisissä ohjeissa korostuu asiakkaan ja potilaan oikeus hyvään kohteluun. Se muodostaa hyvän pohjan seksuaalisen häirinnän ehkäisylle. Tapauksissa, joissa käy ilmi työntekijän asiakkaaseen/potilaaseen kohdistama seksuaalista häirintää, esimiehen velvollisuus on ryhtyä kurinpito toimiin. Epätasa-arvoisten käytäntöjen ilmenemisen riski on korkeimmillaan niissä palveluissa, joissa asiakkaan ja työntekijän valtaero on suurin tai joissa vuorovaikutus tapahtuu epämuodollisesti.

Helsingin kaupunki edistää tasa-arvolain velvoittamalla tavalla sukupuolten tasa-arvoa suunnitelmallisesti kaikessa toiminnassaan ja palveluissaan. Vuoden 2018 aikana uusittavassa palvelujen tasa-arvosuunnitelmassa seksuaalisen häirinnän ehkäisy otetaan uutena toimenpiteenä mukaan. Uudet, viime vuonna muodostetut toimialat saavat nyt tilaisuuden koota yhteen aikaisemmissa virastoissa tehtyä tasa-arvon edistämistyötä ja kehitettyjä hyviä käytäntöjä.

Seksuaalisen häirinnän ehkäisyä tehostetaan

Kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelman ja sen toimenpideohjelman mukaisesti häirinnän tunnistaminen ja siihen puuttuminen ovat osa esimieskoulutusta. Monimuotoisten työyhteisöjen johtamiseen ja sovittelun taitoihin on panostettu viime vuosina järjestämällä esimiesten koulutusohjelmia ja coaching-ryhmiä.

Tasa-arvoaiheita on kannustettu ottamaan osaksi muuta koulutusta ja julkaistu esimerkiksi lyhyitä opetusvideoita Helsinki-kanavalla. Seksuaalisen häirinnän kätkeytyessä helposti totuttuihin tapoihin ja perinteisiin käytäntöihin on aiheellista muistuttaa koulutuksissa epätasa-arvoisen valta-aseman tuomasta riskistä syllistyä seksuaaliseen häirintään. Esimiesten tietoisuutta tehtävään kuuluvasta valvontavelvollisuudesta kaikenlaisen vallan väärinkäytön suhteen lisätään.

Helsinki tuo viestinnässään esiin häirinnän vastaisen asenteen ja käytännön toimet siihen puuttumiseen. Perusviestinä on, että jokaisella pitää olla turvallinen ja omana itsenään hyväksytyt olo Helsingin kaupungin työpaikoilla ja palveluissa ja että häirintään puututaan välittömästi. Helsinki on mukana Häirintävapaa Suomi -kampanjassa. Kaupungin toimintamalli epäasialliseen kohteluun puuttumisessa on yhteneväinen Häirinnästä vapaa Suomi -kampanjan periaatteiden kanssa: 1) Puutu jos näet. 2) Kerro jos koet. 3) Toimi ja levitä tietoa.

Esimerkkinä Helsingin tahdosta olla edistyksellinen työpaikka yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyvissä asioissa on kaupungin tuki kaupunkitasoisen sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöön kuuluvien työntekijöiden verkoston perustamiselle keväällä 2018. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on tehostanut tiedottamistaan ja julkaissut seksuaalisen häirinnän ehkäisyn ja siihen puuttumisen menettelytavat www-sivuiltaan.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että Helsingin Hengessä – Sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen on kaupungin toimintamalli ja toimenpideohjelma seksuaalisen häirinnän estämiseen ja siihen puuttumiseen. Kaupunginhallitus pitää sen uudistamista tärkeänä. Uudistettuna toimintamalli ottaa huomioon seksuaalisen häirinnän ilmiönä vielä entistä paremmin. Uudistamisen yhteydessä koko organisaatiolle viestitään hyvän työikäytymisen merkityksestä ja kaikenlaisen häirinnän estämisen tärkeydestä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Asta Enroos, henkilöstöpolitiikan päällikkö, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite seksuaalisen häirinnän ehkäisemisestä Helsingissä
- 2 Helsingin hengessä_sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 230

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Asta Enroos, henkilöstöpolitiikan päällikkö, puhelin: 310 36420
asta.enroos(a)hel.fi
Johanna Seppälä, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.03.2018 § 53

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Katju Aron ym. valtuustoaloitteesta koskien seksuaalisen häirinnän ehkäisemistä Helsingissä:

Kasvatuksen ja koulutuksen näkökulmasta lapsiin ja nuoriin kohdistuvan epäasiallisen käyttäytymisen ehkäiseminen on erittäin tärkeä tekijä lapsen ja nuoren kehityksessä kohti aikuisuutta. Täten edellytyksenä on, että henkilöstölle annetaan koulutuksellisesti riittävät välineet puuttua epäasialliseen käytökseen. Toimialan henkilöstöä ja esimiehiä koulutetaan seminaarein ja koulutuksin. Vuosien 2003-2014 aikana opetustoimen henkilöstölle on järjestetty koulutusta seksuaalikasvatukseen liittyvistä käytännöistä. Vuoden 2018 aikana järjestettävistä koulutuksista esimerkkinä voi mainita esimiehille tarkoitetun koulutuksen seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisemiseen liittyen.

Toimialan henkilöstöä koskee lakisääteinen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus koskien alle 18-vuotiasta lasta tai nuorta. Toimialalla lain säätämää ilmoitusvelvollisuutta on ehdottomasti noudatettava ja sitä korostetaan työnjohdollisesti esimiestyössä. Lisäksi velvollisuutta koskevaa neuvontaa ja koulutusta annetaan myös esimiehille ja toimia-

lan ohjeistus asiasta on saatavilla intranetissä. Lasten kanssa työskentelevien rikostausta selvitetään rekrytoinnin yhteydessä rikostaustan selvittämistä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Varhaiskasvatus

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti varhaiskasvatuksessa pidetään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta. Varhaiskasvatuksessa ei sallita kiusaamista, väkivaltaa eikä häirintää. Häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltilanteista keskustellaan lasten huoltajien kanssa ja etsitään yhdessä ratkaisuja.

Varhaiskasvatuksessa otetaan lisäksi huomioon työsuojeluun ja turvallisuuteen liittyvät säännökset. Turvallisuuden edistämisen tulee olla suunnitelmallista ja säännöllisesti arvioitua. Varhaiskasvatuksen henkiöstöä velvoittavat myös säännökset, jotka koskevat sosiaalihuoltopalveluihin ohjaamista ja lastensuojeluilmoituksen tekemistä.

Perusopetus, lukiot ja ammatillinen koulutus

Epäasialliseen käyttäytymiseen ja häirintään liittyvät ohjeistukset on koottu erilliseen opetussuunnitelman liitteeseen. Näiden ohjeiden pohjalta on toimialalla muodostettu toimintaohje opiskelun edellytysten turvaamiseksi. Myös opettajilla ja muulla koulun ja oppilaitoksen henkilökunnalla on oikeus työrauhaan. Toimintaohjeessa määritellään, mitä seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan ja kuvataan koulun ja oppilaitoksen toimet päihdeongelma-, väkivalta-, kiusaamis- ja häirintätapauksissa. Toimintaohjeen mukaisesti havaittuihin häirintä-, kiusaamis- tai väkivaltatapauksiin puututaan heti. Tarvittaessa tehdään asiaan kuuluvat ilmoitukset poliisille.

Havaitessaan häirintää, opettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijan huoltajaan sekä muuhun opetushenkilökuntaan ja psykologiin tai kuuraattoriin. Myös tietoon tulleisiin verkossa tapahtuviin kiusaamis- ja häirintätilanteisiin puututaan. Häirinnän muodoista ja niihin puuttumisen tavoista tiedotetaan oppilaita ja opiskelijoita. Häirinnän ehkäisemiseen liittyvissä toimitaissa toimitaan yhteistyössä opiskelijakunnan kanssa. Oppilaita ja opiskelijoita ohjeistetaan ilmoittamaan oppilaitoksen henkilöstölle, mikäli he kohtaavat sukupuoleensa kohdistuvaa häirintää oppilaitoksessa tai sen ulkopuolella, esimerkiksi työssäoppimisjakson aikana.

Koulujen ja oppilaitosten järjestyssäännöissä määritellään turvallisen opiskeluympäristön toimintaperiaatteet. Lisäksi järjestyssäännöissä kielletään henkinen ja fyysinen väkivalta sekä häirintä ja kiusaaminen. Henkilökunta ja opiskelijat perehdytetään järjestyssääntöihin. Tavoitteena on, että jokainen yhteisön jäsen omalla toiminnallaan edistää esteettömän ympäristön kehittymistä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat

Perusopetuksessa, lukioissa ja ammatillisessa koulutuksessa koulut ja oppilaitokset laativat koulu- ja oppilaitoskohtaisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden edustajien kanssa. Tasa-arvosuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota myös toimenpiteisiin, joilla pyritään seksuaalisen häirinnän ja sukupuolen perusteella tapahtuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Oppilaitoksissa ja kouluissa tulee seurata mm. seksuaalista ja sukupuolen perusteella tapahtuvaa häirintää sekä kuinka paljon häirintää tapahtuu ja minkä tyyppistä se on. Jos häirintää on seurannan perusteella ilmennyt, tulee asianomaisen oppilaitoksen tehdä suunnitelma sen poistamiseksi.

Kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tekeminen on osa koulun ja oppilaitoksen normaalia toimintaa ja niillä on toiminnassa ohjausvaikutusta sekä yksittäisten että rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseen.

Opiskeluhoolto

Koulujen ja oppilaitosten opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhooltoja toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoollona. Koulu- ja oppilaitoskohtaiset opiskeluhoollosuunnitelmat sisältävät suunnitelman opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelmassa on myös toimintamalli asioiden käsittelyyn yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla.

Kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstö

Henkilöstöön kohdistuvan kiusaamisen, epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja syrjinnän ennalta ehkäisemiseksi kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla toimitaan Helsingin kaupungin Sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen -toimintaohjeiden mukaan. Toimintaohjeet sisältävät tietoa ja ohjeita, miten epäasiallista kohtelua kokevan, sitä havaitsevan tai siitä syytetyn sekä esimiehen tulee toimia tällaisissa tilanteissa. Lisäksi ohjeissa on tietoa tahoista, joilta voi tarvittaessa pyytää apua ja tukea häirintätilanteissa ja niiden selvittelyissä. Toimintaohjeet ovat kaikkien saatavilla intranetissä ja niitä käsitellään henkilöstön ja esimiesten kanssa osana perehdytysprosessia ja erilaisia valmennustilaisuuksia. Lisäksi toimialalla on käytössä Hetipurku -toimintamalli, joka tarkoittaa työpaikan omaa henkistä ensiapua uhka- tai väkivaltatilanteen jälkeen. Mallin tarkoituksena on auttaa keskustelun keinoin uhkatilanteen kokenutta työntekijää käsittelemään tapahtunutta siten, ettei asia jää kuormittamaan mieltä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Henkilöstön ja asiakkaiden kokemuksia häirinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta seurataan toimialalla henkilöstö- ja asiakaskyselyillä. Kyseilyjen tulosten pohjalta suunnitellaan ja toteutetaan tarvittavia toimenpiteitä sekä kehitetään toimintamalleja ja -ohjeita.

Häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Fatim Diarra: Lisätään tekstiin:

Häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Perusteet lisäykselle:

Kasko on ainoa toimiala, jossa esihenkilöitä nyt aletaan kouluttaa seksuaalisesta häirinnästä. Ja tietysti alan luonteen vuoksi lasten ja nuorten kanssa tehtävässä työssä asiaa käsitellään.

Henkilöstölle suunnatussa koulutuksessa eli tässä Helsingin kaupungin Sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen -oppaassa seksuaalista häirintää ei käsitellä lainkaan. Tämän vuoksi sekä kympeissä että sotessa hyväksyttiin samanlainen vastaesitys.

Tällä lisäyksellä saadaan alleviivattua sitä, että yleiset häirinnänvastaiset ohjeet eivät riitä. Aloitteessa esitetään mm. koulutusta ja ohjeistusta nimenomaan seksuaalisesta häirinnästä.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Fatim Diarran tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mari Suoja, henkilöstön kehittämispäällikkö, puhelin: 310 43101
mari.suoja(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.03.2018 § 73

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Katju Aron valtuustoaloitteeseen koskien seksuaalisen häirinnän ehkäisemistä Helsingissä:

"Sosiaali- ja terveystoimialalla seksuaalisen häirinnän ehkäisy huomioidaan työyhteisötasolla osana perehdytystä ja työpaikan pelisääntöjen laadintaa sekä henkilöstölle tarjottavan koulutuksen yhteydessä. Asiakastyössä tapahtuvaa häirintää ehkäistään palveluissa noudatettavien toimintakäytäntöjen avulla.

Toimialalla noudatetaan kaupungin toimintaohjetta henkisen väkivallan, kiusaamisen ja syrjinnän estämiseksi. Ohjeen tarkoituksena on antaa tietoa, neuvoja ja tukea esimiehille sekä työyhteisöille epäasialliseen kohteluun, häirintään tai kiusaamiseen liittyvissä tapauksissa. Ohje pohjautuu kaupungilla laadittuun "Helsingin hengessä – sopua ja sovitelua työyhteisön arkeen" -nimiseen oppaaseen, jossa ohjeistetaan mm. miten epäasiallista kohtelua ja häirintää voidaan ehkäistä, miten epäasiallista kohtelua kokeneen tulee toimia sekä mistä saa tukea tai apua häirintätilanteissa.

Työyhteisössä tapahtuviin väärinkäytöksiin ja epäasialliseen käyttäytymiseen puututaan erilaisin menettelyin. Sosiaali- ja terveystoimialan työhyvinvointisuunnitelman mukaisesti esimiehet seuraavat työpaikan työolosuhteita työyksikkökokouksissa monipuolisesti ja säännöllisesti. Lisäksi on käytössä sähköinen ilmoittamismenettely (Työsuojelupakki). Mikäli kysymys on rikoksesta, asia ohjataan rikosprosessiin.

Niissä toimialan palveluissa, joissa seksuaalista häirintää kohdataan asiakastyössä, on luotu toimintakäytäntöjä ja rakenteita sen ehkäisemiseksi ja siihen puuttumiseksi. Tämä koskee erityisesti palveluja, joissa seksuaalista häirintää kohdataan useammin toiminnan luonteen takia, kuten ikääntyneiden ympärivuorokautista hoitoa ja kotihoitoa. Lasten kanssa työskentelevien rikostausta selvitetään rikostaustan selvittämistä koskevan lain mukaisesti, minkä lisäksi sosiaali- ja terveystoimessa on käytössä HaiPro- ja SPro-ilmoitusmenettelyt asiakkaisiin kohdistuvien haittatapahtumien ja epäkohtien ilmoittamiseksi.

Ikääntyneiden palveluissa kehitetty kaltoinkohteluun puuttumisen malli sisältää toimintakäytännöt seksuaaliseen kaltoinkohteluun puuttumiseen. Lastensuojelulaitoksissa ja vastaanottokeskuksissa järjestetään asiakkaille ryhmiä, joissa keskustellaan muun muassa itsemääräämisoikeudesta, koskemattomuudesta sekä yhdenvertaisuudesta. Turvallisuuteen ja häirinnän ehkäisyyn kiinnitetään lisäksi huomiota huonejär-

jestelyillä. Työntekijöitä perehdytetään seksuaaliseen häirintään ja seksuaalissävytteiseen käyttäytymiseen puuttumiseen. Lastensuojelulaitoksissa on lisäksi erilliset käytännöt seksuaalisen itsemääräämisoikeuden huomioimiseen rajoitustoimenpiteiden käytössä. Kouluterveydenhuollossa aihetta käsitellään monipuolisesti osana terveysneuvonnan seksuaaliterveyden edistämistä. Sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä on järjestetty työntekijöille seksuaaliseen kaltoinkohteluun liittyvää koulutusta esimerkiksi Setan ja Nuorten Exitin kautta.

Tiettyissä sosiaali- ja terveystoimialan palveluissa korostuu asiakkaiden työntekijöihin kohdistama seksuaalinen häirintä. Näiden tilanteiden selvittely on haastavaa, ja henkilöstön taholla on tunnistettu tuen tarve häirinnän kohtaamiseen ja siihen puuttumiseen. Myös niissä palveluissa, joissa seksuaalista häirintää kohdataan harvemmin, lisätään avointa keskustelua, osaamista ja tarvittaessa tukea aiheesta.

Seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Seksuaalinen itsemääräämisoikeus on keskeinen osa terveyttä ja hyvinvointia. Epäasiallinen kohtelu ja häirintä kuormittavat työntekijöitä, mikä voi johtaa työhyvinvoinnin heikentymiseen. Haavoittuvassa asemassa olevilla asiakkailla on myös muita suurempi riski joutua seksuaalisen häirinnän kohteeksi ja tämän takia on tärkeää kiinnittää huomiota häirintää ehkäiseviin toimintakäytäntöihin asiakastyössä. Puuttomalla seksuaaliseen häirintään tuetaan niin työntekijöiden kuin asiakkaiden terveyttä ja hyvinvointia."

Käsittely

13.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava kappale: "Seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista."

Kannattaja: jäsen Saku Etholen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

07.05.2018

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Säde Pitkänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 47380
sade.pitkanen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.03.2018 § 59

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala muodostuu neljästä eri palvelukokonaisuudesta, kulttuuri-, liikunta-, nuorisopalveluista sekä kaikille näille yhteisistä hallintopalveluista. Toimialaorganisaatio on tuonut yhteen seitsemän eri virastoa, joissa kaikissa on ollut erilaiset henkilöstö- ja palvelukulttuurit. Tämä näkyy myös siinä, miten virastot ovat ohjeistaneet mm. tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista sekä epäasiallisesta kohtelusta.

Helsingin kaupungin organisaatiossa epäasiallisesta kohtelusta ja häirinnästä ohjeistetaan kaupunkiyhtenäisesti sisäisessä Helmi-intrassa. Henkilöstölle kerrotaan, mitä on epäasiallinen kohtelu, häirintä ja kiusaaminen ja miten tulee toimia sellaista kohdatessaan. Erityisesti liikuntapalvelujen henkilöstöä on koulutettu ja ohjeistettu puuttumaan tiukasti seksuaaliseen häirintään.

Helmi-intrasta löytyy muun muassa kaupungin työntekijöille julkaistu Helsingin hengessä – sopua ja sovittelua työyhteisön arkeen -ohje, jossa epäasiallisen kohtelun yhtenä muotona mainitaan sukupuolinen häirintä ja ahdistelu. Ohjeessa tarkastellaan epäasiallista kohtelua ja häirintää erityisesti työyhteisöjen näkökulmasta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla tullaan käymään kattavasti työyhteisöissä läpi Sopua ja sovittelua -ohjeen periaatteet uudelleen. Ohje ollaan uusimassa lähitulevaisuudessa, jolloin sitä voidaan täydentää seksuaalisen häirinnän määrittelyjen osalta.

Nykyisistä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palveluista (entisistä virastoista) kulttuurikeskuksella ja kaupunginmuseolla on ollut voimassaoleva tasa-arvosuunnitelma. Nuorisotoimi on laatinut Helsingin nuorisoasiainkeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo-suunnitelman vuosille 2014–2017. Suunnitelma ohjasi sekä henkilöstöpoliittista että toiminnallista yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kehittämistä nuorisopalveluissa.

Suunnitelman ja siinä esitettyjen toimenpiteiden pohjaksi kerättiin laajasti tietoa henkilökunnalta ja sidosryhmiltä.

Kulttuurikeskuksen tasa-arvosuunnitelman (2013) keskeinen tavoite on edistää tasa-arvon muotojen toteutumista työpaikalla ja kulttuurikeskuksen toiminnassa eivätkä häirintänäkökohdat tule siinä esille. Kaupunginmuseon tasa-arvosuunnitelmassa (2001) ohjeistetaan:

"Esimiehet huolehtivat siitä, että työntekijä ei joudu sukupuolisen eikä muun häirinnän tai ahdistelun kohteeksi. Vastuu siirtyy kaupunginmuoseolle siinä vaiheessa, kun sukupuolisen tai muun häirinnän kohteeksi joutunut on saattanut asian esimiehensä tietoon."

Nuorisosiainkeskuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman valmistelussa tehdyssä kyselyssä henkilöstöltä kartoitettiin kokemuksia niin työtoverien, esimiehen, yhteistyökumppanien kuin asiakkaiden tekemästä epäasiallisesta käyttäytymisestä, mm. seksuaalisesta häirinnästä. Henkilöstöllä oli jonkin verran kokemuksia epäasiallisesta kielenkäytöstä ja syrjinnästä ja näille asetettiin toimenpiteitä. Kyselyssä ei analysoitu erikseen seksuaalisen häirinnän näkökulmaa.

Nuorisopalveluissa jo tehdyt selvitykset ja ohjeistukset tarjoavat hyviä toimintatapoja sovellettaviksi toimialan muissakin palvelukokonaisuuksissa. Nuorisopalveluiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa käytettyä henkilöstökyselyä ja siitä nostettuja toimenpiteitä voidaan hyödyntää mm. seksuaalisen häirinnän kartoittamisessa. Näin voidaan selvittää sen yleisyyttä ja ilmenemismuotoja. Näiden perusteella voidaan tarkentaa toimintaohjeita ja varmistaa epäasialliseen käytökseen puuttumista – olipa se työtoverien, sidosryhmien tai asiakkaiden toteuttamaa.

Nuorisopalveluissa nuorten seksuaalinen häirintä nähdään kysymyksenä, jonka ennaltaehkäisy on osa nuorisotyötä. Siihen liittyen nuorisopalveluissa seksuaalikasvatusta toteutetaan osana nuorisotyötä eri toiminnoissa ja toimipaikoissa, kuten nuorisotaloilla, nuorten tarpeiden mukaan. Yhteistyössä Loisto Settlementti ry:ltä (entinen Kalliolan nuoret ry) saadaan paljon mm. seksuaaliterveyteen liittyvää matalankynnyksen palvelua nuorille ja lisäksi ryhmiä sekä yksilöllistä tukea (mm. Pop in- seksuaaliterveysvastaanotot) Tyttöjen Talolla ja Poikien talolla.

Nuorisopalveluissa on kehitetty työtapana ja osana ehkäisevää päihde-työtä 6.-luokkalaisille suunnattua Valintojen stoori -menetelmää. Siihen on nyt lisätty myös seksuaaliterveyttä koskevia asioita. Kouluterveyskyselyssä nuorten kokema seksuaalinen häirintä on noussut viime vuonna ja yhteistyössä Väestöliiton kanssa seksuaalikasvatusta on liitetty menetelmän osaksi. Valintojen stoorissa käytetään seksuaalikasvatuksesta tuttua termiä tunne- ja turvataidot. Valintojen stoorissa kuudes-

luokkalainen saa tietoa ja oppii toimintatapoja erilaisiin tilanteisiin sekä oppii kuuntelemaan itseään ja asettamaan omat rajansa. Keskimäärin Valintojen stoori tavoittaa Helsingissä vuosittain 4 300 oppilasta, 220 opettaja, 120 tukioppilasta, 180 ohjaajaa ja 120 vanhempainiltaan osallistunutta.

Toimialalle ollaan laatimassa yhdenvertaisuussuunnitelmaa, jossa ohjeistetaan häirintätilanteiden ennaltaehkäisyä ja puuttumista niihin sekä henkilöstöpoliittisesti että suhteissa asiakkaisiin. Tässä yhteydessä tullaan käsittelemään aloitteen ehdotukset, kuten seksuaalisen häirinnän ehkäisemistä koskevan ohjeistuksen laatiminen ja toimialan tavoitteista viestiminen.

Käsittely

13.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti: Kappaleen 3 loppuun lisätään:

Erityisesti liikuntapalvelujen henkilöstöä on koulutettu ja ohjeistettu puuttumaan tiukasti seksuaaliseen häirintään.

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Johanna Sydänmaa: Lisätään kohtaan 13: Tässä yhteydessä tullaan käsittelemään aloitteen ehdotukset, kuten seksuaalisen häirinnän ehkäisemistä koskevan ohjeistuksen laatiminen ja toimialan tavoitteista viestiminen.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi Johanna Sydänmaan vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspällikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi

Tiina Larva, kehittämisasiantuntija, puhelin: 310 85098
tiina.larva(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.03.2018 § 122

HEL 2017-013541 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialalla noudatetaan kaupunkiyhteistä ohjeistusta epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumisesta ja henkilökuntaa koulutetaan asiassa säännöllisesti. Työyhteisöjen, johdon ja esimiesten tulee noudattaa nollatoleranssia kiusaamisen, epäasiallisen kohtelun, häirinnän ja syrjinnän suhteen.

Kaupunkiympäristö toimialan työhyvinvointisuunnitelma pitää sisällään toimialan yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Lisäksi toimintasuunnitelma sisältää laakisääteisen työsuojelun toimintasuunnitelman sekä toimenpiteet henkilöstön yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Henkilöstölle ja esimiehille suunnattu koulutus pitää sisällään luentoja yhdenvertaisuudesta, syrjimättömyydestä sekä perustietoa eri lainsäädännöstä sekä sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta. Erityisesti esimiesten yhdenvertaisuusosaamista vahvistetaan esimiesvalmennusten avulla, joissa tarjotaan mm. sovittelukoulutusta ja ristiriitilanteiden käsittelyä Hetipurku- toimintamallin mukaisesti.

Toimialalla myös seurataan henkilöstö- ja asiakaskyselyjen avulla kokemuksia häirinnästä ja epäasiallisesta kohtelusta. Toiminta- ja seurantalalleja kehitetään jatkuvasti epäasiallisen kohtelun tunnistamiseksi, jotta siihen pystytään puuttumaan entistä paremmin ja nopeammin.

Lisäksi seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Käsittely

06.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Lisätään loppuun kappale: Seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

07.05.2018

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään loppuun kappale: Seksuaalisen häirinnän tunnistamiseen ja ehkäisyyn tarvitaan juuri tähän häirinnän muotoon keskittyvää koulutusta ja ohjeistusta. Lautakunta kannattaa aloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista.

Jaa-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Risto Rautava

Ei-äännet: 8

Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 1

Jape Lovén

Poissa: 1

Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen äänin 3-8 (1 tyhjä, 1 poissa).

27.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

§ 287

V 16.5.2018, Valtuutettu Otto Meren aloite valkuposkihanhien määrän ja niiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi

HEL 2017-010086 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite valkuposkihanhien kannan vähentämiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy tehokkaiisiin toimenpiteisiin valkuposkihanhien määrän ja niiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Edellinen valkuposkihanhien aiheuttamien haittojen vähentämistä koskeva valtuustoaloite oli valtuutettu Fatbardhe Hetemaijin ja 41 muun valtuutetun aloite valkuposkihanhikannan vähentämisestä. Valtuustoaloite käsiteltiin kaupunginhallituksessa 15.2.2016 § 131 ja kaupunginvaltuustossa 2.3.2016 § 60.

Kaupunginhallitus palautti 5.2.2018 § 69 asian valmisteluun ja selvitet-
täväksi keinot, joita Ruotsissa on käytetty valkuposkihanhiin aiheutta-
mien haittojen pienentämiseksi.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja
lupajaoston lausuntoon ja toteaa, että valkuposkihanhi on luonnonsuo-
jelulailla rauhoitettu laji ja Euroopan unionin lintudirektiivin liitteen 1 laji.
Valkoposkihanhikannan rajoittaminen elinkeino-, liikenne ja ympäristö-
keskuksen (ELY-keskus) tai ympäristöministeriön myöntämällä poik-
keusluvalla edellyttää vahvoja perusteluja eikä sellaisia Helsingin kau-
pungin osalta ole olemassa.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 49 §:n mukaan ELY-keskus tai ympä-
ristöministeriö voi myötää yksittäistapauksessa luvan poiketa rauhoitus-
säännöksistä lintudirektiivin 9 artiklan poikkeamisperusteilla:

- kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi,
- lentoturvallisuuden turvaamiseksi,
- viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille aiheutuvan va-
kavan vahingon estämiseksi,
- kasviston ja eläimistön suojelemiseksi.

Voimassa olevan lainsäädännön ja sen vakiintunen tulkinnan mukaan
Helsingin osalta ei poikkeamisperusteiden soveltamisen kynnys ole yliti-
nynt.

Hanhenulostoiden aiheuttaman viihtyvyyshaitan vähentäminen muilla
keinoin kuin kanta rajoittamalla on edelleen aiheellista. Näitä keinoja
ovat puhtaanapito, ruohonleikkuun vähentäminen, aitaaminen ja mah-
dollisesti karkottaminen ihmisen tai koiran avulla (joka vaatii ELY-kes-
kuksen luvan). On selvää, että ne aiheuttavat kuluja siinä missä muut-
kin tarpeelliseksi katsotut hoitotoimet. Rantakaistojen ruohonleikkuuta
vähentämällä voidaan luoda niittymäistä korkeaa heinikkoa, jota hanhet
eivät pidä houkuttelevana. Myös nurmi voidaan näillä kaistoilla korvata
muilla maanpeitekasveilla. Nämä toimenpiteet eivät lisää kuluja, vaan
vähentävät niitä.

Malmön puistot eivät sovellu suoraan vertailuun Helsingin tilanteen
kanssa, koska niihin on istutettu meri- ja valkuposkihanhia jo 1970-lu-
vulta alkaen, eikä istutuskantojen hoitoon ole myöhemminkään EU-jä-
senyysaikana sovellettu luontodirektiiviä tai (Ruotsin) luonnonsuojelula-
kia. Laiduntamisen tuottaman ulostehaitan lisäksi hanhet puolustavat
pesiään ja poikasiaan keskustan puistoissa, kun Helsingissä aggressio-
ongelma keskittyy muutamiin pesimäsaariin (Korkeasaari, Harakka,

07.05.2018

Lonna). Helsingissä hanhet eivät pesi mantereella, eivätkä koirien ja kaupunkikettujen vuoksi todennäköisesti omaksukaan tätä tapaa. Malmössä aloitettiin munien poisto vuonna 2010, jolloin parimäärä oli n. 300, ja vuoteen 2016 mennessä kanta oli pudonnut noin 50 pariin. Munien poisto on Malmössä katsottu humaniksi ratkaisuksi verrattuna lintujen ampumiseen, jota on tehty pienimuotoisesti.

Ruotsissa ammutaan vuosittain arviolta tuhansia valkoposkiahania sadon suojelemiseksi. Skyddsjakt-termiä käytetään myös silloin, kun ampumalla tehostetaan karkotusta nurmikkoalueilta. Lintudirektiivin tulkinna Ruotsissa näyttää tässä kohden olevan erilainen kuin Suomessa. Eläinsuojeluperusteilla lentokyvyttömiä hanhipoikueiden karkottaminen alkukesällä ampumalla ei kuitenkaan olisi mahdollista. Tärkeät laidunalueet esimerkiksi Kaivopuistossa tai Arabianrannassa eivät myöskään loppukesällä sovellu turvallisesti ampumalla tehostettuun karkotukseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Otto Meren aloite valkoposkiahien kannan vähentämiseksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 232

HEL 2017-010086 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

05.02.2018 Palautettiin

29.01.2018 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto 23.03.2018 § 48

HEL 2017-010086 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Kaupunkiympäristön toimialalla on hyvin tiedossa, että valkoposkihanhien ulosteet ärsyttävät monia kaupunkilaisia. Valtuustoaloitteita hanhien torjumiseksi tai vähentämiseksi on tehty aiemmin eri perusteilla vuosina 2006 ja 2015.

Valkoposkihanhien asema luonnonsuojelulaissa, lintudirektiivissä tai hallintokäytännössä ei ole muuttunut. Valkoposkihanhen kannan rajoittaminen olisi periaatteessa mahdollista ELY-keskuksen tai valtakunnallisesti ympäristöministeriön myöntämällä poikkeusluvalla. Luvan myöntäminen direktiivilajille vaatisi kuitenkin vahvat perustelut. Luonnonsuojelulain 49 §:ssä viitataan lintudirektiivin 9 artiklan mahdollisiin poikkeamisperusteluihin.

Valkoposkihanheen joissakin Euroopan maissa, mahdollisesti Suomen maaseudullakin, soveltuu lintudirektiivissä mainittu kohta torjunnasta ”viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi”, mutta tämä ei ole sovellettavissa Helsingin puistonurmikoiden viihtyisyyteen. Myöskään kohdan ”kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi” kynnys ei ylity.

Aloitteessa arvioidaan kevään 2017 hanhikuolemia populaation hallitsemattomasta kannankasvusta johtuvaksi. Tällaista syy-yhteyttä ei voida vahvistaa. Aikuisten valkoposkihanhien ja harmaalokkien viimeke-

väisen joukkokuoleman aiheuttajaakaan ei voitu määrittää Eviran tutkimuksissa, ainoastaan lintuinfluenssa voitiin sulkea pois. Joukkokuolemia ja tautiepidemioita on saaristolinnuistamme todettu myös harvalukuisilla lajeilla, kuten merikotkalla (lintuinfluenssatapaukset 2017) ja ruokilla.

Aloitteen mukaan hanhien jätökset aiheuttavat mahdollisesti terveyshaittoja muille eläimille ja lapsille. Tästä ei myöskään ole näyttöä.

Kannan vähentämiseen tähtääviin torjuntakeinoihin ei ole mielekästä hakea lupia, koska ELY-keskuksen ei ole mahdollista niitä nykyisen lainsäädännön ja sen vakiintuneen tulkinnan mukaan myöntää.

Hanhenulosteiden aiheuttaman viihtyvyshaitan vähentäminen muilla keinoin kuin kantaa rajoittamalla on edelleen aiheellista. Näitä keinoja ovat puhtaanapito, ruohonleikkuun vähentäminen, aitaaminen ja mahdollisesti karkottaminen ihmisen tai koiran avulla (joka vaatii ELY-keskuksen luvan). On selvää, että ne aiheuttavat kuluja siinä missä muutkin tarpeelliseksi katsotut hoitotoimet. Rantakaistojen ruohonleikkuuta vähentämällä voidaan luoda niittymäistä korkeaa heinikkoa, jota hanhet eivät pidä houkuttelevana. Myös nurmi voidaan näillä kaistoilla korvata muilla maanpeitekasveilla. Nämä toimenpiteet eivät lisää kuluja, vaan vähentävät niitä.

Ruotsissa käytettyjä rajoituskeinoja

Kaupunginhallituksen valmisteluun palauttamispäätöksessä kehoitetaan selvittämään Ruotsissa, esimerkiksi Malmössä, käytettyjä keinoja kannan rajoittamiseen.

Malmön puistot eivät sovellu suoraan vertailuun Helsingin tilanteen kanssa, koska niihin on istutettu meri- ja valkoposkiahania jo 1970-luvulta alkaen, eikä istutuskantojen hoitoon ole myöhemminkään EU-jäsenyysaikana sovellettu luontodirektiiviä tai (Ruotsin) luonnonsuojelulakia. Laiduntamisen tuottaman ulostehaitan lisäksi hanhet puolustavat pesiään ja poikasiaan keskustan puistoissa, kun Helsingissä aggressio-ongelma keskittyy muutamiin pesimäsaariin (Korkeasaari, Harakka, Lonna). Helsingissä hanhet eivät pesi mantereella, eivätkä koirien ja kaupunkikettujen vuoksi todennäköisesti omaksukaan tätä tapaa. Malmössä aloitettiin munien poisto vuonna 2010, jolloin parimäärä oli n. 300, ja vuoteen 2016 mennessä kanta oli pudonnut noin 50 pariin. Munien poisto on Malmössä katsottu humaniksi ratkaisuksi verrattuna lintujen ampumiseen, jota on tehty pienimuotoisesti.

Ruotsissa ammutaan vuosittain arviolta tuhansia valkoposkiahania sadon suojelemiseksi. Skyddsjakt-termiä käytetään myös silloin, kun ampumalla tehostetaan karkotusta nurmikkoalueilta. Lintudirektiivin tulkin-

ta Ruotsissa näyttää tässä kohden olevan löysempi kuin Suomessa. Eläinsuojeluperusteilla lentokyvottomien hanhipoikueiden karkottaminen alkukesällä ampumalla ei kuitenkaan olisi mahdollista. Tärkeät laidunalueet esimerkiksi Kaivopuistossa tai Arabianrannassa eivät myöskään loppukesällä sovellu turvallisesti ampumalla tehostettuun karkotukseen.

Valkoposkihanhien määrän on arvioitu kasvavan Helsingissä tulevana kesänä. Kaupunki seuraa tarkasti lintujen määrän kehitystä ja hakee tarvittaessa poikkeamislupaa ELY-keskukselta valkoposkihanhien aiheuttamien haittojen vähentämiseksi.

Asian esittelyn aikana paikalla ollut ympäristötarkastaja Raimo Pakarinen poistui asian käsittelyn jälkeen.

Käsittely

23.03.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Tapio Klemetti: Lisätään lausuntoon seuraavan sisältöinen kohta 12:

"Valkoposkihanhien määrän on arvioitu kasvavan Helsingissä tulevana kesänä. Kaupunki seuraa tarkasti lintujen määrän kehitystä ja hakee tarvittaessa poikkeamislupaa ELY-keskukselta valkoposkihanhien aiheuttamien haittojen vähentämiseksi."

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausuntoon seuraavan sisältöinen kohta 12: "Valkoposkihanhien määrän on arvioitu kasvavan Helsingissä tulevana kesänä. Kaupunki seuraa tarkasti lintujen määrän kehitystä ja hakee tarvittaessa poikkeamislupaa ELY-keskukselta valkoposkihanhien aiheuttamien haittojen vähentämiseksi."

Jaa-äännet: 2

Silvia Modig, Leo Stranius

Ei-äännet: 5

Tapio Klemetti, Anna Mäenpää, Lea Saukkonen, Lilja Tamminen, Pertti Villo

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Mukhtar Abib, Vafa Järnefelt

19.01.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

07.05.2018

Asia/14

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Eeva Pitkänen

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 288

V 16.5.2018, Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Palautusehdotus:

Maria Ohisalo: Esitämme palautusta niin, että sydänmerkki otetaan käyttöön.

Perustelu: Vastauksesta tai asiaa selvittämällä ei ole käynyt ilmi hyviä perusteluja, miksi merkkiä ei otettaisi käyttöön. Merkin käyttöönotosta ei tarvitse maksaa lisää, koska sekä palvelukeskuksella että Palmialla on joka tapauksessa jo oikeus käyttää sitä.

Kannattaja: Otso Kivekäs

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi Maria Ohisalon palautusehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä
- 2 Palmia lausunto valtuutettu Leo Straniuksen aloitteesta
- 3 Palvelukeskuksen lausunto valtuutettu Leo Straniuksen aloitteesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Leo Straniuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Leo Stranius ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että Helsinki edistää terveellistä ruokailua ottamalla käyttöön Sydänmerkin mukaiset ateriat esimerkiksi kouluruokailussa ja omissa ravintoloissaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa Palvelukeskus-liikelaitoksen (palvelukeskus) ja Palmia Oy:n lausuntoihin ja toteaa, että palvelukeskus tuottaa päiväkotij-, koulu- ja opiskelijaruokailun kasvatuksen ja koulutuksen toimialan linjausten mukaisesti. Linjausten taustalla on vuoden 2017 alusta ilmestynyt ”Syödään ja opitaan yhdessä”-kouluruokailusuositus sekä 23.1.2018 julkaistu päiväkotiruokailusuositus ”Terveyttä ja iloa ruoasta – varhaiskasvatuksen ruokailusuositukset”, joiden pohjalta päiväkotien ja koulujen ruokalisto laaditaan. Molemmat suositukset pohjautuvat valtakunnallisiin ravitsemussuosituksiin.

Palvelukeskus ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat yhdessä katsoeet, ettei maksullista Sydänmerkkiä ole tarvetta ottaa käyttöön. Merkinnän käyttöönotolla ei ole lisäarvoa nykyiseen käytäntöön verrattuna.

Päiväkodeissa ja kouluissa tarjottavat pääruoat täyttävät suurelta osin Sydänmerkki-aterian kriteerit. Lisäksi tarjolla on päivittäin rasvatonta maitoa ja piimää, kuitupitoista leipää, margariinia, salaattia sekä öljymäistä salaattinkastiketta, kuten Sydänmerkki-aterioissakin edellytetään. Jokainen koulussa ja päiväkodissa tarjottava valinta on jo terveystietä edistävä vaihtoehto. Toimiala ja palvelukeskus tekevät yhteistyötä terveellisen, tasapainoisen ja suositusten mukaisen ruokailun puolesta koulujen ja päiväkotien henkilöstön, lasten sekä oppilaiden/opiskelijoiden kanssa. Yhteistyössä hyödynnetään eri viestintäkanavia ja tiedottamistapoja..

Sydänmerkki-aterioita on tarjolla niissä palvelukeskuksen hoitamissa henkilöstöravintoloissa, joissa on korkeakouluruokailua. Ateriat täyttävät Kelan asettamat vaatimukset ateriatuella. Kyseisille ravintoloille on haettu oikeus tarjota Sydänmerkki-aterioita ja Sydänliiton luvalla saadaan käyttää ruokalistoilla Parempi valinta-nimitystä.

Palvelukeskus pyrkii kilpailuttamisessaan elintarvikehankintojen valintakriteereissä huomioimaan lähi- ja luomuruoan. Luomuruoan hyväksi tekevästä työstä kaupungin päiväkotien ruokapalvelut ovat saaneet jo

07.05.2018

kolmena vuotena peräkkäin Luomun Suomenmestaruuden omassa sarjassaan.

Palmia Oy:n mukaan yhtiön lounasravintoloissa on panostettu terveelliseen ja hyvinvointia edistävään lounasruokaan. Lounasravintoloissa on käytössä Sydänmerkki-ateriat. Palmian ruokalistassa on kullekin päivälle merkitty kaikkiaan 8 lämminruokavaihtoehtoa, joista ravintola valitsee listalle 3-5 vaihtoehtoa. Viikon aikana vaihtoehtoja on valittavana kaikkiaan 40 ja neljän viikon jaksolla 160 kappaletta. Neljän esimerkkiviikon osalta Sydänmerkki-aterioita oli listalla kaikkiaan 83 eli yli puolet vaihtoehtoista täytti sydänmerkkikriteerit. Sydänmerkki-ateriat ovat keskeinen osa valikoimaa ja jatkossakin etsitään Sydänmerkki-kriteerit täyttäviä raaka-aineista sekä kehitetään uusia reseptejä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Leo Straniuksen aloite terveellisen ruuan ja Sydänmerkki-aterioiden edistämisestä
- 2 Palmia lausunto valtuutettu Leo Straniuksen aloitteesta
- 3 Palvelukeskuksen lausunto valtuutettu Leo Straniuksen aloitteesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 238

HEL 2017-012446 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 289

V 16.5.2018, Valtuutettu Atte Harjanteen aloite Kumpulanmäen kävelyreitit parantamiseksi

HEL 2017-013534 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

Esitämme perustelun loppuun lisäystä: ”HSL:n päätettyä siirtää linjan 55 pois Kumpulanmäeltä ensi syksynä, tarve paremmille kävelyreiteille jo ensi talvena korostuu.”

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite Kumpulanmäen kävelyreitit parantaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Atte Harjanne ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää millä keinoin Kumpulan kampusalueelle johtava jalankulkureitti voidaan korjata turvalliseksi kävelyreitiksi yhdessä tontin omistajan kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Kumpulan kampukselle johtava lyhin yhteys Kustaa Vaasan tieltä Pietari Kalmin kadun kautta kulkee Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n ja Senaatti-kiinteistöjen omistuksessa olevan tontin läpi.

Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n oli tarkoitus toteuttaa tontille Kumpulan kampuksen seuraava rakentamisvaihe ja sen yhteydessä kävelyreitti sekä esteetön yhteys Kustaa Vaasan tien ja kampusalueen välille. Hankkeelle laadittiin asemakaavan muutos vuonna 2003. Hankkeesta on sittemmin luovuttu.

Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy on käynnistämässä tontin suunnittelua uudestaan vuoden 2018 aikana tavoitteenaan alueen käyttötarkoituksen muuttaminen asuin- ja toimitilapainotteiseksi. Mahdollisen kaavamutoksen yhteydessä suunnitellaan sujuva kävelyreitti sekä esteetön yhteys Kustaa Vaasan tien ja Kumpulan kampuksen välille. Yhteyden toteuttaa hankkeeseen ryhtyvä. Kaavamuutos on mahdollista saada lainvoimaiseksi vuonna 2021.

Kaupunkiympäristölautakunta kehotti kaupunkiympäristön toimialaa neuvottelemaan yliopiston kanssa ja etsimään ratkaisua kävelyreitin turvallisuuden ja talvikunnossapidon parantamiseksi jo ennen kaavamutoksen ja sitä seuraavan rakennushankkeen toteutumista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Atte Harjanteen valtuustoaloite Kumpulanmäen kävelyreitin parantaminen

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 241

HEL 2017-013534 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.03.2018 § 124

HEL 2017-013534 T 00 00 03

Hankenumero 5264_160

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kumpulan kampukselle johtava lyhin yhteys Kustaa Vaasan tieltä Pietari Kalmin kadun kautta kulkee tontin 24973/6 läpi. Tontilla on voimassa asemakaava nro 11095 (saanut lainvoiman 23.5.2003), jossa tontti on osoitettu opetus-, tutkimus- ja näihin verrattavaa toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YOT). Nykyisen rinteeseen muodostuneen kävelyreitit kohdalle on asemakaavassa osoitettu yleiselle ja lankululle varattu alueen osa. Tontin viheralueet ovat viherrakennetyypiltään ja kasvupaikaltaan lehtomaista kangasmetsää. Tontti on Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n ja Senaatti-kiinteistöjen omistuksessa.

Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy:n oli tarkoitus toteuttaa tontille Kumpulan kampuksen seuraava rakentamisvaihe ja sen yhteydessä kävelyreitti sekä esteetön yhteys Kustaa Vaasan tien ja kampusalueen välille. Hankkeelle laadittiin asemakaavan muutos vuonna 2003. Hankkeesta on sittemmin luovuttu.

Helsingin Yliopistokiinteistöt Oy on käynnistämässä tontin suunnittelua uudestaan vuoden 2018 aikana tavoitteenaan alueen käyttötarkoituksen muuttaminen asuin- ja toimitilapainotteiseksi. Mahdollisen kaavamuutoksen yhteydessä suunnitellaan sujuva kävelyreitti sekä esteetön yhteys Kustaa Vaasan tien ja Kumpulan kampuksen välille. Yhteyden toteuttaa hankkeeseen ryhtyvä. Kaavamuutos on mahdollista saada lainvoimaiseksi vuonna 2021.

Lisäksi lautakunta kehottaa toimialan neuvottelemaan yliopiston kanssa ja etsimään ratkaisua kävelyreitin turvallisuuden ja talvikunnossapidon parantamiseksi jo ennen kaavamuutoksen ja sitä seuraavan rakennushankkeen toteutumista.

Käsittely

06.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Kaisa Hernberg: Lautakunta kehottaa toimialan neuvottelemaan yliopiston kanssa ja etsimään ratkaisua kävelyreitin turvallisuuden ja talvikunnossapidon parantamiseksi jo ennen kaavamuutoksen ja sitä seuraavan rakennushankkeen toteutumista.

Kannattaja: Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Kaisa Hernbergin vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kirsi Rantama, arkkitehti, puhelin: 310 37207
kirsi.rantama(a)hel.fi

§ 290

V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite Vartiosaaren virkistyskäytön kehittämisestä

HEL 2017-013537 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 30 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää parhaat keinot Vartiosaaren avaamiseksi laajempaan käyttöön ja ryhtyy toimiin Vartiosaaren virkistyspalvelujen kehittämiseksi ja sujuvan kulkuyhteyden avaamiseksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Vartiosaarella on nykyisin noin 7,5 km polkuverkostoa. Kaupungin ylläpitämiä virkistyspalveluja ei ole. Vesiliikenneyhteydet saareen toimivat kaupallisilla perusteilla. Kaupunginvaltuuston 26.10.2016 hyväksymässä Vartiosaaren osayleiskaavassa on painotettu asumisen lisäksi virkistyskäyttöä. Helsingin hallinto-oikeus on 5.2.2018 kumonnut Vartiosaaren

osayleiskaavaa koskevan päätöksen sekä Helsingin yleiskaavaa koskevan päätöksen mm. Vartiosaarta koskevien merkintöjen osalta. Päätökset eivät ole lainvoimaisia.

Kaupunginhallitus katsoo, että Vartiosaaren virkistyskäytön kehittäminen voisi tässä tilanteessa perustua lähinnä väliaikaisluonteisiin, verrattain kevyisiin ratkaisuihin, jotka eivät vaikuta jatkosuunnitteluun.

Kaupunkiympäristön toimialan mukaan väliaikainen virkistyskäyttö voisi painottua retkeilyyn. Kustannuksiltaan edullisin ja jatkosuunnittelun kannalta neutraalein vaihtoehto olisi järjestää virkistystien perustarpeet esim. yksi polkureitti, grillipaikka, ulkokäymälä ja uimapaikka. Näiden investointien kustannuksiksi on arvioitu noin 200 000 euroa. Rantautumismahdollisuuksien parantamiseksi on mahdollista tarjota yksi nykyinen kaupungin kiinteistöjä palveleva laituri yleiseen käyttöön. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimiala vastaa laiturin ylläpidosta.

Kevyen liikenteen siltaratkaisut ovat kaupunkiympäristölautakunnan mukaan kustannuksiltaan noin 1-1,2 milj. euroa. Kaupunginhallitus katsoo, että saaren tulevan kehittämisen kannalta siltayhteyden tekeminen tässä tilanteessa ei ole perusteltua. Vesiliikenteen kehittämiseksi kaupunkiympäristölautakunta on esittänyt tuettua vesibussiliikennettä. Tällöin kaupunki tekisi vesibussiyrittäjän kanssa sopimuksen Reposalmen ja Vartiosaaren välin liikennöinnistä ja vesibussi kulkisi 3 kk 12 tuntia päivässä. Kustannuksiksi on arvioitu noin 100 000 euroa kesästä.

Vartiosaari ei tällä hetkellä kuulu kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ulkoilupalvelujen ylläpidon piiriin. Vartiosaaren virkistyskäytön kehittäminen ei sisälly kaupunkiympäristön toimialan investointiohjelmaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 242

HEL 2017-013537 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.03.2018 § 73

HEL 2017-013537 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetyt kehittämissuositukset ovat valmisteilla olevan Helsingin merellisen strategian mukaisia. Strategian tavoitteena on muun muassa merellisten kohteiden saavutettavuuden parantaminen sekä saariston palvelujen kehittäminen.

Vartiosaassa ei tällä hetkellä ole kaupungin ylläpitämiä palveluita, esimerkiksi yleisessä käytössä olevaa venelaituria tai levähdys- ja uimapaikkoja. Vartiosaaren virkistyskäytön kehittäminen edellyttäisi saareen tehtäviä investointeja kuten polkuverkoston ja uimapaikan kunnostamista sekä ulkokäymälän, keittokatoksen ja uuden yleisessä käytössä olevan laiturin rakentamista. Kaupunkiympäristön tekemien laskelmien mukaan investointien kokonaissumma on noin 1–1,2 miljoonaa euroa.

Vartiosaari on yksi Itäistä saaristoreittiä (Hakaniemenranta – Vuosaari - Hakaniemenranta) kulkevan vesibussin pysähdyspaikoista. Saareen liikennöi kesällä 2017 vesibussi kaksi kertaa päivässä sekä Hakaniemestä, että Vuosaaresta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Saaren vetovoimaisuuden ja vesiliikenteen kehittäminen ovat yhteydessä toisiinsa. Nykyisellään kaupungin ulkoilusaariin suuntautuvaa vesiliikennettä ei tueta taloudellisesti. Tästä johtuen matkustajamäärät käytännössä ohjaavat saariin kulkevia reittejä sekä aikatauluja. Virkistyspalveluiden kehittäminen ja sitä kautta vetovoimaisuuden lisääminen lisääisi myös Vartiosaaren kävijämääriä.

Valtuustoaloitteessa esitetään kulkuyhteyksien parantamiseksi kevytrakenteisen sillan rakentamista Vartiosaareen. Kevyenliikenteensilta rakentaminen edellyttää suuria investointeja ja vaatii tarkempaa suunnittelua. Ponttonisilta huonona puolena on, että se sulkisi Vartiosaaren länsipuolella kulkevan suositun veneväylän.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää omassa lausunnossaan, että uuden laiturin rakentamisen sijaan, kaupunkiympäristön toimiala voisi jo tulevana kesänä parantaa rantautumismahdollisuuksia osoittamalla nykyisellään kaupungin kiinteistöjä palvelevan laiturin yleiseen käyttöön, mikäli laiturin kunnossapito siirtyisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan mielestä järjestely olisi järkevä ja taroituksenmukainen.

Vartiosaaren saamiseksi yhä useamman kaupunkilaisen ulottuville, kaupungin pitäisi rakentaa Vartiosaareen ponttonisilta veneilykauden ulkopuolella lokakuusta huhtikuuhun. Nykyisin vesibussi kulkee liian harvoin, joten vesibussin vuoroväli pitäisi olla tiheämpi tulevina vuosina. Lisäksi Vartiosaaren sillasta pitää tehdä uusi ajantasainen selvitys kustannuksineen päätöksenteon tueksi kesään mennessä.

Vartiosaaren palveluiden kehittäminen retkeily- ja luontomatkailukohteenä on toivottavaa. Tarvittavien investointien toteuttamiseksi tarvitaan kuitenkin tarkempaa suunnittelua, huomioiden saaren tuleva käyttö ja riittävät investointimäärärahat.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Lisätään uusi kohta kappaleeksi 8:

Vartiosaaren saamiseksi yhä useamman kaupunkilaisen ulottuville, kaupungin pitäisi rakentaa Vartiosaareen ponttonisilta veneilykauden ulkopuolella lokakuusta huhtikuuhun. Nykyisin vesibussi kulkee liian harvoin, joten vesibussin vuoroväli pitäisi olla tiheämpi tulevina vuosina. Lisäksi Vartiosaaren sillasta pitää tehdä uusi ajantasainen selvitys kustannuksineen päätöksenteon tueksi kesään mennessä.

07.05.2018

Kannattaja: Sami Muttilainen

Lautakunta hyväksyi Elina Moision vastaehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään kappaleen 7 loppuun

Laajasalon kirjastosta on takavuosina lainattu ihmisille soutuveneitä josta on hyviä kokemuksia. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle hankittaisiin kaksi soutuvenettä liiveineen. Tämä parantaisi Vartiosaaren saavutettavuutta ja tukisi merellistä strategiaa. Liikuntapalvelut voisi huolehtia veneen kunnossapidosta ja kirjasto toimisi avainten lainaamona.

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 13.02.2018 § 79

HEL 2017-013537 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vartiosaaren osayleiskaava hyväksyttiin Helsingin kaupunginvaltuustossa 26.10.2016. Osayleiskaavassa Vartiosaareen esitetään asumista 5 000 - 7 000 asukkaalle. Kaavassa on vahva painotus myös Vartiosaaren virkistyskäytölle: saaren ranta-alueet kulttuurihistoriallisesti arvokkaine huvilamiljöineen ovat virkistysaluetta, samoin saaren keskiosien laaksoalueet osittain. Marraskuussa 2017 kaupunginvaltuusto päätti, että Vartiosaaren asemakaavoitus keskeytetään valtuustokauden 2018 - 2021 ajaksi.

Kaupunginhallitus antoi toukokuussa 2017 lausunnot Helsingin hallinto-oikeudelle Vartiosaaren osayleiskaavasta ja Helsingin uudesta yleiskaavasta tehtyjen valitusten johdosta. Hallinto-oikeus on antanut 5.2.2018 valitusten johdosta päätökset, joilla on kumottu valtuuston Vartiosaaren osayleiskaavaa koskeva päätös ja valtuuston Helsingin

uutta yleiskaavaa koskeva päätös mm. Vartiosaarta koskevien merkintöjen osalta. Päätökset eivät ole vielä lainvoimaisia.

Vartiosaaren virkistyskäytön edistäminen ja ennakoiva suunnittelu on perusteltua Laajasalon voimakkaan täydennysrakentamisen vuoksi. Parinkymmenen vuoden päästä Laajasalossa asuu arviolta 36 000 asukasta, joten saaren asukasluku kaksinkertaistuu. Vartiosaari tulee olemaan vetovoimainen lähivirkistyskohde laajasalolaisille ja kaikille helsinkiläisille.

Vartiosaari on osa Itä-Helsingin kulttuuripuistoa, ja parempi yhteys saareen toteuttaa kulttuuripuiston strategista suunnitelmaa.

Vartiosaaren virkistyskäyttö ja kulkuyhteydet nykyisin

Vartiosaari on 82 hehtaarin kokoinen, melko luonnontilainen saari aivan Laajasalon kupeessa. Vartiosaaren upeat merelliset näkymät, huvilakulttuurimiljö sekä vaihtelevat maisematyypit tarjoavat hienot puitteet virkistyskäytölle. Saaren virkistyskäytön lisääntyminen on toivottavaa myös ennen osayleiskaavan toteuttamista. Vartiosaaren nykyistä virkistys- ja retkeilykäyttöä on rajoittanut erityisesti saaren huono saavutettavuus. Vartiosaarella ei ole kaupungin ylläpitämiä virkistyspalveluja.

Sillan tai säännöllisesti liikennöivän lauttayhteyden puute on johtanut Vartiosaaren vähäiseen virkistyskäyttöön. Helsingin kaupunki on tehnyt periaatepäätöksen, että vesiliikennyhteydet toimivat kaupallisin perustein eikä vuoroveneliikennettä Vartiosaareenkaan tueta. Nykyisellä keskimäärin 500 matkustajalla vuodessa liikennöinti saareen ei ole ollut taloudellisesti kannattavaa. Saareen pääsee veneellä, mutta yleistä venelaituria tai poijupaikkoja veneilijöille ei tällä hetkellä ole. Talvisin saareen on kuljettu myös saarella ympärivuotisesti asuvien tekemää jäätietä pitkin.

Kaupunki omistaa Vartiosaaresta 90% eli noin 74 hehtaaria. Tästä vuokrattuina huvilakiinteistöinä eri yhdistyksille on noin 15 hehtaaria. Yksityiset kiinteistöt sijoittuvat pääosin saaren ranta-alueille. Yksityisiä ja vuokrattuja huvilakiinteistöjä lukuun ottamatta saari on vapaasti kaikkien käytettävissä. Saaren vapaata virkistyskäyttöä on rajoittanut myös yksityisten kiinteistöjen ja julkisen alueen rajojen epäselvyys. Lisäksi Vartiosaari mielletään yksityiseksi lomasaareksi huolimatta kaupungin suuresta maanomistuksesta.

Saarella on noin 7,5 kilometriä nykyistä polkuverkostoa. Vartiosaari-seura ylläpitää luontopolkua. Pääosa poluista kulkee sisämaassa, sillä suurin osa rannoista on yksityisiä tai vuokrattujen huviloiden käytössä. Rannassa kulkeminen on haastavaa, koska käyttäjän on vaikea hahmottaa yksityisen ja julkisen tilan rajoja. Nykyisin yksityiset rannat hei-

kentävät saaren avointa virkistyskäyttöä, koska kävijä odottaa merellistä miljöötä ja ranta-alueiden vapaata käyttöä. Vartiosaaren osayleiskaavassa rannat avataan virkistyskäytölle kaupungin omistamien huvilakiinteistöjen osalta ja rantareitin rakentaminen mahdollistuu.

Suurin osa Vartiosaaren virkistystoiminnasta on kaupungin omana toimintaa, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan sekä sosiaali- ja terveyden toimialan nuorille suunnattu kesätoiminta. Vartiosaarella ei ole nykyään kaupungin ylläpitämiä yleisiä virkistyspalveluja. Muita virkistystoimintoja Vartiosaarella ovat muun muassa Vartiosaari-seuran kautta vuokrattavat viljelypalstat, joita on 50 kappaletta. Vartiosaaren luonto- ja eläintalviyhdistys ry toimii vanhassa tallipihapiirissä pitäen muun muassa vuohia. Lisäksi saarella toimii kaupungin vuokraamissa huviloissa monia yhdistyksiä, kuten Vailla vakinaista asuntoa ry, Pienperheyhdistys ja Merikuvaajat.

Vartiosaaren kulkuyhteyksien parantaminen

Siltayhteys

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että kulkuyhteyksiä Vartiosaareen voitaisiin parantaa kevytrakenteisen sillan avulla. Siltayhteyden toteuttaminen tarjoaisi parhaan virkistysyhteyden saareen, mutta on kustannuksiltaan merkittävä. Halvimmillaan vaatimaton, kevytrakenteinen kevyenliikenteen silta maksaisi 1,5 miljoonaa euroa. Sillan hinta nousee, mikäli vedenalaisissa perustusolosuhteissa on ongelmia. Sillan alituskorkeuden tulee olla 5 metriä, jotta toimiva veneväylä säilyy.

Väliaikainen, vuokrattava kevyenliikenteen silta maksaa 1 000 000 euroa / viisi vuotta ja siitä eteenpäin arviolta 140 000 euroa / vuosi. Väliaikainen silta voitaisiin rakentaa siten, että sen alituskorkeus olisi 5 metriä, joka mahdollistaisi veneilyn. Väliaikaista siltaa voitaisiin käyttää myös saaren rakentamisen alkuvaiheen maansiirtotöissä.

Vaihtoehtona voisi olla myös ponttonisiltaratkaisu, kuten Uunisaarella, jolloin saareen pääsisi siltaa pitkin veneilykauden ulkopuolella noin lokakuusta huhtikuuhun. Putkikellukkeisen ja puurunkoisen ponttonisillan toteuttaminen maksaa noin 100 000 euroa, jonka lisäksi kustannuksiin lukeutuisivat vuosittaiset kuljetus-, ankkurointi- ja huoltokulut. Tämä edellyttää myös luvan Liikenneviraston meriväyläyksiköltä, koska Reposalmissa kulkee veneväylä.

Vesiliikenteen kehittäminen

Vesiliikenteen kehittämistä tehdään osana Merellisen Helsingin strategiaa. Tästä huolimatta Vartiosaareen voidaan järjestää erillisyhteys ha-

luttaessa. Vesibussi voisi kulkea kesäkuun alusta elokuun loppuun 12 tuntia päivässä. Tämä maksaa 100 000 euroa kesässä.

Vartiosaaren yhteyksien kehittämiseen liittyvissä keskusteluissa erilaiset lossiratkaisut ovat usein nousseet esiin. Esimerkiksi pienen kaupunkilossin, kuten Turussa jokilossina toimiva Förin, vuosittaiset käyttökustannukset ovat noin 250 000 euroa sekä lisäksi mahdolliset jäänmurtokulut noin 15 000 euroa / kuukausi. Kaupunkilossin toteuttaminen maksaa noin 0,5 - 1 miljoonaa euroa. Kaupunkilossi voi toimia ympäri vuoden, eikä se estä veneilyä. Kaupunkilossia voitaisiin käyttää myös muualla Helsingin saaristossa Vartiosaaren sillan valmistumisen jälkeen.

Muita lossivaihtoehtoja ovat käsikäyttöiset vinssi- tai kapulalossit. Turussa on ollut käytössä käsikäyttöinen vinssilossi. Se oli 6 metriä pitkä ja kyytiin mahtui 12 ihmistä, myös polkupyörien kuljetus oli sallittua. Vinssilossi oli käytössä noin puolet vuodesta. Lossi ja sen rantalaiturit maksoivat yhteensä noin 230 000 euroa (vuonna 2005). Vinssilossi poistettiin käytöstä jatkuvan ilkeivallan ja toimintahäiriöiden vuoksi. Vartiosaaren tapauksessa vinssilossin ongelmana on hitaus: 130 metriä leveän Reposalmen yli vinssaaminen kestäisi lähes 30 minuuttia ja vaatisi hyväkuntoisen vinssaajan. Lisäksi vinssilossin vaijerit kiristyvät käytössä noin puolen metrin syvyyteen veden alla, joka estää veneilyn silloin, kun lossi on käytössä. Vaijerit aiheuttavat myös turvallisuusriskin veneilijälle, mikäli veneilijä ei huomaisi lossin olevan liikkeellä.

Kapulalossi ei myöskään toimisi Reposalmessa, koska lossin vaijeri kulkisi ilmassa estäen veneilyn.

Rantautumismahdollisuuksien parantaminen

Rantautumismahdollisuuksia voidaan parantaa rakentamalla uusia laitureita Vartiosaareen. Laituri maksaa noin 30 000 euroa.

Vaihtoehtona rantautumismahdollisuuksien parantamiseksi on osoittaa kaupungin huviloihin kuuluva laiturei käyttöön. Sopivaksi laitureiksi on jo katsottu Kalliorannan lahden pohjukassa sijaitseva ponttonilaituri, joka palvelee nykyisin useampaa kaupungin kiinteistöä. Kaupunkiympäristön toimialalla on valmiudet tarjota laiturei yleiseen käyttöön yhdessä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa, joka vastaisi laiturein ylläpidosta. Laituri tulee tällöin merkitä selvästi yleisessä käytössä olevaksi.

Vartiosaaren virkistyskäytön kehittäminen

Vartiosaaren väliaikainen virkistyskäyttö voi painottua retkeilyyn, eikä se vaatisi suuria virkistyspalveluinvestointeja. Esimerkiksi yhden polkureitit, grillipaikan, ulkokäymälän ja uimapaikan toteuttaminen tukee vir-

kistyskäyttöä. Vartiosaaren opasteita tulee myös parantaa ja laatia hyvä opaskartta, jossa näkyisivät yksityiset ja yleiset alueet. Grillipaikka pöytäryhmillä maksaa noin 10 000 euroa, yhden noin kolme kilometriä pitkän polkureitin (ei esteetön reitti) rakentaminen noin 153 000 euroa sekä opastuksen laatiminen, infotaulut ja viitoitukset yhteensä noin 20 000 euroa. Ulkokäymälä maksaa noin 5 000 euroa. Uimarannan kunnostaminen kevytrakenteisen pukusuojan kanssa maksaisi noin 10 000 euroa. Yhteensä investointien kustannukset olisivat noin 200 000 euroa.

Saaren keskiosan laaksoalue on melko esteetön, mutta saaren voimakaiden korkeusvaihtelujen vuoksi yleisesti esteettömien ulkoilureittien toteuttaminen on haastavaa. Yksityiskäytössä olevien ranta-alueiden vuoksi rantareittiä ei voida toteuttaa tällä hetkellä, vaan se mahdollistuu osayleiskaavan maankäytön myötä.

Mikäli yhteydet saarelle ovat paremmat, myös yhdistysten järjestämät tapahtumat ja virkistyspalvelut lisäisivät Vartiosaaren virkistystarjontaa. Esimerkiksi viljelypalstojen määrää voidaan lisätä kulkuyhteyksien parantuuksessa.

Loppupäätelmä

Vartiosaaren upeat merelliset näkymät, huvilakulttuurimiljöön sekä vaihtelevat maisematyypit tarjoavat hienot puitteet virkistyskäytölle. Vartiosaaren virkistyskäytön kehittäminen ja kulkuyhteyksien parantaminen on toivottavaa.

Kaupunginvaltuuston Vartiosaaren asemakaavoituksen keskeyttämissä päätöksien jälkeen virkistystä palvelevan sillan rakentaminen vaatii päätöstä Vartiosaaren kehittämisen suunnasta.

Kulkuyhteyksiä voidaan parantaa erilaisilla siltaratkaisulla, erityyppisillä lossiratkaisuilla tai veneyhteydellä. Rantautumismahdollisuuksia on mahdollista kehittää rakentamalla uusia laitureita tai ottamalla joku kaupungin nykyisistä laitureista käyttöön.

Virkistyspalveluita on mahdollista kehittää retkeilypainotteisesti. Kustannuksiltaan edullisin ja jatkosuunnittelun kannalta neutraalein tapa on lähivuosina järjestää saareen tuettu vesibussiliikenne sekä saareen virkistyskäytön perustarpeet (polun ja laiturin kunnostus tai uusi laituri, käymälä, uimarannan pukusuoja, grillipaikka, opastus). Kustannuksia tästä kertyisi arviolta noin 1 - 1,2 miljoonaa euroa.

Vartiosaaren väliaikaiseen virkistyskäyttöön tai kulkuyhteyksien parantamiseen ennen osayleiskaavan toteutumista ei ole rahoitusta talousarvioehdotuksessa, vaan ne vaativat toteutuakseen erillisrahoituksen.

07.05.2018

Vartiosaari ei tällä hetkellä kuulu Helsingin kaupungin kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan ulkoilupalveluiden ylläpidon piiriin. Myös ylläpito tarvitsee uusia resursseja.

Samalla, kun Vartiosaaren laajempi virkistyskäyttö vähitellen käynnistyi, voidaan tarkemmin tutkia ponttoni- tai väliaikaisen sillan rakentamismahdollisuuksia. Riippumatta siltaratkaisusta sen vaikutukset nykytilanteeseen sekä sopiminen mahdollisen myöhemmän asuntorakentamisen yhteyteen vaatii sekä tarkempaa selvittämistä, suunnittelua ja investointimäärärahoja.

06.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Niina Strengell, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37072
niina.strengell(a)hel.fi
Maria Isotupa, arkkitehti, puhelin: 310 37303
maria.isotupa(a)hel.fi
Olli-Pekka Aalto, projektinjohtaja, puhelin: 310 39681
ollipekka.aalto(a)hel.fi

§ 291

V 16.5.2018, Valtuutettu Petra Malinin aloite lasten osapäivähoidon henkilöstömitoituksesta

HEL 2017-013538 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petra Malinin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Korvataan kappaleen 13 teksti tekstillä:

"Kaupunginhallitus katsoo, että henkilöstömitoituksen tulisi myös osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa vastata kokopäiväisen varhaiskasvatuksen mitoitusta silloin kun lasten on suunniteltu olevan paikalla yhtäaikaisesti."

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 5

Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Mika Raatikainen

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 5 - 8.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Malin Petra Aloite Kvsto 13122017 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petra Malinin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petra Malin ja 26 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuudet siihen, että osapäivähoidossa noudatetaan samoja mitoituksia kuin kokopäivähoidossa silloin, kun lapset ovat paikalla samanaikaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että päivähoitoasetuksen 6 §:n mukaan päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 osapäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Helsingissä toimitaan tämän mukaan.

Osapäiväryhmän toiminta on nähty Helsingissä soveltuvan hyvin lapsille, joiden perheissä on pienempiä sisaruksia kotona tai vanhempien työ mahdollistaa lapsen säännöllisen lyhyen hoitopäivän. Toiminta ja ryhmän koko muotoutuvat lasten iän ja määrän mukaan. Lapsille tarjotaan päiväkodissa lounas.

Lastentarhanopettaja vastaa ryhmän pedagogisesta toiminnasta. Osapäivähoitoa ohjaa varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma. Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma.

Osapäiväryhmässä lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen ja oppii asioita pienessä ryhmässä leikin, liikkumisen, tutkimisen ja taiteilun kautta.

Osapäiväryhmiä on ainoastaan suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja ne ovat sijoittuneet päiväkoteihin ympäri Helsinkiä. Tällä hetkellä (1/2018) suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on osapäiväryhmiä 66 ja niitä on 53 päiväkodissa. Tammikuussa 2018 osapäiväryhmissä oli lapsia yhteensä 659 eli yhdessä osapäiväryhmässä oli keskimäärin 10 lasta. Mikäli kaikissa ryhmissä olisi 26 yli 3-vuotiasta lasta, maksimi lapsimäärä osapäiväryhmissä olisi 1716 lasta.

Mikäli Helsingissä nostettaisiin edellä mainittujen osapäiväryhmien henkilöstömitoitus kokopäivähoitomitoituksen tasolle, tarkoittaisi tämä nykyisellä lapsimäärällä (1/2018) 42 lisätyöntekijän tarvetta (n. 21 lastentarhanopettajaa ja 21 lastenhoitajaa). Tämän vuosikustannus olisi noin 1,6 milj. euroa. Mikäli kaikissa 66 osapäiväryhmässä olisi maksimimäärä yli 3-vuotiaita lapsia, vaatisi kokopäivämitoitukseen siirtyminen lisää noin 110 varhaiskasvatuksen ammattilaista ja vuosikustannus nousisi osapäivähoidossa n. 4,2 milj. euroa.

Lapsivaikutusten näkökulmasta on selvää, että osapäivähoidon henkilöstömitoituksen nostamisella olisi myönteisiä vaikutuksia varhaiskasvatuksen laatuun. Henkilöstövaikutusten näkökulmasta osapäivähoidon henkilöstömitoituksen nostamisella olisi myös myönteisiä vaikutuksia työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin.

Kaupunkistrategian mukaan vastuullinen taloudenpito on hyvinvoivan kaupungin perusta. Helsinki tavoittelee kaupunkistrategian mukaisesti yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Osapäiväisen varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutoksella olisi huomattavat talousvaikutukset ottaen huomioon se, että varhaiskasvatuksen lapsimäärät ja sen myötä varhaiskasvatuksen kustannukset kasvavat. Mahdolliset osapäiväisen varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutokset ja niiden mukanaan tuomat lisäkustannukset tulee käsitellä osana normaalia taloussuunnitteluprosessia.

Esitys perustuu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausuntoon lukuun ottamatta lautakunnan lausunnon kohtaa siitä, että henkilöstömitoituksen tulisi myös osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa vastata kokopäiväisen varhaiskasvatuksen mitoitusta silloin, kun lasten on suunniteltu olevan paikalla yhtäaikaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185

hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Liitteet

1 Malin Petra Aloite Kvsto 13122017 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 246

HEL 2017-013538 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 27.03.2018 § 51

HEL 2017-013538 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti lausua valtuutettu Petra Malinin ym. aloitteesta koskien osapäivähoidon henkilökuntamitoitusta ja sen vaikutuksista varhaiskasvatuksen pedagogisten tavoitteiden toteutumiseen seuraavaa:

Lainmääritteet ovat osapäiväryhmille erilaiset kuin kokopäiväryhmille. Päivähoitoasetuksen (6 §) mukaan "päiväkodissa tulee hoito- ja kasvatustehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainit-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

tu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 osapäivähoidossa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden". Helsingissä toimitaan lain mukaan.

Osapäiväryhmän toiminta on nähty Helsingissä soveltuvan hyvin lapsille, joiden perheissä on pienempiä sisaruksia kotona tai vanhempien työ mahdollistaa lapsen säännöllisen lyhyen hoitopäivän. Toiminta ja ryhmän koko muotoutuvat lasten iän ja määrän mukaan. Lapsille tarjotaan päiväkodissa lounas.

Lastentarhanopettaja vastaa ryhmän pedagogisesta toiminnasta. Osapäivähoitoa ohjaa varhaiskasvatussuunnitelma ja esiopetussuunnitelma. Jokaiselle lapselle tehdään varhaiskasvatussuunnitelma.

Osapäiväryhmässä lapsi osallistuu varhaiskasvatukseen ja oppii asioita pienessä ryhmässä leikin, liikkumisen, tutkimisen ja taiteilun kautta. Retkeily lähiympäristöön kuuluu ryhmän toimintaan ja ryhmässä lisäksi pelataan pelejä, luetaan kirjoja, lauletaan ja askarrellaan. Ryhmässä lapsi voi harjoitella vuorovaikutustaitoja muiden kanssa. Osapäiväryhmä osallistuu myös kaikkiin päiväkodin yhteisiin tapahtumiin.

Osapäiväryhmiä on ainoastaan suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa ja ne ovat sijoittuneet päiväkoteihin ympäri Helsinkiä. Tällä hetkellä (1/2018) suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on osapäiväryhmiä 66 ja niitä on 53 päiväkodissa. Tammikuussa 2018 osapäiväryhmissä oli lapsia yhteensä 659 eli yhdessä osapäiväryhmässä oli keskimäärin 10 lasta. Mikäli kaikissa ryhmissä olisi 26 yli 3-vuotiasta lasta, maksimi lapsimäärä osapäiväryhmissä olisi 1716 lasta.

Mikäli Helsingissä nostettaisiin edellä mainittujen osapäiväryhmien henkilöstömitoitus kokopäivähoitomitoituksen tasolle, tarkoittaisi tämä nykyisellä lapsimäärällä (1/2018) 43 lisätyöntekijän tarvetta (n. 21 lastentarhanopettajaa ja 21 lastenhoitajaa). Tämän vuosikustannus olisi noin 1,6 milj. euroa. Mikäli kaikissa 66 osapäiväryhmässä olisi maksimi määrä yli 3-vuotiaita lapsia, vaatisi kokopäivämitoitukseen meneminen lisää noin 110 varhaiskasvatuksen ammattilaista ja vuosikustannus nousisi osapäivähoidossa n. 4,2 milj. euroa.

Lapsivaikutusten näkökulmasta on selvää, että osapäivähoidon henkilöstömitoituksen nostamisella olisi myönteisiä vaikutuksia varhaiskasvatuksen laatuun.

Henkilöstövaikutusten näkökulmasta osapäivähoidon henkilöstömitoituksen nostamisella olisi myös myönteisiä vaikutuksia työssä jaksamiseen ja työhyvinvointiin. Mikäli osapäivähoidon henkilöstömitoitusta muutettaisiin, jää enemmän työaika lapsiryhmän ulkopuolelle, mikä edellyttäisi uudenlaista työajansuunnittelua.

Osapäivähoidon henkilöstömitoituksen muutoksella olisi kuitenkin huomattavat talousvaikutukset suhteutettuna myös siihen, että varhaiskasvatuksen lapsimäärät kasvavat ja sen myötä varhaiskasvatuksen kustannukset.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee, että henkilöstömitoituksen tulisi myös osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa vastata kokopäiväisen varhaiskasvatuksen mitoitusta silloin kun lasten on suunniteltu olevan paikalla yhtäaikaisesti.

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Petra Malin: Poistetaan kappale (11): Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla nähdään nykyisen osapäivähoidon henkilöstömitoituksen olevan hyvällä tasolla varhaiskasvatuksen näkökulmasta.

Tilalle: Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee, että henkilöstömitoituksen tulisi myös osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa vastata kokopäiväisen varhaiskasvatuksen mitoitusta silloin kun lasten on suunniteltu olevan paikalla yhtäaikaisesti.

Kannattaja: Kirsi Pihlaja

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan kappale (11): Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla nähdään nykyisen osapäivähoidon henkilöstömitoituksen olevan hyvällä tasolla varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Tilalle: Kasvatus- ja koulutuslautakunta näkee, että henkilöstömitoituksen tulisi myös osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa vastata kokopäiväisen varhaiskasvatuksen mitoitusta silloin kun lasten on suunniteltu olevan paikalla yhtäaikaisesti.

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Ted Apter, Martina Harms-Aalto, Dani Niskanen, Pia Pakarinen

Ei-äännet: 7

Fatim Diarra, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Petra Malin, Abdirahim Mohamed, Kirsi Pihlaja

Tyhjä: 1

Ville Jalovaara

07.05.2018

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Petra Malinin vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 7–5. Tyhjää äänesti 1.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Eeva Tiihonen, varhaiskasvatusalueen päällikkö, puhelin: 310 58499
eeva.tiihonen(a)hel.fi

§ 292

V 16.5.2018, Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite maahanmuuton sosiaalityön kotouttamistoiminnan voimavaroista

HEL 2017-011118 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sandra Hagmanin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto kehottaa selvittämään, mitä toimenpiteitä vaaditaan sosiaalityöntekijöiden määrän nostamiseksi aikuissosiaalityön mitoitussuositusten tasolle ja mitkä ovat kustannusvaikutukset kaupungille, kun valtion rahoitus otetaan huomioon. Tämän lisäksi selvityksessä tuodaan ilmi nykyiset asiakasmäärät ja sen yhteydessä saatetaan maahanmuuttoyksikön tilastointi ajan tasalle. Selvitys tuodaan sote-lautakuntaan hyvissä ajoin ennen syksyn 2018 budjettineuvottelua.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Esitetään päätösesitykseen kappaleen kaksi (2) jälkeeseen uusi kappale:

Samalla kaupunginvaltuusto kehottaa selvittämään, mitä toimenpiteitä vaaditaan sosiaalityöntekijöiden määrän nostamiseksi aikuissosiaalityön mitoitussuositusten tasolle ja mitkä ovat kustannusvaikutukset kaupungille, kun valtion rahoitus otetaan huomioon. Tämän lisäksi selvityksessä tuodaan ilmi nykyiset asiakasmäärät ja sen yhteydessä saatetaan maahanmuuttoyksikön tilastointi ajan tasalle. Selvitys tuodaan sote-lautakuntaan hyvissä ajoin ennen syksyn 2018 budjettineuvottelua.

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 5

Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 5 - 9.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Sandra Hagmanin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sandra Hagman ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan sosiaalityön kotouttamistoiminnan edellytysten turvaamista ja voimavarojen mitoittamisen toimenpiteitä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa kaupunginkanslian elinkeino-osastolta saatujen tietojen perusteella, että maahan saapuvien kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden määrä on selvästi pienentynyt. Uudenmaan ELY-

keskuksen maaliskuun alun tilastojen mukaan maahan oli alkuvuoden 2018 aikana saapunut 742 turvapaikanhakijaa. Vuonna 2015 kansainvälistä suojelua hakevia henkilöitä oli yli 30 000 ja vuonna 2016 hieman yli 5 600 henkilöä. On arvioitavissa, että maahan saapuneista noin neljäsosa saanee oleskeluluvan.

ELY-keskukset pyrkivät sijoittamaan maahan saapuneita tasaisesti maan eri puolille. Suomessa kansainvälistä suojelua saavista henkilöistä noin kolmasosa siirtyy kiintiöidylle kuntapaikalle. Pääosa kansainvälistä suojelua saavista suuntaa omaehtoisesti haluamalleen alueelle. Pääkaupunkiseutu ja erityisesti Helsinki saa muuttovoittoa muista kunnista tulevista oleskeluluvan saaneista kotoutujista. Helsingin kaupunkitutkimus ja -tilastot -yksikön arvion mukaan vuoden 2016 aikana Helsinkiin tuli kansainvälistä suojelua saavien piiristä noin 1 000 uutta kuntalaista ja muuttoliikkeen arvioidaan pysyvän tasaisena.

Sosiaali- ja terveystoimialan maahanmuuttoyksikön tehtävänä on järjestää Helsinkiin pysyvästi asettuneille pakolaisille sekä heihin rinnastettaville maahanmuuttajille kotoutumista tukevia sosiaalipalveluja kolmen vuoden ajan oleskeluluvan saamisesta. Maahanmuuttoyksikön asiakkaat tulevat turvapaikkaprosessin kautta suoraan vastaanottokeskuksista, muista kunnista itsenäisesti muuttaen, pakolaisen perheen yhdistämisen kautta, kiintiöpakolaisina sekä alkukartoituksen kautta. Maahanmuuttoyksikkö antaa keskitetysti sosiaalipalveluja myös ihmiskauppan uhreille ja paperittomille henkilöille. Kansainvälistä suojelua saavat ja heihin rinnastettavat henkilöt ovat pääsääntöisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014) 3 §:n mukaisia erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä, joiden palvelujen järjestämisessä monitoimijainen paljon palveluja tarvitsevien prosessi on keskeinen. Keskitetyllä ja yhdenmukaisella palvelutarpeen arvioinnilla kyetään järjestämään palveluja kullekin tarkoituksenmukaisesti.

Maahanmuuttoyksikön järjestämiin alkuvaiheen vastaanottopalveluihin kuuluvat muun muassa asunnon järjestäminen kuntapaikan saajille, asunnon hankinnassa avustaminen, asumisen tuki, terveystarkastuksiin ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnit, kotoutumissuunnitelmien tekeminen, ryhmä- ja leiritoiminta, psykososiaalinen tuki sekä erilaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut. Yksikkö laatii myös alkukartoitukset maahanmuuttajille oleskelulupaperusteesta riippumatta silloin, kun nämä eivät ole työttöminä työnhakijoina ja TE-toimiston alkukartoituksen piirissä. Yksikkö ohjaa henkilön tarpeenmukaisesti palvelukokonaisuuksiin tai suomen kielen koulutuksiin. Lisäksi maahanmuuttoyksikön kaikille perheellisille asiakkaille tehdään perhekartoitus, jossa yhteen sovitetaan perheenjäsenten kotoutumisen tavoitteita ja tuetaan psykoedukaation keinoin perheen arjen vakiintumista lapset yksilöllisesti huomioon ottaen. Perhekartoituksen tekee työpa-

rina sosiaalityöntekijä ja psykologi haastattelemalla koko perhettä kotikäynnillä.

Helsingin maahanmuuttajapalveluissa on lisätty voimavaroja vuosina 2017-2018, kun tarvetta on ilmennyt. Palveluissa on 4 johtavaa sosiaalityöntekijää, 21 sosiaalityöntekijää (1 jälkihuolto), 16 sosiaaliohjaajaa (2 jälkihuolto), 4 ohjaajaa, 5 psykologia (1 alaikäiset ilman huoltajaa saapuneet lapset ja jälkihuoltonuoret), 1 konsultti (terveydenhuolto), 1 kuntoutusohjaaja, 1 fysioterapeutti, 1 toimintaterapeutti ja 1 toimistosih-teeri. Toiminnallisessa yhteydessä on toiminut määräaikaisesti myös 2 psykiatrista sairaanhoitajaa ja psykiatri.

Vuoden 2017 lopussa maahanmuuttoyksikön asiakkuudessa oli 2 614 henkilöä (1 781 ruokakuntaa). Näistä asiakkaista 62 oli erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, joista 33 alaikäisenä ilman huoltajaa saapunutta lasta, loput perheissä asuvia. Jälkihuollossa olevia nuoria asiakkaista oli 100. Lisäksi kahdeksan henkilöä oli ihmiskaupan uhreja ja 76 henkilöä paperittomia. Sosiaalityöntekijää kohden oli 137,5 asiakasta ja 94 ruokakuntaa. Asiakastyön asiakasmäärien jakoperusteiden laskemisessa on käytetty kerrointa 1,5, kun kyseessä on lapsiperhe. Yhtä sosiaalityöntekijää kohden on laskennallisesti 100,5 asiakasta ja 68,5 ruokakuntaa.

Sosiaali- ja terveystoimialalla arvioidaan jatkuvasti maahanmuuton sosiaalityössä ja kotouttamistoiminnassa tapahtuvia muutoksia sekä varaudutaan kohdentamaan voimavaroja. Nykyisellä strategiakaudella myös mm. kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tehtävät maahanmuuton kehittämistoimenpiteet tukevat monialaista yhteistyötä. Asiakkaan näkökulmasta maahanmuuton sosiaalityön ja kotouttamistoiminnan palvelujen saumaton kokonaisuus on tärkeä ja edellyttää toimialojen yhteistyön jatkuvaa parantamista ja kehittämistä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sandra Hagmanin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 249

HEL 2017-011118 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 27.03.2018 § 85

HEL 2017-011118 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Sandra Hagmanin ja 17 muun valtuustoaloitteeseen maahanmuuttoyksikön resurssien tarkastamisesta ja saattamisesta tarvittavalle tasolle kotouttamisen onnistumiseksi:

"Maahanmuuttoyksikön tehtävä

Maahanmuuttoyksikön perustehtävänä on järjestää Helsinkiin pysyvästi asettuneille pakolaisille sekä heihin rinnastettaville maahanmuuttajille kotoutumista tukevia sosiaalipalveluja kolmen vuoden ajan oleskeluluvan saamisesta. Maahanmuuttoyksikön asiakkaat tulevat turvapaikkaprosessin kautta suoraan vastaanottokeskuksista, muista kunnista itsenäisesti muuttaen, pakolaisen perheen yhdistämisen kautta, kiintiöpakolaisina sekä alkukartoituksen kautta. Maahanmuuttoyksikkö antaa keskitetysti sosiaalipalveluja myös ihmiskaupan uhreille ja paperittomille henkilöille. Kansainvälistä suojelua saavat ja heihin rinnastettavat henkilöt ovat pääsääntöisesti sosiaalihuoltolain (1301/2014) 3 § mukaisia erityistä tukea tarvitsevia henkilöitä, joiden palvelujen järjestämisessä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

monitoimijainen paljon palveluja tarvitsevien prosessi on keskeinen. Keskitetyllä ja yhdenmukaisella palvelutarpeen arvioinnilla kyetään järjestämään palveluja kullekin tarkoituksenmukaisesti.

Maahanmuuttoyksikön järjestämiin alkuvaiheen vastaanottopalveluihin kuuluvat muun muassa asunnon järjestäminen ns. kuntapaikan saaville, asunnon hankinnassa avustaminen ja tuki asumisessa, terveystarkastuksiin ohjaaminen, asiakkaiden palvelutarpeen ja toimintakyvyn arvioinnit, kotoutumissuunnitelmien tekeminen, ryhmä- ja leiritoiminta, psykososiaalinen tuki sekä erilaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut. Yksikkö laatii myös alkukartoitukset maahanmuuttajille oleskelulupaperusteesta riippumatta silloin, kun nämä eivät ole työttöminä työnhakijoina ja TE-toimiston alkukartoituksen piirissä. Yksikkö ohjaa henkilön tarpeenmukaisesti palvelukokonaisuuksiin tai suomen kielen koulutuksiin. Lisäksi maahanmuuttoyksikön kaikille perheellisille asiakkaille tehdään perhekartoitus, jossa yhteen sovitetaan perheenjäsenten kotoutumisen tavoitteita ja tuetaan psykoedukaation keinoin perheen arjen vakiintumista lapset yksilöllisesti huomioiden. Perhekartoituksen tekee sosiaalityöntekijä ja psykologi työparina kotikäynnillä haastatteleamalla koko perhettä.

Uudenmaan maakuntavalmistelussa kuvataan kotouttamistyötä seuraavasti:

Monitoimijaisena työnä toteutettava työpari- ja tiimityöskentely perustuu systeemiseen minitiimi-malliin. Minitiimin muodostaa kuntakohtaisin eroin sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, ohjaaja/palveluneuvoja/lähihoitaja, psykologi/psykiatrinen sairaanhoitaja, lääkäri, sairaanhoitaja/terveydenhoitaja, fysioterapeutti, kuntoutusohjaaja.

Sosiaalityöntekijä on nimetty vastuutyöntekijäksi jokaiselle asiakkaalle ja hän vastaa palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä ja on asiakasprosessin omistaja. Työnjako tehdään minitiimissä asiakkaan palvelutarpeen arvion perusteella. Asiakkaan palvelutarpeeseen vastaa yksi tai useampi työntekijä. Tehtäväkuvien perusteella tehtävä työnjako toimii lähtökohtana, kun pohditaan kuka minitiimin työntekijöistä kulloinkin työskentelee asiakkaan kanssa. Maahanmuuttoyksikön sosiaalityöntekijä toimii myös erityistä tukea tarvitsevan lapsen vastuutyöntekijänä, jolloin työskentelyssä korostuu lapsilähtöinen työskentely.

Maahanmuuttoyksikön nykyiset resurssit

Helsingin maahanmuuttajapalveluiden henkilöstörakenne on seuraava: 4 johtavaa sosiaalityöntekijää, 21 sosiaalityöntekijää (1 jälkihuolto), 16 sosiaaliohjaajaa (2 jälkihuolto), 4 ohjaajaa, 5 psykologia (1 alaikäiset ilman huoltajaa saapuneet lapset ja jälkihuoltonuoret), 1 konsultti (terveydenhuolto), 1 kuntoutusohjaaja, 1 fysioterapeutti, 1 toimintaterapeutti

peutti ja 1 toimistosihiteeri. Toiminnallisessa yhteydessä on toiminut määräaikaisesti myös 2 psykiatrissa sairaanhoitajaa ja psykiatri.

Sosiaalityöntekijöitä oli ennen henkilöstön lisäämistä 10, mutta erillis-määrärahalta vuonna 2016 lisättiin 10 sosiaalityöntekijää. Vuonna 2017 saatiin lisäksi yksi ja vuoden 2018 alusta toinen sosiaalityöntekijän virka Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen rahoituksella alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden lasten jälkihuollon järjestämiseen. Sopimuksen mitoitus on yksi sosiaalityöntekijä 50 asiakasta kohden. Tämän lisäksi saatiin neljä muuta sosiaalityöntekijän virkaa. Kun nämä tänä vuonna tulleet viisi vakanssia on täytetty, sosiaalityöntekijöiden kokonaismäärä on 26.

Maahanmuuttoyksikön asiakasmäärät sosiaalityöntekijöiden määrään nähden

Maahanmuuttoyksikön asiakkuudessa 31.12.2017 oli 2 614 henkilöä (1 781 ruokakuntaa). Näistä asiakkaista 62 on erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, joista 33 alaikäisenä ilman huoltajaa saapunutta lasta, loput perheissä asuvia. Jälkihuollossa olevia nuoria asiakkaista oli 100. Lisäksi kahdeksan henkilöä on ihmiskaupan uhreja ja 76 henkilöä paperittomia. Työssä olevaa sosiaalityöntekijää kohden on 137,5 asiakasta ja 94 ruokakuntaa. Tämänhetkisen asiakastyön asiakasmäärien ja koperusteen laskemisessa on käytetty kerrointa 1,5, kun kyseessä on lapsiperhe. Kun asiakasmäärä jaetaan nykyisellä 26 sosiaalityöntekijällä, yhtä sosiaalityöntekijää kohden on laskennallisesti 100,5 asiakasta ja 68,5 ruokakuntaa.

Asiakasmäärän kasvun arviointi on vaikeaa, koska ei ole tiedossa, kuinka paljon turvapaikkaprosessissa oleville henkilöille myönnetään oleskelulupia. Muista kunnista muutto Helsinkiin säilynee korkealla tasolla, vaikka oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden määrä vähentyisikin. Myös perheenyhdistämisten määrän muutokset heijastuvat asiakasmäärien muutokseen. Jatkossa asiakkuudet tulisi laskea ruokakuntien sijaan henkilöittäin, jotta työntekijöiden vastuu ja työmäärä tulevat todenmukaisesti mitattua.

Työskentely maahanmuuttoyksikössä tapahtuu edellä kuvatun systemisen mallin mukaan, eikä sosiaalityöntekijä työskentele yksin perheen tai henkilön kanssa. Sosiaalityöntekijä vastaa kuitenkin kunkin henkilön palvelutarpeen arvioinnista ja työskentelyn yhteensovittamisesta monitoimijaisessa yhteistyössä. Perheen ollessa kyseessä on tärkeää huomioida perhekokonaisuuden lisäksi kunkin perheenjäsen yksilölliset tarpeet. Vaikka maahanmuuttoyksikköön on saatu sosiaalityöntekijöiden lisäresursseja lisääntyneeseen tarpeeseen, arvioidaan sosiaali- ja terveystoimialalla jatkuvasti asiakastarpeiden muutoksia ja varaudutaan tekemään tarvittaessa niiden edellyttämiä resurssimuutoksia.

Lautakunta pitää tärkeänä maahanmuuttoyksikön sosiaalityön riittävää resursointia. Suuntaa maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen resursointiin voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisestä asiakastyöstä. Riittävä resursointi varmistaa suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen ja turvaa työrauhan.

Terveys- ja hyvinvointi vaikutusten arviointi

Hyvin hoidettu maahanmuuttajien alkuvaiheen kotouttaminen lisää kotouttamisen piirissä olevien perheiden ja henkilöiden hyvinvointia ja terveyttä. Se auttaa maahanmuuttajia integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan ja nopeuttaa heidän pääsyään koulutukseen ja työelämään."

Käsittely

27.03.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Korvataan lausunnon viimeinen kappale ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraavalla kappaleella: "Koska asiakasmäärien ennustaminen on vaikeaa, tulisi maahanmuuttoyksikössä ottaa käyttöön asiakkuuksien tavoitetasot. Alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden osalta mitoitusta on asetettu 50 asiakkaaseen jokaista sosiaalityöntekijää kohden. Aikuisten ja perheiden puolelta maksimitoitusta ei vielä ole käytetty ja resurssit eivät välttämättä vastaa tarvetta. Lautakunta pitää tärkeänä tämän sosiaalityön riittävää resursointia. Mallia sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen mitoitukseen voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisistä asiakastyön määristä. Riittävä resursointi varmistaisi suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen, turvaavat työrauhan ja antavat yksikölle välineet resurssimuutoksiin."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 2:

Jäsen Sandra Hagman: Lisätään lausunnon kolmanneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun seuraava lause: "Jatkossa asiakkuudet tulisi laskea ruokakuntien sijaan henkilöittäin, jotta työntekijöiden vastuu ja työmäärä tulevat todenmukaisesti mitattua."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Vastaehdotus 3:

Jäsen Daniel Sazonov: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja

hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Lautakunta pitää tärkeänä maahanmuuttoyksikön sosiaalityön riittävää resursointia. Suuntaa maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen resursointiin voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisestä asiakastyöstä. Riittävä resursointi varmistaa suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen ja turvaa työrauhan."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman): Korvataan lausunnon viimeinen kappale ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraavalla kappaleella: "Koska asiakasmäärien ennustaminen on vaikeaa, tulisi maahanmuuttoyksikössä ottaa käyttöön asiakkuuksien tavoitetasot. Alaikäisenä ilman huoltajaa saapuneiden osalta mitoitust on asetettu 50 asiakkaaseen jokaista sosiaalityöntekijää kohden. Aikuisten ja perheiden puolella maksimimitoitusta ei vielä ole käytetty ja resurssit eivät välttämättä vastaa tarvetta. Lautakunta pitää tärkeänä tämän sosiaalityön riittävää resursointia. Mallia sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen mitoitukseen voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisistä asiakastyön määristä. Riittävä resursointi varmistaisi suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen, turvaavat työrauhan ja antavat yksikölle välineet resurssimuutoksiin."

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Daniel Sazonov): Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Lautakunta pitää tärkeänä maahanmuuttoyksikön sosiaalityön riittävää resursointia. Suuntaa maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen resursointiin voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisestä asiakastyöstä. Riittävä resursointi varmistaa suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen ja turvaa työrauhan."

Jaa-äännet: 4

Heidi Ahola, Sandra Hagman, Kati Juva, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 8

Ahto Apajalahti, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Daniel Sazonovin vastaehdotuksen äänin 8 - 4 (tyhjää 1).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Daniel Sazonov): Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia seuraava uusi kappale: "Lautakunta pitää tärkeänä maahanmuuttoyksikön sosiaalityön riittävää resursointia. Suuntaa maahanmuuttoyksikön sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen resursointiin voitaisiin hakea esimerkiksi aikuissosiaalityön tämänhetkisestä asiakastyöstä. Riittävä resursointi varmistaa suunnitelmallisen sosiaalityön onnistumisen ja turvaa työrauhan."

Jaa-äännet: 1

Mari Rantanen

Ei-äännet: 12

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Sami Heistaro, Kati Juva, Seija Muurinen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Daniel Sazonovin vastaehdotuksen äänin 12 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Sandra Hagman): Lisätään lausunnon kolmanneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun seuraava lause: "Jatkossa asiakkuudet tulisi laskea ruokakuntien sijaan henkilöittäin, jotta työntekijöiden vastuu ja työmäärä tulevat todenmukaisesti mitattua."

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Kati Juva, Karita Toijonen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

07.05.2018

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sandra Hagmanin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Jäsen Sandra Hagman jätti seuraavan eriävän mielipiteen: "Haluan osoittaa eriävän mielipiteeni lautakunnan päätökseen olla ottamatta kantaa maahanmuuttoyksikön resurssimitoituksiin, vaikka se oli valtuustoaloitteen tarkoitus, ja vaikka maahanmuuttoyksikön resurssit ovat verraten muihin sosiaalityön ydinaloihin alimitoitettut. Huomiota ei ole myöskään annettu työntekijöiden näkemyksille tai siihen että maahanmuuttoyksikön asiakaskunta on sosiaalihuoltolain mukaan erityistä tukea tarvitsevia, jolloin resursseja pitäisi olla erityisen paljon. Toimialalta saadun tiedon mukaan aikuissosiaalityössä on sosiaalityöntekijällä n. 80 asiakasta ja sosiaaliohjaajalla 120 asiakasta, mikä olisi hyvä mittari pitää myös maahanmuuttoyksikön resurssit asiakasmäärien kasvun myötä hallinnassa. Nyt lautakunnan lausunto ei ottanut kantaa resursseihin ja niiden saattamiseksi tarvittavalle tasolle, kuten oli valtuustoaloitteen henki."

13.03.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Sari Karisto, etelän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 37579
sari.karisto(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

§ 293

V 16.5.2018, Valtuutettu Maria Ohisalon aloite lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoituksesta

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

Kohta 11: LISÄYS: Kaupunginhallitus katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään 30 lasta.

Perustelu: Lastensuojelun työtä joudutaan tekemään budjetin asettamien reunaehtojen rajoissa, mutta näemme perustelluksi ohjata budjetin valmistelua siihen, että asiakkaiden määrä työntekijää kohden on kohtuullinen. Avo- ja sijaishuollossa Helsinki ei ole kaukana 30 lapsen rajasta eivätkä kustannukset muutoksesta näin ole kohtuuttomat.

Kohta 10: POISTO virke: Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

PERUSTELU: Vaikka jälkihuollon työ poikkeaa avo- ja sijaishuollosta, tämä kappale antaa siitä turhan vähättelevän kuvan. Nyt osalla työntekijöistä on enimmillään jopa 100 asiakasta työntekijää kohden. Asiaa on syytä selvittää lisää, kuten vastauksessa todetaan.

Kannattaja: Sanna Vesikansa

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 10

Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 10.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisalon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Maria Ohisalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Maria Ohisalo ja 39 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan lastensuojelun sosiaalityön asiakasmäärän rajoittamista 30 lapsen työntekijää kohden.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että sosiaalityöntekijöiden määrän riittävyys on tärkeää lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon laadukkaassa asiakastyössä.

Työntekijämäärää tulee tarkastella suhteessa sosiaalityöntekijöiden erilaisiin tehtävänkuviiin. Asiakasmitoitusta on tarkoituksenmukaista arvioida keskimääräisenä yksiköittäin avo-, sijais- ja jälkihuollossa. Asiakas-

määrä ei kuvaa pelkästään sosiaalityöntekijän työn kuormittavuutta. Työntekijäkohtaisesti määritelty enimmäisasiakasmäärä voisi johtaa mm. tilanteisiin, joissa suuren sisarusarjan asioiden hoitaminen jouduttaisiin jakamaan eri sosiaalityöntekijöille. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että työyhteisössä voidaan järjestää työt huomioon ottaen asiakasperheiden vaihteleva kuormittavuus.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon sosiaalityö on vaativaa vuorovaikutustyötä, johon sisältyy merkittävä virkavastuu. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijä työskentelee alle 18-vuotiaiden lasten, heidän perheidensä ja läheistensä sekä laajojen viranomaisverkostojen kanssa. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijän tehtäviin kuuluu vaativien tahdosta riippumattomien päätösten valmistelu, kuten lapsen kiireelliset sijoitukset, huostaanotot sekä yhteydenpidon ja liikkumisvapauden rajoitukset.

Vuoden 2017 lopussa Helsingin lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä on ollut keskimäärin 40 lasta sosiaalityöntekijää kohden. Sijoituksen sosiaalityössä on ollut keskimäärin 28 lasta ja jälkihuollon sosiaalityössä keskimäärin 76 nuorta sosiaalityöntekijää kohden. Kansalliseen tasoon verrattuna Helsingin asiakasmitoitukset ovat hyvät. Esimerkiksi kuusikkokuntien vertailussa vuonna 2016 lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät avo- ja sijaishuollossa ovat olleet alhaisimmat Helsingissä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen palveluja uudistamistyössä vahvistetaan lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluja. Uudistusten myötä lapsen ja perheen on mahdollista saada sosiaalityötä ja muita tarvittavia palveluja myös ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojeluun jäävät jatkossa ainoastaan ns. suojelua tarvitsevat lapset. Avohuollon sosiaalityön asiakasmäärät ovat rakennemuutoksen avulla vähentyneet vuonna 2017. Vuonna 2018 on tarkoitus lisätä erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalityöntekijöiden määrää. Sosiaali- ja terveyslautakunta on vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa kohdentanut tähän määrärahoja. Näillä toimenpiteillä vähennetään avohuollon sosiaalityön keskimääräistä asiakasmäärää ja tavoitteena on 30 lapsen asiakasmäärä sosiaalityöntekijää kohden.

Jälkihuollon sosiaalityö poikkeaa merkittävästi avo- ja sijaishuollon sosiaalityöstä. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä työskentelee pääsääntöisesti 18 vuotta täyttäneiden nuorten kanssa. Tehtävään ei sisälly tahdosta riippumattomien päätösten valmistelua. Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

Jälkihuollossa työskentelyä voidaan verrata nuorten aikuissosiaalityön tiimien tilanteeseen. Sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä

asiakkaina olevat nuoret ovat aikuistumisensa ja itsenäistymisensä alussa ja tarvitsevat tukea työn, koulutuksen ja arjen selviytymisen hallintaan. Arjen tukea antavat sosiaaliohjaajat. Sosiaalityöntekijät vastaavat nuoren palvelujen koordinoinnista ja suunnitelmallisesta työn varmistamisesta. Kevään 2018 aikana sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä selvitetään erittäin vahvaa tilapäistä tai pitkäkestoista tukea, vahvaa määräaikaista tukea ja kevyempää tukea tarvitsevien nuorten määrät. Selvitykseen sisällytetään sosiaali- ja terveyslautakunnan edellyttämät laskelmat ja ehdotukset sekä muut asiakasmitoitukseen ja kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Selvityksestä saatavan tiedon perusteella voidaan arvioida sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien mitoitus ja työpanos nuorten tuen tarpeisiin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maria Ohisalon aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 250

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 27.02.2018 § 50

HEL 2017-013028 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Maria Ohisalon valtuustoaloitteesta koskien lastensuojelun sosiaalityön asiakasmitoitusta:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää sosiaalityöntekijöiden määrän riittävyyttä tärkeänä tekijänä lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon sosiaalityössä laadukkaan asiakastyön toteutumisen näkökulmasta.

Työntekijämäärää tulee tarkastella suhteessa sosiaalityöntekijöiden erilaisiin tehtävänkuviiin. Asiakasmitoitusta on tarkoituksenmukaista arvioida keskimääräisenä yksiköittäin avo-, sijais- ja jälkihuollossa. Työntekijäkohtaisesti määritelty joustamaton enimmäisasiakasmäärä johtaisi esimerkiksi tilanteisiin, jossa suuremman sisarusarjan asioiden hoitaminen jouduttaisiin jakamaan eri sosiaalityöntekijöille. Pelkkä asiakasmäärä ei myöskään kuvaa sosiaalityöntekijän työn kuormittavuutta. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista, että työyhteisössä voidaan järjestää työt huomioiden asiakasperheiden vaihteleva kuormittavuus työntekijän näkökulmasta.

Lastensuojelun avo- ja sijaishuollon sosiaalityö on vaativaa vuorovaikutustyötä, johon sisältyy merkittävä virkavastuu. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijä työskentelee alle 18-vuotiaiden lasten, heidän perheidensä ja läheisverkkojen sekä laajojen viranomaisverkostojen kanssa. Avo- ja sijaishuollon sosiaalityöntekijän tehtäviin kuuluu vaativien tahdosta riippumattomien päätösten valmistelu, kuten lapsen kiireelliset sijoitukset, huostaanotot, yhteydenpidon ja liikkumavapauden rajoitukset.

Vuonna 2017 lopussa on Helsingin lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä ollut keskimäärin 40 lasta, sijoituksen sosiaalityössä keskimäärin 28 lasta ja jälkihuollon sosiaalityössä keskimäärin 76 nuorta sosiaalityöntekijää kohden. Kansalliseen tasoon verrattuna Helsingin asiakasmitoitukset ovat hyvät. Esimerkiksi Kuusikkokuntien viimeisimmässä vertailussa vuonna 2016 lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärät avo- ja sijaishuollossa ovat olleet alhaisimmat Helsingissä.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa toteutetaan palvelujen uudistamista, jossa vahvistetaan lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluja. Uudistusten myötä lapsen ja perheen on mahdollista saada sosiaalityötä ja muita tarvittavia palveluja myös ilman lastensuojelun asiakkuutta. Lastensuojeluun jäävät jatkossa vain niin sanotut suojelua tarvitsevat lapset. Avohuollon sosiaalityön asiakasmäärät ovat rakennemuutoksen avulla lähteneet jo laskuun v. 2017. Vuonna 2018 lisätään edelleen erityistä tukea tarvitsevien lasten sosiaalityöntekijöiden määrää. Sosiaali- ja terveyslautakunta on vuoden 2018 käyttösuunnitelmassa kohdentanut tähän määrärahoja. Näillä toimenpiteillä lastensuojelun avohuollon sosiaalityössä keskimääräinen asiakasmäärä tulee pienenemään vuoden 2018 aikana enintään 30 lapseen sosiaalityöntekijää kohden, mitä sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo laadukkaan lastensuojelun edellyttävän.

Jälkihuollon sosiaalityö poikkeaa merkittävästi avo- ja sijaishuollon sosiaalityöstä. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä työskentelee pääsääntöisesti 18 vuotta täyttäneiden nuorten kanssa, eikä tehtävään sisälly tahdosta riippumattomien päätösten valmistelua. Tämän vuoksi jälkihuollon sosiaalityössä ei ole tarkoituksenmukaista tavoitella vastaavaa 30 lapsen keskimääräistä työntekijämitoitusta.

Jälkihuollossa työskentelyä voidaan verrata nuorten aikuissosiaalityön tiimien tilanteeseen. Sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä asiakkaina olevat nuoret ovat aikuistumisen ja itsenäistymisen alussa ja tarvitsevat tukea työn, koulutuksen ja arjen selviytymisen hallintaan. Arjen tukea antavat sosiaaliohjaajat. Sosiaalityöntekijät ovat kokonaisvastuussa nuoren palvelujen koordinoinnissa ja suunnitelmallisen työn varmistamisessa. Kevään 2018 aikana sekä jälkihuollossa että nuorten sosiaalityössä selvitetään, kuinka moni nuori tarvitsee erittäin vahvaa tilapäistä tai pitkäkestoista tukea, kuinka moni tarvitsee vahvaa määräraikaista tukea ja kuinka moni pärjää kevyemmällä tuella. Tämän tiedon perusteella voidaan arvioida sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien mitoitus ja työpanos nuorten tuen tarpeisiin.

Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpide-ehdotukset tuodaan lautakunnan käsitteilyyn.

Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidet-

tyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaalityöntekijän työntekijäkohtaisen asiakasmäärän ollessa kohtuullinen mahdollistuu sosiaalityöntekijän työssä paremmin lasten, nuorten ja perheiden kanssa tehtävän vuorovaikutustyön ja osallisuuden toteuttaminen. Sosiaalityöntekijöiden asiakasmäärän kohtuullinen taso vahvistaa työntekijöiden työhyvinvointia."

Käsittely

27.02.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpideehdotukset tuodaan lautakunnan käsittelyyn."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Nordström: Lausunnon kuudenneksi kappaleeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että keskimääräinen lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään noin 30 lasta. Lastensuojelun resursseista ja kehittämistoimenpiteistä raportoidaan vuonna 2019."

Kannattaja: jäsen Katju Aro

Vastaehdotus 3:

Jäsen Katju Aro: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidettyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Selvityksen tulee sisältää selkeät kehittämissuositukset ja laskelmat siitä, mikä on se taso, (sosiaalityöntekijän asiakasmäärä sekä sosiaaliohjaajan asiakasmäärä), joka turvaa jälkihuollon asiakasnuorten palvelut ja miten huolehditaan, että tämä taso toteutuu. Selvityksen mahdollisesti sisältämät toimenpide-ehdotukset tuodaan lautakunnan käsittelyyn."

Jaa-äännet: 6

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Ei-äännet: 7

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Nordström): Lausunnon kuudenneksi kappaleeksi lisätään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lastensuojelun avo- ja sijaishuolto tulisi tulevaisuudessa resursoida niin, että keskimääräinen lapsimäärä työntekijää kohden olisi enimmillään noin 30 lasta. Lastensuojelun resursseista ja kehittämistoimenpiteistä raportoidaan vuonna 2019."

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Katju Aro, Leo Bergman, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Sanna Vesikansa

07.05.2018

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Katju Aro): Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Asiakasmitoituksen onnistumisen kannalta tärkeää on huomioida myös muut asiakasmitoitukseen ja sen kuormittavuuteen vaikuttavat seikat. Tällaisia seikkoja ovat lastensuojelun työntekijöiden työhyvinvoinnin ja työehtojen parantaminen, jotta lastensuojelun vakanssit saadaan pidettyä täytettyinä myös Helsingissä, ja lastensuojelun tukitoimien kuten tukiperhetoiminnan ja kotipalvelun parempi resursointi."

Jaa-äännet: 4

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 9

Katju Aro, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Katju Aron vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

13.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

§ 294

V 16.5.2018, Valtuutettu Emma Karin aloite neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo:

Esitämme muutosta. KORVATAAN: ”Myös paperista materiaalia voidaan asiakkaalle tulostaa tarvittaessa.” TEKSTILLÄ: ”Myös paperinen materiaali tarjotaan perheille mukaan.”

Kannattaja: Hannu Oskala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 4

Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Kaarin Taipale

Ei-äännet: 4

Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 6

Paavo Arhinmäki, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed

Poissa: 1

Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Maria Ohisalon vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 4 - 4. Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan neuvoloiden osallistumista lukutaidon parantamiseen esimerkiksi Lue lapselle -hankkeen mallin mukaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Raskausaikana perheitä tuetaan kasvamisessa vanhemmuuteen jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puheenopimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, www.otakoppi-ohjelma.fi.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteistyönä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali, jossa on eri kieliversioita, on tarkoitettu esitellä huoltajille neuvolassa Perheentuki-sivuilta kuuden kuukauden ikäisen ja 4-vuotiaan lapsen terveystarkastuksissa. Myös paperista materiaalia voidaan asiakkaalle tulostaa tarvittaessa. Varhaiskasvatuksessa huoltajille

on tarkoitus esitellä materiaalia esimerkiksi 3-vuotiaan lapsen varhaiskasvatuskeskustelun yhteydessä. Kirjastoja on tarkoitus kannustaa kutsumaan esimerkiksi vuoden ikäiset helsinkiläislapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan vauva- ja leikki-ikäisen kielen ja puheen kehitystä tukeviin loruihin ja lukemiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 251

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Otso Kivekkään ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 18

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon valtuutettu Emma Karin ja 33 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien neuvolan osallistumista lasten lukutaidon parantamiseen:

”Lapsen kielen- ja puheenkehityksen perusta on jo lapsen ja vanhempien varhaisessa vuorovaikutuksessa. Lapsen kieli ja puhe kehittyvät, kun lapsen kanssa ollaan, hänen kanssaan jutellaan, häntä kuunnellaan ja hänelle vastataan. Laulaminen, loruilu ja lukeminen tukevat tätä kehitystä vauva- ja leikki-iässä.

Neuvolassa lapsen kehityksen vaiheita seurataan ja niistä puhutaan vanhempien kanssa ennakoiden kaikissa terveystarkastuksissa. Ras-kausaikana perheitä tuetaan vanhemmuuteen kasvussa jakamalla tietoa mielikuvien merkityksestä, vauvan hoidosta, imetyksestä, vauvan kanssa olemisesta ja rutiinien merkityksestä. Huoltajan oman äidinkielen käyttöä tuetaan. Lapsen synnyttyä neuvolan terveystarkastuksissa tuetaan vuorovaikutusta, ohjataan lapsen kielen ja puheen kehittymisen asioissa jokaisella tapaamiskerralla iän ja tarpeen mukaisesti. Lapsen kielenkehitystä arvioidaan, ja tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin arvioon ja mahdolliseen terapiaan. Monikulttuurisen kielen- ja puhe-oppimisen tukena käytetään ohjauksessa mm. varhaiskasvatuksen kanssa yhdessä tuotettua Ota koppi -materiaalia, joka löytyy sähköisenä www.otakoppi-ohjelma.fi.

Helsingin syntyvien ikäluokka on tällä hetkellä noin 7000 lasta/vuosi. Neuvolatyössä on asiakaspalautteiden perusteella siirrytty yhä enenevässä määrin sähköisiin materiaaleihin, jotka tallennetaan Perheentuki-sivustolle osoitteeseen www.hel.fi/perheentuki, josta asiakkaat pääsevät lukemaan niitä sähköisesti ja tarpeen tullen myös tulostamaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa tuotettua materiaalia. Materiaalin eri kieliversiot auttavat helsinkiläisiä perheitä lapsen kielen- ja puheenkehityksen tukemisessa, osoittamalla lukemisen monimuotoisen merkityksen lapsen koko elämänaikaisessa kehityksessä.

Lasten kielen- ja puheenkehitystä tuetaan Helsingissä monihallintokuntaisesti ja suunnitelmallisesti yhteisenä työnä. Lue lapselle -hankkeessa tuotettu materiaali tullaan jatkossa esittelemään huoltajille neuvolassa 6 kuukauden ja 4 vuoden terveystarkastuksissa Perheentuki-sivuilta, mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle. Jokaisen neuvolaterveydenhoitajan huoneeseen laitetaan Luku-mitta seisoen mitattavan pituusmitan yhteyteen. Tämä vahvistaa myös muilla terveystarkastuskäynneillä lukemaan kannustamista. Varhais-

kasvatuksessa huoltajille tullaan esittelemään materiaalia lapsen varhaiskasvatuskeskustelun yhteydessä esimerkiksi 3 vuoden iässä. Lisäksi ehdotetaan, että Helsingin kaupunginkirjastot kutsuvat esimerkiksi kaikki 1 vuoden ikäiset helsinkiläiset lapset huoltajineen kirjastoon tutustumaan loruihin ja lukemiseen, ja jakavat esitteitä tai näyttävät niitä huoltajille Perheentuki-sivustolta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Neuvolajärjestelmän kautta tavoitetaan kaikki perheet varhaisesta vaiheesta lähtien, myös heikoimmassa asemassa olevat lapset. Kun neuvolapalveluissa jaetaan tietoa jo varhaisessa vaiheessa ääneen lukemisen tärkeydestä ja sen merkityksestä esimerkiksi lapsen koulumenestykselle, vanhempien ymmärrys asiasta lisääntyy. Lapsen lukutaito pääsee kehittymään, jos vanhemmat innostuvat lukemaan lapselleen ääneen."

Käsittely

30.01.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään siten, että lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toisen virkkeen loppuun tehtiin seuraava lisäys: "...mutta myös paperista materiaalia voidaan tulostaa tarvittaessa asiakkaalle."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Monica Lindberg, neuvola- ja perhetyön päällikkö, puhelin: 310 58352
monica.lindberg(a)hel.fi
Sari Nieminen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 23161
sari.nieminen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 12

HEL 2017-013030 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Emma Karin ym. neuvoloiden osallistumisesta lasten lukutaidon parantamiseen koskevasta valtuustoaloitteesta:

Pohja lukemisharrastukselle ja lukutaidolle luodaan varhaislapsuudessa. Vanhempien merkitys lukutaidon kehittymiselle on ratkaisevin ennen kuin lapsi itse osaa lukea. Lapsen sanavarasto kasvaa ja monipuo-

07.05.2018

listuu, kun lapselle luetaan. Lukemisella on myös myönteinen vaikutus koulumyönteisyyteen ja -menestykseen. Pienten lasten vanhempien inostaminen lukea lapselleen ääneen ja valistaminen lukemisen tärkeydestä ovat tehokasta varhaista tukea.

Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. Varhaiskasvatuksessa käytetään rikkaita ja vaihtelevia tekstejä. Lasten kanssa tutustutaan monipuolisesti lastenkirjallisuuteen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä Lue lapselle -hankkeessa toteutettua mallia ja materiaaleja. Pilottikunnissa Lukukeskuksen tuottama lukumittaa ja faktaesitettä on jaettu neuvoloissa kaikille yhden ikäluokan lapsille mm. syntyville vauvoille, puolivuotiaiden ryhmäneuvolas- ja 4-vuotisneuvolan laajassa tarkastuksessa. Faktaesitteitä on painettu myös ruotsiksi, englanniksi, viroksi, venäjäksi, arabiaksi, soraniksi, somaliaksi ja espanjaksi. Materiaalin avulla vanhempia voidaan valistaa lukemisen tärkeydestä. Lapselle lukeminen edistää lapsen kielellistä kehittymistä ja liittyy lapsen hyvään kasvuun.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa ajatusta, että Helsingin neuvoloissa luodaan yhden ikäluokan lapsille yhtenäiset toimintamallit lukutaidon parantamiseksi yhdessä varhaiskasvatuksen-, neuvolan- ja kirjastohenkilökunnan kanssa. Lue lapselle -mallia on hyvä hyödyntää mm. valmiiden, useammille kielille käännetyn materiaalin takia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Pasi Brandt, varhaiskasvatuksen asiantuntija, puhelin: 310 42527
pasi.brandt(a)hel.fi

§ 295

**V 16.5.2018, Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite sukupuolittietois-
sen budjetoinnin aloittamisesta**

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisäksi kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolittietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolittietoisesta budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä.

Käsittely

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Lisätään päätösehdotukseen kappaleen kaksi (2) jälkeeseen uusi kappale:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta tasa-arvotoimikunnan lausunnon suositusten mukaisesti. Tämän lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolittietoisesta budjetoinnista osana tasa-arvotoimikunnan asettamispäätöksessä mainittua tasa-arvohanketta yhden toimialan yhdessä tai useammassa palvelussa. Näiden pohjalta tuodaan kaupunginhallitukselle selvitys vuoden 2019 lopussa, jossa kerrotaan arvioinnin ja pilotin tuloksista ja tarkennetaan, mihin jatkotoimiin kaupunki ryhtyy sukupuolittietoisesta budjetoinnin vakiinnuttamiseksi osaksi kaupungin talousarviomenettelyä."

Kannattaja: Marcus Rantala

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1
Wille Rydman

Ei-äännet: 12
Paavo Arhinmäki, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 1
Tomi Sevander

Poissa: 1
Ulla-Marja Urho

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 1 - 12.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Veronika Honkasalon valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 37
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 38 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki aloittaa osana talousarviovalmistelua tekemään sukupuolitietoista budjetointia ja kehittämään sukupuolivaikutusten arvioinnin menetelmiä. Samaan aikaan Helsingin talousarvioprosessiin integroidaan tasa-arvonäkökulma.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Tasa-arvotoimikunnalta on saatu aloitteen johdosta lausunto 18.1.2018. Tasa-arvotoimikunta toteaa, että sukupuolittietoisien budjetoinnin menetelmän soveltamisesta osana Helsingin kaupungin talousarvioprosessia pidetään suositeltavana. Tasa-arvotoimikunta pitää sekä sukupuolivaikutusten arvioinnin että sukupuolittietoisien budjetoinnin menetelmiä tärkeinä keinoina saada lisätietoa ja ohjata sukupuolten tasa-arvon edistämistä Helsingissä ja suosittelee edellä mainittujen toimenpiteiden hyväksymistä.

Tasa-arvotoimikunta toteaa edelleen, että Helsingin kaupungin tulee muiden tasa-arvotoimijoiden ja asiantuntijoiden kanssa yhdessä kehittää sukupuolittietoisien budjetoinnin menetelmiä. Käyttöönotto edellyttää koulutusta ja resursointia kaupungin toimialoilla sekä koko kaupunkikonsernissa. Sukupuolten tasa-arvon edistämistä osana talous- ja suunnitteluprosessissa tulisi selvittää tarkemmin taloushallinnon ja tasa-arvon koordinoinnin yhteistyönä.

Sukupuolittietoisien budjetoinnin menetelmiä mahdollistamiseksi tulisi kehittää sukupuolivaikutusten arviointia ja sen hyvää dokumentointia. Kuntien tulisi budjetteja laadittaessa mahdollistaa sukupuolten eri tarpeiden parempi huomioonottaminen kuntapolitiikan toteuttamisessa ja palvelujen järjestämisessä. Tämä voidaan toteuttaa osoittamalla määrätty osa budjetista sukupuolten tasa-arvon edistämiseen, kohdistamalla sukupuolittietoinen budjetointi hyvinvointipalveluihin, arvioimalla olemassa oleva budjetti tasa-arvonäkökulmasta ja arvioimalla miten palveluihin osoitetut määrärahat kohdentuvat sukupuolittain.

Helsingin kaupungin valtuustokauden 2013-2016 strategiaohjelman osana hyväksyttiin kyseisen kauden aikana laadittava tasa-arvon edistämishjelma. Ao. strategiaohjelman mukaan kaupunki järjesti henkilöstölleen turvallisen ja terveellisen, tasa-arvoisen ja monimuotoisen työskentely-ympäristön, jossa ei esiinny minkäänlaista syrjintää. Helsingin kaupungin palveluissa on edistetty tasa-arvoa kunkin palvelun omista lähtökohdista tai toteutettu Helsingin kaupungin palvelujen tasa-arvosuunnitelman painopisteitä. Suunnitelman kymmenestä tasa-arvon edistämisen painopisteestä yhden toteutusta on tarkastusvirasto arvioinut vuoden 2016 tarkastuskertomuksessa ja todennut siinä edetyn pääosin hyvin.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunkistrategiassa 2017-2021 mainitaan muun muassa seuraavasti: "Sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnis-

tetään tutkimuspohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi." Sukupuolten tasa-arvon edistämisen tueksi esitetty tutkimuspohjainen hanke on perusteltu. Tutkimuspohjaisen hankkeen etuna on se, että keskeisimmät sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyvät käsitteet tulee määriteltyä huolellisesti. Hanke on käynnistynyt keväällä 2018 ja sitä koordinoi kaupunginkanslian tasa-arvo- ja tutkimustoimintojen koollekutsuma projektiryhmä. Projektiryhmässä on edustettuna kaupunginkanslian ja toimialojen henkilöstöä sekä kaupungin ulkopuolisia asiantuntijoita. Kaikki toimialat osallistetaan hankkeeseen. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2018 toimintasuunnitelmaan sisältyy jo sukupuolivaikutusten arvioinnin toteuttaminen ja se toteutetaan liikuntapalvelukokonaisuudessa.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että kaupunkistrategiassa on lisäksi maininta, että Helsingin visiona on olla maailman toimivin kaupunki. Toimivuus rakentuu strategian mukaan tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Veronika Honkasalon valtuustoaloite Kvsto 3.5.2017 asia 37
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2018 § 255

HEL 2017-005429 T 00 00 03

Eesitys

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka.

Käsittely

23.04.2018 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle 7.5.2018 saakka Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

20.11.2017 Palautettiin

13.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

§ 296

Lahjoitus Aalto-yliopistolle kaupunkitaloustieteen professuurin perustamiseen

HEL 2018-003911 T 02 07 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunki sitoutuu 1 056 000 euron lahjoitukseen Aalto-yliopistolle kaupunkitalousprofessuurin perustamiseksi siten, että lahjoituksen maksaminen jaksetaan viiden vuoden aikajaksolle 2019–2023 ja vuosittain maksettava summa on 211 200 euroa. Kustannukset maksetaan talousarvion kohdalta 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat. Vuosittaisten maksuerien suorittamisesta päätti kansliapäällikkö.

Samalla kaupunginhallitus kehotti pormestaria allekirjoittamaan lahjakirjan.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että mikäli professuurin perustamiseen tarvittava ulkopuolisen rahoituksen kokonaissumma 2,5 miljoonaa euroa ei toteudu suunnitelman mukaan, Helsingin kaupungin lahjoituspäätös raukeaa eikä lahjoitusta toteuteta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Annina Ala-Outinen, koordinaattori, puhelin: 36588
annina.alaoutinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkitalousprofessuurin lahjoitusbudjetti 2019-2023
- 2 Lahjoituspyyntö Helsinki

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Aalto-yliopisto

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki tekee tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun yliopistojen, korkeakoulujen ja opiskelijaverkoston kanssa edistääkseen kansainvälisen tason opetuksen ja tutkimuksen edellytyksiä sekä kaupungin strategisia päämääriä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit ovat tunnistanee tarpeen vahvistaa kaupunkitaloustieteen alan tutkimusta ja osaamisperustaa alueellaan. Kaupunkitaloustieteen osaamista tarvitaan pääkaupunkiseudun kehittämisen tueksi erityisesti kaupunkiseudun elinvoimaisuuteen, elinkeinopolitiikkaan, keskittymisetuihin, maankäyttöön ja yritysten sijoittumiseen liittyvissä kysymyksissä. Suomessa ei ole tällä hetkellä yhtään kaupunkitaloustieteeseen keskittyntä professoria vastaamassa alan opetuksesta ja tutkimuksesta. Kaupunkitaloustieteen professuurin perustamiseen tarkoitettulla lahjoituksella Helsingin kaupunki osallistuu itselleen tärkeän tutkimusalan osaamisperustan vahvistamiseen ja pääkaupunkiseudun kestävä kasvun tukemiseen.

Kaupunkitalousprofessuurin perustamisen prosessia, kaupunkien lahjoitusta ja yhteistyön tapoja tulevan professuurin kanssa on valmisteltu pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajien 13.6.2017 asettaman työryhmän toimesta. Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteisen 1,9 miljoonan euron lahjoituksen valmistelu hyväksyttiin työryhmän väliraportoinnin yhteydessä kaupunginjohtajien kokouksessa 31.10.2017. Helsingin lisäksi myös pääkaupunkiseudun muissa kaupungeissa valmistellaan perustettavan professuurin rahoituspäätöstä kaupunkien väestöosuuk-sien mukaisilla summilla: Espoo 456 000 euroa, Vantaa 363 000 euroa ja Kauniainen 25 000 euroa. Kuntaliitto, Kuntarahoitus ja Keva ovat sitoutuneet yhteensä 0,6 miljoonan euron lahjoitukseen. Professuurin perustamiseksi vaadittava ulkopuolisen rahoituksen pääoma on yhteensä 2,5 miljoonaa euroa (ks. Liite 1). Professuurin kokonaiskustannukset ovat Aalto-yliopiston mukaan 3,5-4 miljoonaa euroa. Lahjoitusvarat rahastoidaan, ja Aalto-yliopisto tekee muodollisen sitoumuksen professuuriin 20 vuodeksi. Rahaston mahdollisella korkotuotolla maksetaan tarvittavat professorin palkan korotukset.

Kaupunkitalousprofessori sijoittuu hallinnollisesti Aalto-yliopiston taloustieteen laitokselle 70 % (kauppakorkeakoulu) sekä rakennetun ympäristön laitokselle kiinteistötalouden oppiaineeseen 30 % (insinööritieteiden korkeakoulu). Professori tulee työskentelemään osana uutta Helsinki Graduate School of Economics (Helsinki GSE) -yksikköä, joka on Aalto-yliopiston, Hankenin ja Helsingin yliopiston yhteinen hanke.

Helsinki GSE-yksiköstä rakennetaan kansainvälisesti kilpailukykyinen taloustieteiden tutkijakoulu ja huippututkimusyksikkö. Kaupunkitaloustieteen professuuri tuottaa taloustieteen koulutusohjelmien lisäksi opetusta myös Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston yhteiseen monitieteiseen Urban Studies & Planning -maisteriohjemaan.

Perustettava kaupunkitalousprofessuuri vahvistaa pääkaupunkiseudun kaupunkitutkimusyhteistyön kokonaisuutta. Helsingin kaupungin, Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston yhteinen Kaupunkiakatemia-yhteistyöverkosto tarjoaa kaupunkitalousprofessorille tutkimustiimeineen mahdollisuuden tiiviiseen yhteistyöhön kaupunkien ja Helsingin yliopiston Kaupunkitutkimusinstituutin kanssa. Myös kaupunkien vuosina 2018–2023 rahoittamat Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston kaupunkitutkimuksen tutkijatohtorin tehtävät ovat osa tutkimusyhteistyön kokonaisuutta pääkaupunkiseudulla.

Kaupunkitaloustieteen professuurin ja rahoittajien välisen yhteistyön runkona toimii Aalto-yliopiston järjestämä vuosittainen yhteistyötapaaminen, jossa tutkijat esittelevät käynnissä olevaa tutkimusta ja yhteistyökumppanit tuovat esille heidän kannaltaan kiinnostavia käynnissä olevia hankkeita, joissa he näkevät yhteistyömahdollisuuksia. Lisäksi käynnistetään keskustelu jatkuvasta kaupunkitaloustieteen opinnäytetyöyhteistyöstä kaupunkien kanssa. Yhteistyön esimerkkejä on kuvattu tarkemmin liitteessä 2.

Helsingin kaupungin Aalto-yliopistolle tämän päätöksen mukaisesti antama tuki ei kuulu valtiontukisäännösten piiriin. Komission tiedonannossa valtiontuen käsitteestä (2016/C 262/01) todetaan, että tietyt yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden toiminnot eivät kuulu valtiontukisääntelyn piiriin. Tämä koskee julkisten koulutuspalvelujen lisäksi riippumattoman T&K-toiminnan harjoittamista tiedon lisäämiseksi ja ymmärryksen parantamiseksi, yhteistyöhön perustuva T&K-toiminta mukaan luetuna.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Annina Ala-Outinen, koordinaattori, puhelin: 36588
annina.alaoutinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkitalousprofessuurin lahjoitusbudjetti 2019-2023
- 2 Lahjoituspyyntö Helsinki

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

07.05.2018

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Aalto-yliopisto

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupungin-
hallitus
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 297

Helsinki Region Marketing Oy:n pääomittaminen 2018

HEL 2018-003842 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- hyväksyä 100 000 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Helsinki Region Marketing Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,
- myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2018 talousarviomäärärahoja 100 000 euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtiön esitys
- 2 Kassavirtalaskelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Helsinki Region Marketing Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsinki Region Marketing Oy:n (HRM) toimialana on Helsingin metropolialueen elinkeinoelämän kansainvälistäminen ja tuotantorakenteen monipuolistaminen työllisyyden turvaamiseksi. Yhtiön tarkoituksena on toimia matkailun ja elinkeinoelämän kansainvälisen markkinoinnin kehittämiseksi, edistämällä paikallisten yritysten ulkomaankauppaa, osallistumalla tuotekehittelyhankkeisiin, harjoittamalla elinkeinoelämän tutkimusta, suunnittelua, järjestämällä koulutusta ja konsultointia sekä osallistumalla muutoinkin elinkeinoelämän yleisten edellytysten kehittämiseen.

Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

HRM hallinnoi Moskovassa sijaitsevaa Helsinki-taloa. Järjestely perustuu Helsingin ja Moskovan kaupunkien vuonna 1994 osana isompaa kokonaisuutta sopimaan vastavuoroiseen tilajärjestelyyn, jonka mukaan Helsingin kaupungilla (sittemmin HRMllä) on veloituksetta käytössään Moskovassa talo, jonka tiloja se vuokraa eteenpäin. Vastaavasti Moskovan kaupungilla on käytössään Tulli- ja Pakkahuoneella tilat, joita Moskovan kaupungin Suomeen perustama yhtiö voi käyttää muun muassa tilojen vuokraamiseen. Sopimuksen mukaisesti HRM on maksanut kiinteistöviraston tilakeskukselle Tulli- ja Pakkahuoneella olevan tilan vuosittaisen vuokran, joka on tällä hetkellä noin 100 000 euroa.

Järjestelyä koskeva pääsopimus sekä talojen vuokrasopimukset (Helsinki-talo ja Moskova-talo) päättyvät 1.11.2019, eikä niissä ole purkumahdollisuutta. Lisäksi Moskovan kaupunki on viestittänyt yhtiön hallitukselle, ettei sillä ole aikomusta lopettaa toimintaa Katajanokalla ennen sopimuksen umpeutumista.

Moskovan Helsinki-talon tiloissa on ollut vuokralaisina pääasiassa suomalaisyrityksiä tai yhtiöitä, joilla on liiketoiminnassaan ollut jokin Suomi-kytkös. Viime vuosiin asti vuokrausaste on vaihdellut 90–100 prosentin välillä, jolloin yhtiön tulorahoitus on riittänyt kattamaan kulut Moskovassa sekä tilakeskukselle maksettavan 100 000 euron vuotuisen vuokran.

Yhtiön esitys

Toimintaympäristön muutokset ovat johtaneet isojen kaupunkien kiinteistömarkkinoiden romahtamiseen sekä suomalaisyhtiöiden toimintamahdollisuuksien merkittävään kaventumiseen Venäjällä ja erityisesti Moskovassa. HRM on viimeisten vuosien aikana menettänyt useita vuokralaisia, joiden toiminta Venäjällä on loppunut. Yhtiö on myös jou-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

tunut laskemaan vuokratasoa kiinteistömarkkinoiden romahduksen myötä.

Yhtiön hallitus on käynyt läpi yhtiön tulokseen vaikuttavat tekijät. Ennestäänkin tiukan kulukurin lisäksi yhtiö on karsinut loputkin sellaisista toiminnoista tai palveluista, joilla ei ole olennaista merkitystä vuokralaisille tai vuokralaisten pysymiselle. Kassavirtalaskelman mukaan yhtiö selviytyy velvoitteistaan (vuokralaisten vuokravakuudet huomioon ottaen) enää vuoden 2018 kevään loppuun saakka, ellei tilanne olennaisesti parane ennen sitä.

HRMn hallitus esittää liitteen 1 mukaisesti kaupungille, että yhtiön toiminnan turvaamiseksi kaupunki pääomittaa yhtiötä 100 000 eurolla, jotta yhtiö selviää Helsingin kaupungin ja Moskovan kaupungin keskinäiseen sopimukseen perustuvista tilojen vastavuoroisuusvelvoitteista.

Lopuksi

Esittelijä toteaa, että HRMn hallitus teki marraskuussa 2015 esityksen yhtiön pääomittamisesta vuosittain 100 000 eurolla Moskovan kaupungin kanssa solmitun sopimuskauden eli vuoden 2019 loppuun asti. Kaupunginhallitus päätti 22.2.2016, § 164 hyväksyä 100 000 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisestä HRMn sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Päätöksen perusteluissa todettiin, että yhtiön tilanne vaatii kaupungin pääomituksia myös vuosina 2017, 2018 ja 2019.

Kaupunginhallitus päätti 2.5.2017, § 476 hyväksyä 100 000 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisestä HRMn sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Päätöksen perusteluissa todettiin, että yhtiön tilanne vaatii kaupungin pääomituksia myös vuosina 2018 ja 2019.

Yhtiön hallituksen vuonna 2017 tekemän edellisen esityksen jälkeen ei ole tapahtunut olennaista paranemista yhtiön taloudellisessa tai toiminnallisessa tilanteessa. Kaupungin kannalta on tarkoituksenmukaista pääomittaa yhtiötä, jotta Helsinki-talon toiminta Moskovassa voidaan lopettaa hallitulla ja suunnitelmallisella tavalla Moskovan kaupungin kanssa solmittujen sopimusten päättyessä vuonna 2019.

Yhtiön taloudellinen ja toiminnallinen tilanne vaatii kaupungin pääomitusta edelleen myös vuonna 2019.

Yhtiön taloudellinen ja toiminnallinen tilanne vaatii kaupungin pääomitusta edelleen myös vuonna 2019.

07.05.2018

Päätösesitys perusteluineen vastaa kaupunginhallituksen konsernijaoston esitystä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhtiön esitys
- 2 Kassavirtalaskelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote
Helsinki Region Marketing Oy

Otteen liitteet
Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Talpa
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 23.04.2018 § 40

HEL 2018-003842 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää

- hyväksyä 100 000 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Helsinki Region Marketing Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon,
- myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2018 talousarviomäärärahoja 100 000 euroa vastikkeettomasti.

07.05.2018

keettoman sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, Khn käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

§ 298

Kiinteistö Oy Kaapelitalon pääomittaminen Tanssin talo -hankkeen liittyen vuonna 2018

HEL 2018-003839 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti

- hyväksyä 3 360 008,77 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Kiinteistö Oy Kaapelitalon sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja
- myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2018 talousarviomäärärahoja edellä mainitut 3 360 008,77 euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoitushakemus 2018
- 2 Rahoitushakemus 2018_liite1
- 3 Rahoitushakemus 2018_liite2

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Jane ja Aatos Erkon Säätiö sr

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Kiinteistö Oy Kaapelitalon toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan korttelissa 20001 tonttia nro 5 sekä Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan kortteliin nro 252 muodostettavaa tonttia sekä omistaa ja hallita niillä olevia rakennuksia.

Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Tanssin talo -hanke

Kaupunginjohtajan perustama Tanssin talo -työryhmä esitti loppuraportissaan 31.10.2015, että Tanssin talo toteutetaan Kiinteistö Oy Kaapelitalon yhteyteen rakennettavaan uudisrakennukseen. Tanssin talon uudisrakennus tulee Kaapelitalon omistukseen. Myös Kaapelitalossa sisällä olevia tiloja peruskorjataan Tanssin talon käyttöön. Uudisrakennushankkeen kokonaiskustannuksiksi työryhmä arvioi 27 miljoonaa euroa suunnittelukustannukset mukaan lukien. Kaapelitehtaan vanhojen tilojen osalta muutosten kustannuksiksi arvioitiin 7,8 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus päätti 14.12.2015, § 1223 osaltaan hyväksyä Tanssin talon toteuttamista koskevan puitesopimuksen. Sopimuksen muut osapuolet ovat Kaapelitalo, Tanssin talo ry sekä Jane ja Aatos Erkon säätiö. Puitesopimuksen liitteenä on opetus- ja kulttuuriministeriön 3.12.2015 antama ilmoitus valtion osallistumisesta Tanssin talon uudisrakennuksen rahoittamiseen.

Jane ja Aatos Erkon säätiö on myöntänyt hankkeelle 15 miljoonan euron suuruisen avustuksen. Puitesopimuksen mukaan kaupunki ja valtio vastaavat uudisrakentamisen toteuttamisen kustannuksista yhtä suurin osuuksin säätiön myöntämän avustuksen ylimenevältä osalta. Tanssin talo -työryhmän kustannusarvion perusteella kaupungin rahoitusvastuu hankkeesta on kuusi miljoonaa euroa.

Valtio osallistuu ilmoituksensa mukaan uudisrakennuksen rakentamiseen yhteensä enintään kuuden miljoonan euron valtionavustuksella, joka maksetaan jälkirahoitteisena vuosittain vähintään yhden miljoonan euron suuruisina maksuerinä aikaisintaan vuodesta 2018 alkaen. Ensimmäinen erä myönnetään rakennushankkeen käynnistyessä. Valtionavustus on enintään samansuuruinen kuin Helsingin kaupungin hankkeelle myöntämä avustus. Vuoden 2018 aikana valtion rahoitusosuu- den aikataulu on tarkentunut niin, että valtio maksaa ensimmäisen osan valtionavustuksesta vuonna 2019.

Puitesopimuksen mukaan säätiön avustusten maksatus on sidottu rakentamisen tosiasialliseen etenemiseen. Lisäksi lähtökohtana on, että julkisen tahon maksamat osuudet ovat yhteenlaskettuna vähintään yhtä suuret kuin säätiön avustuksesta kulloinkin maksettu kokonaismäärä.

Käytännössä hankkeen rahoitus toteutetaan siten, että Jane ja Aatos Erkon säätiö antaa avustuksensa kaupungille, joka puolestaan sijoittaa säätiön ja kaupungin oman rahoitusosuuden vaihteittain Kaapelitalon sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Kaapelitalo toteuttaa hankkeen tällä sijoitetulla pääomalla sekä valtion ilmoituksen mukaisella jälkirahoituksella.

Lisäksi Kaapelitalo rahoittaa hanketta 7,8 miljoonalla eurolla, joka kohdistuu Kaapelitehtaan vanhojen osien muutostöihin.

Kiinteistö Oy Kaapelitalon rahoitushakemus

Kaapelitalon Tanssin talo -hankkeeseen liittyvä 5.4.2018 päivätty rahoitushakemus on liitteenä.

Vuoden 2018 rahoitustarpeen täyttämiseksi ja Kiinteistö Oy Kaapelitalon kassavirran turvaamiseksi Tanssin talo -hankkeelle yhtiö esittää, että kaupunki sijoittaa vuoden 2018 maaliskuussa 3 360 008,77 euron rahoitusosuuden Kaapelitalon sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Jane ja Aatos Erkon säätiö maksaa toukokuussa 2018 kaupungille 25 % uudisrakennukseen kohdistuvasta vuoden 2018 rahoitustarpeesta eli 1 680 004,38 euroa sekä vuoden 2017 osuuden 449 000 euroa.

Uudisrakennuksen rahoitustarpeeksi arvioidaan vuoden 2018 osalta yhteensä noin 6,72 miljoonaa euroa. Kaapelitalo tulee tämänhetkisen arvion mukaan tekemään syksyllä 2018 kaupungille toisen vastaavan suuruisen rahoitushakemuksen kuin nyt. Vastaavasti Jane ja Aatos Erkon säätiö maksaa marraskuussa kaupungille loput omasta osuudestaan vuoden 2018 rahoitustarpeesta.

Kaapelitalo vastaa avustukseen liittyen Jane ja Aatos Erkon säätiölle tehtävästä raportoinnista.

Valtiontuki

Kaupungin pääomasijoitusta Kaapelitaloon on tarkasteltava valtiontukea koskevien säännösten nojalla.

Valtiontukisäännöksiä soveltamisalaan kuuluu julkisyhteisön varoista myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa siltä osin kuin tuki vaikuttaa jäsenval-

tioiden väliseen kauppaan. Yrityksellä tarkoitetaan taloudellista toimintaa harjoittavia yksiköitä niiden oikeudellisesta muodosta ja rahoitustavasta riippumatta. Kaapelitalon toimintaa on pidettävä pääosiltaan taloudellisena toimintana valtiontukisäännösten tarkoittamassa mielessä, koska se vuokraa tiloja taloudellista toimintaa harjoittaville vuokralaisille.

Tuki Tanssin talo -hankkeeseen myönnetään komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus, myöh. RPA) 55 artiklan mukaisena investointitukena kulttuurin ja kulttuurinperinnön edistämiseen. Tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät kustannukset. Tuen määrä ei saa ylittää tukikelpoisten kustannusten ja investoinnin liikevoiton erotusta. Tuen ylittäessä tukikelpoisten kustannusten ja investointien liikevoiton erotuksen, on tuki perittävä tältä osin takaisin.

RPA 4 artiklan 1 z -kohdan perusteella investointitukea saa myöntää enintään 100 miljoonaa euroa hanketta kohden. Kaapelitalolle pääomasijoituksena annettavan tuen kokonaisuus jää selvästi alle 100 miljoonan euron. Raja ei ylitä myöskään valtion hankkeeseen myöntämä tuki huomioon ottaen.

Tuen saajana pääomasijoituksen osalta on Kaapelitalo, joka kuuluu Helsingin kaupunkikonserniin. Kaapelitaloa kohtaan ei ole annettu selaista komission aikaisempaan päätökseen perustuvaa maksamatonta perintäpäätöstä, jossa tuki olisi julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi eikä Kaapelitalo ole ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti vaikeuksissa oleva yritys. Tuki täyttää myös muut ryhmäpoikkeusasetuksen 1 luvun mukaiset yhteisten sääntöjen edellytykset.

Tuen myöntämisestä tehdään komissiolle yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen II mukainen jälki-ilmoitus työ- ja elinkeinoministeriön välityksellä sähköisesti.

Lopuksi

Tanssin talo -hanke on edennyt suunnitellussa aikataulussa ja asiaa koskeva kaavamuutosesitys on tarkoitus tuoda käsiteltäväksi kaupungin päätöksenteossa kevään 2018 aikana. Tavoitteena on aloittaa kaavamuutoksen hyväksymisen jälkeen Tanssin talon uudisrakennuksen rakentaminen syksyllä 2018.

Hankkeen edetessä on tarpeen jatkaa puitesopimuksessa sovittua ja vuonna 2017 aloitettua rahoitusta Kaapelitalolle.

Esittelijä toteaa, että Tanssin talo -hankkeen tässä vaiheessa on tarkoituksenmukaista tehdä Kaapelitalolle 3 360 008,77 euron suuruinen vastikkeeton sijoitus yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Kaupungin sijoituksen jälkeen Jane ja Aatos Erkon säätiö maksaa hankkeeseen kohdistuvaa avustustaan kaupungille vuoden 2017 kustannusten osalta 449 000 euroa ja alkuvuoden 2018 osalta 1 680 004,38 euroa. Maksut kirjataan talousarvion tilille 8 07 52, Muu pääomatalous, muut pääomatulot.

Seuraava hankkeeseen liittyvä pääomasijoitus Kaapelitaloon tulee tämänhetkisen arvion mukaan tehtäväksi syksyllä 2018, kun rakentamisen aloittamisajankohta on tarkentunut.

Päätösesitys perusteluineen vastaa kaupunginhallituksen konsernijaoston esitystä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Rahoitushakemus 2018
- 2 Rahoitushakemus 2018_liite1
- 3 Rahoitushakemus 2018_liite2

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Otteet

Ote

Kiinteistö Oy Kaapelitalo

Jane ja Aatos Erkon Säätiö sr

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Oikeuspalvelut
Talpa

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 23.04.2018 § 39

HEL 2018-003839 T 00 01 05

Esitys

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esitti kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää

- hyväksyä 3 360 008,77 euron suuruisen vastikkeettoman sijoituksen tekemisen Kiinteistö Oy Kaapelitalon sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja
- myöntää kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston käytettäväksi vuoden 2017 talousarviomäärärahoja edellä mainitut 3 360 008,77 euroa vastikkeettoman sijoituksen maksamiseen talousarvion tililtä 8 06 02, Arvopaperit, Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 299

Kätilöopiston sairaalan vuokrasopimuksen ennenaikainen päättäminen

HEL 2018-000695 T 10 01 04

Päätös

Kaupunginhallitus päätti muuttaa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymän osoitteen Sofianlehdonkatu 5 määräaikaisen vuokrasopimuksen (Kätilöopiston sairaala numero 00102572004) vuokra-aikaa 18 kuukaudella siten, että vuokrasopimus päättyy 30.6.2018.

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden teknisen johtajan allekirjoittamaan liitteenä 1 olevan vuokrasopimuksen päättämissopimuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimuksen päättämissopimus luonnos ja vuokrasopimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki on vuokrannut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin kuntayhtymälle (jatkossa HUS) osoitteessa Sofianlehdonkatu 5 Kätilöopiston sairaalan tilat siten, että määräaikainen vuokrasopimus päättyy 31.12.2019. Kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuus sekä HUS ovat yhteisymmärryksessä sopineet, että kohteen vuokrasopimus esitetään päättyväksi 30.6.2018. Puolentoista vuoden vuokrasopimusten menetyksen pääomitettu vuokra on 5,2 milj. euroa. Ottaen huomioon Helsingin kaupungin osuus HUS:ssa on mainittu summa 3,5 milj. euroa.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunki on vuokrannut HUS:lle osoitteessa Sofianlehdonkatu 5 Kätilöopiston sairaalan tilat siten, että määräaikainen vuokrasopimus päättyy 31.12.2019. Vuokrasopimus on liitteessä 1.

Vuokrasopimuksen numero on 00102572004 ja se käsittää yhteensä 20 860 m². Vuokran määrä on 14,96 euroa/m²/kk eli 312 064 euroa/kk. Vuokrasopimus on pääomasopimus siten, että HUS vastaa kokonaan rakennuksen ylläpidosta ja vuosikorjauksista.

HUS on ilmoittanut, että rakennuksen tilat eivät kuntonsa puolesta sovellu HUS:n harjoittamaan sairaalatoimintaan. HUS:n toiminta on jo siirtynyt pois rakennuksesta ja purkaa oman tekniikkansa sieltä pois toukokuun 2018 aikana.

Kaupunkiympäristötoimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuus ja HUS ovat yhteisymmärryksessä sopineet, että kohteen vuokrasopimus voidaan päättää jo 30.6.2018 eli 1,5 vuotta aikaisemmin määräaikaisen sopimuksen päättymisestä. Tämän ajan pääomitettu vuokra on 5,2 milj. euroa. Ottaen huomioon Helsingin kaupungin osuus HUS:ssa on mainittu summa 3,5 milj. euroa.

Osapuolet sitoutuvat siihen, että kumpikaan osapuoli ei tule esittämään mitään vuokrasuhteesta tai vuokrakohteesta johtuvia suoria tai epäsuoria vaatimuksia toisiaan kohtaan tämän päättämissopimuksen voimaantulon jälkeen. HUS luovuttaa rakennuksen tyhjänä.

Kaupunkiympäristön toimiala valmistee rakennuksen myyntiä mahdollisimman nopealla aikataululla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

1 Sopimuksen päättämissopimus luonnos ja vuokrasopimus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 08.03.2018
§ 33

HEL 2018-000695 T 10 01 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti kaupunginhallitukselle, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle myönnetään osoitteen Sofianlehdonkatu 5 määräaikaisen vuokrasopimuksen 00102572004 vuokra-ajan lyhennystä yhteensä 18 kk siten, että vuokrasopimus päättyy 30.6.2018.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto esitti, että kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristötoimialan, rakennukset ja yleiset alueet tekninen johtaja Jaakko Staufferin allekirjoittamaan liitteenä olevan vuokrasopimuksen päättämissopimuksen.

Esittelijä

vs. tekninen johtaja
Sari Hildén

Lisätiedot

Anne Löfström, asiakaspäällikkö, puhelin: 310 40333
anne.lofstrom(a)hel.fi

§ 300

Maankäyttösopimuksen ja siihen liittyvän esisopimuksen tekeminen Kruunuvuoren Kiinteistöt Oy:n kanssa Kruunuvuoren asemakaavan 12330 liittyen (Laajasalo, Kruunuvuorenranta)

HEL 2017-009866 T 10 01 00

Päätös

A

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunkiympäristölautakunnan tekemään Laajasalon Kruunuvuorenrannan alueella sijaitsevien kiinteistöjen 91-412-2-62, 91-412-2-121, 91-412-2-328 ja 91-412-2-450 omistajan Kruunuvuoren Kiinteistöt Oy:n (Y-tunnus 2858269-8, jatkossa maanomistaja) kanssa liitteen 1 mukaisen maankäyttösopimuksen ja kiinteistökaupan esisopimuksen.

B

Kaupunginhallitus oikeutti kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja tukipalvelujen kiinteistölakimiehen allekirjoittamaan edellä mainitut sopimukset sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä tarkistuksia ja lisäyksiä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Peter Haaparinne, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maankäyttösopimuksen luonnos
- 2 Kartat
- 3 Asemakaavaehdotus ja sopimusalue

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Maankäyttösopimuksen hyväksyminen mahdollistaa noin 78 000 k-m²:n eli noin 900 asunnon ja Kruunusiltujen itäisimmän sillan rakentamisen mahdollistavan Kruunuvuoren asemakaavan 12330 hyväksymisen. Asemakaavaan sisältyy myös Kruunuvuorenrannan alueen asukkaille merkittävä noin 15 ha:n kokoinen Kruunuvuoren puisto. Kaava-alue on kokonaisuudessaan maanomistajan ja kaupungin omistuksessa.

Asemakaava korottaa maanomistajan kiinteistöjen arvoa merkittävästi, joten sen kanssa on käyty kaupunginhallituksen 9.6.2014 § 685 ja 27.6.2016 § 658 tekemien päätösten mukaiset maapoliittiset neuvottelut.

Maanomistajan kanssa esitetään tehtäväksi sopimus, jossa tämä osallistuu yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin suorittamalla kaupungille noin 15,3 milj. euron suuruisen maankäyttökorvauksen sekä luovuttamalla korvauksetta kaupungille yhteensä noin 3,7 ha:n suuruiset yleiset alueet. Korvauksesta suoritetaan noin 13,1 milj. euroa rahana ja noin 2,2 milj. euroa luovuttamalla kaupungille tontinosa, yleisiä alueita sekä alueen maanalaiset luolat rakenteineen tältä ja viereiseltä asemakaava-alueelta. Lisäksi maanomistaja luovuttaa kaupungille määrääjäksi käyttö/ hallintaoikeuden asuntokortteliin, joka tarvitaan Kruunusiltujen rakennustyömaata varten sekä toteuttaa alueelleen Kruunuvuorenrannan hallintamuotosuunnitelman mukaisesti vähintään 13 700 k-m² (noin 25 % maanomistajan rakennusoikeudesta) AM-ohjelman mukaisina välimuodon tai ARA-vuokra-asuntoina.

Kaavan toteuttaminen edellyttää kaupungin ja maanomistajan välillä aluejärjestelyjä, joista on neuvoteltu esisopimus. Maanomistaja ostaa kaupungilta tontinosa yhteensä noin 2,6 milj. eurolla.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Nykytilanne ja maanomistus

Alueella ei ole asemakaavaa. Maanomistajan alue on pääosin ollut öljysatama- ja öljyterminaalialuetta, joka on rakentunut ilman kaavoitusta, sen rakentamisen aikaisin viranomaisluvin. Toiminta alueella on alkanut jo 1920-luvulla. Alueen sijainti ilmenee liitteenä 2 olevasta kartasta.

Maankäyttökorvausta määritettäessä huomioitu, että noin 58 % maanomistajan alueesta on tosiasiallisena satama- ja teollisuusalueena ja siksi sitä on käsitelty asemakaavamuutoksena. Noin 42 % maanomistajan alueesta on käsitelty ensikaavana.

Kiinteistöltä on purettu lähes kaikki säiliöt ja rakennukset. Jäljellä on yksi öljysäiliö, kaksi pienempää rakennusta, laiturin ja maanalaiset kallioluolat. Rakennukset ja rakenteet ovat kaupungin omistuksessa tai siirtyvät maankäyttösopimuksella kaupungin omistukseen.

Maanomistajan ja Helen Oy:n välinen kallioluolia koskeva vuokrasopimus

Maanomistaja on tehnyt Helen Oy:n kanssa vuoteen 2048 ulottuvan vuokrasopimuksen öljysäiliöinä toimineista kallioluolista kulkuyhteyksiin. Helen Oy:n tarkoituksena on käyttää luolia lämpöakkuina pumpaamalla niihin kesällä pintavettä, jota lämmönvaihtimien avulla käytetään kaukolämmön ja -kylmän tuottamiseen alueen kaukolämpöverkostoon. Kaupunki luovuttaa Helen Oy:lle sen toiminnan tarvitsemat kulkuyhteydet omistamallaan ja omistukseensa siirtyvillä alueilla. Sopimus on allekirjoitettu 22.3.2018.

Asemakaava sopimusalueen osalta

Asemakaava tuo maanomistajan alueelle noin 54 900 k-m² asuinkerrostalojen ja noin 550 k-m² liiketilojen rakennusoikeutta. Noin 5,3 ha eli 55 % maanomistajan alueista on merkitty asemakaavassa yleisiksi alueiksi. Asemakaavaehdotus on liitteenä 3.

Maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus

Asemakaavan muutoksen seurauksena maan arvo nousee merkittävästi, joten maanomistajan kanssa on käyty kaupunginhallituksen 9.6.2014 § 685 ja 27.6.2016 § 658 tekemien päätösten mukaiset maapoliittiset neuvottelut. Samalla on neuvoteltu asemakaavaan liittyvistä aluejärjestelyistä.

Neuvottelujen tuloksena on laadittu liitteenä 1 oleva maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus.

Maankäyttökorvaukset

Sopimuksen mukaan maanomistaja maksaa kaupungille 15,25 milj. euron suuruisen maankäyttökorvauksen, luovuttaa ilmaiseksi noin 36 620 m² yleisiä alueita sekä luovuttaa kaupungille Kruunusillan rakennustyömaata varten käyttö/hallintaoikeuden rannan viereiseen asuntokortteliin 49322 enintään 31.12.2027 asti. Maanomistaja pidättää itsellään hallintaoikeuden karttaliitteestä 2 ilmenevään noin 0,6 ha:n suuruisen alueeseen tulevan korttelin 49323 lounaispuolella 31.12.2022 asti. Maankäyttökorvausta määritettäessä on korvausta alentavana tekijänä otettu huomioon kaupungin sama edellä mainittu käyttö/hallintaoikeus kortteliin 49322.

Korvauksesta maksetaan 13,06 milj. euroa rahana ja 2,19 milj. euroa luovuttamalla kaupungille tontinosa, yleisiä alueita sekä alueen maanalaist luolat rakenteineen tältä ja viereiseltä asemakaava-alueelta.

Kiinteistökaupan esisopimus

Maanomistajan kiinteänä omaisuutena kaupungille maksama edellä mainittu osuus maankäyttökorvauksesta on määritelty maankäyttösopimuksen osana olevassa kiinteistökaupan esisopimuksessa.

Lisäksi maanomistaja ostaa kaupungilta tontinosia kortteleista 49320 ja 49321, yhteensä noin 2 793 k-m² asunto- ja noin 256 k-m² liikerakennusoikeutta. Kauppahinta 2,63 milj. euroa vastaa asuntorakennusoikeuden osalta keskimäärin noin 900 euroa/k-m² ja liikerakennusoikeuden osalta noin 450 euroa/k-m².

Esitetty hinta perustuu ulkopuolisten asiantuntijoiden arviolausuntoihin. Esitetty hinta on hankittujen arviolausuntojen perusteella käypä.

Muut sopimusehdot

Maankäyttösopimus sisältää tavanomaisten ehtojen lisäksi Kruunuvuorenrannan projektialueen toteuttamiseen liittyviä, sen alueryhmän esittämiä ehtoja.

Lisäksi maanomistaja toteuttaa Kruunuvuorenrannan projektialueen hallinnanjakosuunnitelman mukaisesti noin 25 % rakennusoikeudestaan eli vähintään 13 700 k-m² kaupungin AM-ohjelman mukaisina väli-
muodon tai ARA-vuokra-asuntoina.

Neuvoteltu sopimuskokonaisuus on kaupunginhallituksen päätösten ja noudatetun käytännön mukainen.

Määrärahatarve

Maankäyttökorvauksen osan suorittaminen kiinteänä omaisuutena vaatii kaupungin nykykäytännön mukaan 2,19 milj. euron suuruisen ns. kirjanpidollisen määrärahan. Talousarviossa ei ole otettu huomioon tämän tyyppisiä satunnaisia, joskus käyttöön osoitettuihin maanhankinnan määrärahoihin nähden suuriakin määrärahatarpeita. Kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön tulisi siksi osoittaa 2,19 milj. euron suuruisen lisämääräraha. Kaupunginhallitus päättää määrärahaa koskevasta esityksestä myöhemmin.

Lopuksi

Ehdotus on kaupunkiympäristölautakunnan esityksen mukainen.

07.05.2018

Kaupunginhallituksen kokouksessa asiantuntijana on läsnä tiimipäällikkö Peter Haaparinne.

Arviolausunnot ovat salassa pidettäviä asiakirjoja (JulkL 24 § 1 mom. 17 kohta). Luottamushenkilöillä on mahdollisuus tutustua asiakirjoihin kaupungin kirjaamossa esityslistan julkaisun jälkeen. Kokouspäivänä ne ovat saatavissa kokouksen sihteeriltä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi
Peter Haaparinne, kehittämisspäälikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Maankäyttösopimuksen luonnos
- 2 Kartat
- 3 Asemakaavaehdotus ja sopimusalue

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 27.02.2018 § 101

HEL 2017-009866 T 10 01 00

Koirasaarentie

Päätös

A

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että lautakunta oikeutettaisiin tekemään Laajasalon Kruunuvuorenrannan alueella sijaitsevien kiinteistöjen 91-412-2-62, 91-412-2-121, 91-412-2-328 ja 91-412-2-450 omistajan, Kruunuvuoren Kiinteistöt Oy:n (Y-tunnus 2858269-8) kanssa liitteen 1 mukainen maankäyttösopimus ja kiinteistökaupan esisopimus.

Lisäksi lautakunta esitti, että kaupunginhallitus oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja tukipalvelujen kiinteistölakimiehen allekir-

joittamaan edellä mainitut sopimukset sekä tekemään niihin tarvittaessa vähäisiä tarkistuksia ja lisäyksiä.

B

Kaupunkiympäristölautakunta esitti, että kaupunginhallitus osoittaisi kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön 2 190 000 euron suuruisen lisämäärärahan, joka tarvitaan Kruunuvuoren Kiinteistöt Oy:n kiinteänä omaisuutena maksaman maankäyttökorvauksen osan vastaanottamiseksi.

(MA149-6)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Peter Haaparinne, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Tapio Laalo, tonttiasiamies, puhelin: 09 310 36442
tapio.laalo(a)hel.fi

Kati Valkama, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

§ 301

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (SUMP, Sustainable Urban Mobility Plan)

HEL 2017-011585 T 08 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Pia Pakarinen: Viikoksi pöydälle.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Pia Pakarisen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa (SUMP) kuvatun jatkuvan suunnitteluprosessin ja ohjelman periaatteet ohjeellisina noudatettaviksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esittää 28.11.2017 kestävän kaupunkiliikkumisen strategisessa ohjelmassa (SUMP-ohjelma) kuvatun jatkuvan suunnitteluprosessin käyttöönottoa ja ohjelman periaatteiden hyväksymistä ohjeellisina noudatettaviksi.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys on liitteenä 1, kestävä kaupunkiliikkuminen Helsingissä -tilannekatsaus raportti liitteenä 2 ja toimenpidetaulukko liitteenä 3.

SUMP

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma eli SUMP (Sustainable Urban Mobility Plan) on kaikki eri liikkumismuodot kattava ohjelma, joka perustuu Euroopan komission vuonna 2013 laatimaan konseptiin ja ohjeistukseen. EU on edistänyt SUMP:n käyttöönottoa EU:n jäsenvaltioissa mm. edellyttämällä ohjelmaa rahoituksen saamiseksi EU:lta liikennehankkeita varten.

SUMP:n tarkoituksena on edistää tasapainoista kaikki liikkumismuodot huomioon ottavaa kehitystä sekä ohjata ja kannustaa siirtymään kohti kestävämpiä liikkumismuotoja. Tarkoituksena on myös auttaa jäsenvaltioita saavuttamaan EU:n asettamat ilmasto- ja energiatavoitteet liikenteen osalta.

Ohjelma toimii pitkäkestoisena välineenä kaupunkialueen kestävästä liikkumisesta koskevalle suunnittelulle sekä liikenteen ja liikkuvuuden infrastruktuurin ja palvelujen kehittämiselle. Kyseessä on kokonaisvaltainen lähestymistapa liikkumisen suunnitteluun.

SUMP:sta vuonna 2014 laadittu ohjeistus (European Platform on Sustainable Urban Mobility Plans) kuvaa SUMP -konseptin ja -suunnitteluprosessin. Suunnitteluprosessiin kuuluu ohjelman valmistelu, tavoitteiden asettelu, suunnitelman laatiminen ja suunnitelman toteuttaminen. Prosessi on kuvattu ”Kestävä kaupunkiliikkuminen Helsingissä” -raportin kuvassa 1 (sivu 6).

Suunnitelman laatimiseen sisältyy nykytilan analyysi, pitkän aikavälin visio sekä lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpidesuunnitelmat, joissa määritellään toimenpiteiden ajoitus ja kohdennetaan tarvittavat resurssit. Tärkeä osa prosessia on osallistava ja vuorovaikutteinen lähestymistapa. Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelmaa on seurattava ja edistymistä arvioitava säännöllisesti valittujen mittareiden pohjalta.

Suunnitelman tulee kattaa seuraavat osa-alueet: kävely, pyöräliikenne, joukkoliikenne, autoliikenne, liikenneturvallisuus, kaupunkilogistiikka, liikkumisen ohjaus, matkaketjut ja älyliikenne.

Helsingin SUMP-ohjelmasta

Helsingin liikenteen ja maankäytön suunnittelu noudattelee jo nykyisin pitkälti niitä suuntaviivoja, joita EU:n SUMP-ohjelma ja siitä annettu ohjeistus asettavat, vaikka itse suunnitteluprosessia ja kestävästä kaupunkiliikkumisen kokonaisuutta ei tähän mennessä ole kuvattu SUMP-ohjeistuksen mukaisesti. SUMP antaa ohjeelliset puitteet ja suuntaviivat, ja varsinkin kestävästä kaupunkiliikkumisen suunnittelu ja toteutus sovitetaan kunkin kaupungin omiin tarpeisiin sopivaksi.

Helsingissä merkittävimmät kaupunkiliikkumista ohjaavat strategiat ja ohjelmat ovat kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia 2017-2021, yleiskaava myöhemmin hyväksyttävine toteuttamisohjelmineen sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma (HLJ 2015), joka on luonteeltaan seudullinen kestävä kaupunkiliikkumisen suunnitelma. Seuraava seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma laaditaan osana viireillä oleva MAL 2019 -suunnitelmaa. Keskeinen yleisemmän tason ohjelma on myös vuonna 2015 hyväksytty liikkumisen kehittämisohjelma (LIKE), jossa on tiivistetty liikenteelle asetetut tavoitteet strategian, yleiskaavan ja liikennesuunnittelun sekä kehittämisohjelmien osalta.

Edellä mainittujen lisäksi on toistakymmentä muuta yksittäisiin liikkumismuotoihin ja muihin osa-alueisiin keskittyneitä kehittämisohjelmia sekä vuosittaiset kaupunkiympäristön -toimialan toimintasuunnitelmat, jotka tehdään hyväksytyn talousarvion ja mm. siihen sisältyvän investiohjelman perusteella.

Näiden olemassa olevien aineistojen pohjalta kestävästä kaupunkiliikkumisesta on liitteenä olevassa ”Kestävä kaupunkiliikkuminen Helsingissä” -raportissa ensimmäisen kerran muodostettu SUMP-ohjeistuksen mukainen kokonaiskuva, suunnitteluprosessin kuvaus ja suunnitelma.

Raportissa on kuvattu SUMP-ohjeistuksen mukaisesti liikenteen nykytila ja liikkumiselle asetetut tavoitteet sekä kestävä kaupunkiliikkumisen suunnittelutasot Helsingissä. Raportissa on koottu jo olemassa olevista strategioista ja ohjelmista toimenpiteet ja tavoitteet sekä lopuksi kartoitettu kestävä kaupunkiliikkumisen kokonaisprosessin kehittämistarpeet.

Helsingin kestävä kaupunkiliikkumisen suunnittelun vaiheet on esitetty raportin kuvassa 9 (sivu 23). Tarkoituksena on kytkeä SUMP-suunnitelma osaksi normaalia suunnittelukäytäntöä kyseisen kaltaisen prosessin avulla. Kestävä kaupunkiliikkumisen edistäminen on jatkuvaa toimintaa, eikä edellytä erillistä ohjelmointia.

Esityksen liitteenä olevassa toimenpidetaulukossa on koottuna nykyisten eri ohjelmien toimenpiteet, niiden toteutumistaso sekä seuranta ja seurannan mittarit, mikäli niitä on. Toimenpidetaulukko toimii osaltaan myös kestävä kaupunkiliikkumisen seurantamittarina.

Raportti on laadittu kaupunkiympäristön toimialalla yhteistyössä keskeisten sidosryhmien HSL:n ja HSY:n kanssa.

Esittelijän kannanotot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingissä ja Helsingin seudulla on jo pitkään panostettu liikenteen ja liikkumisen kehittämiseen strategiatasolla, eritasoisin ohjelmin ja osana tavanomaista toimintaa. Eri osa-alueita on tähän asti kuitenkin kehitetty jossain määrin epätasaisesti. Kokonaiskäsityksen muodostamista vaikeuttavat eri aikoina laaditut ohjelmat, joissa on päällekkäisyyksiä ja osin ristiriitaisuuksiakin. Ohjelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden sisällön arviointi ja vertailu strategiaan ylemmän tason linjauksiin nähden sekä suhteessa toisiinsa on näin ollen hankalaa.

SUMP:n suunnitteluprosessin ja periaatteiden käyttöönotto johtaa nykyistä laajempaan ja kokonaisvaltaisempaan lähestymistapaan, jossa liikkumisen kehittäminen ja muu suunnittelu nivotaan entistä paremmin yhdeksi kokonaisuudeksi ja jolla tuetaan kaupungin strategisia tavoitteita. SUMP:n avulla kestävä liikuminen eri osa-alueita voidaan tarkastella ja kehittää jäsenllymmin ja muodostaa jatkuvan prosessin kautta yhtenäisempi tarkastelutapa, samalla kuitenkin jo tehtyjä suunnitelmia ja toimenpideohjelmia hyödyntäen.

Kaupunkiympäristön toimiala jatkaa yhteistyössä asianomaisten yhteistyötahojen kanssa LIIKE -ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden edistämistä ja toteuttamista. Mm. citylogistiikkaohjelma, älyliikenneohjelma ja pyöräilyn edistämishjelma päivitetään vuosina 2018-2019. Päivittämistyössä kiinnitetään huomiota siihen, että ohjelmat saadaan tukemaan mm. kaupunkistrategiassa asetettuja tavoitteita.

Seurantamittariston käyttöä edistetään mm. hyödyntämällä 19 eri indikaattoria sisältävää laskentamittaristoa ja laskentaohjelmaa, jotka on kehittänyt World Business Council for Sustainable Development. Mittariston avulla voidaan mitata liikennejärjestelmän kestävyttä kokonaisuutena ja tarkastella, mitä osa-alueita erityisesti on kehitettävä. Sen avulla on myös mahdollista vertailla kestävyttä muihin mittaristoa käytäviin kaupunkeihin. Mittaristo ottaa huomioon kestävyden kolme ulottuvuutta (sosiaalinen, talous ja ympäristö). SUMP-ohjelman seuranta tulee tukemaan myös hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman seurantaa. Tuloksista on tarkoitus raportoida kaupunkiympäristölautakunnalle.

Liikennehankkeiden ohjausta ja priorisointia kehitetään osana kaupunginkanslian, kaupunkiympäristö -toimialan, liikenneliikelaitoksen, HSL:n ja Helsingin Satama Oy:n yhteisvalmistelua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

07.05.2018

Asia/28

Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys 28.11.2017
- 2 Kestävä kaupunkiliikkuminen Helsingissä raportti, tarkistettu
- 3 Toimenpidetaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
HKL

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2017 § 247

HEL 2017-011585 T 08 00 00

Hankenumero 0902_30

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle SUMP-ohjelmassa kuvatun jatkuvan suunnitteluprosessin käyttöönottoa Helsingissä ja ohjelman periaatteiden hyväksymistä ohjeellisina noudatettaviksi.

21.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Rantsi, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi

§ 302

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkistamiseksi

HEL 2013-016184 T 11 01 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n hakemuksesta Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkistamiseksi seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelut on antanut 14.3.2018 kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisena lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Helen Oy:n Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkastamishakemuksesta.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristöpalveluiden lausuntoon ja puoltaa hakemuksen hyväksymistä. BAT -päästötasojen saavuttamiseen tarvittavat investointikustannukset ylittävät niillä saavutettavat ympäristöhyödyt voimalan jäljellä olevan lyhyen käyttöajan vuoksi. Tämä on ympäristönsuojelulain (527/2014) 78 §:n mukainen peruste BAT -päätelmiä lievemille päästörajoille.

Käsittely

Esteelliset: Daniel Sazonov, Wille Rydman

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö 7.3.2018
- 2 Hakemus poikkeamiseksi BAT -päästötaoista
- 3 Ilmanlaatuselvitys_Helen_Hanasaari_27102017_FINAL (002)
- 4 Tarkkailusuunnitelma
- 5 BAT-vertailu
- 6 perustilaselvitys
- 7 Ympäristölupahakemus lupamääräysten tarkistamiseksi suurten poltto-
laitosten BAT-päätelmien julkaisun takia

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helen Oy:n hakemuksesta Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkistamiseksi. Lausunto on pyydetty toimittamaan 12.4.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 15.5.2018 asti.

Hakemuksen pääasiallisen sisältö

Helen Oy:n Hanasaaren voimalaitos on vuonna 1974 käyttöön otettu kivihiihtä pääpolttoaineenaan käyttävä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitos, jolla on kaksi peruskuormaa tuottavaa kivihiihikkattilaa sekä öljy- ja maakaasukäyttöiset apukattilat. Laitoksen yhteenlaskettu polttoaineteho on 775 MW. Laitoksen toiminta on Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan määrä lopettaa vuoden 2024 loppuun mennessä, kun Helen Oy on toteuttanut uutta korvaavaa uusiutuvaa tuotantoa muualle.

Euroopan unioni on 17.8.2018 julkaisut täytäntöönpanopäätöksen (2017/1442/EU), joka koskee suurten polttolaitosten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT). Niiden laitosten ympäristölupa on tarkistettava, joiden toiminta ei vastaa BAT-päätelmiä.

Ympäristönsuojelulain 81 §:n mukaan toiminnanharjoittaja voidaan velvoittaa noudattamaan julkaistuja BAT -päätelmien mukaisia päästöta-
soja aikaisintaan neljän vuoden kuluttua päätelmien julkaisemisesta eli aikaisintaan 17.8.2021 lukien. Päästöta-
sojen noudattamiselle voidaan kohtuullisuuden varmistamiseksi asettaa siirtymäaika, joka voi tarvittaessa olla pidempi kuin neljä vuotta.

Helen Oy hakee poikkeamista BAT-päätelmien mukaisista typenoksidien, rikkidioksidin ja hiukkasten päästötasoista. Perusteluinaan Helen

Oy esittää laitoksen investointien mittavuudella suhteessa saavutettavaan ympäristöhyötyyn ja laitoksen varsin lyhyellä jäljellä olevalla käyttöajalla. BAT-päästörajat astuisivat voimaan 18.8.2021.

Hakemuksen liitteenä on Hanasaaren voimalaitoksen päästöjen leviämismallinnus, jossa on tarkasteltu laitoksen ilmapäästöjä (typenoksidit, rikkidioksidi ja hiukkaset) kolmella eri tasolla: 2014 toteutuneilla päästöillä, teollisuuden päästödirektiivin (IED) ja BAT- mukaisella tasolla. Leviämismallilla saadut tulokset olivat suurimmat nykytilaa vastaavalla päästötasolla ja pienimmät BAT-tasolla. Ohje- ja raja-arvoihin suhteutettuna merkittävin epäpuhtaus oli rikkidioksidi. Nykytilaa vastaava päästö oli suurimmillaan 6,7 % (vrk ohjearvosta). BAT-päästötasolla pitoisuus oli 3,8 % vrk-ohjearvosta. Typpidioksidin ja hiukkaspäästöjen osuudet ohje- ja raja-arvoista olivat erittäin pienet kaikilla päästötasoilla. Mallinnuksen päätelmissä esitetään, että rikkidioksidin, typenoksidien tai hiukkasten vertailut päästötasot eivät aiheuta terveydellistä riskiä lähialueen asukkaille, sillä terveysperusteiset ilmalaadun ohje- ja raja-arvot alittuivat selvästi.

Helen Oy esittää ympäristölupahakemuksessaan kivihiilikattiloiden rikkidioksidipäästörajaksi nykyisen ympäristöluvan mukaista raja-arvoa 200mg/m³n kuukausiarvona 18.8.2021 alkaen. Hiukkasten raja-arvoksi esitetään nykyisen luvan mukaista 20 mg/m³n kuukausikeskiarvona 18.8.2021 alkaen sekä typenoksideille ensisijaisesti nykyisen luvan mukaista 500 mg/m³n kuukausikeskiarvona 1.7.2020 alkaen. Toissijaisesti Helen esittää typenoksideille nykyisen ympäristöluvan mukaista 200 mg/m³n kuukausikeskiarvoa 18.8.2021 alkaen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö 7.3.2018
- 2 Hakemus poikkeamiseksi BAT -päästötasoista
- 3 Ilmanlaatuselvitys_Helen_Hanasaari_27102017_FINAL (002)
- 4 Tarkkailusuunnitelma
- 5 BAT-vertailu
- 6 perustilaselvitys
- 7 Ympäristölupahakemus lupamääräysten tarkastamiseksi suurten poltto-
laitosten BAT-päätelmien julkaisun takia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, ympäristölupavastuualue

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 11.4.2018

HEL 2013-016184 T 11 01 00 00

Lausunto

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että kaupunginvaltuuston vuonna tekemän 2015 päätöksen mukaisesti Helen Oy:n Hanasaaren voimalaitoksen toiminta on kehitteillä olevan uusiutuvan energiatuotannon myötä tarkoitus lopettaa vuoden 2024 lopussa.

Hanasaaren B-voimalaitosta koskevat BAT-päästötasot astuisivat voimaan vuoden 2021 elokuussa, joten niiden saavuttamiseksi tarvittavien merkittäviksi arvioitujen investointien hyödyntämisaika olisi noin kolme vuotta. Voimalaitoksen aiheuttamat maanpinnan tasolle kohdistuvat päästöt ovat kokonaisuudessaan pienet jo nykyisessä tilanteessa, eikä lyhytaikaisesta BAT-päästötasosta koidu merkittävää ympäristöhyötyä maan pinnalle kohdistuviin päästöihin.

Hanasaaren voimalaitoksen päästöjen vaikutuksia on arvoitu myös Kalasataman keskuksen asemakaavojen laatimisen aikana tornitalojen kattotasoille ja pihakansille kohdistuvien vaikutusten osalta. Tornitalojen kattotasoille mallinnetut päästöt olivat merkittävästi suuremmat, kuin maanpinnan tasolle kohdistuvat päästöt, tornitalojen poikkeuksellisen korkeuden vuoksi. Suunnitellut ja osin jo rakenteilla olevat tornitalot ovat noin 90 -130 metriä korkeita. Merkittävin ohje- ja raja-arvoihin suhteutettu pitoisuus oli rikkidioksidilla, mutta pitoisuustasot jäivät kuitenkin selvästi alle ohje- ja raja-arvojen. Helenin lupahakemuksessaan ehdottamat päästörajat vastaavat hiukkasten ja rikkidioksidin osalta mallinnuksessa käytettyä päästötasoa. Typenoksideille Helenin ehdottama pitoisuustaso on noin 2,5-kertainen mallinnuksessa käytettyyn tasoon nähden. Koska typenoksidien päästöt olivat kattotasoillakin vain lievästi suurempia, kuin maanpinnan tasolla, ei suurempi päästökään aiheuta ohje- ja raja-arvojen vaarantumista.

Kaupunkiympäristön toimiala puoltaa Helen Oy:n hakemusta BAT-päästörajoista sillä poikkeaminen edellytykset ovat olemassa investointeihin nähden erittäin lyhytaikaisen kokonaishyödyn takia. Päästöjen merkitys tornitalojen kattotasoilla ei ole merkityksetön, mutta esitetyn mukaisilla päästöarvoilla tilanne ei oleellisesti heikkene suunnittelun aikaisesta mallinnetusta tilanteesta. Koska käsitys pienestä ympäristöhyödyistä on oleellisesti yhteydessä voimalaitoksen käyttöajan päättämiseen vuoden 2024 lopussa, tulee päästötasot tarkistaa, mikäli toiminta-aika oleellisesti poikkeaa nykyisten päätösten mukaisesta tilanteesta.

Lupahakemuksen tarkoittama toiminta

Helen Oy:n Hanasaaren voimalaitos on vuonna 1974 käyttöön otettu kivihiltä pääpolttoaineenaan käyttävä sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitos, jolla on kaksi peruskuormaa tuottavaa kivihilikattilaa sekä öljy- ja maakaasukäyttöiset apukattilat. Laitoksen yhteenlaskettu polttoaineteho on 775 MW. Laitoksen toiminta on Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan määrä lopettaa vuoden 2024 loppuun mennessä, kun Helen Oy on toteuttanut uutta korvaavaa uusiutuvaa tuotantoa muualle.

Euroopan unioni on 17.8.2018 julkaisut täytäntöönpanopäätöksen (2017/1442/EU), joka koskee suurten polttolaitosten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT). Niiden laitosten ympäristölupa on tarkistettava, joiden toiminta ei vastaa BAT-päätelmiä.

Helen Oy hakee poikkeamista BAT-päätelmien mukaisista typenoksidien, rikkidioksidin ja hiukkasten päästötasoista. Perusteluinaan Helen Oy esittää laitoksen investointien mittavuudella suhteessa saavutettavaan ympäristöhyötyyn ja laitoksen varsin lyhyellä jäljellä olevalla käyttöajalla. BAT-päästörajat astuisivat voimaan 18.8.2021.

Hakemuksen liitteenä on Hanasaaren voimalaitoksen päästöjen leviämismallinnus, jossa on tarkasteltu laitoksen ilmapäästöjä (typenoksidit, rikkidioksidi ja hiukkaset) kolmella eri tasolla: 2014 toteutuneilla päästöillä, teollisuuden päästädirektiivin (IED) ja BAT- mukaisella tasolla. Leviämismallilla saadut tulokset olivat suurimmat nykytilaa vastaavalla päästötasolla ja pienimmät BAT-tasolla. Ohje- ja raja-arvoihin suhteutettuna merkittävin epäpuhtaus oli rikkidioksidi. Nykytilaa vastaava päästö oli suurimmillaan 6,7 % (vrk ohjearvosta). BAT-päästötasolla pitoisuus oli 3,8 % vrk-ohjearvosta. Typpidioksidin ja hiukkaspäästöjen osuudet ohje- ja raja-arvoista olivat erittäin pienet kaikilla päästötasoilla. Mallinnuksen päätelmissä esitetään, että rikkidioksidin, typenoksidien tai hiukkasten vertailut päästötasot eivät aiheuta terveydellistä riskiä lä-

hialueen asukkaille, sillä terveysperusteiset ilmalaadun ohje- ja raja-arvot alittuivat selvästi.

Helen Oy esittää ympäristölupahakemuksessaan kivihiilikattiloiden rikidioksidipäästörajaksi nykyisen ympäristöluvan mukaista raja-arvoa 200mg/m³n kuukausiarvona 18.8.2021 alkaen. Hiukkasten raja-arvoksi esitetään nykyisen luvan mukaista 20 mg/m³n kuukausikeskiarvona 18.8.2021 alkaen sekä typenoksidoille ensisijaisesti nykyisen luvan mukaista 500 mg/m³n kuukausikeskiarvona 1.7.2020 alkaen. Toissijaisesti Helen esittää typenoksidoille nykyisen ympäristöluvan mukaista 200 mg/m³n kuukausikeskiarvoa 18.8.2021 alkaen.

Lausuntopyyntö

Hallintokeskus pyytää kaupunkiympäristön toimialan lausuntoa Helen Oy:n ympäristölupahakemuksesta, joka koskee Hanasaaren B-voimalaitoksen toiminnan muuttamista suurilla polttolaitoksia koskevien BAT-päätelmien vuoksi.

Lausunto on pyydetty antamaan 13.4.2018 mennessä.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristöjohtaja 14.03.2018 § 5

HEL 2013-016184 T 11 01 00 00

Päätös

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja Helsingin kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Helen Oy:n Hanasaaren B-voimalaitoksen ympäristöluvan tarkistamishakemuksesta (ESAVI/145/2018). Hakemus koskee lupaa poiketa BAT-päästötasoista laitoksen käyttöajan loppuun 31.12.2024 saakka.

Kaupunkiympäristötoimialan palvelut ja luvat –palvelukokonaisuuden ympäristöjohtaja, jolle kunnan sekä ympäristönsuojelu - että terveydensuojeluviranomaiselle kuuluvien lausuntojen antaminen on delegoitu (kaupunginhallituksen johtamisen jaosto 22.5.2017), toteaa hakemuksesta seuraavan:

Helsingin kaupunginvaltuusto on omistajaohjauksessaan 2.12.2015 (§ 322) päättänyt, että Hanasaaren nykyisen energiahuoltoalueen käyttötarkoitusta muutetaan biolämpökeskusten valmistuttua 31.12.2024

07.05.2018

mennessä siten, että voimalaitos suljetaan. Hakemuksen perusteluista ilmenee, että BAT-päästötasojen saavuttamiseen tarvittavat investointikustannukset ylittävät niillä saavutettavat ympäristöhyödyt voimalan jäljellä olevan käyttöajan lyhyydestä johtuen. Tämä on ympäristönsuojelulain 78 §:n mukainen peruste BAT-päätelmiä lievemmillä päästörajoille. Ympäristöjohtaja puoltaa Helen Oy:n poikkeamishakemuksen hyväksymistä.

Lisätiedot

Olavi Lyly, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31994
olavi.lyly(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 23.06.2015 § 242

HEL 2013-016184 T 11 01 00 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston 9.6.2015 antaman päätöksen nro 138/2015/1, Dnro ESA-VI/135/04.08/2013 koskien Helen Oy:n Hanasaari B –voimalaitoksen toiminnan olennaista muuttamista, ympäristölupapäätöksen nro 16/2006/2, 28.6.2006 lupamääräysten tarkistamista sekä em. ympäristölupapäätöksen määräyksen 18 mukaista selvitystä raskaan polttoöljyn varaston ja putkitunnelin poistoilman purkupaikan käytöstä. Samalla ympäristölautakunta toteaa, että päätös ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

30.09.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

25.02.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Jukka-Pekka Männikkö, ympäristötarkastaja, puhelin: + 358 9 310 32051
jukkapekka.mannikko(a)hel.fi

§ 303

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamisesta mereen Helsingin ja Espoon välillä

HEL 2018-003401 T 11 01 01

ESAVI/12711/2017

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Eastern Light Finland I Oy:n hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen Helsingin ja Espoon välille seuraavan lausunnon:

Hankealueella ei ole vireillä sellaisia merkittäviä vesirakentamishankkeita, joiden toteutumisedellytyksiin kaapelireitti voisi vaikuttaa. Lähin merkittävä suunnitteluvaiheessa oleva hanke on Koivusaaren alueen rakentaminen, jossa vesirakentamista tulisi laajalle alueelle ja töiden aikana vesiliikennettä olisi tavanomaista enemmän. Koska vesilupahakemuksessa ei ole mainittu kaapelihankkeen toteutusaikaa, on syytä varmistaa kaapelin laskemisen ajankohdan työtilanne Koivusaaren alueella. Hakijan tulee tehdä Helsingin kaupungin kanssa merialueelle sijoittamiseen liittyvät sopimukset ennen kaapelin asentamista kaupungin omistamalle vesialueelle.

Kaapelin maareitille on myönnetty sijoituslupa, kaupunkiympäristön toimialan alueiden käyttö ja -valvonta yksikön päällikön päätös 12.1.2018 § 6. Mikäli hankkeen Helsingin ja Espoon välinen haara edellyttää päätöksestä poikkeavia järjestelyjä, tulee hakijan sijoituspaikan osalta noudattaa seuraavia periaatteita: Rantautumiskohtan valinnassa, suunnittelussa ja toteutuksessa Lauttasaaren Särkiniemessä tulee ottaa huomioon, että rantautumiskohta sijaitsee alueella, jossa on muinaismuistolain nojalla suojeltuja muinaisjäännöksiä. Asemakaavassa koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, jossa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on ensimmäisen luokan kasvillisuuskohtetta.

Rantautumiskohtan valinnassa tulee ottaa huomioon, että siitä jatkuvalla kaapelin maareitillä tulee löytyä johtokäytävä, jolla kaapelin sijoittaminen ja rakennustyöt eivät vaaranna edellä kuvattuja kulttuurihistoriallisia arvoja, luonnonarvoja ja muita arvoja. Lisäksi tulee toteutua puuden osalta 2,5 metrin suoja-alue. Kaapelin reitin suunnittelu tulee tehdä

yhteistyössä Helsingin kaupunkiympäristön toimialan sekä Helsingin kaupunginmuseon ja museoviraston kanssa. Kaapelin maareittiin liittyvän sijoitusluvan periaatteet tulee tarkistaa siten, että huomioidaan alueen erityisarvot ja rantautumiskohtan tarkentaminen tarvittavilta osin. Rantautumiskohtan ja siihen liittyvien kaapelin reitin suunnittelussa tulee olla yhteydessä Helsingin kaupunkiympäristön kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluun. Särkiniemen muinaismuistoaluetta koskee myös muinaismuistolain mukainen suojelu, josta poikkeamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Helsingin kaupunki puoltaa vesilainmukaisen luvan myöntämistä Eastern Light I Oy:n kaapelihankkeelle ja edellyttää, että sen esittämät näkökohdat vesialueelle sijoittamisen sopimusmenettelystä ja maa-alueelle sijoittamisen edellytyksistä otetaan huomioon. Mikäli uutta reittiä ei maa-alueelle ole tarpeen toteuttaa, on noudattava edellä mainittua sijoituslupapäätöstä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö Helsingin kaupungille 23.3.2018, tietoliikennekaapelin asentaminen mereen välillä Helsinki-Espoo
- 2 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemus 18.12.2017, tietoliikennekaapelin asentaminen mereen välillä Helsinki - Espoo
- 3 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemuksen liitteet 1, 3-9
- 4 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemuksen liite 2, ympäristövaikutukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Eastern Light Finland Oy:n hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamisesta mereen Helsingin ja Espoon välille. Lausuntoa on pyydetty 30.4.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaika on pidennetty 7.5.2018 asti.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Eastern Light Ab on rakentamassa useita uusia kansainvälisiä kuituoptisia merikaapeleita televiestintään Itämeren alueella. Yhteydet ovat sisällä sähköä. Usean vuoden suunnittelutyön pohjalta Eastern Light on aloittamassa ensimmäisen rakentamisvaiheen merenalaisen kaapelin rakentaminen Ruotsista (Tukholma) Suomeen (Utön saari, Hanko, Helsinki ja Kotka) välillä. Kaapelijärjestelmä tuo hakemuksen mukaan merkittävän parannuksen data- ja internetyhteyksiin Suomessa ja koko Itämeren alueella. Merikaapelin päähaaralle on aiemmin haettu vesilain mukaista lupaa, on suunniteltu alkamaan keväällä 2018. Tällä lupahakemuksella haetaan vesilain 3 luvun 3 ja 4:n mukaista lupaa kaapelijärjestelmään liittyvän sivuhaaran rakentamiseen Helsingistä Espooseen.

Tällä lupahakemuksella haetaan vesilain 3 luvun 3 ja 4:n mukaista lupaa kaapelijärjestelmään liittyvän sivuhaaran rakentamiseen Helsingistä Espooseen. Kaapelihaaran pituus on 8,4 kilometriä ja sen reitti on suunniteltu kulkevan useiden kiinteistöjen alueella. Kaapelin on tarkoitus kulkea Helsingin Lauttasaaren länsiosasta Espoon Ruukinrantaan.

Hakemuksen mukaan kaapelin reitti on suunniteltu siten, että ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset. Kaapeli lasketaan vapaasti mereen ja rantautumiskohdissa kaapeli asennetaan suuntaisporaauksella, jolloin vaikutukset ranta-alueisiin ja merenpohjaan ovat mahdollisimman vähäiset. Kaapelissa ei ole jännitettä, eikä siitä liukene vesistöön haitallisia aineita. Kaapelin asennus on lyhytaikainen, enintään noin viikon mittainen työ. Työn aikaiset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Työt ajoitetaan siten, että asennusta ei suoriteta lintujen pesimisaikaan tai kalojen kutuaikaan.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle toimitettava lausunto ei ole vielä valmistunut. Helsingin Satama Oy on ilmoittanut, ettei sillä ole asiaan huomautettavaa.

07.05.2018

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö Helsingin kaupungille 23.3.2018, tietoliikennekaapelin asentaminen mereen välillä Helsinki-Espoo
- 2 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemus 18.12.2017, tietoliikennekaapelin asentaminen mereen välillä Helsinki - Espoo
- 3 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemuksen liitteet 1, 3-9
- 4 Eastern Light Finland I Oy, vesilupahakemuksen liite 2, ympäristövaikutukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 12.4.2018

HEL 2018-003401 T 11 01 01

Lausunto

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että hanke on merkittävä ja pitää myönteisenä, että kaapeliyhteyksiä tulee myös Helsinkiin.

Hakijan esittämien tietojen perusteella merialueelle kohdistuvat vaikutukset ovat pieniä. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että hankealueella ei sijaitse Helsingin kaupungin vireillä olevia merkittäviä vesirakentamishankkeita, joiden toteutumisedellytyksiin kaapelireitti voisi vaikuttaa. Lähin merkittävä suunnitteluvaiheessa oleva hanke on Koivusaaren alueen rakentaminen, jossa vesirakentamista tulisi laajalle alueelle ja töiden aikana vesiliikennettä olisi tavanomaista enemmän. Koska vesilupahakemuksessa ei ole mainittu kaapelihankkeen toteutusaikaa, on syytä varmistaa kaapelin laskemisen ajankohdan työtilanne

Koivusaaren alueella. Kaupunkiympäristön toimiala ei lupahakemuksen tietojen perusteella todennut kaapelin sijoittamiselle mitakaan kaupungin etuun vaikuttavia merkittäviä esteitä. Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että hakijan tulee tehdä Helsingin kaupungin kanssa merialueelle sijoittamiseen liittyvät sopimukset ennen kaapelin asentamista kaupungin omistamalle vesialueelle.

Helsingin kaupunki on antanut suostumuksensa Helsingin puoleisen rantautumiskohdan maa-alueelle tulevien laitteiden, kaapeleiden ja putkitusten sijoittamiseen kaupungin alueelle 12.1.2018 päätöksen mukaisesti (HEL 2018–000273). Päätös kumoaa ja korvaa reitityksen osalta aiemman sijoitusluvan SL1600769 (HEL 2016–012261). Päätös koskee aiemmin vireille tullutta Ruotsin ja Kotkan välistä päähanketta. Mikäli Helsingin ja Espoon välinen haara edellyttää 12.1.2018 päätöksestä poikkeavia järjestelyjä maa-alueella, tulee hakijan sijoituspaikkaa koskien noudattaa alla mainittuja periaatteita.

Rantautumiskohdan valinnassa, suunnittelussa ja toteutuksessa Lautasaaren Särkiniemessä tulee huomioida vesiluvassa mainitut seikat siitä, että rantautumiskohta sijaitsee alueella, jossa on muinaismuistolain nojalla suojeltuja muinaisjäännöksiä. Asemakaavassa koko Särkiniemi on kulttuurihistoriallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä, jossa on suojeltuja muinaismuistolain mukaisia muinaismuistoalueita ja perinteiselle kesämajatoiminnalle osoitettuja alueita. Kesämaja-alueilla majojen ympäristö tulee kaavamääräysten mukaan säilyttää mahdollisimman luonnonmukaisena. Lisäksi Särkiniemessä on suojeltu luontotyyppi, arvokkaita metsä- ja lintukohteita ja metsäverkostoa, ja koko rantavyöhyke on ensimmäisen luokan kasvillisuuskohtetta.

Rantautumiskohdan valinnassa tulee huomioida, että siitä jatkuvalla kaapelin maareitillä tulee löytyä johtokäytävä, jolla kaapelin sijoittaminen ja rakennustyöt eivät vaaranna edellä kuvattuja kulttuurihistoriallisia arvoja, luonnonarvoja ja muita arvoja. Lisäksi tulee toteutua puiden osalta 2,5 metrin suoja-alue. Kaapelin reitin suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä Helsingin kaupunkiympäristön toimialan sekä Helsingin kaupungin museon ja museoviraston kanssa. Kaapelin maareittiin liittyvän sijoitusluvan periaatteet tulee tarkistaa siten, että huomioidaan alueen erityisarvot ja rantautumiskohdan tarkentaminen tarvittavilta osin. Rantautumiskohdan ja siihen liittyvien kaapelin reittien suunnittelussa tulee olla yhteydessä Helsingin kaupunkiympäristön kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluun. Särkiniemen muinaismuistoaluetta koskee myös muinaismuistolain mukainen suojeleminen, josta poikkeamisesta päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kaupunkiympäristön toimiala puoltaa vesilainmukaisen luvan myöntämistä Eastern Light Oy:n kaapelihankkeelle ja edellyttää, että sen esit-

07.05.2018

tämät näkökohdat vesialueelle sijoittamisen sopimusmenettelystä ja maa-alueelle sijoittamisen edellytyksistä otetaan huomioon. Mikäli uutta reittiä ei maa-alueelle ole tarpeen toteuttaa, on noudattava päätöstä 12.1.2018 (HEL 2018–000273).

Hanke

Eastern Light Oy rakentaa meren pohjassa kulkevan kaapeliyhteyden Ruotsista Kotkaan. Helsingin ja Espoon välille toteutetaan haara, jota koskeva vesilupahakemus on vireillä

Etelä-Suomen aluehallintovirastossa. Kaapelihaaran kulkupituus on 8,4 kilometriä ja sen reitti on suunniteltu kulkevaksi sekä Espoon että Helsingin kaupunkien merialueilla useiden kiinteistöjen alueilla. Kaapelin reitti kulkee Helsingin Lauttasaaren länsiosasta Espoon Ruukinrantaan. Hakemuksen mukaan kaapeli parantaa data- ja tietoliikenneyhteyksiä merkittävästi.

Kaapeli lasketaan vapaasti mereen ja rantautumiskohdissa kaapeli asennetaan suuntaisporauksella, jolloin vaikutukset ranta-alueisiin ja merenpohjaan ovat mahdollisimman vähäiset. Kaapelissa ei ole jännitettä, eikä siitä liukene vesistöön haitallisia aineita. Kaapelin asennus on lyhytaikainen, enintään noin viikon mittainen työ. Työn aikaiset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Lausuntopyyntö

Helsingin kaupungin hallintokeskus pyytää kaupunkiympäristön lausuntoa kaupunginhallitukselle Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireillä olevasta vesilain mukaisesta hakemuksesta, jolla haetaan lupaa sijoittaa tietoliikennekaapeli Helsingin ja Espoon väliselle merialueelle. Lausunto on pyydetty antamaan 17.4.2018 mennessä.

Lisätiedot

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

§ 304

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen Kirkkonummen ja Helsingin välille

HEL 2018-003420 T 11 01 01

ESAVI/2695/2018

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Suomen Turvallisuusverkko Oy:n hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen Mäkiluodon ja Isosaaren välille seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut on 16.4.2018 kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Suomen Turvallisuusverkko Oy:n hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen välillä Mäkiluoto-Isosaari.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristöpalvelujen lausuntoon ja puoltaa luvan myöntämistä hankkeelle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö Helsingin kaupungille, Mäkiluoto-Isosaari
- 2 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 10 k., JulkL 24.1 § 10 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 10 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätösehdotus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa Suomen Turvallisuusverkko Oy:n hakemuksesta tietoliikennekaapelin asentamiseksi mereen Mäkiluodon ja Isosaaren välille. Lausuntoa on pyydetty 24.4.2018 mennessä. Lausunnon antamiselle varattua määräaikaa on pidennetty 15.5.2018 asti.

Lupahakemus

Suomen Turvallisuusverkko Oy hakee Etelä-Suomen aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa vuoden 2018 aikana tapahtuvalle merikaapelin rakentamiselle ja asentamiselle Kirkkonummen, Espoon ja Helsingin kaupunkien alueella sijaitseville merialueille sekä vesilain mukaista valmistelulupaa kaapelin vaatimien vesistö- ja rantarakenteiden toteuttamiselle vuonna 2018.

Suomen Turvallisuusverkko Oy:n tarkoituksena rakentaa noin 51 kilometrin pituinen kuitukaapeliyhteys Kirkkonummen Mäkiluodolta Helsingin Isosaareen. Kaapeli lasketaan pohjaan omalla painollaan eikä minikäänlaista kaivuutyötä suoriteta. Väyläalueilla ja muiden kaapelien ristämäkohdissa kaapeli suojataan ja painotetaan pohjaan. Liikennevirasto on hyväksynyt ennen lupahakemuksen jättämistä kaapelireitin.

Isosaarella kaapelin rantautumispaikkaan rakennetaan kaivo sekä putkitus mereen kahden metrin syvyyteen asti. Rantapenger kunnostetaan, ja rakentamisen valmistuttua näkyviin jää kaivon kansi. Rantautumispaikan kiinteistön omistaa Suomen valtio, ja sitä hallinnoi Senaatti Kiinteistöt. Sijoituslupa toimitetaan aluehallintovirastolle myöhemmin.

Helsingin alueella voimassa olevat kaavat eivät aseta esteitä kaapelin asentamiselle. Isosaaren vireillä olevasta asemakaavoituksesta johtuvasta rakentamiskiellosta huolimatta poikkeamismenettelyllä voidaan suorittaa välttämättömiä toimenpiteitä, jotka eivät estä tai vaikeuta kaavoitusta tai tulevan kaavan toteuttamista. Tästä poikkeamasta toimitetaan aluehallintovirastolle lausunto myöhemmin.

Isosaaren rantautumispiste on RKY 2009-aluetta, ja rantakaivon rakentamisesta museovirastolta pyydetty lausunto toimitetaan aluehallintovirastolle myöhemmin.

Alueen kaavoitustilanne

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Hankealueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2002 sekä Uudenmaan maakuntakaava. Hankealue on kaikilta osiltaan asemakaavoittamatonta. Helsingin rakennusjärjestyksen 28 § mukaan koko Helsingin asemakaavoittamaton alue on maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n mukaista suunnittelutarvealuetta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 15.8.2017 pidentää 53. kaupunginosan (Ulkosaaret) Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren alueiden (piirustus nro 12466, päivätty 15.8.2017) rakennuskieltoaikaa 16.9.2019 saakka. Samalla lautakunta päätti määrätä, että päätös tulee voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Yleiskaava 2002 mukaan Isosaari on sotilasaluetta ja Kuivasaari sekä Pikku Kuivasaari virkistysaluetta, joka on kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta. Helsingin uudessa yleiskaavassa koko alue on merkitty merellisen virkistuksen ja matkailun alueeksi.

Isosaaren, Kuivasaaren ja Pikku Kuivasaaren asemakaavan laadinta on aloitusvaiheessa. Isosaari kaavoitetaan pääosin virkistys- ja matkailukäyttöön. Muita toimintoja, kuten öljyntorjuntaa, tutkitaan. Joitakin puolustusvoimien toimintoja on tarkoitus säilyttää alueella. Asemakaavaluonnos esitellään kaupunkiympäristölautakunnalle vuonna 2018. Asemakaavoituksen etenemistä voi seurata mm. Helsingin karttapalvelussa:

Helsingin alueella voimassa olevat kaavat eivät aseta esteitä kaapelin asentamiselle. Isosaaren vireillä olevasta asemakaavoituksesta johtuvasta rakentamiskiellosta huolimatta poikkeamismenettelyllä voidaan suorittaa välttämättömiä toimenpiteitä, jotka eivät estä tai vaikeuta kaavoitusta tai tulevan kaavan toteuttamista. Tästä poikkeamasta toimitetaan aluehallintovirastolle lausunto myöhemmin.

Helsingin kaupungin alueella kaapelireitillä ei ole luonnonsuojelukohteita eikä tunnettuja vedenalaisia kulttuuriperintökohteita.

Saadut lausunnot

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan ja kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalvelujen luvan hyväksymistä puoltavat lausunnot.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

07.05.2018

timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 ESAVI, lausuntopyyntö Helsingin kaupungille, Mäkiluoto-Isosaari
- 2 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 10 k., JulKL 24.1 § 10 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 10 k.)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualue

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Ympäristöpalvelut Ympäristönsuojelu Yksikön päällikkö 16.04.2018 § 64

HEL 2018-003420 T 11 01 01

ESAVI /2695/2018

Päätös

Ympäristönsuojeluyksikön päällikkö päätti antaa seuraavan lausunnon:

Asentamiseen liittyvät työt tulee tehdä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja valita työmenetelmät siten, että häiriö ja haitta ympäristölle ja vesiluonnolle sekä merialueelle ja sen käytölle on mahdollisimman vähäistä. Ympäristönsuojeluyksikön päälliköllä ei ole hakemuksesta muutoin kommentoitavaa.

Päätöksen perustelut

Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausuntopyyntö tietoliikennekaapelin asentamisesta mereen. Asian luonteesta johtuen taustatietoja ei avata lausunnossa.

Lisätiedot

Saija Rautakorpi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32037
saija.rautakorpi(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 305

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen ja koordinointi Helsingissä

HEL 2018-004236 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Paavo Arhinmäki: Viikoksi pöydälle.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Stina Högnabba, Erikoistutkija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ottaa käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamis- ja koordinoitirakenteen valmisteluryhmän esityksen mukaan.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että ehkäisevän päihdetyön järjestämislain 5 §:ssä tarkoitettu ehkäisevän päihdetyön tehtävistä vastaava toimielin on kaupunginhallitus ja ehkäisevän päihdetyön tehtävistä huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian vuosiksi 2017-2021. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen ja koor-

dinoinnin kehittäminen on nostettu yhdeksi kaupunkistrategian kärkihankkeiksi.

Kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntalain mukaan kunnan keskeisiä tehtäviä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työllä kavennetaan hyvinvointi- ja terveyseroja sekä rakennetaan, ylläpidetään ja parannetaan kaupunkilaisten hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja turvallisuutta. Lainsäädäntö ohjaa kuntia nimeämään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot ja kunnan toimialojen on tehtävä yhteistyötä keskenään sekä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen säilyy kunnan lakisääteisenä tehtävänä myös mahdollisen maakunta- sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen. Monissa muissakin kunnan toimintaa ohjaavissa laeissa mainitaan velvoite hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Ehkäisevän päihdetyön järjestämislaki taas edellyttää, että kunnan tulee organisoida tarpeen mukainen ehkäisevä päihdetyö alueellaan ja nimetä ehkäisevästä päihdetyöstä vastaava toimielin.

Helsingin kaupungin johtoryhmässä on käsitelty kaupunkistrategian toimenpiteitä ja päätetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelun aloittamisesta 12.12.2017. Työtä varten perustettiin valmisteluryhmä, joka sai tehtäväkseen luoda kattava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisen rakenne sekä kuvata roolit, vastuut, tehtävät ja jäsenet 31.3.2018 mennessä sekä tukea johtamisrakenteen käyttöönottoa 31.5.2018 saakka.

Valmisteluryhmässä oli edustus kaikilta toimialoilta sekä kaupunginkansliasta. Ryhmä kokoontui 6 kertaa. Valmistelussa on huomioitu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lainsäädäntö sekä kunta- että maakuntatasolla ja kartoitettu Helsingissä toimivia monialaisia yhteistyöverkostoja. Lisäksi on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriön sekä terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset kuntien hyvinvointijohtamisesta ja -rakenteista. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa ja vahvistettu PKS-yhteisyyden näkökulmaa. Valmisteluryhmän esitys on käsitelty kaupungin johtoryhmässä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen uudenvuodenlainen johtaminen ja koordinaatio

Helsingissä on vahvat perinteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi niin toimialoilla kuin kaupunkiyhteisenä toimintana. Kokonaisuus on laaja ja työn ensimmäisessä vaiheessa on esitetty millä rakenteella Helsingin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johdetaan joustavasti

ja ketterästi. Uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinoitua osana kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen seurantaa, sekä nivoo tämän keskeisen kaupungin perustehtävän kiinteästi sen johtamisjärjestelmään.

Kunnan ylin johto eli kaupunginvaltuusto on vastuussa strategisista päätöksistä, joilla kaupungissa edistetään hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johtaa kaupungin johtoryhmä. Valmisteluryhmä ehdottaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toteuttamista varten perustetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) ohjausryhmä ja valmisteleva asiantuntijaryhmä.

Ohjausryhmän tehtävinä on kaupunkistrategian pohjalta määritellä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskeisimmät painopisteet ja tavoitteet. Lisäksi ohjausryhmä ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimeenpanoa toimialoilla ja verkostoissa sekä varmistaa, että tavoitteet ja toimenpiteet näkyvät vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Ryhmä ohjaa Helsingin hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja osallistuu hyvinvointikertomusprosessiin. Ohjausryhmä edistää myös osallisuus- ja vuorovaikutuskäytäntöjen toteutumista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamalleissa.

Asiantuntijaryhmä valmistelee ohjausryhmän asiat sekä koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden ja toimenpiteiden näkyvyyden toimialojen vuosittaisissa toimintasuunnitelmissa. Asiantuntijaryhmä huolehtii riittävästä yhteistyöstä toimialoilla asioita valmisteltaessa ja tarvittaessa pyytää kohdennetusti näkemyksiä toiminnan johdolta. Ryhmä valmistelee Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa sekä huolehtii sen kytköksestä lasten ja nuorten sekä ikäihmisten toimeenpanosuunnitelmien tekemiseen. Ryhmä osallistuu vuosittaisen HYTE-raportin tuottamiseen sekä kerran valtuustokaudessa tehtävän laajan hyvinvointikertomuksen sisältöjen tuottamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatio keskitetään kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolle ja työtä varten nimetään päätoiminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaattori, jonka tehtävinä on työn kokonaiskoordinointi, maakuntayhteistyö, monialaisten verkostojen yhteistyön edistäminen sekä hyvinvointisuunnitelmien ja raportoinnin kehittäminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen toteutetaan laajana yhteistyönä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana kaupungin talouden ja toiminnan vuosisuunnittelua sekä monialaisissa verkostoissa. Vaikuttavat toimintatavat ja raportointikokonaisuudet tuodaan jatkossa näkyviksi digitaalisessa muodossa ja näin mahdollistetaan asiantuntijoi-

den ja kaupunkilaisten osallistuminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työhön.

Uudessa toimintamallissa vahvistetaan liikunta-, kulttuuri ja kaupunkisuunnittelun näkyvyyttä osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kaupunkistrategian kärkihankkeet liikkumishjelma ja nuorten syrjäytymishaasteen ratkaiseminen toimivat osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Ehkäisevällä päihdetyöllä ehkäistään ja vähennetään eriarvoisuutta ja päihteiden käytöstä aiheutuvia haittoja. Ehkäisevän päihdetyön suunnittelu ja toimeenpano tapahtuu jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän sekä lakisääteisten ja muiden verkostojen sekä keskushallinnon ja toimialojen yhteistyössä.

Työtä kokoavana ja ohjaavana uutena asiakirjana toimii valtuustokausittainen Helsingin hyvinvointisuunnitelma, joka valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä. Hyvinvointisuunnitelma suuntaa ja toimeenpanee strategiassa määritellyjä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita kaupungissa. Se koostuu toimialojen ja verkostojen asettamista tavoitteista ja toimenpiteistä sekä lakisääteisistä lasten ja nuorten ja ikäihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimeenpanosuunnitelmista.

Kokonaisuuden onnistumista ja vaikuttavuutta arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Uudenlainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportti toimii yhtenä sisällön arviointivälineenä. Ohjausryhmä käsittelee vuosiraporttia tammi- helmikuussa ja tämän jälkeen se liitetään osaksi raamin lähetekeskustelua kaupunginvaltuustossa.

Johtamis- ja koordinaatorakenne toimeenpannaan kansliapäällikön päätöksellä, jolla asetetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä ja asiantuntijaryhmä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Esitetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintatapa kokoaa jo olemassa olevaa toimintaa aiempaa systemaattisemmaksi kokonaisuudeksi sekä integroi toimijoita ja toimintaa uudella tavalla. Uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistä johtamista ja koordinoimista osana kaupungin johtamisen uudistumista. Lisäksi toimintatapa nivoo tämän yhden kunnan tärkeimmistä perustehtävistä kiinteästi kaupungin johtamiseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

07.05.2018

Asia/33

Stina Högnabba, Erikoistutkija, puhelin: 310 42525
stina.hognabba(a)hel.fi

Liitteet

1 HYTE_29_03-2018_A

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Asia/34

§ 306

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite osoitemerkinnöistä

HEL 2018-000642 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus katsoi valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 7 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kiinteistöjen osoitemerkintöjä ja katunumerointi selkeytetään.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähemmän kuin 15 valtuutettua, tulee kaupunginhallituksen antaa vastaus kahdeksan kuukauden kuluessa.

Kaupunginvaltuusto on 29.11.2017 § 438 katsonut valtuutettu Arja Karhuvaaran osoitemerkintöjen selkeyttämistä koskevan aloitteen loppuun käsitellyksi. Vastauksessa todettiin mm., että rakennuksen omistajan velvollisuutena on asettaa osoitemerkintä näkyvään paikkaan. Kaupun-

kiympäristön toimiala pyrkii selkeyttämään kaupungin omien kiinteistöjen osoitemerkitöjä jokaisen tilahankkeen yhteydessä ja käytettävien määrärahojen puitteissa.

Kadun risteyskiin voidaan tapauskohtaisen harkinnan mukaan merkitä talojen numerointi kahdella numerolla niin, että voidaan päätellä kumpan suuntaan katunumerointi kasvaa. Menettelyä on käytetty mm. Pakilantiellä.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Aloitteen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Aloitteen tekijä

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 13.03.2018 § 137

HEL 2018-000642 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusten osoitteesta päättäminen ja osoitejärjestelmästä huolehtiminen on katsottu kunnan tehtäväksi. Lainsäädännössä osoitejärjestelmän laatimisesta ja ylläpidosta ei ole kattavasti säädetty. Osoitteen pe-

rusta on osoitenimi. Nimistönsuunnittelusta on säädetty maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 24 §:ssä seuraavaa: "Asemakaava käsittää myös kunnanosien numerot ja mahdolliset nimet, rakennuskorttelien numerot sekä katujen ja mahdollisten muiden yleisten alueiden nimet." Katujen nimet määritetään asemakaavassa. Asemakaavoituksesta vastaa Helsingissä maankäyttö- ja kaupunkirakenne -palvelukokoonaisuuden asemakaavoitus.

Kunta vastaa rakennuksen osoitteen antamisesta. Helsingissä tontti-kohtaiset osoitteet vahvistetaan kaupunkimittauspalvelussa kaupungingeodeetin päätöksellä. Yksityiskohtaisissa ohjeissa määritellään numeroinnin koko (120 mm), väri ja ulkonäkö. Lisäksi ohjeissa määrätään valaisemisesta ja osoitenumeron sijoittelusta. Osoitenumeroinnin toteutuksen valvonta kuuluu ensisijaisesti rakennusvalvontapalvelulle.

Kadun nimikylttien asettamisesta maastoon on vastuussa rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus. Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Staran Logistiikkayksikön kilpialvelu valmistaa kadun nimikilvet. Uusilla kaduilla nimikilpien käytännön asennustyöstä vastaavat Staran kaupunkitekniikan, ylläpidon ja kunnossapidon yksiköt. Kadun nimikyltit asennetaan joko pylvääseen tai ne voidaan kiinnittää rakennukseen maankäyttö- ja rakennuslain 163 §:n ja 161–162 §:ien mukaisesti sopimalla kiinteistön omistajan ja haltijan kanssa.

Katujen risteuksiin voidaan tapauskohtaisesti merkitä talojen numerointi kahdella numerolla niin, että voidaan päätellä kumpaan suuntaan katu- numerointi kasvaa ja kumpaan pienenee. Katunimikilpien ulkoisessa olemuksessa tulee kuitenkin ottaa huomioon myös paikka ja sen historia sekä muutoinkin nimikilven vaikutus kaupunkikuvaan ja soveltuvuus arvorakennuksiin. Numerointi soveltuu parhaiten tilanteisiin, joissa esimerkiksi kokoojakadun molemmin puolin on samanniminen tonttikatu. Esimerkiksi joillekin Pakilantien poikkikaduille on merkitty katunumerot kadunnimikylttien yhteyteen.

Kaupunkiympäristölautakunta on antanut jo lausunnon kaupunginhallitukselle 29.8.2017 osoitteen merkitsemisestä julkisiin rakennuksiin.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Jari Tikkanen, liikenneinsinööri, puhelin: +358931037089
jari.tikkanen(a)hel.fi

§ 307

Valtuutettu Dan Koivulaakson toivomusponsi palvelujen kustannusvaikuttavuuden mittareiden kehittämistä

HEL 2017-010728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Paavo Arhinmäki: pöydälle viikoksi

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Paavo Arhinmäen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Dan Koivulaakso) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian tuottavuustavoitteen Helsinki selvittää samalla mittareiden kehittämistä, joilla se arvioi, miten johtaminen ja yhteistyö henkilöstön kanssa lisää palveluiden kustannusvaikuttavuutta. Mittarit tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi." (Dan Koivulaakso)

07.05.2018

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaikilla toimialoilla on käynnissä palveluiden kustannusvaikuttavuuden parantamiseen liittyviä toimia. Kaupungin nykyaikaisiin johtamiskäytäntöihin kuuluu, että henkilöstö voi ottaa aktiivisesti osaa toiminnan kehittämiseen. Strategian mittareiden kehittäminen käynnistettiin kaupunginhallituksen 13.10.2017 asettamassa kaikki toimialat kattavassa valmisteluryhmässä. Kaupungin johtoryhmä I on ohjannut mittareiden valmistelua. Kaupunginhallitus käsitteli kaupunkistrategian mittareiden kokonaisuuden 12.3.2018 ja kehotti keskushallintoa ja toimialoja ottamaan mittarit huomioon vuoden 2019 talousarvion tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Koivulaakso Dan, toivomusponsi 2, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 42

HEL 2017-010728 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategia: "Organisaatiouudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla katetaan osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisästarpeesta. Kokonaistuottavuuden parantamista tehdään johtamiseen panostaen ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa palvelujen laadusta huolehtien."

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnassa tuottavuuden parantaminen tarkoittaa toimintaprosessien ja -tapojen uudistamista. Keskeistä on myös johtamisen kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi. Toimiala toteutti vuoden 2017 aikana johtamisohjelmaa, jossa vietiin läpi yhteistä näkemystä johtamiskulttuurista. Teemoina olivat mm. jaettu johtajuus, tiimityöskentely ja asiakkuuden johtaminen.

Toimiala valmisteli vuoden 2017 aikana tuottavuuden mittausjärjestelmän. Toimialan tuottavuutta on tarkasteltu ns. tuottavuusmatriisin avulla, jossa ovat mukana tuloskortin näkökulmat: vaikuttavuus/asiakastyytyväisyys, henkilöstö, palvelujen keskeisimmät prosessit ja niiden prosessimittarit sekä talous. Tuottavuusmatriisissa henkilöstötuottavuutta tarkastellaan työkyvyn, työn hallinnan ja työn mielekkyyden sekä johtamisen ja työyhteisön toimivuuden näkökulmasta huomioiden myös työhyvinvoinnin kustannukset (sairauspoissaolot).

Tuottavuuden määrittelytyöllä on vahvistettu toimialan johdon, esimiesten ja henkilöstön yhteistä ymmärrystä siitä, mitkä tekijät vaikuttavat kaupunkiympäristötoimialan toiminnan tuottavuuteen.

Kaupunkiympäristön toimiala arvioi edellä esitetyllä tavalla palveluiden kustannusvaikuttavuutta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Leila Koivulehto, erityissuunnittelija, puhelin: 310 37343
leila.koivulehto(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 17

HEL 2017-010728 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon valtuutettu Dan Koivulaakson toivomusponnosta koskien mittarien kehittämistä palvelujen kustannusvaikuttavuuden arvioimiseksi:

"Sosiaali- ja terveystoimialalla pidetään kustannusvaikuttavuuden lisäämistä ja sen mittareiden kehittämistä erittäin tärkeänä. Kustannusvaikuttavuuden arvioinnille on useampia toimivia lähtökohtia, vaikka tällä hetkellä ei ole käytössä yhtä yksittäistä mittaria, joka yksiselitteisesti osoittaisi, miten hyvä johtaminen ja yhteistyö henkilöstön kanssa lisäävät palveluiden kustannusvaikuttavuutta.

Sosiaali- ja terveystoimialalla lähestytään tuloksellisuutta ns. nelimaalin (Quadruple Aim) näkökulmasta. Tavoitteena on, että palvelujen saatavuuden ja asiakaskokemuksen, vaikuttavuuden, tuottavuuden ja henkilöstökokemuksen on kaikkien parannettava. Toimialan johtamismallia on uudistettu ja sen yhteydessä on tunnistettu yhteisen työn, sisäisen motivaation ja itseohjautuvuuden merkitys myönteisen henkilöstökokemuksen syntymiseksi. Henkilöstökokemus paranee, kun johtamisella tuetaan menestystekijöitä eli osallisuutta, työskentelyä monialaisissa tiimeissä, valmentavaa johtamista, selkeiden tavoitteiden asettamista, tavoitteita kuvaavien mittareiden luomista ja palautteen antamista, selkeisiin yhteisiin pelisääntöihin sitoutumista, jatkuvaa toiminnan ketterää kehittämistä sekä osaamisen kehittämistä ja johtamista.

Henkilöstökokemuksesta kerätään tietoa esimerkiksi vuorovuosittain toteutettavilla Kunta10-henkilöstötutkimuksella ja työterveyskyselyllä, säännöllisissä tulos- ja kehityskeskusteluissa ja työpaikkakokouksissa. Sairauspoissaolotietojen säännöllinen tarkastelu sekä esimerkiksi työvoimapula-aloilla tehtäviin hakeneiden määrä ja lähtövaihtuvuus antavat myös tietoa henkilöstökokemuksesta, kuten myös työyhteisöissä tapahtuva jokapäiväinen havainnointi ilmapiiristä ja töiden sujumisesta.

Kustannusvaikuttavuutta arvioidaan palvelujen käytön kustannuksilla, palvelutoimintaan sitoutuneella henkilöstöresurssilla ja suoritemäärillä eli mittauskohteena ovat palvelutoiminnan tuotannon panokset ja tuotokset. Mittaamisen yksikköjä edustavat usein suoritteet, eurot tai henkilötyövuodet. Esimerkiksi henkilötyövuosien suhteutus palvelutoiminnan tuotoksiin mittaa osaltaan työn tuottavuutta. Lisäksi kustannusvaikuttavuuden mittaamisen tunnuslukuina toimivat palvelujen yksikkökustannukset ja palvelujen tulojen ja menojen seurannat sekä ennusteet.

Palvelujen vaikuttavuuden paraneminen saadaan aikaiseksi erilaisilla toimenpiteillä. On todennäköistä, että terveys- ja hyvinvointipalvelujen käyttäjä muuttaa tottumuksiaan sitä suotuisampaan suuntaan mitä useampi toimenpide tai olosuhde tukee tätä toivottua muutosta. Vaikut-

tavuuden paranemisen syiden palauttaminen yksittäiseen tekijään voi olla kuitenkin haasteellista.

Hyvä henkilöstökokemus parantaa asiakaskokemusta ja vaikuttaa positiivisesti tuottavuuteen ja vaikuttavuuteen. Monimuuttujaisen tuloksellisuusarvioinnin, kuten nelimaalin avulla voidaan arvioida henkilöstökokemuksen parantumisen vaikutuksia asiakaskokemukseen, tuottavuuteen ja vaikuttavuuteen."

Käsittely

30.01.2018 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus:

Jäsen Saku Etholen: Vaihdetaan lausunnon ensimmäinen kappale muotoon: "Sosiaali- ja terveystoimialalla pidetään kustannusvaikuttavuuden mittareiden kehittämistä erittäin tärkeänä. Mittarien kehittämisessä ja kustannusvaikuttavuuden arvioimisessa on tärkeää, ettei nojata liikaa suoritemääriin tai yksikkökustannuksiin, vaan arvioinnin keskiössä on ihmisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantuminen suhteessa käytettyihin resursseihin. Keskeistä onkin kehittää sellaisia mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida kustannusvaikuttavuutta saavutettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten näkökulmasta."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus (jäsen Saku Etholen): Vaihdetaan lausunnon ensimmäinen kappale muotoon: "Sosiaali- ja terveystoimialalla pidetään kustannusvaikuttavuuden mittareiden kehittämistä erittäin tärkeänä. Mittarien kehittämisessä ja kustannusvaikuttavuuden arvioimisessa on tärkeää, ettei nojata liikaa suoritemääriin tai yksikkökustannuksiin, vaan arvioinnin keskiössä on ihmisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantuminen suhteessa käytettyihin resursseihin. Keskeistä onkin kehittää sellaisia mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida kustannusvaikuttavuutta saavutettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten näkökulmasta."

Jaa-äännet: 11

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Esa

Olavi Lehtopuro, Seija Muurinen, Laura Nordström, Mari Rantanen, Daniel Sazonov, Hannu Tuominen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 2
Ahto Apajalahti, Saku Etholen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveystoimialan hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi
Annamari Rinne, palvelussuhdepäällikkö, puhelin: 310 24044
annamari.rinne(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.01.2018 § 14

HEL 2017-010728 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus päätti 13.10.2017 kaupunkistrategian täytäntöönpanopäätöksessään toimeksiannosta kaupunginkanslialle yhdessä toimialojen kanssa tuottaa mittarit, joilla seurataan kaupunkistrategian toteuttamista. Kaupunginhallitus kehotti, että ehdotusta tulee käsitellä kaupungin toimielimissä helmikuusta 2018 alkaen.

Strategiamittareita valmisteleva kaupunkitasoinen työryhmä aloitti työskentelynsä marraskuussa 2017. Ryhmän työskentelyn ensimmäisen vaiheen mittarit ja indikaattorit ovat valmiita tammikuun 2018 lopussa. Mittarit käsitellään ensin kaupungin johtoryhmässä ja sen jälkeen kaupunginhallituksessa. Mukana on myös tuottavuuden seurannan mittareita. Henkilöstön hyvinvointiin ja johtamiseen liittyviä mittareita saadaan muun muassa Kunta10-tutkimuksesta.

Strategiamittarihankkeen toinen vaihe valmistuu toukokuussa 2018. Silloin päätetään koko strategiakauden keskeisistä mittareista. Niihin sisältyy tammikuun vaiheen mittaristoa täydentäviä tuottavuuteen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyviä mittareita.

Lisäksi kaupunginkanslia selvittää mahdollisuuksia tuottaa akateemista tutkimusta toimialamuutoksen vaikutuksista henkilöstökokemukseen ja toiminnan tuottavuuteen.

Kaupungilla merkittävimmät henkilöstökokemusta kartoittavat kyselyt ovat joka toinen vuosi toteutettava työterveyskysely ja joka toinen vuosi tehtävä Kunta10-työhyvinvointitutkimus. Molemmat aineistot kartoittavat työntekijöiden kokemuksia kuulluksi tulemisesta ja esimiestoiminnasta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää selvittämisen arvoisena, voidaanko löytää syy-seuraussuhteita henkilöstön osallisuuden ja toimialan tuottavuuden välillä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla investoidaan paljon henkilöstöä osallistaviin menetelmiin. Hyvän henkilöstökokemuksen nähdään syntyvän osallisuuden kokemuksesta, yhdenvertaisuudesta sekä mahdollisuudesta tehdä vaikuttavia tekoja. Toimialalla pelattiin vuoden 2017 aikana lähes 150 osallisuuspeliä, joiden perusteella laaditaan toimialan osallisuussuunnitelma. Vuoden 2018 aikana organisoidaan uudella tavalla toimialan eri palvelujen alueellista yhteistyötä sekä käynnistetään toimialan oma kehittämisverkosto. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että henkilöstön osallistaminen tavoitteiden asettamiseen, toiminnan organisoimisen suunnitteluun ja toiminnan arviointiin parantaa sekä työhyvinvointia, vähentää virheitä, parantaa asiakaskokemusta sekä tehostaa toimintaa kestäväällä tavalla.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kustannusvaikuttavuuden arvioimisessa ei nojata ainoastaan suoritemääriin tai yksikkökustannuksiin, vaan arvioinnin tukena on ihmisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantuminen suhteessa käytettyihin resursseihin. Keskeistä onkin kehittää sellaisia mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida kustannusvaikuttavuutta myös saavutettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten näkökulmasta."

Käsittely

30.01.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lause ehdotuksen loppuun:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kustannusvaikuttavuuden arvioimisessa ei nojata ainoastaan suoritemääriin tai yksikkökustannuksiin, vaan arvioinnin tukena on ihmisten terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin parantuminen suhteessa käytettyihin resursseihin. Keskeistä onkin kehittää sellaisia mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida kustannusvaikuttavuutta myös saavutettujen terveys- ja hyvinvointivaikutusten näkökulmasta."

Kannattaja: Arja Karhuvaara

Lautakunta hyväksyi Sami Muttilaisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marja-Liisa Komulainen, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 85506
marja-liisa.komulainen(a)hel.fi
Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 14

HEL 2017-010728 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Koivulaakson toivomusponnosta:

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian 2017–2021 kokouksessaan 27.9.2017. Tämän jälkeen kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 13.10.2017 täytäntöönpanopäätöksessä toimeksiannon kaupunginkanslialle yhdessä toimialojen kanssa muodostaa mittarit ja indikaattorit, joilla seurataan kaupunkistrategian toteuttamista. Kaupunginhallitus kehotti, että ehdotusta tulee voida käsitellä kaupungin toimielimissä helmikuusta 2018 alkaen. Mittareita valmisteleva työryhmä on aloittanut työskentelynsä marraskuussa 2017.

Käsittely

23.01.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Vesa Korkkula: Lisätään kohdan (2) jälkeen

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että kustannusvaikutavuuden arvioimisessa ei tarkastella vain suoritteiden määriä suhteessa kustannuksiin vaan hyödynnetään mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida oppimistuloksia, oppimiserojen kaventumista ja oppilaiden hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden saavuttamista suhteessa käytävissä oleviin resursseihin. Tässä työssä voidaan hyödyntää jo olemassaolevia mittareita ja indikaattoreita."

Kannattaja: Petra Malin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään kohdan (2) jälkeen "Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää tärkeänä, että kustannusvaikuttavuuden arvioimisessa ei tarkastella vain suoritteiden määriä suhteessa kustannuksiin vaan hyödynnetään mittareita ja indikaattoreita, joilla voidaan arvioida oppimistuloksia, oppimiseröjen kaventumista ja oppilaiden hyvinvointiin liittyvien tavoitteiden saavuttamista suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Tässä työssä voidaan hyödyntää jo olemassaolevia mittareita ja indikaattoreita."

Jaa-äännet: 7

Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Pia Kopra, Tiina Larsson, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 6

Fatim Diarra, Emma Kari, Otso Kivekäs, Vesa Korkkula, Petra Malin, Abdirahim Mohamed

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti Vesa Korkkulan vastaehdotuksen äänin 7–6.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Jaana Lax, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 55728
jaana.lax(a)hel.fi

§ 308

Valtuutettu Katju Aron toivomusponsi palveluiden hyvinvointivaikutusten seuraamisesta laadun ohella tuottavuustavoitteen toteuttamisessa

HEL 2017-010769 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Katju Aro) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju, toivomusponsi 10, Kvsto 27.9.2017 asia 3
- 2 Terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarviointi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian kaupunginvaltuusto edellyttää, että Helsinki selvittää, miten tuottavuustavoitteen toteuttamisessa voidaan paremmin seurata palveluiden laadun ohella myös niiden hyvinvointivaikutuksia." (Katju Aro)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan, sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot.

Kaikilla toimialoilla terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarviointi kuuluu normaaliin valmisteluprosessiin ja toiminnan johtamiseen. Kaupunginjohtaja on antanut asiasta koko organisaatiota koskevan ohjeen 28.09.2016, 64 § (liite 2).

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lausunnossaan, että arvioinnissa huomioidaan erityisesti terveys- ja hyvinvointieroihin, lapsiin, nuoriin ja lapsiperheisiin sekä sukupuoleen ja yhdenvertaisuuteen kohdistuvat vaikutukset. Tämän ohella arvioidaan yleensä myös taloudelliset vaikutukset.

Hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia on lautakunnan mukaan arvioitu kaupungin päätöksenteossa vuosia, esim. opetusvirastossa terveysvaikutuksia on arvioitu vuodesta 2006 alkaen. Opetusvirasto toimi tässä asiassa pilottina terveysviraston aloitteesta. Tämän jälkeen sosiaali- ja terveysvirasto on seurannut useasti hyvinvointi- ja terveysvaikutusten arviointia opetusvirastossa.

Lisäksi opetusvirastossa on koulutettu henkilöstöä hyvinvointi- ja terveysvaikutusten arviointiin. Koulutus jatkuu kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Kuluvana ja tulevana vuonna huomiota koulutuksessa kiinnitetään erityisesti lapsivaikutusten arviointiin.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto

Kaupunkistrategian mukaan kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä. Sosiaali- ja terveystoimialan keskeinen perustehtävä on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan (§ 321 27.9.2017) strategian toteuttamista arvioidaan ja seurataan osana vuosittaista talouden ja toiminnan seurantaa. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Lisäksi kaupunkistra-

tegian toteutumisen seurannalle ollaan valmistelemassa mittareita kaupunkitasolle, toimialatasolle ja palvelujen tasolle.

Myös maakunta- ja sote-uudistus edellyttävät tietotuotannon uudistamista. Osana uudistuksen valmistelua luodaan yhtenäinen mittaristo väestön hyvinvoinnin ja palvelutarpeiden arviointiin sekä palvelujen laadun, vaikuttavuuden, kustannusten ja tehokkuuden seuraamiseen. Mittareita kehitetään parhaillaan sekä Uudenmaan maakunnan valmistelussa että kansallisesti.

Tuottavuutta seurataan muun muassa vertaamalla yksikkökustannusten kehitystä suhteessa muihin pääkaupunkiseudun kuntiin valituissa palveluissa sekä tuottavuuden muutosta verrattuna edellisiin vuosiin. Toimialan nelimaali-viitekehityksen mukaisesti parannetaan saatavuutta ja asiakaskokemusta, vaikuttavuutta, tuottavuutta sekä henkilöstökokemusta samanaikaisesti uudistamalla palveluja. Toimialan nelimaali-tavoite mahdollistaa eri näkökulmien seuraamisen samanaikaisesti, jolloin ne täydentävät toisiaan. Lisäksi tuottavuustavoitteeseen pyritään esimerkiksi uusien toimintatapojen avulla ja digitalisaatiota hyödyntäen, jolloin turvataan asiakaslähtöiset ja oikea-aikaiset palvelut asiakasmäärien kasvaessakin.

Palveluja uudistetaan tunnistamalla erilaisten asiakasryhmien tarpeet aikaisempaa tarkemmin ja tarjoamalla palvelut uudella tavalla organisoituissa keskuksissa. Näitä ovat perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus sekä monipuolinen palvelukeskus. Palveluja integroidaan ja räätälöidään monitoimijaisesti yhdessä asiakkaan kanssa. Tavoitteena ovat vaikuttavat ja asiakkaan tarpeita vastaavat palvelut.

Palvelujen tuotantotapoja kehitetään esimerkiksi vahvistamalla asiakkaan roolia itsehoidon, omahoidon ja digitaalisten palvelujen avulla niin, että helsinkiläiset tekevät hyvinvointia ja terveyttä edistäviä valintoja arjessaan. Palvelujen digitalisoiminen mahdollistaa asukkaille entistä aktiivisemmän roolin itsestään huolehtimisessa.

Suoritetiedon lisäksi seurataan terveys- ja hyvinvointitietoa. Toimialalla on määritelty ja otettu käyttöön terveys- ja hyvinvointi -indikaattoreita, joilla voidaan osaltaan seurata toiminnan vaikuttavuutta. Nämä indikaattorit ovat keskeisten kansansairauksien ja sosiaalisen syrjäytymisen riskitekijöitä. Terveysindikaattoreita ovat muun muassa painoindeksi, tupakointi sekä verenpaine. Hyvinvointi-indikaattoreita ovat tieto koulutuksen ulkopuolelle jäämisestä, asunnottomuudesta sekä pitkäaikaistyöttömyydestä ja työmarkkinatuen saannista sekä täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksestä. Alkoholin käytön riskitesti ja masennustesti ovat yhteisiä terveys- ja hyvinvointi-indikaattoreita. Indi-

kaattoritiedon perusteella tehdään tarvittavia johtamistoimenpiteitä palveluissa.

Toiminnan laatua seurataan ja kehitetään esimerkiksi nelimaalin mittareilla, palveluprosessien sujuvuuden seurannalla ja omavalvonnan avulla. Laadun seurannan mittareita ovat muun muassa asiakaskokemus, palveluihin pääsyn seuranta-ajat sekä vaaratapahtuma- ja epäkohtailmoitukset. Sosiaali- ja terveystoimialalla on vahvistettu Leano-saamista, ja sen avulla on kehitetty palveluprosesseja vähentämällä tarpeettomia työvaiheita ja kohdentamalla voimavaroja vaikuttavammin. Laadunseurantaa on parannettu esimerkiksi ottamalla käyttöön SPro-järjestelmä epäkohtien ilmoittamiseen perustuen sosiaalihuoltolain velvoitteeseen henkilökunnan ilmoitusvelvollisuudesta.

Terveydenhuoltolaki velvoittaa arvioimaan päätösten vaikutukset väestön terveyteen ja hyvinvointiin ennakoivasti. Tämä toteutuu jo nykyisellään, sillä terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi on osa suunnitelmien ja päätösesitysten normaalia valmistelua. Arviointi nostaa esille kaupunkilaisten terveyteen ja hyvinvointiin kohdistuvia asioita. Sosiaali- ja terveystoimessa osana päätösesitysten valmistelua arvioidaan niiden terveys- ja hyvinvointivaikutuksia kaupungin ohjeistuksen mukaisesti (liite 2). Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa suurten kaupunkien välisessä yksikkökustannusten seurannassa vertaillaan myös palveluiden sisältöä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto

Tuottavuuden seuranta ja sen parantaminen ovat merkittävällä osuudella mukana Helsingin kaupungin strategiamittareiden valinnassa ja kehittämisessä. Tammikuun lopussa valmistuu ensimmäinen ehdotus kaupunkistrategian mittareiksi, jota tullaan käsittelemään kaupunginhallituksessa kevään aikana.

Mukana on myös tuottavuuden seurannan mittareita. Palvelujen laatua mitataan erillisillä mittareilla, jotka ovat pääosin yhtä toimialaa tai sen palvelukokonaisuutta tai palvelua koskevia.

Strategiamittarihankkeen toinen vaihe valmistuu toukokuussa 2018. Silloin päätetään koko strategiakauden keskeisistä mittareista. Niihin sisältyy tammikuun vaiheen mittaristoa täydentäviä tuottavuuteen, hyvinvointiin ja vaikuttavuuteen liittyviä mittareita. Parhaillaan valmistellaan myös kaupunkiyhteisiä poikkihallinnollisia terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteita ja niihin liittyviä kaupunkitasoisia strategisia mittareita.

Toimialan palvelujen laatua on seurattu pitkään palvelujen toteuttamilla asiakaskyselyillä, asiakaspaneelilla, haastatteluilla ja kaupungin keski-

tetyn palautejärjestelmän avulla. Näiden tuottamien tulosten kautta toimintaa on kehitetty asiakkaiden ja asukkaiden toivomaan suuntaan.

Vuoden 2017 syksyllä toteutettiin ensimmäinen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteinen asiakastytyväisyyskysely. Siihen vastasi lähes 9 000 palvelun käyttäjää. Kyselyn tulokset toimitettiin palvelujen käyttöön toiminnan kehittämistä varten. Tulevaisuudessa vastaava laaja yhteinen asiakaskysely toteutetaan vuosittain.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että strategian mittareiksi nostetaan ponnen mukaisesti myös hyvinvointia ja vaikuttavuutta osoittavia mittareita. Yksittäisten toimenpiteiden suoran vaikuttavuuden seurannan sijasta kaupungin tulee käyttää mittareita, jotka kuvaavat kaupunkilaisten kokemusta omista mahdollisuuksistaan ja omasta hyvinvoinnistaan.

Erityisesti vapaa-ajan palveluissa on mielekkäämpää katsoa koko vapaa-ajan ekosysteemin tuottamia mahdollisuuksia sen sijaan, että pyritään viemään vaikuttavuusajattelua yksittäisen toimenpiteen tasolle.

Kaupungin ei useinkaan tarvitse tuottaa itse uutta tutkimusta, vaan se voi hyödyntää hyvinvoinnin arvioinnissa kansallisia tutkimusaineistoja kuten kouluterveyskyselyä. Kansallisestikin palkittu nuorten hyvinvointikertomus on erinomainen esimerkki työstä, jossa yhdistettiin kansallisia ja paikallisia tutkimus-, rekisteri- ja kyselyaineistoja laajemman kokonaiskuvan tuottamiseksi helsinkiläisten nuorten hyvinvoinnista ja palvelujärjestelmän toimivuudesta. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa kehitystä, jossa kuntalaisten kokemus elämästään ja hyvinvoinnistaan on kaupungin palvelujen merkittävin mittari.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tuottamissa palveluissa on vuosittain lähes 20 miljoonaa käyntikertaa. Se kertoo toimintojen vetovoimasta, haluttavuudesta ja arvostuksesta.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Organisaatiouudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla katetaan osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisäystarpeesta. Kokonaistuottavuuden parantamista tehdään johtamiseen panostaen ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa palvelujen laadusta huolehtien."

Kaupunkiympäristön toimialan toiminnassa tuottavuuden parantaminen tarkoittaa toimintaprosessien ja -tapojen uudistamista. Keskeistä on myös johtamisen kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi. Toimiala toteutti vuoden 2017 aikana johtamisohjelmaa, jossa vietiin läpi yhteistä

näkemyistä johtamiskulttuurista. Teemoina olivat mm. jaettu johtajuus, tiimityöskentely ja asiakkuuden johtaminen.

Toimiala valmisteli vuoden 2017 aikana tuottavuuden mittausjärjestelmän. Toimialan tuottavuutta on tarkasteltu ns. tuottavuusmatriisin avulla, jossa ovat mukana tuloskortin näkökulmat: vaikuttavuus/asiakastyytyväisyys, henkilöstö, palvelujen keskeisimmät prosessit ja niiden prosessimittarit sekä talous. Tuottavuusmatriisissa henkilöstötuottavuutta tarkastellaan työkyvyn, työn hallinnan ja työn mielekkyyden sekä johtamisen ja työyhteisön toimivuuden näkökulmasta huomioiden myös työhyvinvoinnin kustannukset (sairauspoissaolot).

Tuottavuusmatriisissa seurataan myös palvelujen laatua prosessimittareiden ja palvelujen asiakastyytyväisyyden kautta. Lisäksi vuoden 2018 aikana valmistellaan koko toimialan asiakastyytyväisyyden mittausjärjestelmä.

Tuottavuuden määrittelytyöllä on vahvistettu toimialan johdon, esimiesten ja henkilöstön yhteistä ymmärrystä siitä, mitkä tekijät vaikuttavat kaupunkiympäristötoimialan toiminnan tuottavuuteen.

Talouteen vaikuttavat merkittävästi myös mm. toimitilojen ja yleisten alueiden rakentamiseen ja ylläpitoon liittyvien palvelujen järjestäminen kustannustehokkaasti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aro Katju, toivomusponsi 10, Kvsto 27.9.2017 asia 3
- 2 Terveys- ja hyvinvointivaikutusten ennakoarviointi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.01.2018 § 15

Sosiaali- ja terveyslautakunta 30.01.2018 § 16

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 43

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.12.2017 § 141

§ 309

Valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi matkailun aseman vahvistamisesta osana elinkeinopolitiikkaa

HEL 2017-010754 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Laura Kolbe) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 4, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään, miten matkailun asemaa vahvistetaan tiiviimmäksi osaksi elinkeinopolitiikkaa nostamalla selkeämmin esiin Helsinkiin matkailukaupunkina, ei vain konferenssi- ja liikematkakaupunkina." (Laura Kolbe)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon 30.1.2018 sekä kaupunginkanslian elinkeino-osaston valmisteluun ja toteaa, että kaupungin edellytykset vastaanottaa matkailijoita kehittyvät myönteisesti. Kaupungin houkuttelevuuteen, brändiin ja yritystoiminnan menestystekijöihin on kiinnitetty huomiota meneillään olevassa elinkeinopolitiikan painopisteiden 2018-2021 tarkastelussa, jota käsiteltiin kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa 5.2.2018.

Helsingin kansainvälisen tunnettuuden ja vetovoiman vahvistaminen on olennainen osa kaupungin elinkeinopolitiikkaa. Matkailun edistämällä ja matkailuelinkeinolla on keskeinen merkitys kaupungin kilpailukyvyille. Matkailu on työvoimavaltainen ala, jonka merkitys nuorten työllisyyteen on suuri. Matkailun viimeaikainen kehitys on ollut suotuisaa, mutta sen edistämiseen liittyy vielä merkittävää potentiaalia. Strategiakaudella Helsingin asemaa matkailukaupunkina vahvistetaan useilla toimenpiteillä.

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki panostaa matkailun edistämiseen, ja viihtyisä kaupunki houkuttelee myös matkailijoita. Strategian mukaan Helsingin tulee olla monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Tavoitteena on saada kaupunkiin myös uusia omaleimaisia vierailukohteita sekä hyödyntää merkittävää kaupunkien vetovoimatekijänä ja saariston houkuttelevuutta matkailukohteena. Kaupunkistrategian lisäksi kansainvälistä matkailumarkkinointia ohjaavat kaupungin markkinointistrategiset linjaukset 2016–2020. Tavoitteena on edistää kestävästä matkailukehityksestä, eri matkailuryhmien huomioon ottamista sekä mahdollisimman tasaista lähtöaluejakaumaa.

Matkailun kehitys vuonna 2017 oli erittäin myönteistä ja matkailuvuosi ennätysellinen. Kasvua oli erityisesti venäläisten ja aasialaisten matkailijoiden joukossa. Muun muassa kansainväliset suur tapahtumat, kuten taitoluistelun maailmanmestaruuskisat ja koripallon Euroopan mestaruuskilpailut, toivat Helsinkiin runsaasti matkailijoita.

Matkailun kehittämistä tehdään kaupungissa yli organisaatorajojen. Helsingin matkailumarkkinoinnissa on siirrytty yksittäisistä kampanjoista laajempiin kokonaisuuksiin ja Helsinki-brändin rakentamiseen. Kaupungin tytäryhtiö Helsingin Markkinointi Oy (Helsinki Marketing) vastaa Helsingin operatiivisesta kaupunkimarkkinoinnista ja kumppanuusyri-

tysten verkostoyhteistyöstä pääkohderyhminään kansainväliset matkailijat, päättäjät ja osaajat. Kumppaniyritysten kanssa tehtävän laajan yhteistyön lisäksi Helsinki Marketing edistää Helsingin kansainvälistä tunnettuutta matkailualan toimijoiden #helsingintekijät-verkoston kautta.

Matkailumarkkinoinnissa hyödynnetään digitaalisuuden tuomia mahdollisuuksia Helsingin markkinoimiseksi matkailijoille, tapahtumatuottajille ja kongressijärjestäjille. Vuonna 2017 avattiin myös uudistettu MyHelsinki.fi-sivusto, joka kokoaa yhteen Helsingin elämyksellisen ja toisaalta elinkeinopuolesta kertovan sisällön. Palvelun sisältöä ovat tuottamassa kaupunkilaiset, ja se palvelee kotimaisten ja ulkomaalaisten matkailijoiden ohella kaikkia helsinkiläisiä. Sivusto. Valtaosa matkailijoista varaa edelleen matkansa matkanjärjestäjien kautta, joita tavataan säännöllisesti muun muassa kansainvälisissä myyntitilaisuuksissa.

Helsingin matkailupotentiaalin entistä laajemmaksi hyödyntämiseksi kaupunginkanslian elinkeino-osasto on yhteistyössä matkailuelinkeinon, Helsinki Marketingin ja muiden sidosryhmien kanssa toteuttanut matkailua ja tapahtumia koskevan tiekarttatyön, jossa tunnistetaan matkailun edistämiseen liittyviä lisätoimenpiteitä kuluvalle valtuustokaudelle. Selvitys on tarkoitus tuoda kaupunginhallituksen elinkeinojaoston käsiteltäväksi keväällä 2018. Alustavasti esiin nostetut toimenpiteet liittyvät matkailun ja tapahtumien digitaalisen ekosysteemin kehittämiseen ja kestävän matkailu- ja tapahtumakehityksen varmistamiseen, ympäristösuuteen ja -vuorokautisuuteen. Matkailun kehittämisessä tulee myös hyödyntää nykyistä paremmin tutkimus- ja vertailutietoa, vahvistaa hotelli-investointien houkuttelemista Helsinkiin ja kehittää niihin liittyviä sijoittumisprosesseja sekä hyödyntää myös muita majoitusmuotoja. Edelleen tarvetta on matkailuun liittyvän alueellisen yhteistyön vahvistamiselle.

Matkailun edistämisessä käytetään entistä paremmin hyväksi myös Helsingissä järjestettäviä kulttuuri- ja taidetapahtumia. Vuonna 2020 Helsingissä järjestetään nykytaiteen suurtapahtuma, merellinen julkisen taiteen biennale. Erilaiset matkailun ja tapahtumien majakkahankkeet ja Helsingin merellisyyden hyödyntäminen on tunnistettu merkittäviksi kokonaisuuksiksi myös matkailun tiekarttatyössä.

Matkailu otetaan lisäksi huomioon käynnistyvässä keskustavisiotyössä, joka toteutetaan muun muassa kaupunkiympäristön toimialan, muiden toimialojen ja kaupunginkanslian yhteistyönä osallistaen laajasti myös yrityksiä ja asukkaita. Keskeisenä tavoitteena on esittää matkailu- ja tapahtumavyöhykkeet sekä yritysalueet sekä nostaa esiin kehittämiskohteita tai -teemoja. Tällaisia voivat olla muun muassa Teurastamon alue, ranta-alueet, Töölönlahti sekä Suvilahti.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kolbe Laura, toivomusponsi 4, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 39

HEL 2017-010754 T 00 00 03

Hankennumero 5264_157

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana, että selvitetään matkailun aseman vahvistamista tiiviimmäksi osaksi elinkeinopolitiikkaa ja nostetaan selkeämmin esiin Helsinki matkailukaupunkina, ei vain konferenssi- ja liikematkakaupunkina. Matkailun suuri merkitys Helsingin kehittymisen ja elinvoimaisuuden kannalta on tunnistettu kaupunkisuunnittelussa. Helsinkiä kehitetään matkailun näkökulmasta jo nyt erityisesti kantakaupungissa, satama-alueilla ja merellisissä kohteissa, jotka ovat matkailun kannalta merkittäviä. Myös suorien ja vaivattomien liikkumisyhteyksien merkitys Helsingin kansainväliseltä lentoasemalta kaupunkiin ja satamiin Helsingin vetovoimaisuutta lisäävänä tekijänä on tunnistettu. Uudessa yleiskaavassa (kaupunginvaltuusto 26.10.2016) matkailun näkökulma on huomioitu monessa kohdassa. Yleiskaavan tavoitteena on erityisesti nykyisillä ja uusilla keskusta-alueilla kehittää urbaania kaupunkirakennetta ja -elämää, jotka palvelevat suoraan myös matkailijoiden tarpeita.

Erityisesti kansainväliset matkustajat arvostavat matkakohteen hyvää saavutettavuutta. Matkaketjun kaupunkiin tulee olla sujuvaa, helppoa ja vaivatonta niin lentoasemalta, satamista ja juna-asemilta kuin eri liikenneasemien välillä. Uuteen yleiskaavaan merkitty Lentoradan mahdollistava suora raideyhteys lentoasemalle sekä raideyhteyksmahdollisuus Tallinnaan vahvistavat Helsingin houkuttelevuutta erityisesti kansainvälisen matkailun näkökulmasta.

Kantakaupungin kävelykeskustan kehittäminen palvelee suoraan kaupunkimatkailua. Matkailijat ovat keskustassa jalankulkijoita ja jalankulkijoiden olosuhteiden parantaminen lisää matkailijoiden viihtyvyyttä ja kiinnostavuutta sekä asiointia keskustassa. Kaupunkimatkailijat edellyttävät hyvää keskustaympäristöä palveluineen ja keskustan kehittäminen on perusedellytys, kun kilpaillaan matkailijoista muiden kaupunkien kanssa. Kävelykeskustan toimivuus vahvistaa matkailijoiden kiinnostusta keskustasta. Matkailijat hakevat eurooppalaisista kaupungeista urbaanin kaupungin tiiviyyttä ja pienipiirteisyyttä. Kaupungista tulee löytyä matkailijoiden kannalta myös kiinnostavia ostospaikkoja ja -kohteita sekä ravintoloita ja kahviloita.

Matkustajasatamat lisäävät Helsingin vetovoimaisuutta Itämeren matkailukohteenä sekä vahvistavat keskustan matkailupalveluita ja elinkeinoja. Hernesaaren aluetta kehitetään matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden keskittymänä ja keskustatoimintojen merellisenä jatkeena. Helsinki ei ole pystynyt kasvattamaan risteilymatkustajamääriä Itämeren muiden risteilykohteiden tavoin. Hernesaaren risteilysataman ja alueen matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen tukee jatkossa risteilymatkustajien osuuden kasvua. Uudessa yleiskaavassa on linjattu metrolinjan jatkaminen Vuosaaren satamaan. Tämä mahdollistaa sujuvat yhteydet mahdolliseen matkustajaterminaaliin, jolle on varattu tilaa laajentamalla satama-alueita.

Uudessa yleiskaavassa merellisistä viher- ja virkistysalueista on osoitettu ne alueet, joissa on merkittäviä kehittämismahdollisuuksia erityisesti matkailun ja loma-asumisen näkökulmasta. Ne on merkitty yleiskaavakarttaan Merellisen virkistysalueen ja matkailun alueiksi.

Kaupunkistrategia korostaa Helsingin merellistä sijaintia osana sen perusluonnetta ja -olemusta. Strategian linjauksen mukaan lähisaariston avaamista yleiseen käyttöön jatketaan, merellisten kohteiden saavutettavuutta parannetaan, saariston palveluita kehitetään ja siitä tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Valmisteilla olevan kaupunkiympäristön toimialan merellisen strategian keskeistä sisältöä on erilaisten verkostojen tunnistaminen ja suunnitteleminen. Liikenteen verkostoihin kuuluvat saavutettavuus, yhteydet mereltä maalle, huoltoverkostot sekä vesiliikenteen kehittäminen.

Maajoukkoliikenteen ulottaminen lähelle vesiliikenteen yhteyspisteitä, maa- ja vesiliikenteen aikataulujen yhteensovittaminen sekä erilaiset saaria ja manteretta yhdistävät vesiliikennereitit ja virkistystä palvelevat rengasreitit vaihtosatamaineen tarjoavat yhteystarpeiden lisäksi myös lähimatkailuelämyksiä. Vesiliikenne on mahdollista ulottaa myös naapurikuntien vesiliikenneverkkoon.

Toimintojen ja palveluiden muodostamat verkostot sisältävät elinkeino-toiminnan, virkistäytymiseen ja matkailun edellytysten parantamisen. Oman kokonaisuutensa muodostavat sini- ja viherverkostot rannoilla ja saaristossa, ekologinen kestävyys ja ilmastomuutokseen sopeutuminen. Merellisten yrittäjien, yhteisöjen ja muiden aktiivisten toimijoiden kanssa yhteistyössä kartoitetaan merellisen toiminnan tulevaisuuden tarpeita ja toiveita maankäytön suhteen. Yhteiskehittelyn kautta pyritään löytämään saariston kehitettäviä tähtikohteita ja uusia paikkoja merellisille toiminnoille.

Merellisen matkailun potentiaaliin kuuluu sekä kaupunkilaisten lähimatkailua että kansainvälisesti kiinnostavia vierailukohteita. Paikallinen kysyntä takaa jatkuvan käytön rannikon ja saariston palveluille. Päämääränä on kaupungin merellisen profiilin nostaminen: merellisen Helsingin tunnetuksi tekeminen ja kehittäminen kansainvälisesti kiinnostavaksi vierailukohteeksi.

Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelman (VISTRA osa II) tavoitteissa sekä valmisteilla olevassa kansallista kaupunkipuistoa koskevassa selvityksessä on otettu huomioon kaupunkilaisten virkistystarpeet mutta myös tapahtumamatkailun, luontomatkailun ja elämysmatkailun ja kokemuksellisuuden vaatimukset. Käytännön esimerkkinä luontomatkailun kehittämisestä on NATTOURS-hanke, jossa luontokohteiden kunnostuksella ja kännykässä toimivilla opastuksilla mahdollistaan paikallisten asukkaiden sekä matkailun tarpeet. Helsingin alueen kulttuuriympäristöt ovat matkailulle tärkeitä paikallisia nähtävyyksiä. Niiden kehittäminen tukee kaupungin vetovoimaisuutta ja matkailua.

Uudenmaan liitto on tunnistanut matkailua koskevia megatrendejä ja selvittänyt matkailun kehittämisen edellytyksiä selvityksessään matkailun aluerakenne Uudellamaalla 2050. Uudenmaan matkailun vahvuuksia ovat kaupunki- ja kulttuurimatkailun ohella ainutlaatuinen luonnonympäristö saaristoinen ja metsineen sekä keskeinen lentoasema. Selvitys kartoittaa myös tulevaisuuden matkailijoiden tarpeita mm. majoituksen, kokemisen, virtuaalisesti avustettujen luontokokemusten ja teemamatkailun osalta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

07.05.2018

Mikko Aho

Lisätiedot

Anne Karlsson, tiimpäällikkö, puhelin: 310 37444

anne.karlsson(a)hel.fi

Elina Luukkonen, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37073

elina.luukkonen(a)hel.fi

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209

raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Meri Louekari, arkkitehti, puhelin: 310 37375

meri.louekari(a)hel.fi

Ulla Kuitunen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37293

ulla.kuitunen(a)hel.fi

§ 310

Valtuutettu Yrjö Hakasen toivomusponsi edullisen vuokra-asunto- tuotannon osuuden lisäämisestä

HEL 2017-006398 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:
Paavo Arhinmäki:

Kappale (6) korvataan tällä:

"Nykyinen AM-ohjelman mukainen asuntotuotant jakauma(25% ara-
vuokra-asuntoja, 30% välimuodon asuntoja, 45% sääntelemättömiä
vuokra- ja omistusasuntoja) ei ole kyennyt varmistamaan edullisen
vuokra-asumisen riittävyyttä. Seuraavan AM-ohjelman tarkastamisen
yhteydessä tulee tarkastella ara-vuokra-asuntojen osalta määrän lisää-
mistä yhtenä keinona varmistaa edullisen vuokra-asuntotuotannon riit-
tävyys. ARA-asuntojen osuus kaikista asunnoista on tällä hetkellä noin
20 prosenttia. ARAvuokrakohteet vapautuvat rajoituksista pääsääntöi-
sesti 40 vuoden jälkeen valmistumisesta. Helsingin kaupungin asunnot
Oy on peruskorjausten yhteydessä ottanut ARA-peruskorjauslainan ja
siten asuntokanta on uudelleen siirtynyt rajoitusten piiriin. Monet toimi-
jat ovat kuitenkin oman asuntokantansa osalta toimineet toisin ja muut-
taneet ARA-rahoitteisina rakennetut asunnot vapaarahoitteisiksi rajoi-
tusten päättyttyä."

Kappale (9) loppuun lisätään virke:

"Helsingin kaupungin on aktiivisesti selvitettävä uusia keinoja, joilla var-
mistetaan riittävien ja kohtuuhintaisten urakkatarjousten saanti."

Kannattaja: Kaarin Taipale

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle puheen-
johtajan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Yrjö Hakanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Merkitessään Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraportin 2017 tiedoksi 17.5.2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Merkitessään tiedoksi AM-ohjelman seurantaraportin valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuudet lisätä edullisen vuokra-asuntotuotannon, erityisesti ara-vuokra-asuntotuotannon osuutta. (Yrjö Hakanen)”

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että toivomusponteiden on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että nykyinen AM-ohjelman mukainen asuntojen hallintamuototavoite on riittävä varmistamaan koko kaupungin tasapainoisen kehityksen. ARA-asuntojen tuotantotavoite on tällä hetkellä 25 prosenttia. ARA-asuntojen osuus kaikista asunnoista on tällä hetkellä noin 20 prosenttia. ARA-vuokrakohteet vapautuvat rajoituksista pääsääntöisesti 40 vuoden jälkeen valmistumisesta. Helsingin kaupungin asunnot Oy on peruskorjausten yhteydessä ottanut ARA-peruskorjauslainan ja siten asuntokanta on uudelleen siirtynyt rajoitusten piiriin. Monet toimijat ovat kuitenkin oman asuntokantansa osalta toimineet toisin ja muuttaneet ARA-rahoitteisina rakennetut asunnot vapaarahoitteisiksi rajoitusten päätyttyä. Kaupungin ARA-tavoite turvaa ARA-asuntokannan osuuden pysymisen nykyisellä tasolla.

Vuonna 2018 aloitetuista asunnoista 29,2 prosenttia ja valmistuneista 23,1 prosenttia oli ARA-vuokra-asuntoja. Näiden lisäksi aloitettiin 555 kohtuuhintaisen ARA-asumisoikeusasunnon rakentaminen. ARA-asumisoikeusasuntoja valmistui 373. ARA-vuokra-asuntojen tuotantotason tavoitteen mukaisena pitämisen lisäksi on tärkeää huolehtia tasapainoisen kaupunkirakenteen muodostumisesta. Helsingin kaupunki on pystynyt merkittävän maaomaisuuden turvin harjoittamaan aktiivista sosiaalisen sekoittamisen asuntopolitiikkaa. AM-ohjelman mukaisesti asuminen hallintamuotojen tasapainottamista edellytetään valtion maalta samoin periaattein kuin kaupungin maalla toimitaan. Yksityisellä maalla hallintamuotojakauman toteutumista ohjataan maankäyttösopimuksilla.

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) omistaa noin 48 000 ARA-vuokra-asuntoa, joissa asuu noin 90 000 helsinkiläistä. Keskivuokra Hekan asunnoissa on kuluvana vuonna 11,61 euroa kuukaudessa neliömetriltä. Kaupunkiympäristötoimialan asuntotuotanto (ATT) vastaa Hekan uusien asuntojen rakennuttamisesta. Vuonna 2017 kaupungin vuokra-asuntoja valmistui 564 ja alkoi 912 asunnon rakentaminen. Vuositavoite on 750 asuntoa.

Tällä hetkellä rakentaminen on sekä pääkaupunkiseudulla että Helsingin seudulla erittäin voimakasta. Helsingissä on parhaillaan rakenteilla noin 7 000 asuntoa. Asuntotuotannon tasoa ei ole pystytty nostamaan korkeammaksi erityisesti resurssihaasteiden takia. ARA-kohteiden rakentamisen suurena haasteena ovat vähäinen urakkatarjousten määrä sekä erittäin korkeat hinnat. Tällöin hankkeiden aloittaminen viivästyy ja pahimmillaan tarkoittaa kilpailuttamisen uusimista.

Asuntotilanteen kehittymistä seurataan Helsingissä aktiivisesti. Kaupunki on viime vuosina pystynyt nostamaan kaavoituksen määrää voimakkaasti eivätkä asuntotuotannon haasteet enää johdu kaavojen tai tonttien puutteesta vaan pikemmin koulutetun ja kokeneen työvoiman saatavuudesta, joidenkin rakennusmateriaalien pitkistä toimitusajoista.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Hakanen Yrjö, toivomusponsi 2, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginhallitus

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 14.11.2017 § 218

HEL 2017-006398 T 00 00 03

Hankenumero 5264_150

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että nykyinen AM-ohjelman mukainen asuntojakauma (25 % ara-vuokra-asuntoja, 30 % välimuodon asuntoja, 45 % sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja) on riittävä varmistamaan koko kaupungin tasapainoisen kehityksen. Edullisen vuokra-asuntotuotannon osuutta koko kaupungin tasolla ei ole tarvetta nostaa. Sekä säännellyn vuokra-asumisen että kohtuuhintaisen omistusasumisen tuotantoa tulisi kuitenkin lisätä alueilla, joissa sääntelemättömän omistusasuntotuotannon osuus on suuri. Vastaavasti alueilla, joissa ARA-vuokratuotannon osuus on merkittävä, tulisi laadukasta omistusasuntotuotantoa lisätä. Erittäin tärkeää on alueellisen eriarvoisuuden ehkäiseminen, johon voidaan vaikuttaa täydennysrakentamisen hyvällä laadulla sekä palvelu-, virkistys- ja joukkoliikenneverkostojen suunnittelulla ja toteutuksella.

Asukasrakenteen monipuolisuuden ja kaupunginosien tasapainoisen kehityksen kannalta on olennaista, että AM-ohjelman jakaumaa sovelletaan mahdollisuuksien mukaan kaikkialla kaupungissa – ei ainoastaan ns. projektialueilla ja esikaupunkien täydennysrakentamisessa. Kantakaupungin sairaala-alueiden muuttaminen asumiseen avaa esimerkiksi erinomaisen mahdollisuuden vuokra-asuntotuotannon lisäämiseen kantakaupungissa. Kantakaupungissa ja sen lähialueilla tapahtuvalla täydennysrakentamisella on parhaimmillaan alentava vaikutus koko Helsingin asuntojen hintoihin, jota asuntojakauman ja -tuotannon monipuolistaminen lisää.

Kaupungin luovuttamien tonttien osalta AM-ohjelman mukainen hallinta- ja rahoitusmuotojakauma on toteutunut lähes tavoitteiden mukaisesti, vaikka määrällisistä tavoitteista onkin jääty jälkeen 2000-luvun alun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

laskusuuntaisista asuntotuotantomääristä johtuen. Sen sijaan yksityiselle ja valtion maalle ei ole toteutunut säänneltyä tuotantoa kuin marginaalisesti, mikä on vaikeuttanut asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja johtaa siihen, että valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa ei vuositain toteudu asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kokonaistavoitteen saavuttamiseen pääseminen edellyttäisi kaupungin maalle toteutettavalta asuntotuotannolta ainakin jossain määrin kokonaistavoitteesta poikkeavaa jakaumaa. Tämä voisi kuitenkin puolestaan johtaa kaupungin omistamien alueiden osalta yksipuolistavaan asuntokantaan.

Olennaista kokonaistarkastelun kannalta olisi myös valtion sitoutuminen omalla ja luovuttamallaan maalla noudattamaan ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa.

Seuraavan AM-ohjelman tarkistuksen yhteydessä on etsittävä keinoja miten ohjelman toteutuminen erityisesti ara-tuotannon määrän osalta turvataan.

Käsittely

14.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Silvia Modig: lisätään uusi lause: Seuraavan AM-ohjelman tarkistuksen yhteydessä on etsittävä keinoja miten ohjelman toteutuminen erityisesti ara-tuotannon määrän osalta turvataan.

Kannattaja: Mai Kivelä

Lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Silvia Modigin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Silvia Modig: Korvataan toisen kappaleen kaksi ensimmäistä lausetta kuulumaan: Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että nykyinen AM-ohjelman mukainen asuntotuotantojakauma (25% ara-vuokra-asuntoja, 30% välimuodon asuntoja, 45% sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja) ei ole kyennyt varmistamaan edullisen vuokra-asumisen riittävyyttä. Seuraavan AM-ohjelman tarkastamisen yhteydessä tulee tarkastella ara-vuokra-asuntojen osalta määrän lisäämistä yhtenä keinona varmistaa edullisen vuokra-asuntotuotannon riittävyys. Loppu kappaleesta esityksen mukaan.

Kannattaja: Mai Kivelä

1 äänestys

07.05.2018

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan toisen kappaleen kaksi ensimmäistä lausetta kuulumaan: Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että nykyinen AM-ohjelman mukainen asuntotuotantokausi (25% ara-vuokra-asuntoja, 30% välimuodon asuntoja, 45% sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja) ei ole kyennyt varmistamaan edullisen vuokra-asumisen riittävyttä. Seuraavan AM-ohjelman tarkastamisen yhteydessä tulee tarkastella ara-vuokra-asuntojen osalta määrän lisäämistä yhtenä keinona varmistaa edullisen vuokra-asuntotuotannon riittävyys. Loppu kappaleesta esityksen mukaan

Jaa-äännet: 8

Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Mikko Särelä

Ei-äännet: 4

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig

Poissa: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Esittelijän ehdotus jäi tältä osin voimaan äänin 8-4 (1 poissa).

07.11.2017 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Ulla Kuitunen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 37293
ulla.kuitunen(a)hel.fi
Miia Pasuri, tiimipäällikkö, puhelin: 310 34439
mii.pasuri(a)hel.fi

§ 311

Valtuutettu Nina Hurun toivomusponsi täydennysrakentamisen kannusteiden edelleen kehittämistä

HEL 2017-006400 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Nina Huru) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina, toivomusponsi 5, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkiteissä 17.5.2017 Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraporttia 2017 tiedoksi, kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Hyväksyessään asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM- ohjelma) seurantaraportin 2017, kaupunginvaltuusto edellyttää täydennysrakentamisen kannusteiden monipuolista edelleen kehittämistä.” (Nina Huru)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettavaponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuuteuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunto kaupunkiympäristölautakunnalta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunki jatkaa aktiivista täydennysrakentamisen olemassa olevien kannusteiden kehittämistä ja uusien kannusteiden tarpeen arviointia. Kaupunkiyhteisistä strategian toimenpidekokonaisuuksista maapoliittisten linjausten valmisteluvastuu on kaupunkiympäristön maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelulla. Maapoliittisten linjausten valmistelutyössä tarkastellaan laajasti täydennysrakentamisen kannustimien kehittämistä. Asia valmistellaan toimielinten päätöksentekoon keväällä 2018.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 seurantaraportin 2017 (kvsto 17.5.2017) liitteenä oli selvitys täydennysrakentamisen kannusteista. Selvitys sisälsi kuvauksen nykyisistä kannusteista, niiden vaikuttavuudesta ja kehittämistarpeista. Selvityksessä tuotiin esille nykyisten kannustimien lisäksi muita toimia ja uusia mahdollisia kannustimia täydennysrakentamisen houkuttelevuuden parantamiseksi. Kehittämistarpeita selvityksessä nostettiin esille muun muassa kaupungin vuokratonteilla sovellettavassa täydennysrakentamiskorvausmenettelyssä, kaavoitusmenettelyssä, pysäköinnin laskentaohjeissa sekä asukkaiden osallistamisessa ja vuorovaikutusmenettelyssä. Kaupunkiympäristön toimiala ja kaupunginkanslia jatkavat kannusteiden monipuolista kehittämistä selvityksen pohjalta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina, toivomusponsi 5, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 31.10.2017 § 185

HEL 2017-006400 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Kaupunki tukee täydennysrakentamista monin keinoin. Taloudellisten kannustimien lisäksi kaupunki on luonut monia täydennysrakentamista helpottavia ratkaisuja muun muassa kaavoitukseen ja pysäköintiin.

Täydennysrakentamisen nykyiset kannustimet on esitetty oheismateriaalina olevassa Am-ohjelman täytäntöönpanopäätöksen (27.6.2016) mukaisessa selvityksessä täydennysrakentamisen kannusteista (24.3.2017). Selvityksessä on arvioitu myös kannusteiden vaikuttavuutta ja kehitystarpeita.

Selvitystyössä tunnistettiin että nykyisten kannustimien kehittämisen lisäksi tarvitaan myös muita toimia ja uusia kannustimia, jotta täydennysrakentamisesta tulisi entistä houkuttelevampaa.

Kehittämistarpeita todettiin muun muassa kaupungin vuokratonteilla sovellettavassa täydennysrakentamiskorvausmenettelyssä. Nykyisellään vuokralaiselle maksettava rahakorvaus ei ole ollut riittävä kannustin, joten korvauseriaatteen uudistamisen lisäksi tarvitaan laajempaa menettelyn kokonaisuudistusta.

Kehittämistarpeita tunnistettiin myös kaavoitusmenettelyssä, pysäköintinormeissa ja asukkaiden osallistamisessa ja vuorovaikutusmenettelyssä.

Uusina kannustimina voisivat olla toimet, joissa julkisia hankkeita kytetään aikataulullisesti täydennysrakentamiseen. Esimerkiksi puistojen uudistaminen samanaikaisesti toisi täydennysrakentamisen hyödyt näkyvämmäksi ja samalla houkuttelevammaksi.

Kannusteiden monipuolista kehittämistä jatketaan selvityksessä tunnistettujen kehittämistarpeiden pohjalta yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa.

07.05.2018

Tontit-yksikössä on käynnistetty myös maapoliittisten linjausten valmistelutyö, jonka yhteydessä tullaan tarkastelemaan laajasti täydennysrakentamisen kannustimien kehittämistä. Asia tuodaan ylimpien toimielinten päätöksentekoon keväällä 2018.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Kirsi Federley, vs. tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 36451
kirsi.federley(a)hel.fi

§ 312

Valtuutettu Nina Hurun toivomusponsi rakentamisen aloittamisen edellyttämän rakennuslupaprosessin tehostamisesta

HEL 2017-006401 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Nina Huru) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina, toivomusponsi 6, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään asumisen ja siihen liittyvän maankäytön totutusohjelman (AM-ohjelma) seurantaraportin 2017 kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla toivomusponnen, jossa kaupunginvaltuusto edellyttää rakentamisen aloittamisen edellyttämien rakennuslupaprosessien tehostamista. (Nina Huru)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hy-

väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että toivomusponteen on saatu kaupunkiympäristötoimialan lausunto.

Rakennushankkeiden lupakäsittely on sujuvimmin edistettävissä kerralla huolella laadittujen suunnitelmien ja muiden hakemusasiakirjojen pohjalta. Rakennuslupa-asiakirjoista on varsin kattavasti säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa (120 § ja 135 §) sekä Ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (2 § - 10 §).

Pääkaupunkiseudun rakennusvalvonnat ovat laatineet yhteisohjeen täsmentämään ja avaamaan säädettyjä asioita. Hakemusten laatua pyritään jatkuvasti parantamaan ohjeistuksen kehittämällä ja ennako-neuvotteluilla. Myös sähköinen luvanhaku Lupapiste.fi –järjestelmä ohjaa toimittamaan riittävät asiakirjat. Järjestelmän kehitetään jatkuvasti ja käytettävyyden parantaminen on olennainen osa lupakäsittelyn sujuvoittamista.

Kun käsiteltävänä on lupavalmistelijan omaan toimivaltaan kuuluva päätös, etenee valmistelutyö päätettäväksi käytännössä saman tien, kun kaikki asiakirjat liitteineen ovat säädösten edellyttämässä ja harkinnan mahdollistavassa kunnossa. Päätöspäiviä on viikoittain. Muilta viranomaistahoilta, kuten museovirastosta, pyydettyjen lausuntojen toimitusaikaa pyritään lyhentämään. Jos kyseessä on jaoston päätettäväksi menevä rakennushanke, on varsinainen lupavalmistelutyö vain osa hankkeen käsittelyketjussa.

Puuttuvista tai vajaista asiakirjoista huolimatta lupakäsittelyä edistetään. Esimerkiksi naapurikuulemisen voi käynnistää, vaikka lopulliset rakennetyypit olisivat vielä suunnittelutyön alla. Lupapäätös tehdään heti, kun edellytykset päätöksenteolle ovat olemassa.

Työmaan käynnistämistä nopeuttavia käytäntöjä on olemassa ja niiden antamista mahdollisuuksista tiedotetaan rakennushankkeeseen ryhtyvää. Rakennusvalvontaviranomaisen laatima maisematyölausunto on varsin yleinen tapa vauhdittaa työmaiden aloittamista. Lausunnon perusteella voidaan rakennuspaikalla aloittaa kaivaminen, louhiminen, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava rakentamista valmisteleva toimenpide asemakaavan mukaisten töiden osalta. Ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta voidaan hankkeelle myöntää aloitusoikeus. Se on myönnettävissä joko rakennuslupapäätöksen yhteydessä tai sen jälkeen ja edellyttää vakuuden hankkeeseen ryhtyvältä.

Vuonna 2017 myönnettiin ennätysmäärä rakennuslupia asuntorakentamiseen. Vuoden aikana myönnetyt rakennusluvut mahdollistavat yli 8 200 asunnon rakentamisen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Huru Nina, toivomusponsi 6, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala 25.1.2018

HEL 2017-006401 T 00 00 03

Rakennusvalvontapalveluiden lupayksikön lupavalmisteliijoilla on kullakin samanaikaisesti lupavalmistelussa keskimäärin 20 rakennushanketta. Vuoden 2017 aikana tehtiin satoja lupapäätöksiä.

Sujuvan rakennuslupaprosessin avain on asiantuntevuudella laadituissa suunnitelmissa ja muissa asiakirjoissa. Rakennuslupa-asiakirjoista on varsin kattavasti säädetty maankäyttö- ja rakennuslaissa (120 § ja 135 §) sekä Ympäristöministeriön asetuksessa rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä (2 § - 10 §). Pääkaupunkiseudun rakennusvalvonnat ovat laatineet yhteisohjeen täsmentämään ja avaamaan säädettyjä asioita. Hakemusten laatua pyritään jatkuvasti parantamaan ohjeistuksen kehittämisellä ja ennakkoneuvotteluilla.

Sähköinen luvanhaku Lupapiste.fi –järjestelmän kautta ohjaa toimittamaan riittävät asiakirjat. Järjestelmää kehitetään jatkuvasti järjestelmätoimittajan ja muiden kuntien kanssa. Järjestelmän käytettävyyden pa-

rantaminen on olennainen osa lupakäsittelyn sujuvoittamista. Tämän vuoksi on ensiarvoisen tärkeää varmistaa sähköisen luvanhaun kehittämiseen rakennusvalvontapalveluissa riittävät resurssit.

Rakennuslupakäsittelijän tärkein tehtävä on osaltaan varmistaa, että rakennushankkeeseen ryhtyvällä on riittävät resurssit toteuttaa hanke. Lupakäsittelyssä tämä tarkoittaa kelpoisten suunnittelijoiden varmistamista. Hankkeiden lupakäsittely on sujuvimmin edistettävissä kerralla huolella laadittujen suunnitelmien ja muiden hakemusasiakirjojen pohjalta. Puuttuvista tai vajaista asiakirjoista huolimatta lupakäsittelyä voi edistää – esimerkiksi naapurikuulemisen voi käynnistää, vaikka lopulliset rakennetyypit olisivat vielä suunnittelutyön alla. Lupapäätös on tehtävä, kun edellytykset päätöksenteolle ovat olemassa.

Hitas-hankkeiden suunnitelmien tarkastamiseen liittyvää prosessia kehitetään, jotta suunnitelmien Hitas-päätöksen mukaisuus voidaan varmistaa rakennuslupakäsittelyä viivyttämättä. Alueryhmyöskentely koostaa kaikki rakentamisen osapuolet kerralla yhteen varmistamaan hankkeen käynnistymisen edellytykset. Muilta viranomaisilta, kuten Museovirastosta, pyydettyjen lausuntojen toimitusaikaa pyritään lyhentämään.

Kun käsiteltävänä on lupavalmistelijan omaan toimivaltaan kuuluva päätös, etenee valmistelutyö päätettäväksi käytännössä saman tien, kun kaikki asiakirjat liitteineen ovat säädösten edellyttämässä ja harkinnan mahdollistavassa kunnossa. Päätöspäiviä on viikoittain. Lausunnot on annettavissa päivittäin päätöspäivistä riippumatta. Jos kyseessä on jaoston päätettäväksi menevä rakennushanke, on varsinainen lupavalmistelutyö vain osa hankkeen käsittelyketjussa.

Työmaan käynnistämistä nopeuttavia käytäntöjä on olemassa ja niiden antamista mahdollisuuksista tiedotetaan rakennushankkeeseen ryhtyvää. Rakennusvalvontaviranomaisen laatima maisematyölausunto on varsin yleinen tapa vauhdittaa työmaiden aloittamista. Lausunnon perusteella voidaan rakennuspaikalla aloittaa kaivaminen, louhiminen, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava rakentamista valmisteleva toimenpide asemakaavan mukaisten töiden osalta.

Ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta voidaan hankkeelle myöntää aloitusoikeus. Se on myönnettävissä joko rakennuslupapäätöksen yhteydessä tai sen jälkeen ja edellyttää vakuuden hankkeeseen ryhtyvältä.

Kokeneilla lupakäsittelijöillä on hyvin hallussaan prosessit, joilla jouduttaa työmaiden käynnistymistä. Aloittelevat lupakäsittelijät saavat perinpohjaisen perehdyttämisen lisäksi hankekohtaiset täsmäkoulutukset,

joilla sujuvaan lupakäsittelyyn saadaan valmiudet. Tiimipäälliköt seuraavat tiimiensä hankkeiden lupakäsittelyn aikatauluja.

Lopputulemana on todettavissa, että kaiken aikataulutuksen avain on rakennushankkeeseen ryhtyvän resursseissa. Osaava suunnittelu edistää prosesseja. Hyvä suunnittelija kykenee kerralla laatimaan moitteettomat asiakirjat, asioimaan ja neuvottelemaan sekä käyttämään sähköistä järjestelmää.

Suunnittelijoiden kelpoisuuden varmistaminen heti hankkeen alkuvaiheessa on rakennusvalvontaviranomaisen ratkaisevin työvaihe. Korkea laatu nimenomaan tässä rakentamisen osatekijässä tehostaa ja nopeuttaa rakentamisen aloittamista edellyttämää rakennuslupaprosessia.

Lisätiedot

Anne Nurmio, yksikön päällikkö, puhelin: 310 26470
anne.nurmio(a)hel.fi

§ 313

Valtuutettu Petrus Pennanen toivomusponsi vähäpäästöisten ja luontoystävällisten ratkaisujen kehittämisestä energiantuotantoon

HEL 2017-010727 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Petrus Pennanen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pennanen Petrus, toivomusponsi 1, Kvsto 27.9.2017 asia 3
- 2 Helen Oy:n lausunto.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian valtuusto edellyttää, että energiantuotannon kehittämiseksi selvitetään erityisesti vähäpäästöisiä ja luontoystävällisiä ratkaisuja." (Petrus Pennanen)

07.05.2018

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan sekä Helen Oy:n lausunnot.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunkistrategia 2017-2021 kiinnittää huomiota Helsingin ilmastovastuun kantamiseen. Strategiassa on asetettu kunnianhimoisia tavoitteita, kuten 60 prosentin päästövähennystavoitteen saavuttaminen vuonna 2030 ja hiilineutraalisuustavoitteen aikaistaminen vuodesta 2050 vuoteen 2035.

Päästövähennysten toteuttamista silmällä pitäen käynnistettiin pian kaupunkistrategian hyväksymisen jälkeen erillinen toimenpideohjelmatyö. Työ valmistui aikataulun mukaan helmikuun 2018 lopussa, ja ohjelma tulee poliittiseen päätöksentekoon kevään aikana.

Helen Oy toteaa lausunnossaan, että teknologiat ja markkinat kehittyvät parhaillaan kovaa vauhtia ja tämä tuo uusia mahdollisuuksia fossiilisella raaka-aineella tuotetun energian korvaamiseen. Helen tarkastelee aktiivisesti erilaisia uusia vähäpäästöisiä energian tuotantomahdollisuuksia. Investointeja uuteen vähäpäästöiseen energiaan kannattaa tehdä vaihteittain, markkinat ja tekniset reunaehdot huomioiden.

Vähäpäästöiseen energiantuotantoon on Helen Oy:n mukaan mahdollista päästä hyödyntämällä useita erilaisia teknisiä ratkaisuja, jonka lisäksi tarvitaan energian varastointia, kulutuksen joustoa sekä energian käytön tehostamista. Tähän Helen Oy:n mukaan tarvitaan riittävän suuria, lähellä kulutusta sijaitsevia energiahuollon alueita, sillä tarvittavien vähäpäästöisten ratkaisujen tulee olla mittakaavaltaan riittävän suuria tai niitä pitää olla määrällisesti paljon, jotta kaupunkilaisten lämmön tarve ympäri vuoden voidaan taata kaikissa olosuhteissa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Pennanen Petrus, toivomusponsi 1, Kvsto 27.9.2017 asia 3
- 2 Helen Oy:n lausunto.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 41

HEL 2017-010727 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunkistrategiassa on monia vähäpäästöisiin ja luontoystävällisiin energian-tuotantoratkaisuihin liittyviä tavoitteita: Siinä mainitaan:” Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä uudisrakentamisessa että vanhan rakennuskannan korjaamisessa. Helsingin energiatehokkuus normit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat. Uusiutuva energia ja energiatehokkuus pyritään yhdistämään Helsingissä optimaalisella tavalla paitsi yksittäisissä rakennuksissa myös alueellisesti.”

Hiilineutraali Helsinki 2035 päästövähennysohjelma

Helsingin kaupunkistrategiassa edellytetään, että päästövähennysten toteuttamisesta laaditaan vuoden 2018 helmikuun loppuun mennessä aikataulutettu toimenpideohjelma. Lisäksi siinä todetaan, että kaupungin ilmastotyöryhmän raportti ja Helenin hyväksytty kehitysohjelma toimivat pohjana työlle.

Esitys Hiilineutraali Helsinki 2035 -päästövähennysohjelmaksi valmistuu helmikuun lopulla 2018. Toimenpideohjelmaa koordinoi kansliapäällikön nimeämä ohjausryhmä. Ohjelma vastaa suurelta osin toivomusponnen esitykseen. Toimenpideohjelmassa kuvataan keskeiset toimenpiteet, joilla kaupunki edistää luontoystävällistä energiantuotantoa ja energiatehokkuutta rakennuskannassa ja infrastruktuurissa. Ohjelmassa esitetään tärkeimpien toimenpiteiden päästövähennys- ja kustannusarviot, toimenpiteiden toteutuksesta vastaavat tahot sekä aikataulu toimenpiteiden eteenpäin viemiseksi.

Toimenpideohjelman luonnoksessa on esitetty luontoystävälliseen energiaan liittyviä toimia seuraavista aiheista:

- maalämmön ja aurinkosähkön edistäminen
- energiantuotannon ja kulutuksen yhteensovittaminen
- vanhan rakennuskannan energiarenessanssi
- hankintakriteerit
- tavoitteet kaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa
- kaupunki testialustana ratkaisujen pilotoinnissa sekä digitalisointi
- infrastruktuurin kehittäminen
- ohjaus (normien purku, ohjeistukset)
- lainsäädäntöön vaikuttaminen (esim. energiakorjausavustukset)
- rahoitus ja kannustaminen
- viestintä ja neuvonta

Toimenpideohjelman toimenpiteiden luonnos löytyy osoitteesta

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1ejh-esNcuTj-hoPWWqN7rC80xFtKKXu2n7PIUCDSOR98/edit#gid=1699823336>

Keskitettyyn energiantuotantoon liittyvät vähäpäästöiset ja luontoystävälliset toimenpiteet kuuluvat osaksi Helen Oy:n kehitysohjelmaa. Keskitettyyn energiantuotantoon liittyvät toimet ovat myös osa kaupungin hiilineutraalisuusohjelmaa, ja niille lasketaan oma päästövähennysvaikutus ja siten asetetaan päästöille tavoite, mutta tekniikoiden tarkempi sisältö ja aikataulutus on Helen Oy:n toimivallassa. Toimenpideohjelmaan on tulossa luku, jossa kuvataan tarkemmin Helen Oy:n lähivuosien suunnitelmia luontoystävällisin energiantuotannon edistämiseksi. Helenin suunnitelmista kerrotaan esityksessä http://www.stadinilmas-to.fi/files/2017/12/Laituri_Helen_ilmastoneutraaliin_tulevaisuteen.pdf

Helsingin ohjelmat ja sitoumukset päästöjen vähentämiseksi

Jo vuodesta 1993 alkaen Helsingin kaupungilla on ollut myös lukuisia energiatehokkuuden parantamiseen sekä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen tähtääviä sopimuksia ja ohjelmia. Sopimusten myötä Helsingin kaupunki on sitoutunut myös uusiutuvien energialähteiden käytön edistämiseen. Energian kulutuksen vähentämisen ja käyttäjätottumusten muuttamisen lisäksi uusiutuvat energiat ovat muodostumassa keinoksi kaupungin rakennusten energiatehokkuuden edistämiseksi.

Kaupunki on solminut energiatehokkuussopimuksen (KETS) Työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston ja Kuntaliiton kanssa (15.9.2016). Siinä linjataan, että kunta-alan energiatehokkuussopimuksen tavoitteena on energiatehokkuuden parantamisen lisäksi kannustaa liittyjiä edistämään uusiutuvien energialähteiden käytön osuutta kunnan alueella ja erityisesti sen omassa toiminnassa. Sopimukseen liittyvien tahojen edellytetään kartoittavan uusiutuvien energialähteiden käytön osuuden lisäämismahdollisuudet kunnan alueella, ottavan mahdollisuuksien mu-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

kaan käyttöön uusiutuvia energialähteitä rakennuksissa, myötävaikuttavan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon kunnan alueella sijaitsevassa energiantuotannossa, lisäävän uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön ja lämmön osuutta kunnan energianhankinnassa sekä toteuttavan mahdollisuuksien mukaan uusiutuvien energialähteiden edistämiseen liittyviä koulutus- ja tiedotustoimia sekä kehityshankkeita.

Kansainvälisistä sitoumuksista tärkeimpiä ovat viime vuosina olleet Compact of Mayors sekä Covenant of Mayors, joilla tavoitellaan hiili-neutraalia kaupunkia tulevaisuudessa ja sitoumukset osaltaan tukevat vähäpäästöistä energiaa.

Kaupungin omat rakennukset puhtaan energian edistäjänä

Helsinki on käynnistänyt hankkeita ja pilotteja, joiden tähtäimenä on lisätä luontoystävällisen energian tuotantoa kaupungin omistamissa kiinteistöissä. Kiinteistöviraston Tila-keskus on kartoittanut aurinkosähkön kustannustehokkaita toteuttamismahdollisuuksia kaupungin kiinteistökannassa keväällä 2016. Olemassa olevien rakennusten aurinkosähköjärjestelmien rakentamiseen ryhdyttiin syksyllä 2016 ja työtä on jatkettu Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialalla Rakennetun omaisuuden hallinnasta käsin. Yksittäisten rakennusten mahdollisuudet aurinkosähkön soveltamiseen kartoitetaan ai-na, kun ko. rakennukseen soveltuvaa voimaa ryhdytään suunnittelemaan. Aurinkosähkövoimalat ovat jo valmistuneet Finlandia-talon, Hiidenkiven peruskoulun sekä Torpparinmäen peruskoulun katoille.

Helsingin asuntotuotantotoimiston (Att) suunnittelussa vuonna 2018 pyritään rakennuttamaan vain kiinteistöjä, joissa on aurinkosähköpaneelija osana kiinteistöjä, jollei tästä ole perusteltua syytä poiketa.

Kannattavimpia kohteita aurinkosähkön soveltamiseen ovat sellaiset, joissa tuotettu aurinkoenergia kuluu kohteen omaan käyttöön, kohteen energiankäyttö ajoittuu kesäaikaan ja on ympärivuorokautista. Mikäli lisäksi käytössä oleva rakennuksen kattopinta-ala on kookas, saadaan voimalan yksikkökustannukset laskemaan alhaisiksi.

Tilanne kannattavuuden osalta tulee muuttamaan oleellisesti, mikäli suurelta osin kesä-aikaan ajoittuvan aurinkosähkötuotannon energianvarastointitekniikat tulevat kehittymään ja halpenemaan. Merkkejä varastointitekniikoiden kehityksestä on jo näkyvissä, jolloin voitaisiin toteuttaa aurinkoenergian tuotantoa kustannustehokkaasti yhä laajemmin kaupungin olemassa olevassa sekä myös uudessa rakennuskannassa. Aurinkoenergian kannattavuuden parantamista taloyhtiöissä pilotoidaan Aalto-yliopiston Finsolar-hankkeessa, jossa on todettu että esimerkiksi virtuaalimittarointi lisäisi merkittävästi aurinkosähkön kannattavuutta, jolloin kannattavaksi tulisi muukin kuin pelkkä kiinteistösähkön tuotanto

aurinkosähköllä. Virtuaalimitarointi edellyttäisi muutoksia lainsäädäntöön.

Helsingin kaupunki on rakennusjärjestyksessään (2010) vapauttanut aurinkopaneelei-den- ja -keräinten asentamisen toimenpideluvan hakemisesta. Kuitenkin maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttavat hankkeet edellyttävät toimenpideluvan hakemista (126 §). Oleellista on huomata, että tämä ei yleensä estä järjestelmien asentamista, mutta korostaa hyvän ja ammattitaitoisen suunnittelun merkitystä hankkeessa. Aurinkosähköjärjestelmiä on Helsingissä asennettu useisiin suojeltuihin rakennuksiin, mm. Finlandiataloon, Kaapelitehtaalle ja Iso-Roobertinkadulle.

Kiinteistöviraston Maanalaista energiaa -selvityksen mukaan vuoden 2017 alussa maa-lämpökaivoja oli porattu Helsingin alueella 3 310 kappaletta. Näistä valtaosa, yli 95 %, on pientalojen maalämpökaivoja. Suurimmat maalämpökohteet Helsingin alueella ovat Mei-lahden sairaala (49 energiakaivoa), Malmin sairaala (30 energiakaivoa), Viikin ympäristö-talo (25 energiakaivoa) ja Sakarimäen koulu (21 energiakaivoa). Selvitys löytyy osoitteesta <https://www.hel.fi/static/kv/Geo/Julkaisut/julkaisu97.pdf>

Kaupunkialueen uusiutuvan energian kartoitukset

Helsinki on kartoittanut uusiutuvan energian potentiaaleja hajautetun energiantuotannon edistämistä koskeneessa selvityksessä. Selvityksen mukaan Helsingissä on suuri teknistaloudellinen potentiaali etenkin aurinkosähkön ja maalämmön sekä lämmön talteenottoratkaisujen osalta. Myös aurinkolämmölle nähtiin suuri potentiaali, vaikka sen teknistaloudellinen merkitys nähtiin kohtuullisen pienenä. Selvitys löytyy osoitteesta <https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/da/da7b93301700051a17fee3a826b1ad4041b68d17.pdf>

Helsinki on myös yhdessä HSY:n kanssa kartoittanut rakennusten aurinkosähköpotentiaalia Decumanus EU-hankkeessa. Potentiaali esitetään rakennuskohtaisesti kartalla osoitteessa kartta.hsy.fi

Helsingin merialueella on myös todettu merkittävää tuulivoimapotentiaalia. Kaupunki-suunnitteluviraston tuulivoiman sijoittamisperiaatteet Helsingissä –selvityksen (2016) mukaan suuret teollisen mittakaavan voimalaitokset sopisivat parhaiten ulkosaaristoon sekä Vuosaaren sataman ympäristöön. Selvitys löytyy osoitteesta <https://dev.hel.fi/paatokset/media/att/c0/c0e8b0e8139477066daadb2c82840ba6666b29c7.pdf>

Helsingissä on myös selvitetty tuulivoima sosiaalista hyväksyttävyyttä (2015). Selvityksen päähavainto oli, että kyselyyn vastanneiden asenne Helsingin mahdolliseen tuulivoimaan oli hyvin myönteinen. Vastaajien

07.05.2018

mielestä Helsingin tulisi näyttää esimerkkiä hiili-dioksidipäästöjen vähentämisessä, ja kaksi kolmasosaa katsoi, että mielestä Helsingissä tulisi tuottaa paikallista tuulivoimaa. Suuri enemmistö vastaajista hyväksyi ajatuksen tuulivoimaloiden sijoittamisesta Helsingin rajojen sisään. Sen nähtiin konkreettisesti korostavan Helsingin edelläkävijyyttä uusiutuvan energian käyttöönotossa. Kysely löytyy osoitteesta <https://www.hel.fi/hel2/ksv/Aineistot/uutiset/2015/tuulivoiman-sosiaalinen-hyvaksettavyys-helsingissa-141015.pdf>

Uusiutuvaan energiaan liittyvät tekniikat kehittyvät nopeasti. Esimerkiksi maalämpöön liittyvien porausmenetelmien kehittyminen on mahdollistanut sen, että erittäin syvien tuotantoreikien poraaminen saattaa olla tänä päivänä jo kannattavaa liiketoimintaa. Vastaavalla tavalla on myös aurinkoenergian tuotantohinta pudonnut nopeasti samoin kuin tuulivoiman tuotantokustannukset. Teknistaloudellinen kannattavuus voi muuttua siten melko nopeasti.

Helsinki on avaamassa 14.2.2018 energiakarttaa kaupungin 3D-kaupunkitietomallilla. Kartalle tulee uusiutuvan energian tuotantoa ja energiansäästöä helpottavia aineistoja suunnittelijoiden, yritysten ja asukkaiden käyttöön.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Petteri Huuska, ympäristösuunnittelija, puhelin: +358 9 310 28905
[petteri.huuska\(a\)hel.fi](mailto:petteri.huuska(a)hel.fi)

§ 314

Valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponsi Helsingin kaupungin saamisesta edelläkävijäksi ilmastonmuutokseen sopeutumisessa

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Maria Ohisalo: Viikoksi pöydälle.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Atte Harjanne) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian valtuusto edellyttää, että selvitetään kaupungin mahdollisuudet olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, joka kattaa kaikki toimialat." (Atte Harjanne)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hy-

väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuute-
tuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan,
kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan
sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot.

Esittelijä viittaa toimialalautakuntien antamiin lausuntoihin ja katsoo nii-
den pohjalta, että kaupungin toiminnassa on varauduttu ilmastonmuu-
toksen tuomiin vaikutuksiin yli toimialojen ja palveluiden rajojen. Monet
sopeutumistoimista perustuvat uusiin teknologisiin ratkaisuihin ja niiden
tehokkaaseen hyödyntämiseen. Edelläkävijän asemaan pääsyä tukee
ympäristökasvatuksen ja luotettavan viranomaistiedon jakamisen kaut-
ta kehittyvä helsinkiläisten valmius muuttaa käyttäytymistään ympäris-
tön muutosten kannalta myönteisellä tavalla.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Harjanne Atte, toivomusponsi 9, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 30.01.2018 § 40

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat olemaan myös Helsingissä niin merkittäviä, että niihin sopeutuminen on välttämätöntä. Koska ilmastonmuutoksen vaikutukset kohdataan paikallisesti, ovat kaupungit keskeisessä asemassa ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Ilmastonmuutoksen vaikutukset on tunnistettu kaupunkitasolla ja Helsingin kaupunki on jo ottanut aktiivisen roolin ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Helsingin kaupunki on tuottanut lukuisia ohjelmia ja suunnitelmia, jotka liittyvät osin tai kokonaan ilmastonmuutoksen sopeutumiseen, kuten Hulevesistrategian (2007), Tulvastrategian (2008) sekä Viherkattolinjaukset (2016). Lisäksi Helsingille tarpeellisimpia sopeutumisen toimenpiteitä on määritellyt Ilmastonkestävä kaupunki (ILKKA) -työkaluja suunnitteluun -hankkeen yhteydessä. Jotta ilmastonmuutoksen tärkeys näkyisi paremmin päivittäisessä päätöksenteossa ja kaupungin toiminoissa, tulee sopeutumislinjaukset tuoda päätöksentekoon päästövähennysohjelman (Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma) yhteydessä.

Ilmastotyön koordinointi ja resurssit

Helsingin kaupungin ilmastotyöryhmä laati vuoden 2017 alussa valtuuston strategian valmistelua varten esityksen Helsingin ilmastonmuutokseen sopeutumisen linjauksiksi 2017-2025, jotka ympäristölautakunta hyväksyi osaltaan 16.5.2017. Linjaukset tulisi vielä valmistella lopulliseen muotoonsa päätöksentekoa ja toteuttamista varten. Siihen on täten mahdollista lisätä valtuustopöytäkirjan edellytys selvittää kaupungin mahdollisuudet olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, joka kattaa kaikki toimialat <https://www.hel.fi/static/ymk/ilmasto/Helsingin-ilmastonmuutokseen-sopeutumisen-linjaukset.pdf>.

Ilmastotyöryhmä on vastannut ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen koordinoinnista, seurannasta ja toimien toteutuksen edistämisestä. Ryhmä ei ole tosin vuoden 2017 kevään jälkeen kokoontunut, koska sille ei ole nimetty uutta puheenjohtajaa ja jäsenten osalta kokoonpano tulisi tarkistaa 1.6.2017 tulleen organisaation muutoksen takia. Ilmastotyöryhmä tulisi nimetä uudelleen. Se on laatinut raportin Helsingin ilmastoasioiden koordinoinnista vuoden 2017 keväällä. Ilmastotyöryhmän aineisto löytyy Internetistä <http://www.stadinilmasto.fi/helsingin-ilmastotyoryhma-2/>.

Mikäli Helsingin kaupunki haluaa päästä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa kansainväliseen kärkeen, tulisi myös toimialojen varata ja kohdentaa henkilöresursseja työhön ja kehittää työntekijöiden osaamista. Tällä hetkellä kaupungilla ei ole yhtään kokopäiväistä sopeutumisasian tuntijaa. Ympäristöpalvelut on esittänyt toimen perustamista. Sopeutumislinjausten ja uuden hulevesiohjelman toimenpiteiden toteuttaminen vaativat myös investointeihin rahoitusta. Ne voivat olla esimerkiksi yleis-

sille alueille toteutettuja luonnonmukaisia hulevesien hallintajärjestelmiä.

Varautuminen ilmatoriskeihin

Helsingin kaupunkistrategian 2017-2021 mukaan: ”Helsinki on toimiva, turvallinen ja viihtyisä kaupunki.” Osa turvallisuutta on varautuminen muuttuvan ilmaston aiheuttamiin vaikutuksiin. Helsingin ilmatoriskien arviointia on tehty yhdessä Ilmatieteen laitoksen kanssa ja raportti valmistuu helmikuussa 2018. Luonnoksen mukaan keskeisimmiksi riskeiksi on nostettu rankkasateen aiheuttamat hulevesitulvat, vesistötulvat, liukkaus, äärimmäiset ja poikkeavat talviolosuhteet, pimeyden aiheuttamat kaamosoireet, helleaallot, kuivuus ja Itämeren rehevöityminen. Selvityksessä tunnistetut riskit tulee minimoida, jotta kaupunki on jatkossakin toimiva ja turvallinen.

Luonto suojaa ilmastonmuutokselta

Kaupunkistrategian mukaan: ”Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan”. Vihreän infrastruktuurin rakentamisella ja maanpinnan sulkemisen välttämällä parannetaan kasvavan sadannan vaatimaa hulevesien hallintaa, ehkäistään lämpösaarekeilmiön voimistuminen sekä estetään ravinteiden ja epäpuhtauksien kulkeutumista vesistöihin. Olemassa olevan kaupunkiluonnon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on tärkeä keino näiden tavoitteiden saavuttamisessa.

Osana tonttien hulevesien luonnonmukaista hallintaa Helsinki on alkanut edellyttämään asemakaavoituksessa viherkertoimen käyttöä. Viherkertoimen avulla luodaan vihreitä, viihtyisiä ja ilmastonkestäviä tontteja tiivistyvään kaupunkirakenteeseen. Sillä varmistetaan riittävän viherpinta-alan säilyminen tonteilla. Lisäksi esimerkiksi katupuut ovat olennaisen tärkeä osa monimuotoista kaupunkiluontoa ja niiden vaikutus kaupungin sopeutumisessa ilmastonmuutokseen on merkittävä.

Hulevesien luonnonmukainen hallinta ja ekologisesti monimuotoinen viherympäristö auttavat sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Kaupunkistrategian mukaan: ”hulevesien kustannustehokkaan hallinnan edistämiseksi viherpinta-alaa lisätään kaupungissa.” Kaupungin uusi hulevesiohjelma on valmistunut ja sen toteutuksen kautta on mahdollisuus edistää luonnonmukaista hulevesien hallintaa.

Yhdessä kaupunkirakenteen tiivistämistavoitteen kanssa viherpinta-alan lisääminen kaupungissa voi tarkoittaa käytännössä laadukkaiden viherkattojen määrän lisäämistä. Tällä hetkellä rakennusvalvonta voi velvoittaa viherkattojen rakentamiseen ainoastaan sitä vaativien ase-

makaavamääräysten perusteella. Niitä on kuitenkin asemakaavoissa toistaiseksi vähän ja vaatimukset kohdistuvat pääsääntöisesti pienialaisiin piharakennelmiin. Viherkattomääräysten puuttuessa rakennusvalvonta pyrkii ohjaamaan ja edistämään viherkattojen rakentamista kaupungin oman viherkattolinjauksen perusteella. Viherkattolinjaus ei kuitenkaan ole velvoittava, joten rakennusvalvonta voi ainoastaan ohjata. Rakennusvalvonnan osalta viherkattorakentamisen tehostaminen edellyttäisi viherkattomääräysten huomattavaa lisäämistä asemakaavoihin sekä viherkattolinjauksen toimenpiteiden asettamista velvoittaviksi esimerkiksi rakennusjärjestyksen määräysten kautta.

Sopeutumisesta liiketoimintamahdollisuuksia

Kaupunkistrategian mukaan koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle. Sopeutuslinjausten ehdotuksessa todetaan, että ”Helsinki on sopeutumisen edelläkävijä näyttäen sopeutumisen esimerkkiä kaikissa omissa toiminnoissaan, kohteissaan ja hankinnoissaan. Kaupunkiorganisaatio tekee tiivistä yhteistyötä yritysten ja muiden organisaatioiden kanssa. Kaupunki toimii uusien Smart & Clean -ratkaisujen alustana. Tämä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja vientiä sekä parantaa kaupunkilaisten elämänlaatua.”

Uusien innovaatioiden synnyttämisen kannalta Helsingin kaupungin kannattaa aktiivisesti osallistua yhdessä yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa kansallisiin ja kansainvälisiin hankkeisiin, joissa edistetään kaupunkien sopeutumista ilmastonmuutokseen sekä toteuttaa pilotteja, joilla testataan uusia ratkaisuja.

Ilmastonkestävä rakentaminen

Kaavoituksen ohella kaupunki voi ohjata ilmastonkestävään rakentamiseen tontinluovutusehtojen kautta. Kaupunki omistaa suuren osan omasta maa-alastaan ja pystyy tontinluovutusehtoihin laittamaan tontti-kohtaisia ilmastonmuutokseen sopeutumisen vaatimuksia. Esim. kaupungin luovuttamien asuinkerrostalotonttien osalta ehdoissa on ollut mm. vaatimuksia säädöksiä paremmasta rakennusten energiatehokkuudesta.

Viranomaistahona rakennusvalvonnan mahdollisuus toimia edelläkävijänä riippuu mm. maankäyttö- ja rakennuslain, rakennusjärjestyksen ja asemakaavan määräyksistä. Lain ja määräysten täytyy siksi tukea ilmastonmuutokseen sopeutumiseen tähtäviä toimenpiteitä. Helpointa ja nopeinta on sisällyttää sopeutumiseen tähtäävät toimenpiteet asemakaavamääräyksiin ja/tai rakennusjärjestykseen, joiden noudattamista rakennusvalvonta valvoo. Rakennusten energiatehokkuutta rakennusvalvonta tulee edistämään vuonna 2018 esimerkiksi myöntämällä

rakennuslupamaksuista 30 % alennuksen, jos asuinrakennus suunnitellaan matalaenergiatasoon. (Rakennusvalvontataksa 2018, 2 i §). Lupamaksujen helpotuksia pitäisi jatkossa kohdentaa myös ilmastomuutoksen sopeutumiseen tähtääviin rakentamistoimenpiteisiin.

Avoin data ja ilmastopalvelut

Kaupunki voisi olla edelläkävijä ilmasto- ja sääpalvelujen hyödyntämisessä suunnittelussa ja yhteiskunnan varautumisessa. Sitä voidaan kehittää esimerkiksi hyödyntämällä 3D –kaupunkimallia ja HSY:n kehittämää ilmastoatlasta. Näissä palveluissa voidaan konkreettisesti esittää tulvariskialueita, hulevesien luonnonmukaisen hallinnan kannalta tärkeitä suunnitteluparametrejä kuten läpäisemättömät pinnat ja viherpinnat, sosioekonomisen haavoittuvuuden arviointi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.01.2018 § 16

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Atte Harjanteen kaupunkistrategiaan liittyvässä toivomusponnessa edellytetään selvittämään mahdollisuuksia, että Helsingin kaupunki olisi edelläkävijä ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021 linjaa Helsingin kaupungin ilmastovastuuta ja toimintaa. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsingin kaupunki korostaa toiminnassaan ekologisia arvoja ja erottuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen kansainvälisesti verkottuneena edelläkävijänä. Helsinki ottaa vastuunsa ilmastomuutoksen torjunnassa vakavasti ja torjuu ilmastomuutosta kunnianhimoisesti. Kaupunkistrategia linjaa ilmaston muutoksen torjunnan eri osa-alueita ja niiden tavoitteita muun muassa päästövähennys- ja hiilineutraalisuustavoitteita, rakennusten energiatehokkuuden parantamista, uusiutuvan energian lisäämistä, liikenteen päästövähennyksiä sekä Helsingin liikennejärjestelmän kehityssuuntia ja kiertotalouden hankkeiden toteuttamista.

Ilmastonmuutoksen torjunnan lisäksi kaupungin tulee myös varautua ilmastonmuutoksen mukanaan tuomiin seurauksiin ja vaikutuksiin. Tavoitteena on ihmisiin, yhteiskuntaan ja luontoon kohdistuvien ilmastonmuutoksen vaikutuksien ja uhkien vähentäminen. Helsingin kaupunki on jo useiden vuosien ajan tehnyt hallintokunta- ja toimialarajat ylittäviä suunnitelmia ja selvityksiä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin uhkiin ja muutoksiin varautumiseksi sekä toteuttanut toimenpiteitä muutoksien vaikutusten ehkäisemiseksi. Suunnitelmia, selvityksiä ja toimenpiteitä on tehty muun muassa luonnon ja luonnonympäristöjen, terveyden ja turvallisuuden, kaupunkisuunnittelun ja -rakentamisen, talonrakentamisen ja infrastruktuurin alueiden osalta.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vaikuttaa ilmastonmuutoksen torjuntaan ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen sekä Helsingin kaupungin mahdollisuuksiin olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa kahdella tavalla: tavoillaan järjestää palvelut sekä kasvattamalla tietoisuutta, toimintatahtoa ja tulevaisuususkkoa ilmastonmuutoksen torjumiseksi.

Palvelujen järjestämisessä merkittävin ilmastopoliittinen kysymys on kiinteistöjen energiankulutus. Suunniteltaessa, käytettäessä ja peruskorjattaessa toimialan käytössä olevia kiinteistöjä pyritään energiatehokkaihin ratkaisuihin. Lisäksi uudet toimitilat pyritään sijoittamaan paikoille, jotka suosivat joukkoliikenteen käyttöä.

Toimialan suurin rooli ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä on sen sivistys- ja kasvatustehtävä. Ilmastonmuutoksen mittakaava synnyttää kansalaisissa paljon pelkoja ja ahdistusta, jota voidaan vähentää lisäämällä tietoa ja tarjoamalla mahdollisuuksia yhteistoiminnalle. Sivistys- ja kasvatustehtävä koskee erityisesti nuoris- ja kirjastopalveluja. Nuorisopalvelujen sitoumuksesta asiaan kertoo, että yksi sen alueellisista nuorisotyöyksiköistä on myös vastuutettu huolehtimaan nuorten ympäristö-, ilmasto- ja luontokasvatuksesta. Kirjastot taas tarjoavat pääsyn luotettavan tiedon pariin sekä tapahtumatiloja kansalaisten ja yhteisöjen yhteistoiminnalle.

Toimialan näkökulmasta ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä elämä ovat erinomaisesti sovitettavissa yhteen kaupungissa. Oikein järjestettynä resurssien jakaminen helpottaa kuntalaisten elämää, vapauttaa aikaa ja rahaa muuhun käyttöön sekä synnyttää luottamusta kanssaihmiisi. Esimerkiksi terveyttä edistävä liikkuminen kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä on myös ekologisesti kestävä ratkaisu.

Toimialalla on myös mahdollisuudet vaikuttaa suomalaisen ja helsinkiläisen kulttuuriperinnön ja kulttuuriympäristöjen vaalimiseen ja turvaamiseen ilmastonmuutokseen sopeutumistoimenpiteillä.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Hannu Airola, projektipäällikkö, puhelin: 310 87743
hannu.airola(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 16

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

Kaupunkistrategian 2017-2021 mukaan Helsinki korostaa toiminnassaan ekologisia arvoja ja erottautuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen kansainvälisesti verkottuneena edelläkävijänä.

Helsinki ottaa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa vakavasti ja torjuu ilmastonmuutosta kunnianhimoisesti. Helsinki asettaa tavoitteeksi 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistaa hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035 ja varautuu valtion mahdolliseen päätökseen hiilen käytön kieltämisestä energia-tuotannossa.

Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä uudisrakentamisessa että vanhan rakennus kannan korjaamisessa. Helsingin energiatehokkuus normit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat. Uusiutuva energia ja energia-tehokkuus pyritään yhdistämään Helsingissä optimaalisella tavalla paitsi yksittäisissä rakennuksissa myös alueellisesti. Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä niin pyöräilyn ja kävelyn suosiota lisäämällä kuin sähköautojen, sähköbussien ja raidejoukkoliikenteen osuutta nostamalla. Uusiutuvaa energiaa lisätään niin pienessä kuin suuremmassa mittakaavassa.

Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita toteutetaan Helsingissä yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa. Päästövähennysten toteuttamisesta laaditaan vuoden 2018 helmikuun loppuun mennessä aikataulutettu toimenpideohjelma. Kaupungin ilmastotyöryhmän raportti ja Helenin hyväksytty kehitysohjelma toimivat pohjana työlle.

Kaupungin perustehtävä on järjestää asukkailleen laadukkaita palveluja ja luoda edellytyksiä virikkeelliselle ja hauskalle elämälle. Toimiva kaupunki näkyy konkreettisina tekoina, valintoina ja arkea helpottavina

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

asioina ihmisten jokapäiväisessä elämässä. Toimiva kaupunki tarkoittaa sitä, että päiväkodit ja koulut löytyvät läheltä ja niihin on turvallista kävellä ja pyöräillä.

Helsinki pyrkii hahmottamaan paremmin globaalia murrosta ja lisää henkilöstönsä ymmärrystä tekoälystä ja muista maailmaa muuttavista teknologioista sekä niistä mahdollisuuksista, mitä tämä kehitys avaa kaupunkilaisille. Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan mahdollisuudet vaikuttaa kaupungin mahdollisuuksiin olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa ovat merkittävät, koska asiakkaitamme ovat tulevaisuuden helsinkiläiset ja päättäjät. Toimialan ympäristöjohtamiseen ja opetussuunnitelmiin on sisällytetty ympäristökasvatus, jossa päiväkodit, koulut, oppilaitokset ja työväenopistot opastetaan edistämään ilmastonmuutosta torjuvaa toimintaa ja elämäntapaa. Eri oppiaineiden ympäristökasvatusosissa, ympäristö- tai kestävän kehityksen ohjelmissa, ekotukihenkilötyössä sekä luonto- ja leirikouluissa tutustutetaan lapset, oppilaat ja opiskelijat monipuolisesti ja kullekin ikäluokalle sopivalla tavalla luonnon monipuolisuuden säilyttämisen vaikutuksiin, ekologiseen tapaan toimia, energian säästöön, jätteiden lajitteluun, erilaisiin uusiutuvan energian tuotantomenetelmiin ja arkipäivän valintojen vaikutukseen hiilijalanjälkeen. Helsingin lähikouluperiaate mahdollistaa koulumatkojen tekemisen jalan ja pyöräillen. Pidempien koulumatkojen matkatuki ohjaa oppilaat julkisten liikennevälineiden käyttöön.

Toimialan hankinnoissa painotetaan ekologisuutta ja elinkaariajattelua hankittujen tuotteiden ja palveluiden koko käyttöajan ja myös käytöstä poiston jälkeisiä vaikutuksia. Hankintojen palvelukuvausten kautta on päiväkotien, koulujen, oppilaitosten ja työväenopistojen jokapäiväisessä toiminnassa mahdollisuus vaikuttaa ruoka-, siivous-, kouluisäntä- ja kiinteistöhuoltopalveluiden mahdollisimman ekologiseen toimintaan niin käytettyjen työmenetelmien kuin raaka- ja puhdistusaineiden osalta. Myös irtokalusteiden, varusteiden, koneiden ja laitteiden hankinnassa huomioidaan valintojen ympäristövaikutus. Hankittavat kalusteet ovat kestäviä, korjattavia sekä materiaaleiltaan kierrätettäviä ja digiohjelman myötä hankittavat laitteet entisiä energiataloudellisempia.

Mahdollisuutena ja haasteena voidaan nähdä toimialan suuri kiinteistö- kanta, jonka teknisestä ylläpidosta iso osa on kaupunkiympäristön toimialan kiinteistöhuollon vastuulla. Haasteena energiatalouden näkökulmasta on kiinteistöihin tehtävät perusparannukset, joissa painovoimaisen ilmanvaihdon muuttaminen koneelliseksi lisää kiinteistön energiataloutta energiasta säästävästä rakennusteknisistä ratkaisuista huoli-

matta. Lisäksi toiminnan kautta tehtävä energian säästön vertailu ja mittarointi erilaisissa rakennuksissa sekä käyttäjille tarjottavat kannustimien vaativat jatkossa kehittämistä yhteistyössä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Toimialan kiinteistöt tarjoavat hyvät edellytykset esimerkiksi aurinkoenergialaitosten rakentamiseen katoille ja julkisivuihin. Suuressa kiinteistökannassa hyvien käytänteiden monistaminen on mahdollista laajasti ja vaikuttavasti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.01.2018 § 6

HEL 2017-010765 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Atte Harjanteen toivomusponnesta koskien mahdollisuuksia olla edelläkävijä ilmastonmuutokseen sopeutumisessa kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun esityksen mukaisen lausunnon:

"Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tarkoittaa varautumista ilmastonmuutoksen mahdollisiin vaikutuksiin. Samalla pyritään vähentämään ihmisten, yhteiskuntien ja luonnon haavoittuvuutta ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Ilmastonmuutos asettaa sosiaali- ja terveystoimialalle uusia vaatimuksia: useammin esiintyvät sään ääri-ilmiöt voivat lisätä terveysongelmia ja elintarvikeväliaineiden ja esimerkiksi hyönteisten välityksellä tarttuvien (vektorivälitteisten) tautien leviäminen voi lisääntyä. Ihmisten haavoittuvuus ilmastonmuutoksen seurauksille vaihtelee ja riippuu monista tekijöistä, kuten fyysisistä ominaisuuksista, sosioekonomisista tekijöistä, kyvystä varautua ja selviytyä poikkeustilanteiden aikana sekä asuinympäristön ominaisuuksista.

Kunnan sosiaali- ja terveystoimialalla on lakisääteinen velvollisuus varautua erilaisiin yllättäviin tilanteisiin. Sosiaali- ja terveystoimialan tulee kyetä suojaamaan toimintansa ja henkilökuntansa normaalioloissa ja varmistamaan toimintansa mahdollisimman häiriötön jatkuminen myös poikkeusoloissa. Valmius vastata poikkeusolojen haasteisiin perustuu normaaliolojen riskinhallinnalle ja varautumistyölle. Sosiaali- ja terveystoimialan varautumisen tavoitteena on turvata väestölle kaikissa

olosuhteissa terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, terveellinen elinympäristö sekä toimeentulo.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat osin ennalta hahmottamattomia. Olennaista onkin, että perusprosesseja voidaan muokata ja skaalata eri häiriötilanteiden vaatimuksiin. Toimitilat suunnitellaan muuntojoustaviksi, jotta ne vastaavat muuttuviin tarpeisiin myös tulevaisuudessa.

Häiriötilanteita sosiaali- ja terveydenhuoltoon saattavat aiheuttaa esimerkiksi pitkittynyt taloudellinen lama, laajat epidemiat ja vaaralliset tarttuvat taudit, ympäristöonnettomuudet, elintarvikkeiden, lääkkeiden ja terveydenhuollon laitteiden saatavuuden vaikeutuminen sekä laajamittainen maahantulo. Ilmastonmuutos voi osaltaan vaikuttaa häiriötilanteiden syntyyn ja esiintymistiheyteen. Muualla maailmassa tapahtuvat muutokset voivat heijastua myös Helsinkiin.

Keskeistä on turvata perustehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa olosuhteissa lisäämällä tarvittaessa psykososiaalista tukea, lisäämällä sairaansijakapasiteettia, vahvistamalla päivystyspalveluja sekä lisäämällä terveysasemien aukioloa tukemaan päivystystoimintoihin kohdistuvaa painetta. Valmiussuunnittelussa otetaan myös huomioon keskeiset tekniseen infrastruktuuriin liittyvät riskit, kuten sähkökatkot, sähköisen tietoliikenteen, tietojärjestelmien ja teleyhteyksien katkokset sekä vesi-, viemäri- ja lämpökatkot.

Sosiaali- ja terveystoimialalla äkillisiin tilanteisiin, kuten sään ääri-ilmiöihin, varautuminen ja reagoiminen ovat jo jokapäiväistä toimintaa. Esimerkiksi helteet koettelevat kaupungin herkimpiä asukkaita lähes joka kesä. Myös sosiaalisen haavoittuvuuden huomioiminen on sisäänrakennettu sosiaali- ja terveystoimialan työntekijöiden toimintaan. Haastaviin elämäntilanteisiin varautuminen ja tilanteiden ennakoiminen on osa perustyötä. Esimerkiksi kotihoidon ja sosiaalityön tavoitteena on tukea asiakkaiden ja perheiden toimintaedellytyksiä haastavissa elämäntilanteissa.

Pääkaupunkiseudun ilmastolähtöisen haavoittuvuuden kartoituksessa selvitettiin ihmisten sosiaalista haavoittuvuutta tulville ja helteille. Kartoituksen tuloksia voidaan käyttää tausta-aineistona myös sosiaali- ja terveystoimialan suunnittelussa ja päätöksenteossa. Henkilökunnan tietoisuutta ilmastonmuutoksen myötä esiintyvistä sään ääri-ilmiöistä lisätään edellä mainitun haavoittuvuuskartoituksen avulla ja raportin tietoja hyödynnetään sopeutumistoimien suunnittelussa ja kohdentamisessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmastonmuutoksella voi olla monenlaisia, osin ennalta hahmottamattomia vaikutuksia ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin esimerkiksi sään

ääri-ilmiöiden, leviävien tautien ja epävarmuuden lisääntyessä. Terveyden ja toimintakyvyn kannalta keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, terveellinen elinympäristö sekä toimeentulo tulee turvata väestölle myös muuttuvissa olosuhteissa. Haavoittuvat ihmisryhmät tulee ottaa erityisesti huomioon ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varauduttaessa."

Käsittely

16.01.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti:

- lausunnon ensimmäisessä kappaleessa oleva ilmaisu "elintarvike- ja vektorivälitteisten tautien" muutetaan muotoon "elintarvikevälitteisten ja esimerkiksi hyönteisien välityksellä tarttuvien (vektorivälitteisten) tautien", ja

- lausunnon neljännen kappaleen ensimmäiseen virkkeeseen lisätään sana "elintarvikkeiden" niin, että virke kuuluu seuraavasti: "Häiriötilanteita sosiaali- ja terveydenhuoltoon saattavat aiheuttaa esimerkiksi pitkittynyt taloudellinen lama, laajat epidemiat ja vaaralliset tarttuvat taudit, ympäristöonnettomuudet, elintarvikkeiden, lääkkeiden ja terveydenhuollon laitteiden saatavuuden vaikeutuminen sekä laajamittainen maa-hantulo."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annukka Kokkonen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 43544
annukka.kokkonen(a)hel.fi

§ 315

Valtuutettu Jenni Pajusen toivomusponsi koskien sähkö- ja robotti- autojen yleistymisen aiheuttamien muutoksien selvittämistä

HEL 2017-010762 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Jenni Pajunen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuuteuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HEL 2017-009006 Pajunen Jenni, toivomusponsi 7, Kvsto 27.9.2017 asia 3
- 2 Helen Oy:n lausunto kaupunginhallitukselle
- 3 Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kaupunginhallitukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategiaohjelman kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään laaja-alaisesti mitä muutoksia sähkö- ja robottiautojen yleis-

tyminen tarkoittaa Helsingissä kaupunkilaisille, yrityksille, infrastruktuurille ja kaupunkitilan käytölle. " (Jenni Pajunen)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan, liikenneliikelaitoksen johtokunnan, Helen Oy:n sekä Helen Sähköverkko Oy:n lausunnot.

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset tiedostavat laajasti edessä olevat sähköisen liikenteen muutostekijät ja haasteet.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lausunnossaan, että sähkö- ja robottiautojen yleistyminen Helsingissä on osa käynnissä olevaa liikenteen ja liikkumisen murrosta. Uudet palvelut ja teknologiat lisäävät kulkutapavaihtoehtoja ja vähentävät tarvetta autoilulle ja auton omistamiselle. Sähkö- ja robottiautot tukevat liikenteen resurssien nykyistä tehokkaampaa käyttöä; esimerkiksi ajoneuvojen ja pysäköintipaikkojen tarve voi vähentyä murto-osaan nykyisestä. Sähköautot vähentävät ajoneuvojen päästöjä ja robottiautot osana matkaketjuja kasvattavat ajoneuvojen käyttöastetta. Liikennejärjestelmän tasa-arvoisuus lisääntyy, sillä autottomien ihmisten liikkumisvaihtoehdot lisääntyvät. Lisäksi automatisoituminen lisää liikennejärjestelmän turvallisuutta.

Sähkö- ja robottiautojen yleistyminen voi lautakunnan mukaan kuitenkin johtaa kehitykseen, joka ei vastaa yhteiskunnan tavoitteita. Tällä tarkoitetaan tilanteita, joissa autoilun kulkutapaosuus kasvaa kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen verrattuna. Erityisen suureksi riskit muodostuvat skenaariossa, jossa ihmiset omistavat itse autonsa. Sähköautot ovat käyttökustannuksiltaan edullisia, kun niitä verrataan perinteisiä käyttövoimia hyödyntäviin autoihin. Robottiautot lisäävät ovelta ovelle -autoilun helppoutta ja houkuttelevuutta sekä mahdollistavat autoilun niille, jotka aiemmin käyttivät muita kulkutapoja. Lisäksi osa autojen ajosta tapahtuu ilman kuljetettavia. Nykyisin autoliikenteen suoritetta rajoittaa myös kuljettajan ajankäyttö. Jatkossa tällaista rajoitinta ei ole, kun autot kulkevat ilman kuljettajaa.

Liikenteen teknologioissa ja palveluissa, kuten sähkö- ja robottiautojen yleistymisessä, on tapahtunut ja tapahtumassa merkittäviä muutoksia, joilla on selkeitä vaikutuksia liikkumiseen, liikenteeseen ja laajemmin

yhteiskuntaan. Vaikutukset voivat olla suoria tai hyvinkin välillisiä, kuten kuluttajien käyttäytymiseen liittyviä. Muutosten aikajännettä on vaikea arvioida etenkin teknologian kehitykseen ja sen adaptaatioon liittyen.

Yksityisen sektorin tuottamien palveluiden osalta markkinat määräävät, miten palvelut yleistyvät. Teknologian osalta on haastavaa arvioida kehityksen nopeutta ja teknologioihin liittyvien kustannusten kehitystä.

Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen päätti johtajistokäsittelyssä 24.5.2017 merkitä sähköisen liikenteen työryhmän raportin 2013 - 2016 tiedoksi ja lähettää sen kaupunginkansliaan ja kaupunkiympäristön toimialalle raportissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista varten. Työryhmä esitti vuoden 2020 tavoitteiksi Helsinkiin seuraavaa:

- Helsinkiin rekisteröidyistä uusista henkilöautoista vähintään 20 % on sähköautoja, ladattavia hybridejä tai muita vähäpäästöisiä autoja.
- Julkisten latauspisteiden määrä on vähintään 250 pistettä. Näistä 20 on pikalatauspisteitä.

Helsinki on toiminut robottiautojen kokeiluissa kansainvälisessä eturintamassa. Toiminta on tapahtunut sekä kokeiluhankkeissa, kuten SOH-JOA ja mySmartlife, että verkostoyhteistyössä, kuten Bloomberg Aspen Initiative of Autonomous Vehicles in Cities, johon Helsinki osallistuu yhdeksän muun kansainvälisen kaupungin kanssa.

Vuonna 2018 Helsinki päivittää Älyliikenne Helsingissä -kehittämisohjelman, joka sisältää Helsingin vision ja toimenpiteet automaattiliikenteelle. Helsinki jatkaa lisäksi sähköisen liikenteen työryhmän raportin toimenpide-ehdotusten toteuttamista. Aiempien robottibussikokeilujen pohjalta Helsinki käynnistää laajemman kokeilun, jonka kautta arvioidaan robottibussien hyötyjä, mahdollisuuksia ja esteitä kattavasti. Kokeilukohteeksi on valittu Pasila-Vallila-Kalasadama -akselin työmatkojen viimeisen kilometrin liikkumisen parantaminen.

Sähkö- ja robottiautojen teknologioilla ja palveluilla on päällekkäisiä ja toisiaan vahvistavia vaikutuksia. Sähkö- ja robottiautot liittyvät osaltaan 1.7.2018 voimaan tulevaan liikennepalvelulakiin, joka edistää uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa sekä mahdollistaa saumattomat ja multimodaaliset matkaketjut. Sähkö- ja robottiautojen yleistymisen aiheuttamia muutoksia Helsingissä kaupunkilaisten, yritysten, infrastruktuurin ja kaupunkitilan käytön kannalta selvitetään osana Älyliikenne Helsingissä -kehittämisohjelman päivittämistä.

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta toteaa, että liikenteen ja liikkumisen käynnissä oleva murros tuo mukanaan mm. sähköautojen yleistymisen. Helsingin kaupungin sähköisen liikenteen työryhmä on esittänyt vuoden 2020 tavoitteeksi, että julkisia sähköautojen latauspisteitä on yleisillä ja yksityisillä alueilla Helsingissä yhteensä 250 kappaletta. HKL hallinnoi suurinta osaa Helsingin kaupungin alueella olevista liityntäpysäköinti-paikoista ja tulee huomioimaan tavoitteen kehittäessään liityntäpysäköintiä entistä paremmin joukkoliikenteellä jatkavia matkustajia palvelevaksi. Uusia liityntäpysäköintipaikkoja suunniteltaessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan lataustoiminnan ja jakeluinfran riittävät tilavaraukset sekä noudatetaan ohjeistusta sähköautojen latauspaikkojen määrästä (5-30 %, mutta min 2 kappaletta). Sähköautojen osuuden kasvu autokannassa vaikuttaa suotuisasti autoliikenteen lähipäästöihin ja siten ilmanlaatuun. On kuitenkin muistettava, että sähköautot eivät merkittävästi vaikuta liikenneväylillä olevien autojen tilan tarpeeseen ja jo nykyisin ruuhka-aikoina nimenomaan liikenneväylillä loppuva tila on kielteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia aiheuttava tekijä.

Tulevaisuuden tieliikenteen toimintaympäristöä muokkaa voimakkaasti kaupungistuminen. Helsingin kaupungin tavoiteltu asukasmäärän kasvu edellyttää kaupungin tiivistymistä. Kaupungin tiivistyessä tila on yhä rajallisempi resurssi. Pysäköinti on yksi keskeinen tilaa tarvitseva tekijä. Robottiautojen yleistymisen voi vaikuttaa myönteisesti pysäköinnin tilantarpeeseen, sillä robottiautoja voidaan vaivattomammin käyttää esimerkiksi useille käyttäjille jaettuna resurssina, jolloin auton käyttöaste kasvaisi ja autoja kokonaisuudessa tarvittaisiin vähemmän. Robottiauto voisi myös tarvittaessa olla mahdollista pysäköidä muualle kuin tilankäytöltään tiiveimpiin paikkoihin.

On toisaalta myös mahdollista, että robottiautojen yleistymisen ja etätyöskentelymahdollisuuksien kasvaminen saattavat hajauttaa kaupunkirakennetta siten, että ihmiset muuttavat hajautuneemmin kaupunkiseudulle liikkumisen helpotuttua esim. autonomisten autojen myötä. Kaupunkirakenne saattaisi tällöin hajautua merkittävästi ja autonomiset autot saattaisivat huolehtia ydinkeskustan ja joukkoliikenteen runkolinjojen ulkopuolisesta liikenteestä.

Yhteiskuntataloudellisesti autonomisilla autoilla on merkittävä myönteinen vaikutus ainakin liikenteeseen käytetyn ajan osalta. Autonominen auto vapauttaa kuljettajan käyttämään matka-aikansa johonkin muuhun hyödylliseen, kuten työskentelyyn, viihteeseen tai lepoon. Tällä on huomattava yhteiskuntataloudellisesti myönteinen vaikutus, sillä aika on yksi ihmisten arjessa rajallisimmista resursseista ja liikenteen yhteiskuntataloudellisista kustannuksista suurin. Autonomisilla autoilla voi olla myönteistä tai kielteistä vaikutusta myös muihin yhteiskuntataloudellisiin tekijöihin, kuten liikenneturvallisuuteen.

Robottiautojen yleistymisen seurauksien arvioiminen on haastavaa, mutta autoilun määrän voidaan kuitenkin arvioida kasvavan autonomisten autojen myötä. Jos autoilun kulkutapaosuus merkittävästi kasvaa kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen verrattuna, ei sähkö- ja robottiautojen yleistymisen ole yhteiskunnan kokonaisedun ja tavoitteiden mukaista. Riskiä voidaan osittain hallita kannustamalla autojen yhteiskäyttöön.

Tulevaisuuden suunnitelmissa tulee huomioida robottiautojen vaatima nykyistä älykkäämpi liikenneinfrastruktuuri. Robottiautojen tulee voida kommunikoida riittävän laajasti ympäristön kanssa ja erityisesti huonoissa olosuhteissa sallia esimerkiksi autojen tarkempi paikannus.

Robottiautojen yleistymisen voidaan odottaa jossain määrin vähentävän liikenteen tilantarvetta. Tarkat ja verkottuneet autonomiset autot eivät tarvinne ylileveitä ajokaistoja, leveitä pientareita ja muita turvallisuutta parantavia, mutta tilaa vieviä ratkaisuja. Lisäksi robottiautojen yleistymisen saattaa vaikuttaa pysäköintitarpeen pientymiseen, erityisesti tiheästi rakennetuilla alueilla. Autonominen auto voi kuljettaa matkustajan suoraan haluttuun paikkaan ja ajaa tämän jälkeen kauemmas pysäköitäväksi. Robottiautot voitaneen myös pysäköidä nykyistä tiiviimmin.

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunnan lausunto

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta pitää sähkö- ja robottiajoneuvojen yleistymistä Helsingissä osana käynnissä olevaa liikenteen ja liikkumisen murrosta. Tieliikenteen automaatio on kehittynyt viime vuosina merkittävästi ja automaattisten ajoneuvojen odotetaan yleistävän markkinoilla 2020-luvun alkupuolella.

Liikenteen automaatio muuttaa merkittävästi Helsingin liikennejärjestelmää ja liikennekäyttäytymistä. Digitalisaation avulla pyritään vastaamaan liikennejärjestelmää vaivaaviin ongelmiin ja tehdään liikkumisesta ympäristöystävällisempää, turvallisempaa ja tehokkaampaa. Muutoksen oletetaan parantavan liikenneturvallisuutta ja liikenteen tehokkuutta liikennejärjestelmän tasolla. Automaattiautojen odotetaan lisäävän ihmisten yksilöllistä liikkumista ja muokkaavan nykyisiä tyypillisiä liikkumistottumuksia erilaisiksi. Yleisesti oletetaan kulkutapajakaumien painottuvan entistä enemmän henkilöautoliikenteeseen automaattiautojen myötä. Tällöin eri kohteiden saavutettavuus parantuu, mikä vaikuttaa myös liikkumisen suuntautumiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että liikkumista voi suuntautua nykyistä enemmän joukkoliikennereittien ulkopuolelle ja nykyisin kävellen tai pyörällä tehtäviä matkoja, kuten lähiostosmatkoja, voi suuntautua kauemmas saavutettavuuden parantuessa.

Henkilöliikenteen lisäksi sähkö- ja robottiajoneuvot tulevat yleistymään myös tavaralogistiikassa ja kaupunkiteknisissä hyötyajoneuvoissa sekä työkoneissa. Sähköisen ja automatisoidun tavaraliikenteen ajoneuvojen ja kaupunkitekniisten hyötyajoneuvojen & työkoneiden yleistymisen oletetaan merkittävästi parantavan kaupungin toimivuutta kaikissa olosuhteissa. Logistiikan ja hyötyliikenteen palvelut voidaan kohdentaa älykkäästi ja käyttäjälähtöisesti palvelutarpeen mukaan. Tämä luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia sähköiseen ja automaattiseen liikenteeseen palveluja tarjoaville yrityksille ja parantaa yleisesti Helsingin ja pääkaupunkiseudun liike-elämän logistiikan toimintaedellytyksiä.

Automaattiajoneuvojen vaikutukset logistiikkaan voivat vaikuttaa suoraan ihmisten liikkumisen tarpeeseen. Automaattiajoneuvot mahdollistavat taloudellisesti tehokkaamman välittömän kotiinkuljetuksen verrattuna perinteiseen ihmisen operoimaan kotiinkuljetuspalveluun. Nykyisin tällaista välitöntä kotiinkuljetusta toteuttavat lähinnä pizzeriat ja vastaavat elintarvikejakelijat. Tavaroiden vähittäismyynnin alueella tuotetaan nykyisin kotiinkuljetuspalveluita lähinnä vain isoille tuotteille ja merkittävää maksua vastaan. Kustannustehokas automatisoitu kotiinkuljetus mahdollistaa verkkokaupan kasvun entistä suositummaksi. Tällä on suora vaikutus ihmisten asiointiliikkumisen tarpeeseen.

Sähkö- ja robottiajoneuvojen teknologioilla ja palveluilla on päällekkäisiä ja toisiaan vahvistavia vaikutuksia. Sähköiset ajoneuvot vähentävät ajoneuvojen päästöjä ja robottiautot osana matka- tai tavaravirtaketjuja kasvattavat ajoneuvojen käyttöastetta. Sähkö- ja robottiajoneuvoista säädetään 1.7.2018 voimaan tulevassa liikennepalvelulaisissa. Automaattiauto on auto, joka kykenee ainakin osin suoriutumaan ajotehtävästä ilman kuljettajaa. Robottiauto on epävirallinen yleisnimitys vähintään automaattiotason 4 ajoneuville. Uusi liikennepalvelulaki edistää uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönottoa sekä mahdollistaa saumattomat ja multimodaaliset matka- ja tavaravirtaketjut. Sähkö- ja robottiajoneuvojen yleistymisen aiheuttamia muutoksia Helsingissä kaupunkilaisten, yritysten, infrastruktuurin ja kaupunkitilan käytön kannalta selvitetään osana Älyliikenne Helsingissä -kehittämishjelman päivittämistä.

Sähkö- ja robottiajoneuvojen oletetaan tukevan liikenteen resurssien nykyistä tehokkaampaa käyttöä. Sähköiset kuljettajan ajamat ajoneuvot ovat käyttökustannuksiltaan edullisia, kun niitä verrataan perinteisiä käyttövoimia hyödyntäviin kuljettajan ajamiin autoihin. Sähkö- ja robottiajoneuvoihin liittyy vielä suhteellisen pienten volyymien ja uuden teknologian tuotekehitykseen liittyviä raskaita investointeja. Hankintahinnaltaan sähkö- ja robottiajoneuvot ovat perinteisiä ajoneuvoja kalliimpia. Automatisoitu liikenne lisää ovelta ovelle -autoilun helppoutta ja houkuttelevuutta sekä mahdollistaa autoilun niille, jotka aiemmin käytti-

vät muita kulkutapoja. Lisäksi osa autojen ajosta tapahtuu kokonaan ilman matkustajia. Nykyisin ajoneuvoliikenteen ajosuoritetta rajoittaa kuljettajan ajankäyttö. Jatkossa tällaista rajoitinta ei ole, kun ajoneuvot voivat liikennöidä ilman kuljettajaa. Automaattisten ajoneuvojen kuljettajakustannukset katoavat, mutta liikenteen tukipalvelujen, kuten liikenteen suunnittelupalveluiden, kaluston huolto- ja korjauspalveluiden sekä muiden oheispalveluiden kustannusten arvioidaan kasvavan.

Kuljettajatyön poistuminen ei suoraan tarkoita työpaikkojen vähentymistä liikennesektorilta. Digitalisaation seurauksena syntyy uusia työpaikkoja. Muun muassa ohjelmoinnin tarpeen lisääntyminen sekä MaaS-ajattelun (Mobility as a Service) mahdollistamien uudenlaisten palvelukonseptien yleistyminen luovat varmasti uusia yrityksiä ja työpaikkoja liikennesektorille. Suomessa on tällä hetkellä lainsäädännöllisesti erinomaiset mahdollisuudet automaattiajoneuvojen testaamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi Suomesta löytyy valmiiksi paljon digiosaamista, minkä seurauksena Suomessa olisi hyvät mahdollisuudet myös kehittää automaattiautojen teknologiaa ja näin lisätä työllisyyttä.

Helsingin sähköistä liikennettä selvittäneen työryhmän raportti valmistui vuoden 2016 lopussa. Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen päätti johtajistokäsittelyssä 24.5.2017 merkitä sähköisen liikenteen työryhmän raportin 2013 - 2016 tiedoksi ja lähettää sen kaupunginkansliaan ja kaupunkiympäristön toimialalle raportissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista varten. Työryhmä esitti vuoden 2020 tavoitteiksi Helsinkiin seuraavaa:

- Helsinkiin rekisteröidyistä uusista henkilöautoista vähintään 20 % on sähköautoja, ladattavia hybridejä tai muita vähäpäästöisiä autoja.
- Julkisten latauspisteiden määrä on vähintään 250 pistettä. Näistä 20 on pikalatauspisteitä.

Työryhmän työssä keskityttiin sähköisten henkilöautojen tarvitsemaan latausinfrastruktuuriin. Työryhmä ei ottanut lainkaan kantaa raskaan sähköisen ajoneuvoliikenteen tarvitsemaan erilliseen latausinfraan. Tätä asiaa Helsinki selvittää mm. osana kansainvälistä mySMARTLife -hanketta. Stara selvittää hankkeessa yhdessä muiden toimijoiden kanssa raskaiden sähköisten hyötyajoneuvojen tarvitsemaa latausinfrastruktuuria. Henkilöautojen latauspisteitä ei voida hyödyntää hyötyajoneuvojen ja työkoneiden akkujen latauksessa.

Stara on toiminut robottiajoneuvojen kokeiluissa kehitysalustana mm. tarjoamalla kotimaisille robotiikka-alan yrityksille logistiikkaan ja kaupunkitekniisiin tehtäviin liittyviä testausmahdollisuuksia. Stara käy yritysten kanssa säännöllistä esimarkkinavuoropuhelua mm. innovoimalla

yhdessä yritysten kanssa ratkaisuja tulevaisuuden kaupunkilaisten käyttäjälähtöisiin palvelutarpeisiin. Stara toimii aktiivisesti useissa sähköistä ja automaattista hyötyliikennettä edistävissä hankkeissa, kuten 6Aika Massadata kaupunkiympäristön ja liikenteen kehittämisessä sekä innovaatioalustana palveluille ja liiketoiminnalle -hankkeessa, kokeilualustana Tekesin rahoittamassa NOSTE - Nollapäästöisen kiinteistöhoiton työkone - hankkeessa, innovaatio ekosysteemissä SOHJOA automaattibussihankkeessa sekä käynnistävissä Fabulos automaattiajoneuvo -hankkeessa. Lisäksi Helsinki toimii aktiivisesti erilaisten kotimaisten ja kansainvälisten verkostojen yhteistyössä, kuten Bloomberg Aspen Initiative of Autonomous Vehicles in Cities, johon Helsinki osallistuu yhdeksän muun kansainvälisen kaupungin kanssa.

Automaattiautojen vaikutuksia tulevaisuuden kulkutapajakaumiin ei vielä tiedetä. Trafim Tampereen teknillisellä yliopistolla teettämässä selvityksessä todetaan, että automaattiautot voivat kasvattaa henkilöautoilun kulkutapaosuutta jopa 10–30 %. Automaattiautot voivat paitsi lisätä ajettua kilometrisuoritetta, myös joissain tapauksissa siirtää ihmisiä julkisen liikenteen ja jalankulun ja pyöräilyn sijasta henkilöauton käyttäjiksi automaattiautojen tuomien etujen vuoksi. Automaattiautoihin liitetään usein myös yhteiskäyttö- ja kutsuautot eli sellaiset autot, joita auton käyttäjät eivät ainakaan kokonaan omista. Automaattiset yhteiskäyttöautot toimisivat kuin taksit ilman kuljettajaa. Ajosuoritteen kasvu olisi erityisesti seurausta autojen tyhjänä ajosta, jota tulee tilanteissa, joissa auto hakeutuu seuraavan kuljetettavan luokse.

Automaattiautot mahdollistavat myös täysin uudenlaista liiketoimintaa liikennealalle. Sähkö- ja robottiliikenne sisältää merkittäviä kaupallisia vientimahdollisuuksia. Älyliikenteen globaali markkina oli vuonna 2016 suuruudeltaan noin 4,7 triljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Globaalin markkinan arvioidaan kasvavan vuoteen 2020 mennessä noin 5,55 triljoonaa Yhdysvaltain dollariin. Liiketoimintaympäristöt avautuvat, jolloin monet eri toimijat voivat innovoida ja kehittää erilaista uutta liiketoimintaa liikennesektorin ympärille. Yhtenä keskeisistä oletuksista on ajatus autonomistustarpeen ja -halun pienentymisestä sekä yhteiskäyttöautojen yleistymisestä. Tällöin erilliset operaattorit voisivat ostaa ajoneuvot perinteisiltä autonvalmistajilta ja jälleenmyynnin sijaan harjoittaa yhteiskäyttöautoliiketoimintaa. Tämä mahdollistaa liikkuminen palveluna, eli MaaS -konseptin toteuttamisen nykyistä tehokkaammin. MaaS perusideana on muuttaa liikkumista palveluksi, jossa liikennejärjestelmä rakennetaan käyttäjä- ja palvelulähtökohtaisesti. Investoidut tai palvelulistetut automaattiajoneuvot tuovat väistämättä ainakin aluksi käyttäjille lisäkustannuksia. MaaS -konsepti soveltuu henkilöliikenteen lisäksi hyvin myös käyttäjälähtöisiin kysyntäohjattuihin logistisiin palveluihin.

Trafin tutkimuksessa tutkittiin Ihmisten suhtautumista robottiautoihin. Tutkimuksen mukaan nykyiset joukkoliikenteen käyttäjät näkivät oman automaattiauton olevan omaa henkilöautoa mieluisampi vaihtoehto. Tämä voi tarkoittaa tulevaisuudessa autojen kulkutapaosuuden kasvua.

Henkilöautoilun houkuttelevuuden kasvusta huolimatta asiantuntijat odottavat jalankulun ja pyöräilyn sekä joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien kasvavan Suomessa tulevaisuudessa maankäytön ohjauksen, liikumisen ohjauksen ja muuttuvien arvostusten myötä.

Automaattiautojen erityispiirteet ja vaikutukset liikennetalouteen, -turvallisuuteen ja -infrastruktuuriin muuttavat tulevaisuuden liikennejärjestelmää merkittävästi. Automaattiautot tulevat muokkaamaan myös ihmisten liikkumistottumuksia. Automaattiautot esimerkiksi mahdollistavat uudentyyppistä liikkumista erilaisille käyttäjäryhmille. Trafin tutkimuksen tuloksena todettiin, että suurin osa suomalaisista suhtautuu myönteisesti automaattiautoihin. Automaattiautoille löytyy kuitenkin yhä myös joukko vastustajia, jotka eivät missään nimessä toivo automaattiautojen yleistyvän. Voidaan kuitenkin todeta, että suomalaiset ovat keskimäärin melko valmiita kokeilemaan ja käyttämään automaattisia ajoneuvoja, kunhan niiden turvallisuus ja luotettavuus pystytään takaamaan. Liikkumisen matkatapojen valintaan vaikuttavat matkan hinnan ja keston lisäksi suuri joukko laadullisia tekijöitä, kuten turvallisuus ja erityisesti turvallisuuden tunne, palvelun kätevyys, luotettavuus, matkustusmukavuus sekä joustavuus. Ihmiset suosivat vaivattomia ja toimivia ratkaisuja liikenteessä.

Ilman kuljettajaa toimivat ajoneuvot vaikuttavat monin eri tavoin liikennejärjestelmään. Automaattisen liikenteen yleistyminen tulee merkittävästi lisäämään liikenneinfrastruktuurin investointien ja erityisesti kaupungin katujen talvihoidon kustannusten kasvua. Talvihoidon kustannusten on arvioitu kaksinkertaistuvan automaation lisääntyessä. Infrastruktuurin kunnossapidon tarve korostuu myös, koska automaattiajaminen nykyisellä teknologialla edellyttää korkeatasoisia tiemerkinäitä ja riittävän hyvässä kunnossa olevaa tien pintaa. Myös infrastruktuuriin liittyvän digitaalisen tiedon kysyntä tulee kasvamaan. Arvioidaan, että automaattiajoneuvot vähentävät pysäköintitarvetta keskustassa. Vapautuvaa tilaa voidaan hyödyntää muuhun käyttöön.

Automaattiajoneuvot havainnoivat- ja analysoivat ympäristöä kuin ihminen. Ajoneuvot muodostavat erilaisten ympäristöä havainnoivien teknologioiden avulla toimintaansa varten tarvitsemansa kattavan tilannekuvan lähiympäristöstä. Erilaiset yksittäiset tekniset ratkaisut tuottavat suhteellisen yksipuolista tietoa ympäristöstä, tästä syystä on ensiarvoisen tärkeää yhdistää erilaisten järjestelmien antamia tietoja kattavan tilannekuvan saamiseksi. Tilannekuvan luomiseen hyödynnetään kuvan-

tamisteknologioita, massadata-analytiikkaa ja tekoälyä. Automaattiajoneuvot tulevat vaatimaan enemmän älykkyyttä liikenneinfrastrukturiin. Ajoneuvojen ja infrastruktuurin välinen informaation välitys (V2I) tulee vaatimaan tietoteknisiä investointeja, jotta automaattiautot voivat kommunikoida riittävän laajasti ympäristön kanssa. Erityisesti huonoissa sääoloissa automaattiautot tarvitsevat infrastruktuuria paikantamiseen.

Robottiajoneuvojen turvallisuuteen liittyvät haasteet jakavat mielipiteitä. Automaattiautot synnyttävät aivan uudenlaisia turvallisuusuhkia liikenteelle. Automaattiautojen turvallisuuden suuri haaste on kyberturvallisuus. Kyberturvallisuudesta huolehtiminen tulee olemaan merkittävä osa automaattiajoneuvojen turvallisuutta, jotta toisiinsa yhteydessä olevien ajoneuvojen ajojärjestelmiin ei voida tunkeutua ulkopuolelta.

Sähkö- ja automaattiajoneuvot edistävät positiivisia ympäristövaikutuksia. Liikenteen sujuvuus ja ruuhkautumisen haittavaikutusten odotetaan merkittävästi pienenevän siirryttäessä automaattiseen liikenteeseen.

Liikennevirran oletetaan olevan nykyistä tasaisempaa ja ylinopeuksia esiintyvän nykyistä vähemmän. Tällä on suotuista vaikutus liikenteen aiheuttamille päästöille. Sähköautot ovat lähipäästöttömiä ja hyvin hiljaisia. Automaattisten ajoneuvojen välinen tiedonsiirto mahdollistaa niin kutsutun letka-ajon. Tästä ominaisuudesta hyötyvät myös polttomoottoriset automaattiset ajoneuvot. Letka-ajossa ajetaan automaation turvin lähellä edellä ajavaa ajoneuvoa, jolloin ilmanvastus pienenee. Samalla ajoneuvojen verkottumisen (V2V) seurauksena jarruttamisesta ja kiihdyttämisestä saadaan välittömästi tieto ajoneuvoista toiseen. Letkan kaikki ajoneuvot jarruttavat ja kiihdyttävät yhtä aikaa. Kiihdyttämisen ja jarruttamisen reaktioajat eivät kertaannu ja letkan perässä tulevien autojen ajamisesta tulee sujuvampaa tai jopa ruuhkavapaata. Erityisesti kuorma-autojen odotetaan hyödyntävän tätä ominaisuutta. Polttoaineen säästöhyöty voi olla 8-16%.

Helsingin nykyisen kaupunkitilan suunnittelussa ei ole riittävästi huomioitu sähköisen liikenteen latausinfra tarpeita, eikä automaattisen liikenteen paikannukseen liittyviä tarpeita. Nykyinen liikennevalo-ohjaus ei edistä automaattista liikennettä. Esimerkiksi Pariisin kaupunki on jo aloittanut liikennevalojen käytöstä poistamisen huputtamalla liikennevaloja. Tulevaisuudessa voisi syntyä kaupunki, jossa liikennettä ei enää ohjata liikennevaloilla, vaan automaattisten ajoneuvojen keskinäinen kommunikointi ja tehokas katu ympäristön ja ajoneuvojen välinen teknologinen havainnointi ja automaattinen kommunikointi estävät onnettomuudet. Helsingin erityisenä lisähaasteena on mahdollinen runsasluminen talvi. Myös muut sääolosuhteiden äkilliset vaihtelut vaikuttavat sähkö- ja robottiajoneuvojen toimintakykyyn. Näihin haasteisiin ei ole vielä toimivia ratkaisuja.

Helen Sähköverkko Oy:n lausunto

Helen Sähköverkko Oy toteaa lausunnossaan, että sähköautojen yleistymisnopeuteen liittyy huomattavaa epävarmuutta, kuten muihinkin sähkökäytön muutoksiin. Sähkökäytön kehittymistä kuvataan siten erilaisilla skenaarioilla. Helen Sähköverkko Oy on huomionnut sähköautojen yleistymiseen liittyvät skenaariot oman jakelualueensa sähkökäyttöennusteissa. Suunnittelussa varaudutaan nopean kasvun skenaarion mukaisiin sähköverkon rakenteisiin ja niiden edellyttämiin maankäytöllisiin varauksiin. Suunnitelmavarauksia otetaan käyttöön näköpiirissä olevan kehityksen tahdissa. Sähköverkkoinfrastruktuurin osalta sähköautojen yleistymiseen on siten varauduttu.

Ennusteiden mukaan nopeakaan sähköautojen yleistyminen ei aiheuta merkittäviä muutoksia nykyiseen yleiseen sähköjakeluverkkoon.

Asiakkaiden sähköliittymissä sähköautojen latausmahdollisuuden lisääminen saattaa edellyttää liittymän vahvistustarpeita. Toteutamme liittymien muutostöitä asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Pelkästään sähköautojen latausta palvelevien sähköliittymien osalta toimitaan sähköverkkoyhtiön osalta normaalin liittymismenettelyn mukaisesti muiden toimijoiden vastatessa latauspisteiden ylläpidosta ja operoinnista.

Helen Oy:n lausunto

Helen Oy toteaa, että sähköisen liikenteen lisääminen on kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa merkittävä keino lisätä liikenteen energiatehokkuutta sekä vähentää liikenteen aiheuttamia haitallisia päästöjä. Strategian asettama 250 000 sähköauton tavoite vuodelle 2030 saattaa todennäköisesti toteutua jo aikaisemmin, jos liikenteen sähköistyminen ja palvelujen kehitys jatkavat nopeaa kansainvälistä kasvua.

Sähköautot ovat jo lähitulevaisuudessa tärkeässä roolissa osana älykästä energiajärjestelmää, jossa ne voivat osallistua sähkön tuotannon ja kulutuksen tasapainottamiseen. Helen kannattaa valtuuston esittämää selvitystä sähköautojen yleistymisen vaikutuksista kaupunkilaisille, yrityksille, infrastruktuurille ja kaupunkitilan käytölle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2017-009006 Pajunen Jenni, toivomusponsi 7, Kvsto 27.9.2017

- 2 asia 3
Helen Oy:n lausunto kaupunginhallitukselle
3 Helen Sähköverkko Oy:n lausunto kaupunginhallitukselle

Oheismateriaali

- 1 Trafi:n selvitys: Automaattiautojen vaikutukset liikkumistottumuksiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukiello, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 24.01.2018 § 20

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 18.01.2018 § 3

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2017 § 276

§ 316

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi ikäihmisten kohtuuhintaisesta ja esteettömästä asumisesta

HEL 2017-006387 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Sirpa Asko-Seljavaara) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Asko-Seljavaara Sirpa, toivomusponsi 4, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkitessään 17.5.2017 Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraporttia 2017 tiedoksi, kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Saatuaan raportin AM-seurannasta valtuusto edellyttää, että kun ikäihmisiä on Helsingin asukkaina entistä enemmän, selvitetään, miten saadaan heille lisää kohtuuhintaisia esteettömiä asuntoja, lähellä palveluja ja huolehditaan siitä, että hissittömiin kerrostaloihin saadaan mahdollisuuksien mukaan hissi.” (Sirpa Asko-Seljavaara)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Viitaten saatuihin lausuntoihin esittelijä toteaa, että ikäihmisten kohtuuhintaisten ja esteettömien asuntojen tarpeeseen vastataan ensisijaisesti uusien asuntojen rakentamisella sekä vanhan asuntokannan esteettömyyttä parantamalla.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelma 2016) tavoitteen mukaan ikäihmisille kohdennettuja asumisvaihtoehtoja toteutetaan kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin sekä esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueilla. Lisäksi AM-ohjelman 2016 tavoitteena on edistää hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Helsingin kaupungin 27.9.2017 hyväksymän strategiaohjelman mukaan tavoitteena on rakentaa vuosina 2017–2018 yhteensä 6 000 asuntoa ja 2019–2021 yhteensä 7 000 asuntoa. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 (AM-ohjelma) tavoitteena on, että 40 % asuntorakentamisesta toteutuu täydennysrakentamisena. AM-ohjelma 2016 tavoitteiden mukaisesti ohjataan asuntotuotannon hallinta- ja rahoitusmuotoja sekä huolehditaan kaupungin omistaman asuntokannan käyttövastikkeiden kohtuullisena pitämisestä. Edellä mainituilla tavoitteilla halutaan turvata kohtuuhintaisten asumisen vaihtoehdot eri puolilla Helsinkiä.

Uusien asuntojen rakentaminen uudistaa alueiden asuntokantaa melko hitaasti ja suurin osa ikääntyvistä haluaa asua kotonaan, joten on tärkeää kohdistaa toimia myös olemassa olevan asuntokannan esteettömyyden parantamiseen. Helsingin kaupungin 10 % avustus jälkiasennushissien rakentamiseen täydentää valtion 45 % hissivastusta. Helsingin kaupungin hissiprojekti on ollut maassamme edellä kävijä taloyhtiöiden neuvontatyössä ja projektin toiminta jatkuu aktiivisena. Vuosittain Helsinkiin on keskimäärin rakennettu 70 jälkiasennushissiä. Helsingin kaupungin asunnot Oy rakennuttaa peruskorjausten yhteydessä mahdollisuuksien mukaan jälkiasennushissejä omaan kantaansa. Tehtyjen selvitysten mukaan jälkiasennushissi mahdollistaa ikääntyneen ihmisen kotona asumisen keskimäärin 7,8 vuotta pidempään kuin hissittömässä talossa. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA myöntää asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksia, joilla voidaan pa-

rantaa asunnon sekä taloyhtiöiden esteettömyyttä ja poistaa liikkumiseistä. Uuden esteettömyysasetuksen (1.1.2018) mukaan kiinnitetään suunnittelussa jatkossa huomiota entistä enemmän rakennetun ympäristön esteettömyyteen.

Yli 65 -vuotiaista helsinkiläisistä 75 prosenttia asuu omistusasunnossa. Pienet tulot ovat keskimääräistä yleisempiä vanhemmissa ikäryhmissä. Helsingin kaupungin omistamassa asuntokannassa on noin tuhat ikäihmisille tarkoitettua asuntoa, joista pääosa Helsingin kaupungin asunnot OY:n (Heka) valtion tukemassa vuokra-asuntokannassa. Asuntojen asukasvalinnoissa huomioidaan ikäihmisten hissien tarve. Stadin ikäohjelman osana toiminut lätöntä asumista -ryhmä edisti asumiseen liittyvää tiedottamista ja neuvontaa. Senioriasumisoikeus ei ole ikäihmisille välttämättä tuttu vaihtoehto ja sen markkinoimiseen panostettiin erityisesti.

Tulevan rakentamisen painopiste on hyvien liikenneyhteyksien ja palvelujen läheisyydessä. Ikäihmisten asuntojen tontinvarauksissa otetaan huomioon esimerkiksi monipuolisten palvelukeskusten läheisyys, joissa alueen ikäihmisille tarjotaan erilaisia palveluja. Ikäntyminen omassa tututussa ympäristössä on monille mieluisin vaihtoehto ja asuntojen rakentaminen eri puolille kaupunkia eri hallinta- ja rahoitusmuotoihin tarjoaa mahdollisuuksia siirtyä esimerkiksi hissittömästä talosta hissilliseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Asko-Seljavaara Sirpa, toivomusponsi 4, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2017 § 260

HEL 2017-006387 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ikäihmistien asumisen tarpeet

Väestön ikääntyminen lisää esteettömien asuntojen kysyntää. Yli 75-vuotiaiden määrän ennakoitaan yli kaksinkertaistuvan pääkaupunki-seudulla vuosina 2015–2035. Asumiseen liittyvät asiat ovat ikääntyneiden elämässä keskeisiä, koska kodin ja sen lähiympäristön merkitys korostuu toimintakyvyn heikentyessä. Asunnon puutteet ovat yleisin kotona asumista vaikeuttavia tekijä kaupunkiympäristöissä. Vanhojen kerrostalojen suurimpia esteettömyysaasteita ovat niiden hissittömyys tai hissien pieni koko.

Asumiskustannukset tulisi kuitenkin pystyä pitämään kohtuullisina, sillä enemmistö ikääntyneistä on pienituloisia. Kohtuuhintainen asuminen on erityisen tärkeää niille pienituloisille eläkeläisille, jotka ovat asuneet pitkään vuokralla. Ongelmia voi ilmetä, jos asunto ei ikääntymisen myötä vastaa tarpeita. Myös pienituloisilla omistusasunnossa asuvilla on haasteita kalliiden peruskorjausten takia.

Helsingin tavoitteena 6000 uutta asuntoa vuodessa

Helsingin kaupungin asuntotuotantotavoite on 6000 asuntoa ja vuoteen 2019 mennessä 7 000 asuntoa vuodessa. Näistä 1 500 asuntoa (25 %) olisi ara-vuokra-asuntoja, 1 800 asuntoa (30%) ns. välimuodon asuntoja eli Hitas-, asumisoikeus- tai osaomistusasuntoa ja 2 700 asuntoa (45 %) sääntelemättömiä vuokra- ja omistusasuntoja. Kaupungin oman asuntotuotannon tavoite on 1 500 asuntoa vuodessa. Tavoitteena on rakentaa 750 ara-vuokra-asuntoa ja 750 välimuodon asuntoa.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokra-asunnot

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) vuokra-asuntokannassa on noin tuhat ikäihmisille tarkoitettua vuokra-asuntoa, joiden asukkaiden tulee olla yli 60-vuotiaita. Kohteita on Haagassa, Herttoniemessä (ikäraja poikkeuksellisesti 55 vuotta), Koskelassa, Kulosaarella, Länsi-Pasilassa, Maunulassa, Mellunmäessä, Munkkiniemessä, Roihuvuoressa, Savelassa ja Suutarilassa. Lisäksi tavallisen asuntokannan yhteydessä on yksittäisiä, ikäihmisille tarkoitettuja asuntoja.

Valittaessa asukkaita vuokra-asuntoihin ikäihmisille tarjotaan myös muita esteettömiä kaupungin vuokra-asuntoja. Valinnoissa huomioidaan ikäihmisten hissien tarve. Yleinen ikäihmisten syy asunnonvaihtoon on tarve siirtyä hissittömästä talosta hissilliseen.

Asumisoikeusasunnot

Asumisoikeusasunto on ikäihmisille yksi varteenotettava asumisvaihtoehto. Helsingin Asumisoikeus Oy:n (Haso) asuntokannassa on tällä hetkellä noin 3 500 asumisoikeusasuntoa. Asumisoikeusasunnoissa asukkaat maksavat 15 % asunnon hankintahinnasta sekä käyttövastiketta kuukausittain. Lainsäädännön mukaiset varallisuusrajat ja tarvehdot eivät koske yli 55-vuotiaita, joten myös niillä, joiden tulotaso ylittää ara-vuokra-asuntojen tuloajat ja joilla on omistusasunto, on mahdollisuus päästä esteettömään asumisoikeusasuntoon ilman lisärahoitusta.

Olemassa olevan asuntokannan esteettömyyskorjaukset

Esteettömyysmääräyksiä on ollut asuntorakentamisessa 1990-luvulta lähtien. Väestön ikääntyminen on otettu huomioon myös uudessa esteettömyysasetuksessa, joka tulee voimaan 1.1.2018. Asuntojen, muiden rakennusten ja myös rakennetun ympäristön tulee olla nykyistä esteettömämpiä ja turvallisempia, jotta ihmiset voivat asua kotona entistä pidempään ja elää itsenäisesti.

Koska uudisrakentaminen ei riitä tyydyttämään tulevaa esteettömien asuntojen tarvetta, tarvitaan voimakasta panostusta olemassa olevan asuntokannan esteettömyyskorjauksiin. Vuoden 2017 alussa voimaan tulleen asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksia koskevan lain mukaan kunnat eivät enää vastaa korjausavustuksista vaan vastuu on siirtynyt Asumisen rahoitus- ja kehittämisselitykselle (ARA). ARA:lta voi hakea avustusta ikääntyneiden henkilöiden asuntoihin, hissien jälkiasentamiseen sekä esteettömyyden edistämiseen.

Valtion avustukset vanhan asuntokannan korjaamiseen

ARA:n myöntämän korjausavustuksen saaminen ikääntyneiden asuntoihin edellyttää, että ympärivuotisessa asuinkäytössä olevassa asunnossa asutaan pysyvästi. Lisäksi ainakin yhden henkilön ruokakunnasta on oltava vähintään 65-vuotias. Korjausavustus on enintään 50 % hyväksytyistä korjauskustannuksista muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Rintamaveteraanien tai veteraanien leskien osalta avustus voi olla enintään 70 %. Sama pätee tilanteeseen, jossa ikääntynyt muutoin joutuisi välittömästi muuttamaan pysyvästi pois asunnosta liikkumisesteiden vuoksi tai siksi, ettei asunnossa voida antaa hänen tarvitsemiin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita.

ARA myöntää taloyhtiöille avustusta liikkumisesteen poistamiseen. Esteettömyysavustus on tarkoitettu sellaisen liikkumisesteen poistamiseen, millä tehdään mahdolliseksi liikkumisrajoitteisten henkilöiden pääsy asuinrakennukseen, siinä oleviin asuntoihin tai muihin tiloihin. Avustuskohteita ovat esimerkiksi kulkuluiskien rakentaminen, ulkoovien leventäminen tai kaiteiden rakentaminen. ARA:n avustus kattaa enintään 45 % hyväksytyistä korjauskustannuksista.

Valtion ja Helsingin kaupungin hissiavustus

Helsingin kerrostaloasunnoista noin 30 prosenttia sijaitsi vuoden 2016 lopussa hissittömissä taloissa ja niissä oli yli 22 000 ikääntynyttä asukasta.

Hissin rakentaminen ja esteettömyyden lisääminen asuinrakennuksissa mahdollistaa monen ikääntyneen ihmisen asumisen kotonaan pidempään. Hissiavustuksella tuetaan hissien jälkiasennuksia kerrostaloihin. ARA:n myöntämän avustuksen määrä on enintään 45 prosenttia hyväksytyistä hissien tai hissien rakentamiseen liittyvistä kokonaiskustannuksista. Helsingin kaupunki on jo vuodesta 2000 myöntänyt 10 prosentin avustuksen hissien rakentamiseen valtion avustuksen lisäksi. Näiden tukien avulla on saatu toteutettua keskimäärin 70 hissiä vuosittain.

Helsingin kaupungin asunnot Oy on peruskorjausten yhteydessä rakennuttanut omistamiinsa vanhoihin kerrostaloihin hissejä. Hissejä on toteutettu jonkin verran myös erillishankkeina.

Ikäihmisten asuminen osana kaupungin asuntopolitiikkaa

Helsingin kaupungin strategiassa toimiva kaupunki tarkoittaa muun muassa sitä, että ikäihmisten palvelut ovat helposti saatavilla. Ikääntyneiden asuntoja pyritäänkin sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle.

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) tavoitteiden mukaisesti kaupungin tulee omilla toimillaan edistää kohtuuhintaista asumista. Ensisijainen tarkoitus on turvata tavallisten helsinkiläisten asumisen mahdollisuudet.

Monipuolisten esteettömien asumisvaihtoehtojen toteuttaminen eri puolille Helsinkiä edistää ikääntyvien asumista. Erityisesti tulee huolehtia ikäihmisille sopivien kohteiden rakentamisesta täydennysrakentamisalueelle ja edistää hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan. Myös asuinympäristöjen suunnittelussa tulee huomioida esteettömyysnäkökulma entistä laajemmin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

07.05.2018

Mikko Aho

Lisätiedot

Marjo Tapana, tiimipäällikkö, puhelin: 310 34222

marjo.tapana(a)hel.fi

Merja Liski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 34184

merja.liski(a)hel.fi

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108

marjaana.santala(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.10.2017 § 262

HEL 2017-006387 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ikäihmisille tarjottavia kohtuuhintaisia esteettömiä asuntoja ja hissien toteuttamista koskevaan toivomusponteen seuraavan lausunnon:

”Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan (AM-ohjelma). Ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesällä 2016. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Seurantaraportti käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 17.5.2017.

Keskeisten toimijoiden yhteistyöverkostona toimii AM-sihteeristö, jonka tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen myös ikääntyneiden kohdalla. Toiminnasta vastaa kaupunginkanslia ja mukana on edustus kaupunkiympäristön toimialan eri palvelukokonaisuuksista ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:stä (Heka).

AM-sihteeristö oli edustettuna Stadin ikäohjelman verkoston lähtöasumista -ryhmässä. Ryhmän toimintaan osallistuivat sosiaali- ja terveystoimen, järjestöjen, palvelukeskusten asiakasneuvostojen ja vanhusneuvoston edustajat. Ryhmä edisti osaltaan asumiseen liittyvää tiedottamista ja neuvontaa, esteettömän asumisen toteuttamista ja asumisen vaihtoehtojen kehittämistä. Verkoston toiminta päättyi keväällä 2017.

AM-ohjelman mukaan pieni- ja keskituloisten asumismahdollisuuksien turvaaminen Helsingissä edellyttää kohtuuhintaisten vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntojen tuotannon edellytysten tukemista. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen tarjonnan lisäämiseksi on säänneltyjen vuokra-asuntojen tuotanto pidettävä Helsingissä korkealla tasolla. Kaa-voitusvaiheessa on tehtävä arvioivaa kustannustarkastelua ja vältettävä lähtökohtaisesti liian kalliita ratkaisuja ara-vuokra-asuntotuotannolle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Markkinahintoja edullisemman omistusasumisen turvaamisessa Helsingin keskeisin asuntopoliittinen ohjauskeino on kaupungin oma Hitasjärjestelmä.

AM-ohjelman seurantaraportin mukaan kaupunki on omistajanohjauksessaan kehottanut asuntokiinteistöyhtiöitään vuokratason kohtuullisena pitämiseen. Helsingissä olevien ara-vuokra-asuntojen keskimääräinen kokonaisvuokra vuonna 2016 oli 12,38 €/m²/kk ja vapaarahoitteisten 18,98 €/m²/kk. Helsingin kaupungin asuntojen, Hekan, ara-vuokra-asuntojen keskimääräinen kokonaisvuokra oli 11,49 €/m²/kk.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrän lisäämistä tärkeänä. Tietokeskuksen selvityksen mukaan pienet tulot ovat keskimääräistä yleisempiä vanhemmissa ikäryhmissä. Lisäksi köyhyysriski on keskimääräistä suurempi vanhemmilla naisilla johtuen pienistä työeläkkeistä ja miehiä yleisemmästä yksinasumisesta.

AM-ohjelman seurantaraportin mukaan valtio myönsi kaupungin asuntokantaan avustusta 84 jälkiasennushissille, joka on 34 prosenttia koko maan avustuksista. Helsingin kaupungin hissiasiamies neuvoo ja antaa maksutonta apua taloyhtiöille hissien hankinnan suunnitteluun.

Vuoden 2017 alusta alkaen valtion jälkiasennushisseille myöntämä avustus pienenee 50 prosentista 45 prosenttiin, mutta kaupungin 10 prosentin avustus pysyy ennallaan. Valtion vuosittainen jälkiasennushissien avustusmääräraha ei ole riittänyt kaikille hankkeille, joten osa hankkeista on jouduttu siirtämään seuraavalle vuodelle. Kaupunki on pystynyt maksamaan kaikille hankkeille avustuksen. Vuoden 2017 alusta lähtien olemassa olevaa asuntokantaa koskevat korjausavustukset myöntää kaupungin sijasta valtion asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA).

lääkkäiden kotona asumista tukevat ratkaisevasti hissit ja muu asuinympäristön esteettömyys. ARA:n tilaaman kyselyn mukaan jälkiasennushissi mahdollistaa ikääntyneiden ihmisten kotona asumisen 7,8 vuotta pidempään kuin ilman hissiä. Hissi mahdollistaa omatoimisen ja turvallisen arjen. Kaupungin tulee vaikuttaa valtion suuntaan niin, että määräraha jatkossa riittää esitettyihin jälkiasennushissihankkeisiin ja muihin esteettömyyskorjauksiin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suurin osa ikäihmisistä haluaa asua kotonaan kotihoidon turvin, vaikka heillä on toimintakyvyn vajausta. Ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että he voivat asua omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Tuttu asunto ja asuinympäristö tukevat arjessa selviytymistä."

07.05.2018

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Suppanen, projektisuunnittelija, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 317

Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi ikäihmisten yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittämistä asumisstrategiseksi painopisteeksi

HEL 2017-006402 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Arja Karhuvaara) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi 1, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkitessään 17.5.2017 Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraporttia 2017 tiedoksi, kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Merkitessään tiedoksi AM-toteutusohjelman seurantaraportin kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus nostaa ikäihmisten yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdessä myös alueitaisten toimijoiden kanssa tulevan valtuustokauden yhdeksi asumisstrategiseksi painopistealueeksi.” (Arja Karhuvaara)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Viitaten saatuihin lausuntoihin esittelijä toteaa, että kaupunki on edistänyt aktiivisesti ikääntyvien monipuolisten asumisratkaisujen ja yhteisöllisyyden muotojen mahdollistamista ja kehittämistä. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan 2016 on sisällytetty tavoite ikäihmisten asumiselle. Tavoitteen mukaan ikäihmisille kohdennettuja asumisvaihtoehtoja toteutetaan kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin sekä lisäksi esteettömiä asumisvaihtoehtoja lisätään täydennysrakentamisalueella. Ympäristöministeriön johdolla laaditun Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman tavoitteet on huomioitu Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 valmistelussa ja tavoitteiden toteuttamisessa.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 27.9.2017 kaupunkistrategian Maailman toimivin kaupunki. Strategiaassa todetaan, että Helsinki vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä Stadin ikäohjelman mukaisesti ja kiinnittää erityistä huomiota ikääntyvien mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää. Stadin ikäohjelman verkostossa on toiminut lähtökohtaisesti asumista -ryhmä, joka edisti asumiseen liittyvää tiedottamista ja neuvontaa, esteettömän asumisen toteuttamista ja asumisen vaihtoehtojen kehittämistä.

Kaupunki on viime vuosina halunnut mahdollistaa ikäihmisille suunnattujen asuntokohteiden rakentamisen luovuttamalla tontteja ikäihmisten ryhmärakennuttamishankkeeseen sekä eri toimijoiden valtion tukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen toteuttamiseen. Jätkäsäaren Sukupolvien kortteli sekä Aktiiviset Seniorit ry:n ryhmärakennuttamiskohteet ovat esimerkkejä viime vuosina toteutetuista ikääntyvien asumisen uusista ratkaisuista. Helsingin kaupunki omistaa ikäihmisille suunnattuja sekä valtion tukemia että vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja ja lisäksi asumisoikeusasuntoja.

Yhteisöllinen asuminen merkitsee erilaisia asioita riippuen henkilöstä. Kaupunki on halunnut mahdollistaa monenlaiset yhteisöllisyyden muodot, esimerkiksi asuinrakennusten yhteistilat, ikäihmisten ryhmärakennuttaminen sekä toimijoiden valtion tukema vuokra-asuntotuotanto yhteisökoordinaattoreineen. Sosiaali- ja terveystoimialalla tuetaan "Ageing in Place" -ajattelua, jonka mukaan ihminen voi vanheta omas-

sa kotiympäristössään. Asuinpaikan pysyvyydellä voidaan vahvistaa itsenäistä elämää, riippumattomuutta ja sosiaalisen tuen saamisen mahdollisuuksia myös toimintakyvyn heiketessä. Helsingin kaupungin eri puolilla sijaitsevat monipuoliset palvelukeskukset tarjoavat toimintaa ja tukea kotona asuville ikääntyneille. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimen yhdyskuntatyössä yhteisöllisyyttä luodaan esimerkiksi naapurustopiiri-toiminnan avulla. Edellä mainitut toiminnot tukevat yhteisöllisyyttä oman kodin läheisyydessä.

Ikääntyneillä on erilaiset arvot, asenteet sekä erilaiset sosioekonomiset taustat ja asumisen tarpeet, jonka vuoksi kaupunki on halunnut mahdollistaa erilaisen yhteisöllisen toiminnan ja asumisen ratkaisut. Yhteisöllinen toiminta vaatii alueen ihmisten omaa aktiivisuutta, jota kaupunki tai muu toimija voi olla tukemassa.

Kaupunki seuraa aktiivisesti ikäihmisten asumisratkaisujen kehittymistä Suomessa ja maailmalla. Kaupunki luovuttaa tulevaisuudessakin asuntontteja ikäihmisille suunnattuun tuotantoon. Tonttien luovutuksissa huomioidaan kaikki hallintamuodot ja asumisen ratkaisut, jotta ikäihmisillä on tulotasosta ja tausta riippumatta mahdollisuus halutessaan haakeutua omaan elämäntilanteeseen sopivaan ikäihmisille suunnattuun asuntokohteeseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Karhuvaara Arja, toivomusponsi 1, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2017 § 261

HEL 2017-006402 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Väestön ikääntyminen

Vuonna 2030 maassamme on Tilastokeskuksen ennusteiden mukaan noin 1,5 miljoonaa yli 65-vuotiasta asukasta. Ikärakenteen muutos on erittäin nopea ja se vaikuttaa suoraan asumiseen. Viimeisimmän väestöennusteen mukaan myös Helsingin väestön ikärakenne tulee muuttumaan merkittävästi seuraavien vuosikymmenien aikana. 65-74-vuotiaiden määrä on jo useita vuosia ollut jyrkässä kasvussa, ja heidän määränsä tulee kasvamaan vuoteen 2020 mennessä. Ikäryhmään 75-84 kuuluvien määrä tulee kasvamaan yli 60 % nykyisestä 2020-luvun loppuun mennessä. Jyrkin kasvuvaihe ajoittuu vuosille 2018-2027. Yli 85-vuotiaiden määrä tulee vuoteen 2040 olemaan ennusteen mukaan lähes 2.5-kertainen nykyiseen verrattuna.

Väestön ikääntyminen asettaa erityisvaatimuksia asumisen suunnittelulle erilaisten muistisairauksien ja muun palvelutarpeen kasvaessa. Asuntokanta muuttuu hyvin hitaasti ja siksi on tärkeää, että tulevaan muutokseen varaudutaan ennakolta.

Ikääntyneiden asumisen kehittäminen

Viime vuosina valtion asuntopolitiikan yhtenä keskeisenä painopistealueena asunnottomuuden ehkäisemisen ohella on ollut ikääntyneiden asuminen. Ympäristöministeriön johdolla on poikkihallinnollisena yhteistyönä laadittu Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelma vuosille 2013-2017. Valtion asuntopoliittisin toimenpitein on pyritty varmistamaan, että ikääntyneet voivat asua turvallisesti kodeissaan mahdollisimman pitkään toimintakyvystä tai varallisuudesta riippumatta.

Hyvät asuinolot myöhentävät ja jopa ehkäisevät siirtymistä palvelu-asumiseen ja kalliiseen laitoshoitoon. Ikääntyneiden asumisen kannalta erityisen tärkeää on kehittää asumista paikallisista lähtökohdista ja osallistaa ikääntyneet asumiseen ja elinympäristöihin liittyvään suunnitteluun ja päätöksentekoon. Kunnilla on merkittävä rooli asumisen yhteisöllisyyden ja toiminnan ohjaamisessa ja kehittämisessä. Helsingin kaupungin Stadin ikäohjelma on ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista säädetyn lain mukainen toimeenpanosuunnitelma Helsingissä. Tavoitteena on kohentaa ikääntyneiden asumista ja lisätä kotona asumisen mahdolli-

suuksia sekä lisätä ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen.

Käynnissä oleva Sote -uudistus hakee vielä lopullista muotoaan, mutta lähtökohtana on, että vastuu sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä siirtyy kunnilta maakunnille. Ikääntyneiden kohdalla tämä tarkoittaa, että asumispalvelut, laitoshoidon ja kotipalvelut järjestäisi jatkossa maakunta. Kuntien tehtävänä on edelleenkin asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, ja tässä roolissa kunnat huolehtivat myös tulevaisuudessa ikääntyneiden asuinolojen parantamisesta.

Yhteisöllisyys ikääntyneiden asumisessa

Asumisen yhtenä vaihtoehtona ovat yhteisöasuminen ja muunlaiset yhteisöllisyyttä tukevat asumisen muodot. Ikääntyneille yhteisöllinen asuminen tarjoaa vaihtoehdon turvalliseen ja mielekkääseen asumiseen. Yhteisöllinen toiminta edistää osallisuutta yhteisössä, lisää sosiaalisia kontakteja ja vähentää yksinäisyyden ja turvattomuuden tunnetta.

Yhteisöllisyyden synnyttäminen pohjautuu uudentyyppisille toimintatavoille sekä aidolle yhteistyölle asuinalueiden asukkaiden ja julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa, eikä se välttämättä vaadi suuria investointeja. Asuinalueen yhteisöllisyyttä voidaan lisätä mm. avaamalla palvelutalojen yhteistiloja ja toimintaa muille asukkaille ja toimijoille.

Yhteisöllisiä asumisratkaisuja Helsingissä

Helsingissä yhden mahdollisuuden ikäihmisten yhteisölliseen toimintaan tarjoavat kaupungin eri alueilla sijaitsevat Helsingin kaupungin monipuoliset palvelukeskukset. Palvelukeskukset tukevat toiminnallaan kotona asuvia ikääntyneitä ja tarjoavat ympärivuorokautista palveluasumista. Palvelukeskusten läheisyyteen on rakennettu ikäihmisille suunnattuja kaupungin vuokra-asuntoja ja näitä pyritään edelleen lisäämään.

Ikääntyneiden itsenäistä asumista voidaan tukea myös kaavoituksella ja tontinluovutuksella. Esimerkiksi Helsingin Jätkäsaaren kehitetty Sukupolvien kortteli tarjoaa asumista ja palveluita kaiken ikäisille. Palvelukorttelit yhdistävät erilaisia asumismuotoja, kuten yhteisöasumista, itsenäistä senioriasumista ja palveluasumista. Palvelukorttelissa asuvat voivat hyödyntää korttelin lähipalveluja, kuten ruokailu- ja siivouspalveluja sekä liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia. Palvelukortteli voi olla yksittäinen rakennus tai verkostomainen kortteli, jossa hyödynnetään paikallisten toimijoiden palveluita ja olemassa olevaa asuntokantaa.

Suomessa nopeimmin näyttävät lisääntyvän vapaamuotoiset yhteisöllisen asumisen muodot, joissa rakennuttajana ja toimijana on joko yhdistys tai yleishyödyllinen yritys, esimerkiksi Aktiiviset Seniorit ry, jonka tehtävänä on ikääntyneiden asumisen kehittäminen. Yhdistys on toteuttanut tähän mennessä kaksi omaa rakennushanketta, As Oy Hgin Lopukirin Arabianrantaan ja as Oy Hgin Kotisataman Kalasatamaan. Näissä taloissa asukkaat omistavat asunto-osakkeensa. Aktiiviset Seniorit ry on jättänyt Helsinkiin tonttihakemuksen jo kolmannelta ikääntyneiden yhteisöllisestä kerrostalosta.

Lisäksi asuinalueilla on erilaisia kolmannen sektorin toimijoita ja eriaseteisia kokeiluja, jotka mahdollistavat ikääntyneen kotona asumista. Näiden toimintaa tuetaan esim. Veikkaus Oy:n varoista. Ruotsissa on hyviä kokemuksia kokeiluista, joissa kaupungin vuokra-asuntoyhtiö tarjoaa ikääntyneille yhteisöllistä asumista. Hyviä malleja löytyy myös Tanskasta ja Hollannista. Periaatteessa vastaava kokeilu olisi mahdollista toteuttaa Helsingissäkin, edellyttäen että, löytyy joukko aktiivisia, yhteisasumisesta kiinnostuneita ikäihmisiä.

Yhteenveto

Ikääntyneiden väestönosan kasvu ja asumismielitymyksien eriytyminen ovat paitsi tällä hetkellä, niin myös tulevaisuudessa yksi keskeisistä haasteista yhteiskunta- ja asuntopolitiikalle. Tavoitteena on tukea ikääntyneiden asumista omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Tässä erilaisilla uusilla asumisratkaisuilla ja yhteisöllisyydellä tulee olemaan yhä keskeisempi rooli. Asumisratkaisuja kehitettäessä on kuitenkin muistettava, etteivät ikääntyneet muodosta homogeenista, yhtenäistä väestöryhmää, vaan heillä on erilaiset arvot, asenteet sekä erilaiset sosioekonomiset taustat ja asumisen tarpeet. Kaupunki tai kolmas sektori voivat toimia erilaisen yhteisöllisen toiminnan tai asumisen mahdollistajana, mutta viime kädessä kyse on kuitenkin alueen ihmisten omasta aktiivisuudesta. Yhteisöllisyyden synnyttäminen ulkopuolelta onnistuu harvoin. Yhteisöllisen asumismuodon tarjonnan kasvu lisäisi asumisvaihtoehtoja ja parantaisi ikääntyneiden asumisen laatua toivotulla tavalla. Ikääntyneiden asuminen ja yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen ovat väistämättä yksi keskeisistä asumisen painopistealueista tulevallakin valtuustokaudella.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Merja Liski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.10.2017 § 261

HEL 2017-006402 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran ikäihmisten yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittämisen nostamista yhdeksi asumisstrategiseksi painopistealueeksi koskevaan toivomusponteen seuraavan lausunnon:

”Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan. Ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesällä 2016. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Seurantareportti käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 17.5.2017.

Keskeisten toimijoiden yhteistyöverkostona toimii AM (Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman) -sihteeristö, jonka tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen myös ikääntyneiden kohdalla. Toiminnasta vastaa kaupunginkanslia ja mukana on edustus kaupunkiympäristön toimialan eri palvelukokonaisuuksista ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:stä (Heka). Asumisen eri vaihtoehtojen järjestäminen ei ole ensisijaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa, vaikka myös asuminen huomioidaan sosiaali- ja terveystalvelujen ohjauksessa ja neuvonnassa.

AM-sihteeristö oli edustettuna Stadin ikäohjelman verkoston lähtöä asumista -ryhmässä. Ryhmän toimintaan osallistuivat sosiaali- ja terveystoimen, järjestöjen, palvelukeskusten asiakasneuvostojen ja vanhusneuvoston edustajat. Ryhmä edisti osaltaan asumiseen liittyvää tiedottamista ja neuvontaa, esteettömän asumisen toteuttamista ja asumisen vaihtoehtojen kehittämistä. Verkoston toiminta päättyi keväällä 2017.

Yhteisöllisten asumisratkaisujen kehittäminen yhdeksi asumisen vaihtoehdoksi myös ikääntyneille on kannatettavaa. Asumiseen liittyvät asiat ovat ikääntyneiden elämässä keskeisiä, koska kodin ja sen lähiympäristön merkitys korostuvat toimintakyvyn heikentyessä. Toimialalla tuetaan ”Ageing in place” - ajattelua, jonka mukaan ihminen voi vanheta omassa kotiympäristössään. Asuinpaikan pysyvyys vahvistaa itsenäistä elämää, riippumattomuutta ja sosiaalisen tuen saamisen mahdollisuuksia silloinkin, kun oma toimintakyky heikkenee. Tärkeää on huolehtia fyysisen asuin ympäristön rinnalla vanhenevan ihmisen toiminnallisesta ja psykososiaalisesta ympäristöstä. Tämä voi tarkoittaa

esimerkiksi erilaisten yhteisöllisten toimintamuotojen kehittämistä normaaliasumisen yhteyteen.

Sosiaali- ja terveystoimen yhdyskuntatyössä yhteisöllisyyttä luodaan mm. naapuruuspiiritoiminnan avulla. Setlementtiasuntojen asumismalli rakentuu yhteisökoordinaattoritoiminnan varaan. Sen on todettu pienentävän julkistalouden kustannuspaineita pienentämällä asukkaiden riskiä joutua asunnottomiksi ja syrjäytyä, sekä vähentämällä ikäihmisten palvelutarvetta. Stadin ikäohjelma -verkostossa on ehdotettu yhteisökoordinaattorimallin kehittämistä kaupungin omissa kohteissa. Sosiaali- ja terveystoimiala kannattaa mallin edelleen kehittämistä.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asumisella ja asuinympäristöllä on vaikutusta ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Asumisen eri vaihtoehdot ja valinnan mahdollisuudet lisäävät ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia. Yhteisöllinen asuminen voi lisätä vuorovaikutusta ja kanssakäymistä, jolloin elämänlaatu paranee yhteisöllisyyttä arvostavalla henkilöllä.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Suppanen, projektisuunnittelija, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

§ 318

Valtuutettu Seija Muurisen toivomusponsi huomion kiinnittämisestä ikääntyvien asumiseen

HEL 2017-006404 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 17.5.2017 hyväksymän toivomusponnen (Seija Muurinen) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Muurinen Seija, toivomusponsi 3, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Merkiteissä 17.5.2017 Kotikaupunkina Helsinki 2016 -ohjelman seurantaraporttia 2017 tiedoksi, kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää, että ikääntyneiden asumiseen kiinnitetään huomiota ja hallintokuntien yhteistyötä tehostetaan ikääntyneiden asumisen kehittämiseksi.” (Seija Muurinen)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettavaponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen joh-

dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnellen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä toteaa, että ponnesta on saatu lausunnot kaupunkiympäristölautakunnalta sekä sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Viitaten saatuihin lausuntoihin esittelijä toteaa, että ikääntyneiden asuminen on huomioitu Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa 2016 (AM-ohjelma) ja ikääntymisen asumisen kehittämistä jatketaan yhteistyössä eri verkostoissa. AM-ohjelman tavoitteena on toteuttaa ikäihmisille kohdennettuja asumisvaihtoehtoja kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin sekä lisätä esteettömiä asumisvaihtoehtoja täydennysrakentamisalueella. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä Stadin ikäohjelman mukaisesti ja kiinnittää erityistä huomiota ikääntyvien mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää.

AM-ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi kaupunki on viime vuosina luovuttanut tontteja ikäihmisille suunnattujen asuntohankkeiden toteuttamiseen: ryhmärakennuttamiseen ja valtion tukemien vuokra-asuntojen ja asumisoikeusasuntojen toteuttamiseen. Tulevaisuudessa tonttien luovutuksissa ikäihmisten asumiseen huomioidaan kaikki hallintamuodot ja asumisratkaisut, jotta voidaan tarjota ikäihmisille tulotasosta ja taustasta riippumatta mahdollisuus hakeutua ikäihmisille suunnattuun asuntokohteeseen.

Stadin ikäohjelman verkostossa on toiminut lähtökohtaisesti asumista -ryhmä, jonka jäsenet koostuivat kaupungin, järjestöjen, palvelukeskusten asukasneuvostojen ja vanhusneuvoston edustajista. Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaa valmistellaan ja toteutumista seurataan keskeisten toimijoiden yhteistyöverkostossa, AM-sihteeristössä. Lisäksi erityisryhmien asumisen kysymyksiä käsitellään erilaisissa kaupungin sisäisissä verkostoissa. Stadin ikäohjelman myötä yhteistyö ikäihmisten asumisen kysymyksissä on tiivistynyt vanhusneuvostoon sekä eri järjestöihin ja toimijoihin. Kaupunki tekee aktiivista yhteistyötä kaupungin sisällä ja muiden toimijoiden kanssa ikääntyvien asumiseen liittyvissä korjaus- ja energia-avustuksissa, kaupungin hissivastuksen myöntämisessä ja monipuolisten palvelukeskusten toiminnan järjestämisessä. Yhteistyötä monipuolisissa verkostoissa jatketaan ikääntyneiden asumisen aktiiviseksi kehittämiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mari Randell, asunto-ohjelmapäällikkö, puhelin: 310 25823
mari.randell(a)hel.fi

Liitteet

1 Muurinen Seija, toimomusponsi 3, Kvsto 17.5.2017 asia 8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2017 § 262

HEL 2017-006404 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Väestön ikääntyminen

Väestöennusteen mukaan Suomen väestöstä neljännes, noin 1,5 miljoonaa kansalaista, on yli 65-vuotiaita vuonna 2030. Ikärakenteen muutos on erittäin nopea ja se vaikuttaa suoraan asumiseen. Vuoteen 2040 ulottuvan väestöennusteen mukaan myös Helsingin väestön ikärakenne tulee merkittävästi muuttumaan lähivuosina. Ikäryhmään 65-74-vuotta kuuluvien määrä on jo useita vuosia ollut jyrkässä kasvussa ja heidän määränsä tulee kasvamaan vuoteen 2020 mennessä. Myös 75-84-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan yli 60 % nykyisestä 2020-luvun loppuun mennessä. Jyrkin kasvuvaihe ajoittuu vuosille 2018-2027. Selkeimpänä linjana ikäluokkien kehityksessä on entistä pidempään eläminen, joten myös 85-89 vuotiaiden ja 90 vuotta täyttäneiden ikäryhmät kasvavat koko ajan. Yli 85-vuotiaiden määrä tulee vuoteen 2040 mennessä olemaan lähes 2.5-kertainen nykyiseen verrattuna.

Kunnan rooli ikääntyneiden asumisen järjestämisessä

Suomessa kunnilla on päävastuu ikääntyneiden palveluista sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön perusteella. Painopiste ikääntyneiden palveluissa ja asumisessa on siirtymässä laitospalveluista ympäristöistä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

yhä enemmän itsenäisen asumisen tukemiseen. Tavoitteiden mukaisen asumisratkaisujen saavuttaminen vaatii toteutuakseen yhteistyötä eri hallintokuntien ja toimijoiden välillä. Kotona asumisen tukeminen edellyttää verkostoitumista ja sektorirajat ylittävien, poikkihallinnollisten käytäntöjen kehittämistä niin organisaation sisällä kuin ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Kunta voi luoda edellytyksiä ikääntyneiden itsenäiselle sekä yhteisölliselle asumiselle kaavoittamalla ja kehittämällä yleistä infrastruktuuria sekä luovuttamalla tontteja erilaiseen asuntorakentamiseen. Mukaan tulisi jo suunnitteluvaiheessa ottaa sosiaali- ja terveystalviteiden edustajien ohella muun muassa yhdyskuntasuunnitteluun, asumiseen ja kaavoitukseen vaikuttavat tahot sekä mahdollisuuksien mukaan ikääntyneet itse.

Helsingissä iäkkäille suunnattujen palveluiden ytimenä ovat monipuoliset palvelukeskukset. Vanhusten laitoshoidosta asteittain luovuttaessa vanhainkoteja on peruskorjattu tai uudisrakennettu monipuolisiksi palvelukeskuksiksi, jotka toiminnallaan tukevat kotona asuvia ikääntyneitä tarjoten myös ympärivuorokautista palveluasumista. Näissä uusmuotoisissa keskuksissa pyritään yhdistämään sosiaalinen osallistuminen, asukkaiden vuorovaikutus, itsenäinen asuminen ja palvelutarpeisiin vastaaminen. Toiminnassa on mukana sekä yksityisen, julkisen että kolmannen sektorin toimijoita.

Hallintokuntien yhteistyö ikääntyneiden asumisen järjestämisessä

Helsingin kaupungin asunto- ja maapoliittiset päämäärät ja tavoitteet linjataan valtuustokausittain laadittavassa Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa. Ohjelma valmistellaan kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollisessa työryhmässä. Ohjelmassa määritellään kaupungin tavoitteet myös erityisryhmien asumisen järjestämiselle.

Ikääntyvien laadukkaan elämän takaamiseksi on olemassa toimivia yhteistyöverkostoja, kuten Stadin ikäohjelma. Ohjelma on sosiaali- ja terveystalviteista säädetyn lain mukainen toimeenpanosuunnitelma ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi. Ikäohjelmaa on valmisteltu ja toimeenpanoa edistetty ja seurattu verkostossa, jossa on ollut mukana mm. kaupungin eri hallintokuntia ja Helsingin vanhusneuvosto. Stadin ikäohjelmassa on yhtenä osiona läton asuminen.

Lakisääteisellä kunnallisella Vanhusneuvostoilla on keskeinen rooli ikääntyneiden asumisen ja elinympäristöjen kehittämisessä. Neuvosto vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Vanhusneuvoston tavoitteena on päästä mukaan asioiden valmisteluun riittävän aikaisessa vaiheessa. Helsingissä yhteistyö-

07.05.2018

tä poliittisten päättäjien kanssa on tästä syystä lisätty esim. valtuustoryhmien tapaamisella.

Asumista ja asuntojen korjaamista koskevalla neuvonnalla ja siihen myönnettävillä avustuksilla tuetaan seniorikansalaisten omaa ennakointia ja varautumista asumisensa suhteen. Vanhusten asuntojen korjaamiseen suunnatun korjaus- ja energia-avustusten myöntämisessä on tehty tiivistä yhteistyötä eri hallintokuntien, kuten kiinteistötoimen, sosiaali- ja terveystoimen sekä Vanhustyön Keskusliiton kanssa. Korjausavustusten hakumenettely siirryttyä vuoden 2017 alussa Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukseksi jäi kunnalle enää vain lähinnä tietoa välittävä, informatiivinen rooli.

Hallintokuntien yhteistyö jatkuu Helsingin kaupungin oman 10 %:n hissivastuksen myöntämisessä. Avustusta myönnetään hissien jälkiasennukseen jo olemassa oleviin taloihin valtion hissivastuksen lisäksi. Avustuksella lisätään esteettömyyttä parantamalla myös ikääntyneiden mahdollisuuksia asua pidempään omissa asunnoissaan.

Yhteenveto

Ikääntyneiden palvelujen kehittäminen on huomioitu myös Helsingin kaupunkistrategiassa vuosille 2017-2021. Sen mukaan terveyden edistämiseksi Helsingissä lisätään eri tavoin kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia kotona asumiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Strategian toteuttaminen edellyttää eri toimialojen toimivaa yhteistyötä.

Helsingin kaupungin organisaatiouudistuksen yhtenä tavoitteena on luoda aiempaa paremmat edellytykset kaupungin eri toimialojen ja palveluiden yhteistyön lisäämiselle. Tavoitteena on joustavampi palvelukulttuuri ja palveluiden kehittäminen yhteistyössä asukkaiden kanssa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Merja Liski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 34184
merja.liski(a)hel.fi
Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.10.2017 § 260

HEL 2017-006404 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Seija Muurisen hallintokuntien yhteistyön tehostamista ikääntyneiden asumisen kehittämisessä koskevaan toivomusponteen seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

”Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelman tavoitteet vuosille 2013–2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan. Ohjelma hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesällä 2016. Ohjelman tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Seurantareportti käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 17.5.2017.

Keskeisten toimijoiden yhteistyöverkostona toimii AM (Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman) -sihteeristö, jonka tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen myös ikääntyneiden kohdalla. Toiminnasta vastaa kaupunginkanslia ja mukana on edustus kaupunkiympäristön toimialan eri palvelukokonaisuuksista ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:stä (Heka).

AM-sihteeristö oli edustettuna Stadin ikäohjelman verkoston lähtöä asumista -ryhmässä. Ryhmän toimintaan osallistuivat sosiaali- ja terveystoimen, järjestöjen, palvelukeskusten asiakasneuvostojen ja vanhusneuvoston edustajat. Ryhmä edisti osaltaan asumiseen liittyvää tiedottamista ja neuvontaa, esteettömän asumisen toteuttamista ja asumisen vaihtoehtojen kehittämistä. Verkoston toiminta päättyi keväällä 2017.

Stadin ikäohjelman verkostomainen työtapa toi hyvin esiin sen, kuinka tärkeää hallintokuntien, järjestöjen ja asukasedustajien on toimia yhdessä. Sosiaali- ja terveystoimiala kannattaa ikääntyneiden asumisen kehittämistä jatkossakin vastaavanlaisella toimintatavalla niin, että tavoitteet saadaan konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Lautakunta edellyttää, että sosiaali- ja terveystoimiala tekee aktiivista yhteistyötä asunto-ohjelmasta vastaavien toimijoiden kanssa senioriasuntojen lisäämiseksi monipuolisten palvelukeskusten yhteyteen tai läheisyyteen joko rakentamalla uusia tai varaamalla kaupungin olemassa olevasta asuntokannasta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asumisella ja asuinympäristöllä on vaikutusta ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Asumisen eri vaihtoehdot ja valinnan mahdollisuudet lisäävät ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia.”

Käsittely

10.10.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Projektisuunnittelija Pirkko Suppanen oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä. Häntä kuultiin samassa yhteydessä myös samassa kokouksessa käsiteltävänä olleista kahdesta muusta ikäihmisten asumiseen liittyvästä toivomusponnosta (tämän pöytäkirjan 261-262 §).

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään lausunnon viimeiseksi kappaleeksi ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Lautakunta edellyttää, että sosiaali- ja terveystoimiala tekee aktiivista yhteistyötä asunto-ohjelmasta vastaavien toimijoiden kanssa senioriasuntojen lisäämiseksi monipuolisten palvelukeskusten yhteyteen tai läheisyyteen joko rakentamalla uusia tai varaamalla kaupungin olemassa olevasta asuntokannasta."

Kannattaja: Jäsen Mari Rantanen

Vastaehdotus 1 hyväksyttiin yksimielisesti ilman äänestystä.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Tapio Bergholm: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia omaksi kappaleeksi: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa kuitenkin, että hyvästä yhteistyöstä huolimatta vanhuksille ja vammaisille soveltuvia ja monipuolisia asumispalveluita on Helsingissä tarpeeseen nähden liian vähän."

Kannattaja: Jäsen Karita Toijonen

Vastaehdotus 3:

Jäsen Mari Rantanen: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia omaksi kappaleeksi: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa kuitenkin, että vanhuksille ja vammaisille soveltuvien ja monipuolisten asumispalveluiden tilanne selvitetään ja varmistetaan erilaisten asumispalveluiden riittävyys."

Vastaehdotus 3 raukesi kannattamattomana.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Tapio Bergholm): Lisätään lausun-

07.05.2018

non loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia omaksi kappaleeksi: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa kuitenkin, että hyvästä yhteistyöstä huolimatta vanhuksille ja vammaisille soveltuvia ja monipuolisia asumispalveluita on Helsingissä tarpeeseen nähden liian vähän."

Jaa-äännet: 9

Katju Aro, Leo Bergman, Sami Heistaro, Pia Hytönen, Katriina Juva, Johan Lund, Seija Muurinen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 4

Tapio Bergholm, Saku Etholen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 4.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pirkko Suppanen, projektisuunnittelija, puhelin: 310 43895
pirkko.suppanen(a)hel.fi

§ 319

Valtuutettu Matti Parpalan toivomusponsi Maria 0-1 -alueen kehittämistä keskeiseksi hankkeeksi

HEL 2017-010763 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Matti Parpala) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Parpala Matti, toivomusponsi 8, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian, kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta nostaa strategiassa mainittu Maria 0-1 alueen kehittäminen keskeiseksi hankkeeksi jo seuraavaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan, sillä hankkeella on poikkeuksellisen laajakantoiset vaikutukset kaupunkimme vetovoimalle, ja kilpailussa parhaan start-up -kaupungin tittelistä myös nopeus on valttia." (Matti Parpala)

07.05.2018

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa kaupunkiympäristölautakunnan asiassa antamaan lausuntoon, joka on valmisteltu yhteisvalmisteluna kaupunginkanslian elinkeinopalvelun kanssa. Lausunnon mukaan Maria 0-1 -hanke on Helsingin kaupungin talousarviossa 2018 ja taloussuunnitelmassa 2018-2020 huomioitu keskeisenä yritystoiminnan kasvupotentiaalia ja alueen yritystäjyys- ja kasvukehityksen toimivuutta vahvistavana hankkeena. Määrärahat osoitetaan talousarvion kohdalta 1 50 04 keskitetty hanke-toiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi.

Entisestä Marian sairaala-alueesta kehitetään Pohjois-Euroopan suurinta kasvuyrityskampusta. Hanketta kehitetään toiminnallisesti, alueen markkinointi on käynnistynyt ja alueen maankäytöllisiä lähtökohtia valmistellaan tulevia toimintoja silmällä pitäen yhteisvalmisteluna. Keskeisiä toimenpiteitä ovat olleet nykyisen Maria 01 -toiminnan vakiinnuttaminen ja kehittäminen. Lisäksi on selvitetty toiminnan laajentamista ja lisätiloja Maria 01:n käyttöön. Tulevista laajennusosista ensimmäinen otetaan käyttöön arviolta keväällä 2018, ja seuraavien rakennusten osalta suunnittelu ja neuvottelut ovat käynnissä. Lisäksi on käynnistetty yhteistyö sekä toimijahaku laajan kasvu- ja teknologiayrittäjyyskampuksen synnyttämiseksi alueen eteläosaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Parpala Matti, toivomusponsi 8, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 12.12.2017 § 273

HEL 2017-010763 T 00 00 03

Hankennumero 0808_3

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin yhteisiä teemoja tulevalla strategiakaudella ovat Maria 0-1 - start-up-keskittymän laajentaminen ja kasvuyrityskampuksen synnyttäminen sen ympärille. Kasvuyrityskampuksen kehittämistä valmistellaan kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Kehittämishanke on kaupunkistrategian mukaisesti priorisoitu kiireelliseksi. Työlle varataan tarvittavat resurssit ja rakennushankkeet toteutetaan omana investointikonaisuutenaan.

Kaupunginhallituksen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi 2018 ja taloussuunnitelmaksi 2018–2020 yleisperusteluissa on kirjattu Helsingin kaupunkistrategian tavoite Maria 0-1 -alueen kehittämisen jatkamisesta Pohjois-Euroopan suurimmaksi kasvuyrityskamukseksi.

Talousarvioehdotuksen mukaan yritystoiminnan kasvupotentiaalia ja alueen yrittäjyys- ja kasvuyritysekosysteemin toimivuutta vahvistetaan parantamalla kaupungin yrityspalvelu NewCo Helsingin toimintaa, jatkamalla Helsinki Think Company'n toimintaa, laajentamalla Start-up-keskittymä Maria 0-1:n toimintaa sekä synnyttämällä sen ympärille kasvuyrityskampus.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto ohjelmoi parhaillaan konseptin toteuttajan hakuprosessia yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Yhteistyökumppaneita kampuskonseptin ideoimiseksi ja toteuttamiseksi haetaan ensi kevään aikana. Helsingin kaupunki on hake-massa kasvuyrityskampuksen laajentamiseksi toimijoita tehokkaan kansainvälisen markkinoinnin avulla. Elinkeino-osasto on käynnistämässä alueen markkinointia jo syksyn 2017 Slush-tapahtuman yhteydessä.

Kaupunkiympäristön toimialalla on parhaillaan käynnissä työ maankäytöllisten lähtökohtien ja tavoitteiden laatimiseksi yhteistyössä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa. Alueelle tutkitaan merkittävää lisärakentamista. Alueen maankäytön suunnittelussa on tavoitteena varmistaa kansainvälisesti kilpailukykyisen kasvuyrityskampuksen toimin-

taedellytykset mm. rakennusoikeuden riittävyden, viihtyisyyden ja toimivien liikenneyhteyksien kannalta.

Start-up -toiminnan edistäminen on mahdollistettu jo nyt tilapäisillä käyttötarkoituksen muutosluvilla, jotka jatkuvat tammikuulle 2020. Määräaikaisluvilla toteutetuille rakennushankkeille on suunniteltu tavanomaista lyhyempi elinkaari. Vaikutusten arvioimiseksi on määrä selvittää koko alueen talotekniikkaverkoston ja sisäisen infran kapasiteetti ja kunto. Talotekniikkaverkoston uusimisesta ja järjestelmien yhdenmuokaistamisesta sekä rakennusten peruskorjauksista johtuvat investointitarpeet selvitetään sekä investointiohjelmaa että mahdollisia arvonmäärityksiä varten.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tommi Suvanto, arkkitehti, puhelin: 31037032
tommi.suvanto(a)hel.fi
Santtu von Bruun, yksikön päällikkö, puhelin: 31036258
santtu.vonbruun(a)hel.fi
Gunnar Suikki, projektipäällikkö, puhelin: 31036140
gunnar.suikki(a)hel.fi

§ 320

Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatuohjelman valmistelemisesta

HEL 2017-010752 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Tomi Sevander: viikoksi pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Sevanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Pilvi Torsti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategiaohjelman valtuusto edellyttää, että kaupunki ryhtyy välittömästi selvittämään mahdollisuutta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatuohjelman valmistelemiseksi tavoitteenaan varmistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen korkea taso, tasalaatuisuus ja yhdenvertaisuuden toteutuminen koko kaupungin tasolla. Huomiota kiinnitetään esimerkiksi alueiden ja yksikköjen erilaisuuteen sekä rahoit-

tus- ja muiden rakenteiden tarkoituksenmukaisuuteen. Laatuohjelman osana harkitaan selvitettäväksi Helsinkiin mahdollisesti soveltuvia hyviä käytäntöjä ja testattuja malleja Ruotsista erityisesti huomioiden liki 20 prosentin vieraskielisten lasten osuus varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa. Laatuohjelman tulokset raportoidaan kaupunginhallitukselle 2018 alkaen vuosittain niin, että ne voidaan ottaa huomioon seuraavan vuoden budjettivalmistelussa ja maksuttoman varhaiskasvatuksen jatkovalmistelussa." (Pilvi Torsti)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto.

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston maahanmuutto- ja työllisyysasiatyksikkö pitää kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnossa esitettyä perusteltuna liittyen Pilvi Torstin ponteen. Elinkeino-osasto toteaa lisäksi, että Helsingin kaupunki uusii parhaillaan kotouttamisohjelmaansa vuosille 2017-2021. Ohjelman osana tuodaan esiin myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuttoa koskevat tavoitteet, toimenpiteet sekä mittarit. Kaupunkistrategian mukaisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle luodaan maahanmuuton kehittämissuunnitelma, joka sisältyy edellä mainittuun Helsingin kotouttamisohjelmaan.

Esittelijä toteaa, että toimialalta saadun tiedon mukaan varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen laatuohjelman valmistelu on käynnistetty.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Torsti Pilvi, toivomusponsi 3, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 17

HEL 2017-010752 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponnesta:

Lainsäädäntö ja nykytila

Toivomusponnassa painotetaan kaikkien koulujen ja päiväkotien korkean ja yhtä hyvän laadun varmistamisen sekä yhdenvertaisuuden toteutumisen tärkeyttä koko kaupungin alueella.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatua sekä yhdenvertaisuuden toteutumista edistetään monella eri tavalla. Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle on lain mukaan laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista on arvioitava ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa ja tätä useammin, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.

Opetushallituksen laatiman Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjan (2016) mukaan varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on tehtävänä edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatuslaissa veloitetaan järjestäjä arvioimaan antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistumaan ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Laissa mainittu ulkopuolinen arvioijataho on Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). Karvi tukee varhaiskasvatuksen järjestäjien laadunhallintaa ja arviointikulttuurin vahvistamista laatimalla varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelman ja kehittämällä sen edellyttämiä laadunhallinnan ja arvioinnin malleja ja käytänteitä sekä laadukkuuden mittareita.

Myös perusopetuslaki velvoittaa vastaavanlaiseen oman toimintansa arviointiin ja velvoittaa osallistumiseen ulkoiseen arviointiin (Karvi). Opetuksen järjestäjän itsearviointi sisältää sekä opetuksen järjestäjätason arvioinnin että koulukohtaisen arvioinnin. Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa. Perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa (2014) todetaan, että jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppimisesta syrjäytyminen merkitsee sivistyksellisten oikeuksien toteutumatta jäämistä ja on uhka terveelle kasvulle ja kehitykselle. Perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle, joka on erottamaton osa hyvän elämän rakentamista. Pyrkimys korkeaan laatuun ja toiminnan tasalaatuisuuteen sisältyy siten jo perusopetuslakiin ja opetussuunnitelman laadinnan perusteisiin.

Helsingin kaupunki edellytti aiemmin, että silloiset virastot ja laitokset tekivät itsearvioinnin omasta toiminnastaan kerran valtuustokaudessa Euroopan laatupalkintokriteereillä (EFQM). Viime vuosina opetusviraston alaiset suomen- ja ruotsinkieliset peruskoulut ovat tehneet itsearvioinnin perusopetuksen laatukriteereistä johdetulla Hyvin toimiva koulu -mallilla ja ruotsinkieliset päiväkodit vastaavalla päiväkoteja koskevalla mallilla. Opetus- ja kulttuuriministeriön perusopetuksen kansallisiin laatukriteereihin perustuva Hyvin toimiva koulu -malli tehtiin Helsingin peruskoulujen laatutyön tueksi. Hyvin toimiva koulu -mallissa tarkastellaan hyvän laadun edellytystekijöitä kuten johtamista, henkilöstövoimavaroja, opetuksen ja hyvinvoinnin suunnittelua sekä opetussuunnitelman toteutumista. Suomenkieliset päiväkodit ovat tehneet itsearviointinsa varhaiskasvatustilain pohjalta. Vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeissa kaupunkitasoista veloitetta tehdä itsearviointi ei ole enää mainittu kuten viime vuosina. Kaupunki ei siis enää välttämättä edellytä itsearviointeja, ellei tällaista veloitetta esitetä myöhemmin jossakin muussa yhteydessä.

Miten jatkossa voidaan toimia

Laatuohjelman tuloksista, jotka valtuutettu Torsti esittää raportoitavaksi vuodesta 2018 alkaen kerran vuodessa kaupunginhallitukselle, voidaan luotettavimmin raportoida esittämällä keskeisten laatua kuvaavien mittareiden tulokset kaupunginhallitukselle. Toimialalle siirtyneillä virastoilla on ollut omia laatua koskevia mittareita. Varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä mm. päiväkotien asiakastyytyvyyttä, päivähoitoon pääsyä lähialueelle, päivähoitoon osallistumista ja lasten hyvinvointia koskevia mittareita. Peruskouluissa on ollut oppimistuloksia, hyvinvointituloksia, oppilaiden osallisuutta, liikuntaa, harrastustoimintaa sekä lähikouluperiaatteiden toteutumista koskevia mittareita. Näitä tuloksia on esitetty toimintakertomusten yhteydessä. Nämä mittarit tulee yhtenäistää siten, että sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa on

07.05.2018

käytössä vastaavat mittarit silloin, kun se on mahdollista. Keskeisten oppimiseen, hyvinvointiin, palvelukykyyn sekä syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvien ja käytössä olevien tunnuslukujen tulokset voidaan jatkossa julkistaa kootusti ajantasaisina internetissä. On kuitenkin tarpeen huomata, että kaikkia tuloksia ei kerätä vuosittain (tämä koskee esimerkiksi oppimistuloksia ja kouluterveyskyselyn tuloksia).

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa tehdään lisäksi lukuisia toimenpiteitä lasten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi PD-raham (positiivisen diskriminaation rahan) jakaminen kouluille ja päiväkodeille tiettyjen määriteltyjen kriteerien mukaan ja maahanmuuttajien kotouttamistoimenpiteet. Kaikkien näiden lukuisten toimenpiteiden vaikutuksia ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa. Nämä erilaiset toimenpiteet voidaan kaupunginhallitukselle raportoinnin yhteydessä todeta vuosittain.

Oman tietopohjansa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun arvioinnille antavat myös oman toiminnan arvioinnit ja ulkoiset arvioinnit. Yhteenvedot näistä arvioinneista voidaan raportoida mahdollisuuksien mukaan myös kaupunginhallitukselle. Usein arviointeja ei kuitenkaan tehdä vuosittain vaan harvemmin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa toivomusponnen ehdotusta selvittää mahdollisuutta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen laatuohjelman valmistelemiseksi. Laatuohjelmassa on esitetty ne mittarit, joilla päiväkodit ja peruskoulut arvioivat omaa toimintaansa korkean ja tasalaatuisen palvelun varmistamiseksi, ja joilla ne raportoivat toiminnastaan kaupunginhallitukselle vuosittain. Toimiala tekee laatuohjelmaehdotuksessaan esityksen myös siitä, miten se raportoi kaupunginhallitukselle vuosittain muista tähän asiaan liittyvistä toimenpiteistään ja tietopohjastaan, esimerkiksi itsearviointien tuloksista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Oulasvirta, laatupäällikkö, puhelin: 310 80563
leena.oulasvirta(a)hel.fi

§ 321

Valtuutettu Jörn Donnerin toivomusponsi laaja-alaisen komitean asettamisesta visioimaan monimuotoista kulttuuri-ilmapiiriä

HEL 2017-010756 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Marcus Rantala: Viikoksi pöydälle.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Marcus Rantalan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Jörn Donner) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupungin toimesta selvitetään mahdollisuutta pikaisesti perustetaan laaja-alainen komitea, joka luo visioita kulttuurin edistämiseen Helsingissä tähtäimenä tehdä kaupungista monimuotoiseen kulttuuriin tekemiseen ja tuottamiseen innostava ilmapiiri lähimmän kymmenvuotiskauden aikana." (Jörn Donner)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto.

Esittelijä toteaa, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnonaan päättänyt esittämään toivomusponnosta poiketen visiotyöryhmän perustamista. Työryhmän tehtävänä olisi tarkastella kulttuurin ja taiteen edistämisen vaihtoehtoisia linjauksia yhtä valtuustokautta pitemmällä aikavälillä ja muodostaa kaupunkiyhteiset tavoitelinjaukset. Työryhmän tulisi edelleen katsoa Helsingin kulttuurielämää kokonaisuutena, johon kuuluvat kaupunkikonsernin omien toimijoiden lisäksi muut ammatilliset kulttuurin ja taiteen toimijat sekä laaja amatööri- ja harrastajakenttä. Lisäksi lautakunnan mielestä työryhmän tulisi verrata työssään Helsinkiä taide- ja kulttuurikaupunkina erikseen valittaviin kansainvälisiin kaupunkeihin ja rakentaa Helsingille ainutlaatuinen ja kansainvälisesti kiinnostava positio.

Esittelijä pitää tarkoituksenmukaisena, että kulttuuri- ja vapaa-aikatoimessa valmistellaan tarkemmin esitys laaja-alaisen työryhmän asettamisesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Donner Jörn, toivomusponsi 5, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.01.2018 § 4

HEL 2017-010756 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Jörn Donnerin kaupunkistrategiaan liittyvässä toivomusponnessa edellytetään, että kaupungin toimesta selvitetään mahdollisuutta perustaa pikaisesti laaja-alainen komitea joka luo visioita kulttuurin edistämiseen Helsingissä tähtäimenä luoda kaupunkiin monimuotoiseen kulttuurin tekemiseen ja tuottamiseen innostava ilmapiiri lähimmän kymmenvuotiskauden aikana.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää visiotyöryhmän perustamista tarpeellisena. Lautakunnan mielestä on tärkeää tarkastella kulttuurin ja taiteen edistämisen vaihtoehtoisia linjauksia yhtä valtuustokautta pidemmällä aikavälillä ja muodostaa kaupunkiyhteiset tavoitelinjaukset. Lautakunta haluaa myös vahvasti edistää yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ilmapiiriä, joka innostaa kulttuurin tekemiseen ja tuottamiseen.

Lautakunta toteaa, että 27.9.2017 hyväksytty kaupunkistrategia sisältää runsaasti kulttuuritavoitteita ja -näkökulmia. Ne liittyvät niin kaupunkilaisten hyvinvointiin, kaupungin innovointikykyyn kuin Helsingin veto-voimaisuuteen ja kansainvälisyyteen. Kulttuuria ja taidetta tarkastellaan strategiassa ensi sijassa välineinä saavuttaa joitain muita tavoitteita. Visiotyöryhmä voi katsoa pidemmälle tulevaisuuteen ja arvioida kulttuurin merkitystä laajasti osana kaupunkikehitystä sekä taiteen itseisarvoista merkitystä osana Helsingin tulevaisuutta.

Helsingin lähiaikoina toteutuvia suuria kulttuurihankkeita ovat keskustakirjasto Oodi ja merellinen biennaali, Tanssin talo sekä yksityinen taidemuseo Amos Rex. Töölönlahden ja Suvilahden alueita kehitetään monipuolisina taide- ja kulttuurikeskittyminä. Keskustelua käydään useiden valtion- ja erikoismuseoiden sijainneista.

Edellinen kaupunginvaltuusto linjasi kokouksessaan 14.12.2011 kulttuurin tavoitteita vuoteen 2017. Tuolloin hyväksytyn kulttuuristrategian vision mukaan Helsinki haluaa olla monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Tuolloisessa linjauksessa helsinkiläisen kulttuuripolitiikan tavoitteet ymmärrettiin pitkälle yhteneviksi liikunta- ja nuorisopolitiikan tavoitteiden kanssa. Yhteisinä tavoitteina nähtiin helsinkiläisten elämänlaadun ja toimintakykyisyyden parantaminen, yhteisöllisyyden ja henkisen hyvin-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

voinnin edistäminen, syrjäytymiskehityksen ehkäisy ja kaupungin kehittyminen monikulttuurisena.

Vuoden 2011 kulttuuristrategian mukaan kulttuuripalveluilla tavoitellaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kulttuurilla on merkittävä rooli, kun luodaan ihmisiä, yrityksiä ja investointeja houkuttelevaa kansainvälistä toimintaympäristöä. Monipuolinen ja elämyksellinen kulttuuritarjonta edistää alueen asukkaiden hyvinvointia. Kulttuuritarjonta ja -palvelut vaikuttavat myös kaupungin profiiliin, kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuteen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta arvioi, että kaupungin edellisen kulttuuristrategian tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia.

Lautakunnan näkemys on, että kulttuurin ja taiteen merkitys kaupungin ja kaupunkilaisten elämässä on kasvussa. Tähän vaikuttavat yhteiskunnan yleiset muutokset kuten koulutustason nousu, kansainvälistyminen ja elinkeinorakenteen muutokset. Kansalaisten oma tekeminen painottuu, koko termi 'kaupunkikulttuuri' on siirtynyt tarkoittamaan nimenomaan kaupunkilaisten itse tuottamaa kulttuuria. Digitaalisuus muokkaa taiteen ja kulttuurin toimintatapoja ja saavuttavuutta. Hallinnollisia muutoksia puolestaan seuraa meneillään olevasta esittävän taiteen ja museoiden valtiosuus uudistuksesta sekä sosiaali- ja terveystieteiden todennäköisestä siirtymisestä maakuntatasolle. Nämä kaikki vaikuttavat Helsingin ja helsinkiläisten kulttuurielämään.

Kaupunkilaisen ja muun käyttäjän kannalta kulttuuri- ja taidepalvelun tuottajuus on yleensä toisarvoinen asia. Työryhmän tuleekin katsoa Helsingin kulttuurielämää kokonaisuutena, johon kuuluvat kaupunkikonsernin omien toimijoiden lisäksi muut ammatilliset kulttuurin ja taiteen toimijat sekä laaja amatööri- ja harrastajakenttä. Kaupunkistrategian maininta kaupungista alustana on relevantti kulttuurin tulevaisuudelle. Yhä enemmän keskustellaan mm. kaupungista taiteenteon edellytysten luojana kuten taiteilijoiden työskentely- ja elinolosuhteista Helsingissä. Myös osallisuutta voidaan tällä alueella soveltaa uusin tavoin. Taiteen ja kulttuurin vaikuttavuudesta on tuotettu uutta tutkimustietoa, mikä voidaan ottaa visiotyössä huomioon.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan mielestä työryhmän tulisi verrata työssään Helsinkiä taide- ja kulttuurikaupunkina valittaviin kansainvälisiin kaupunkeihin ja rakentaa Helsingille ainutlaatuinen ja kansainvälisesti kiinnostava positio. Asiakirjan avulla Helsinki asemoisi itsensä selkeästi myös kotimaisessa taide- ja kulttuuripolitiikassa ja voisi nojautua sen linjauksiin tehdessään yhteistyötä valtion ja muiden kotimaisten kumppanien kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että kaupungin omien edustajien, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden li-

07.05.2018

säksi työryhmään otetaan mukaan muita kaupungissa vaikuttavia kulttuurin toimijoita kolmannelta ja yksityiseltä sektorilta, ja että visiota luottaessa kaupunkilaisia kuullaan osallistavien menetelmien avulla.

Käsittely

16.01.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Sami Muttilainen: Lisätään lause:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta otetaan mukaan kulttuurikomitean kokoonpanon suunnittelussa ja valmistelussa.

Sami Muttilaisen vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

§ 322

Valtuutettu Arja Karhuvaaran toivomusponsi yksilöllisen lääkinnällisen kuntoutuksen lisäämisestä

HEL 2017-007691 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 21.6.2017 hyväksymän toivomusponnen (Arja Karhuvaara) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen esittäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 21.6.2017 kaupungin vuoden 2016 tilinpäätöksen hyväksymistä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään vuoden 2016 tilinpäätöksen ja tarkastuskertomuksen, kaupunginvaltuusto edellyttää, että tutkitaan mahdollisuus lisätä aktiivisesti yksilöllistä, tavoitteellista lääkinnällistä kuntoutusta kotona, kuntoutussairaaloissa ja intervallihoidossa myös alueellisin ostopalveluin ja palveluseleillä (Arja Karhuvaara).

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto.

Tarpeenmukaiset, oikea-aikaiset ja riittävät lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut ja moniammatillisesti toteutettu hoitokokonaisuus edistävät toimimista, kuntoutumista, työkykyä ja kotona asumista.

Sosiaali- ja terveystoimialan tehtävänä on järjestää kuntalaisille lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Kunta vastaa potilaan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Palvelujen tarve arvioidaan yksilöllisesti ja palvelut järjestetään henkilökohtaisen kuntoutussuunnitelman mukaisesti.

Palveluja järjestetään tarvetta vastaavasti. Sosiaali- ja terveystoimiala järjestää lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja joko tuottamalla palveluja itse tai ostamalla niitä. Palveluja voidaan ostaa kilpailuttamalla sopimustoimittajat tai käyttämällä palveluseteliä. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve ja palvelun toteuttamistapa arvioidaan aina omassa toiminnassa. Ostopalveluna tuotetut terapiapalvelut tarjotaan asiakkaan kannalta tarkoituksenmukaisesti vastaanotolla, kotona tai asiakkaan muussa toimintaympäristössä.

Avoterveydenhuollossa terapiat toteutetaan pääsääntöisesti omana toimintana. Fysioterapia ostetaan, mikäli palvelun todetaan erityisjärjestelyjen tai -vaatimusten takia toteutuvan asianmukaisemmin ostopalveluna. Lymfaterapia puolestaan järjestetään kokonaan ostopalveluna. Toimintaterapiaa ostetaan erityisesti lapsille. Puheterapiaa ja neurologista kuntoutusta ostetaan aikuisille lähinnä osana neurologisen sairauden jatkokuntoutusta. Lasten puheterapiaa järjestetään sekä omana toimintana että ostopalveluna.

lääkkäiden kuntoutus on erityinen painopiste sosiaali- ja terveystoimessa. Kuntoutus rakentuu kaikkien asiakkaan hoitoon osallistuvien toimijoiden yhteistyönä. Kotihoidossa lähipalvelualueiden terapeutit tekevät kiinteää yhteistyötä hoitajien kanssa asiakkaiden arkiliikkumisen ja osallistumisen tukemisessa. Tehostettua kotikuntoutusta tarvitseville järjestetään moniammatillisesti toteutettuja kuntoutusjaksoja, joita voidaan lisäksi vahvistaa kuvallisella etäkuntoutuksella.

Sairaalan akuutti- ja kuntoutusosastojen toimintatapana on kuntoutustoimenpiteiden aloittaminen välittömästi hoitajakson alussa. Kuntoutusta toteutetaan tavoitteellisesti moniammatillisena yhteistyönä lääkärien, hoitohenkilökunnan ja terapeuttien toimesta yhdessä potilaan ja hänen läheistensä kanssa. Koko hoitoketjun yhteiset hoito- ja kuntoutusmenetelmät sujuvoittavat kotiutuksen jälkeistä toipilasvaiheen hoitoa, kuntoutusta ja seurantaa.

Monipuolisten palvelukeskusten ja palvelutalojen työntekijät työskentelevät kuntouttavalla ja aktivoivalla työotteella. Monipuolisissa palvelukeskuksissa on myös erityisiä arviointi- ja kuntoutusyksiköitä, joissa on terapiahenkilökuntaa. Määräaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso järjestetään asiakkaille, joille sairaalan jälkeinen kuntoutusjakso on tarpeen tai joiden kotikuntoutusta ei voida toteuttaa. Arviointi- ja kuntoutusjakson ensisijainen tavoite on kotiin palaaminen. Arviointi- ja kuntoutustoiminnalla pyritään varmistamaan, että asiakas saa tilanteeseensa soveltuvan tarkoituksenmukaisen hoidon, lääkityksen ja kuntoutuksen.

Lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluissa korostuu sosiaali- ja terveystoimialan moniammatillisten tiimien asiantuntijoiden yhteistyö. Terapiat eivät ole yksittäisiä toimenpiteitä, vaan hyvin erilaisia ja eripituisia jaksoja, joiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan jatkuvasti asiakkaan kanssa ja useiden eri työntekijöiden yhteistyönä. Arvion mukaan ulkopuoliset ostopalvelu- ja palvelusetelituottajat saattavat jäädä tällaisessa toimintamallissa irrallisiksi toimijoiksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa sote-uudistusta ja osallistuu valinnanvapauden pilotteihin. Tässä vaiheessa palvelusetelin käyttöä kohdennetaan ensisijaisesti avopalveluihin. Lasten ja aikuisten toimintaterapiassa palveluseteli otetaan käyttöön keväällä 2018. Samalla arvioidaan palvelusetelin soveltuvuus veteraanipalveluihin ja fysioterapiaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen esittäjä

Otteen liitteet
Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 27.03.2018 § 86

HEL 2017-007691 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Arja Karhuvaaran yksilöllisen lääkinnällisen kuntoutuksen lisäämistä ostopalveluin ja palvelusetelin koskevaan toivomusponteen seuraavan lausunnon:

”Sosiaali- ja terveystoimialan tehtävänä on järjestää kuntalaisille lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut. Kunta vastaa potilaan lääkinnällisen kuntoutuksen suunnittelusta siten, että kuntoutus muodostaa yhdessä tarpeenmukaisen hoidon kanssa toiminnallisen kokonaisuuden. Palvelujen tarve arvioidaan yksilöllisesti ja palvelut järjestetään henkilökoh-taisen kuntoutussuunnitelman mukaisesti.

Palveluja järjestetään tarvetta vastaavasti. Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala järjestää lääkinnällisen kuntoutuksen palveluja joko tuottamalla palveluja itse tai ostamalla niitä. Palveluja voidaan ostaa kilpailut-tamalla sopimustoimittajat tai käyttämällä palveluseteliä. Lääkinnällisen kuntoutuksen tarve ja palvelun toteuttamistapa arvioidaan aina omassa toiminnassa. Ostopalveluna tuotetut terapiapalvelut toteutetaan asiak-kaan kannalta tarkoituksenmukaisesti vastaanotolla, kotona tai asiak-kaan muussa toimintaympäristössä.

Avoterveydenhuollossa terapiat toteutetaan pääsääntöisesti omana toi-mintana. Fysioterapia ostetaan, mikäli palvelun todetaan erityisjärjeste-lyjen tai -vaatimusten takia toteutuvan asianmukaisemmin ostopalvelu-na. Lymfaterapia puolestaan järjestetään kokonaan ostopalveluna. Toi-mintaterapiaa ostetaan erityisesti lapsille. Puheterapiaa ja neurologista kuntoutusta ostetaan aikuisille lähinnä osana neurologisen sairauden jatkokuntoutusta. Lasten puheterapiaa järjestetään sekä omana toimin-tana että ostopalveluna.

lääkkäiden kuntoutus on erityinen painoalue sosiaali- ja terveystoimes-sa. Kuntoutus rakentuu kaikkien asiakkaan hoitoon osallistuvien toimi-

joiden yhteistyönä asiakkaan kanssa. Kotihoidossa lähipalvelualueiden terapeutit tekevät kiinteää yhteistyötä hoitajien kanssa asiakkaiden arkielämän ja osallistumisen tukemisessa. Tehostettua kotikuntoutusta tarvitseville järjestetään moniammatillisesti toteutettuja kuntoutusjaksoja, joita voidaan lisäksi vahvistaa kuvallisella etäkuntoutuksella.

Helsingin sairaalan akuutti- ja kuntoutusosastojen toimintatapana on kuntoutustoimenpiteiden aloittaminen välittömästi hoitajakson alussa. Kuntoutusta toteutetaan tavoitteellisesti moniammatillisena yhteistyönä lääkäreiden, hoitohenkilökunnan ja terapeuttien toimesta yhdessä potilaan ja hänen läheistensä kanssa. Koko hoitoketjun yhteiset hoito- ja kuntoutusmenetelmät sujuvoittavat kotiutuksen jälkeistä toipilasvaiheen hoitoa, kuntoutusta ja seurantaa.

Monipuolisten palvelukeskusten ja palvelutalojen työntekijät työskentelevät kuntouttavalla ja aktivoivalla työotteella. Monipuolisissa palvelukeskuksissa on myös erityisiä arviointi- ja kuntoutusyksiköitä, joissa on terapiahenkilökuntaa. Määräaikainen arviointi- ja kuntoutusjakso järjestetään asiakkaille, joille sairaalan jälkeinen kuntoutusjakso on tarpeen tai joiden kotikuntoutusta ei voida toteuttaa. Arviointi- ja kuntoutusjakson ensisijainen tavoite on kotiin palaaminen. Arviointi- ja kuntoutustoiminnalla pyritään varmistamaan, että asiakas saa tilanteeseensa soveltuvan tarkoituksenmukaisen hoidon, lääkityksen ja kuntoutuksen.

Lääkinnällisen kuntoutuksen terapiapalveluissa korostuu sosiaali- ja terveystoimialan moniammatillisten tiimien asiantuntijoiden yhteistyö. Terapiat eivät ole yksittäisiä toimenpiteitä, vaan hyvin erilaisia ja eripituisia jaksoja, joiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan jatkuvasti asiakkaan kanssa ja useiden eri työntekijöiden yhteistyönä. Ulkopuoliset ostopalvelu- ja palvelusetelituottajat saattavat jäädä tällaisessa toimintamallissa liian irrallisiksi toimijoiksi.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimiala seuraa sote- ja valinnanvapauslain säädännön uudistamista ja osallistuu valinnanvapauden pilotteihin. Tässä vaiheessa palvelusetelin käyttöä kohdennetaan ensisijaisesti avopalveluihin. Lasten ja aikuisten toimintaterapiassa palveluseteli otetaan käyttöön maaliskuussa 2018. Kevään aikana arvioidaan palvelusetelin soveltuvuus veteraanipalveluihin ja fysioterapiaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Tarpeenmukaisten, oikea-aikaisten ja riittävien lääkinällisen kuntoutuksen palvelut ja moniammatillisesti toteutettu hoitokokonaisuus edistävät henkilön toipumista, kuntoutumista, työkykyä ja kotona asumista."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja

07.05.2018

Asia/50

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leila Pitkäalho, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 44569
leila.pitkaalho(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 323

Valtuutettu Matti Parpalaan toivomusponsi paperittomien henkilöiden palvelujen raportoinnista sosiaali- ja terveyslautakunnalle sekä valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi paperittomien tilannetta koskevan selvityksen käsittelystä

HEL 2017-013326 T 00 00 03

HEL 2017-013319 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 29.11.2017 hyväksymien toivomusponsien (Matti Parpala ja Pilvi Torsti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponsien ehdottajille ja tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponsien esittäjät

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 29.11.2017 Veronika Honkasalon aloitetta paperittomien tilanteen edistämisestä kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavat toivomusponnet:

Valtuusto edellyttää, että kun palveluja lisätään, selvitetään mahdollisuus raportoida niiden käytön ja kustannusten kehittymistä sosiaali- ja terveyslautakunnalle säännöllisesti (Matti Parpala).

Valtuusto edellyttää, että joulukuussa työnsä valmiiksi saavan touku-
kuussa 2017 asetetun paperittomien kysymyksiä laajasti tarkastelleen
työryhmän keräämä tieto- ja vertailuaineisto sekä toimintaesitykset tuo-
daan kaupunginvaltuuston käsittelyyn ja samassa yhteydessä arvioi-
daan niiden suhde nyt hyväksytyyn aloitevastaukseen ja sen perus-
teella tehtävään toimenpideohjelmaan (Pilvi Torsti).

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toi-
mitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen joh-
dosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hy-
väksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi muille valtuute-
tuille.

Kaupunginjohtaja asetti 3.5.2017, § 40 työryhmän turvapaikanhakijoi-
den ja paperittomien henkilöiden palvelutarpeiden koordinoimiseksi.
Työryhmän tehtävänantona oli kartoittaa turvapaikanhakijoiden ja pa-
perittomien henkilöiden tuomia haasteita ja palveluntarpeita ja tehdä
esitys kaupungin yhteisistä linjauksista niihin vastaamiseksi. Lisäksi
työryhmän tehtävänä oli valmistella asiassa tarvittavia ohjeita tai esityk-
siä yhteistyötarpeista muiden kaupunkien, järjestöjen sekä valtion
kanssa.

Työryhmän selvitys on annettu kaupunginhallitukselle tiedoksi
7.5.2018. Työryhmän selvityksessä on arvioitu kaupunginvaltuuston
29.11.2017, § 426 hyväksymät toimintaesitykset ja otettu ne huomioon
selvityksen toimenpiteissä, ohjeistus- ja linjaustarpeissa. Asia ei ole
luonteeltaan sellainen, että se kuuluisi kaupunginvaltuuston käsiteltä-
väksi. Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää
asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimel-
le, viranhaltijalle tai luottamushenkilölle.

Paperittomien henkilöiden palvelujen kustannukset ovat sosiaali- ja ter-
veystoimialan arvion mukaan tällä hetkellä noin 1,2 miljoonaa euroa.
Paperittomille henkilöille annettavien palvelujen ja niiden kustannusten
seuranta ja luotettava tilastointi on ollut haasteellista. Haasteena on ol-
lut myös paperittoman henkilön tunnistamiskeinon puuttuminen.

Sosiaali- ja terveystoimiala kehittää tällä hetkellä asiakas- ja potilasjär-
jestelmiä, henkilöstöohjeistuksia, laskentatunnisteita ja tilastointia, jotta
systemaattinen palvelujen käytön ja kustannusten seuranta mahdollis-
tuu. Kun asiakas- ja potilasjärjestelmät ja niihin liittyvät henkilöstöoh-
jeistukset saadaan käyttöön, mahdollistuu myös säännöllinen raportoin-
ti sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysasioiden päällikkö, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponsien esittäjät

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.03.2018 § 70

HEL 2017-013326 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Virallista määritelmää paperiton-termille ei ole, eikä sitä ei ole määritelty Suomen lainsäädännössä. Käytännössä paperittomalla tarkoitetaan maassa ilman oleskelulupaa oleskelevaa, muualta kuin EU- tai ETA-valtiosta tai Sveitsistä tullutta henkilöä, jonka oleskelulupa on umpeutunut tai maahantulo tai maassa oleskelu ei ole laillista. Näihin kuuluvat maahan jääneet kielteisen turvapaikka- tai muun oleskelulupapäätöksen saaneet. Lisäksi paperittoman kaltaisessa tilassa on henkilöitä, joiden tilapäinen maassa oleskelu on laillista, mutta joilla ei ole vakuutus- turvaa sairauden tai sairaanhoidon varalle. Näitä ovat esimerkiksi tietyt Itä-Euroopan EU-maiden liikkuvat väestöryhmät, joilla ei ole vakuutus- turvaa kotimaassaan sekä opiskelijat, joilla määräaikaiseen maassa oloon oikeuttava oleskelulupa on umpeutunut.

Suomessa ilman oleskelulupaa oleskelevien määrästä ei ole tarkkaa tietoa. Tämän hetkisen arvion mukaan laittomasti maassa olevia paperittomia on Helsingissä alle 1 000 henkilöä sekä EU-liikkuvia noin 500. Paperittomien henkilöiden määrän oletetaan kasvavan merkittävästi kun 8 500 turvapaikanhakijan valitukset eri oikeusasteissa tulevat päätökseen ja ratkaisut saadaan vuoden 2018 aikana.

Terveystieteiden lain 50 §:n mukaan kiireellinen sairaanhoito, mukaan lukien kiireellinen suun terveydenhuolto, mielenterveyshoito, päihdehoi-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

to ja psykososiaalinen tuki, on annettava potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta. Tämä koskee myös paperittomia henkilöitä. Kiireellisellä hoidolla tarkoitetaan äkillisen sairastumisen, vamman, pitkäaikais-sairauden vaikeutumisen tai toimintakyvyn alenemisen edellyttämää välitöntä arviota ja hoitoa, jota ei voida siirtää ilman sairauden pahenemista tai vamman vaikeutumista.

Helsinki on omilla päätöksillään laajentanut paperittomien terveydenhuoltoa niin, että kiireellisen hoidon lisäksi paperittomille tarjotaan myös ns. välttämätön hoito. Välttämättömälle hoidolle ei ole yksikäsitteistä määritelmää, mutta sen piiriin voidaan katsoa kuuluvan mm. kroonisten sairauksien lääkehoito, jos on oletettavissa, että suhteellisen lyhytaikaisen (esimerkiksi kolmen kuukauden) oleskelun aikana terveydentila heikkenisi ilman hoitoa. Viime kädessä hoidon välttämättömyydestä päättää lääkäri jokaisessa tapauksessa erikseen. Alle 18-vuotiaille lapsille sekä raskaana oleville tarjotaan kaikki terveydenhuollon palvelut kuten helsinkiläisille.

1.1.2018 voimaan tulleen sosiaalihuoltolain lisäyksen (SHL 12a §) perusteella Kela korvaa kunnalle aiheutuneita kustannuksia kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneille annetuista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Tällaisia palveluja ovat välttämätön avustaminen ruokaan ja lääkkeisiin sekä tilapäinen asuminen. Koska em. lisäyspykälä koskee vain kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneita, kohderyhmä on rajatumpi kuin kaikki paperittomat.

Hätämajoituksen osalta ei saada korvauksia, koska asiakkaille ei tois- taiseksi tehdä päätöksiä eikä kustannuksia siten saada kohdennettua yksilötasolla. Parhailaan kuitenkin selvitetään mahdollisuuksia tehdä päätöksiä myös hätämajoitusyöpymisestä. Hätämajoitus kohdentuu pääosin muille kuin 12 a §:n kohderyhmälle. Koska hätämajoituspaikat eivät identifioi asiakkaita, ei saada tietoa siitä, kuuluuko yöpyjä kohde- ryhmään. Näin ollen hätämajoituksen järjestöavustusta ei voi suoran laskea paperittomien kustannuksiksi.

Muillakin henkilöillä (mm. EU-kansalaiset tms.) voi olla kiireellisen avun tarvetta ja he voivat saada toimeentulotukea, mutta niistä ei saa Kelan korvausta (TTL 13 § päätös).

Paperittomille henkilöille annettavien palvelujen ja niiden kustannusten luotettava tilastointi on haasteellista. Tavoitteena on, että paperittoman henkilön asiakkuus tulisi näkyä kaikissa asiakas- ja potilasjärjestelmissä, sillä ohjeet sen merkintään on olemassa. Haasteena on ollut paperittoman tunnistaminen ja henkilöstön ohjeistus terveysterveystoimissa.

Sosiaalihuollon palveluiden osalta Helsingissä saadaan jatkossa tiedot paperittomien osalta (lukumääristä ja kustannuksista) molemmista yllä

mainituista ryhmistä. ATJ-muutokset tulevat voimaan 1.3.2018 (SHL 12a §). Talouden kustannusten seurantaan varten on tehty uudet laskentatunnisteet ja tilastopalvelut valmistautuu tilastoinnin rakentamiseen. Tammi-helmikuun tiedot kerätään vielä manuaalisesti.

Maahanmuuttoyksikkö ja sosiaalipäivystys käyttävät sosiaalihoitolain 12a pykälää päätöksiä tehtäessä. Ko. päätöksöitä käytetään vain tapauksissa, joista saadaan Kelan korvaus. Muille paperittomille tai vastaaville ryhmille tehdään TTL 13 § päätös ja seurantatiedot saadaan käyttämällä teknistä koodia TTL 131.

Terveystietojärjestelmistä on saatavissa paperittomien palvelujen käyttöä koskevat käyntiluvut, joiden perusteella aiheutuneet kustannukset voidaan arvioida. Tilastointi edellyttää Pegasos- ja Efficapotilastietojärjestelmissä PTON-raportointikoodin käyttöä käyntikohtaisesti. Ohjeistuksesta huolimatta tämän merkinnän käyttö on ollut puutteellista monissa toimipisteissä, mikä johtuu asiakas- ja potilasprosessien käytännöistä, joihin ei useimmissa toimipisteissä kuulu erillinen ilmoittautumistoiminta. Paperittomuuden toteaminen ja sen oikea tilastointi vastaanottotapahtuman yhteydessä on virheille altis tapahtuma ja vie aikaa varsinaiselta hoitotapahtumalta.

Paperittomien palvelujen arvioituja kustannuksia

-Terveysasemat: Arvio 1 500 käyntiä vuodessa, kustannusarvio 400 000 euroa.

-Päivystys: Arvio 80 potilasta vuodessa, 40 000 euroa. Vuoden 2018 talousarviossa päivystykselle on budjetoitu paperittomien kustannuksiin 300 000 euroa.

-Äitiys- ja lastenneuvolat vuonna 2017 78 paperitonta, 51 käyntiä, 5 975 euroa.

-Suun terveydenhuolto: V. 2016 14 käyntiä, 1 834 euroa.

-Hätämajoitus: Sote-lautakunta myönsi vuonna 2017 hätämajoituksen järjestämiseen kaksi avustusta, yhteensä 480 000 euroa. Tästä suurin osa ei kohdistu paperittomiin. Paperittomien hätämajoituksen kustannus on arviolta 35 euroa/henkilö maksimissaan 10 henkilöä/yö.

-Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalvelut v. 2016, 65 asiakasta, 105 755 euroa.

-Toimeentulotuki, 108 paperitonta asiakasta, 51 000 euroa.

Edellä olevien lukujen perusteella arvio paperittomien palvelujen kokonaiskustannuksista sosiaali- ja terveystoimialalla on noin 1 miljoonaa

euroa vuodessa. Kuten edellä on todettu, haasteena on asiakaskontaktien tilastoinnin puute, minkä vuoksi kustannukset perustuvat arvioihin. Arviossa on pyritty mallintamaan toimialalle tulevia paperittomien palvelujen kokonaiskustannuksia. Laskennassa on hyödynnetty vuoden 2016 toiminnallisen tilinpäätöksen hintoja, vuoden 2017 tietoja niiden ollessa käytössä sekä arvioita asiakasvolyymin tulevasta kasvusta.

Koska em. arviot perustuvat puutteelliseen tilannekuvaan ja antavat vain karkean kuvan kustannusten suuruusluokasta, on tilastointia kehitettävä. Sosiaali- ja terveystoimiala on alkanut valmistella nykyisen ohjeistuksen selventämistä niin että paperittomuus olisi nykyistä helpommin määriteltävissä ja todettavissa tietojärjestelmistä. Lisäksi viestinnällisin keinoin tullaan lisäämään asianmukaista tilastointia.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Paperittomat henkilöt muodostavat erityisen haavoittuvan väestöryhmän, jonka riittävien sosiaali- ja terveystoimien järjestäminen parantaa merkittävästi tämän väestöryhmän terveyttä ja hyvinvointia.”

Käsittely

13.03.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä Juha Jolkkonen muutti esitystään seuraavasti:

-Lausunnon toiseksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia ensimmäinen lause korjataan muotoon "Edellä olevien lukujen perusteella arvio paperittomien palvelujen kokonaiskustannuksista sosiaali- ja terveystoimialalla on noin 1 miljoonaa euroa vuodessa" sekä

-kustannuksia koskeva väliotsikko muutetaan muotoon "Paperittomien palvelujen arvioituja kustannuksia".

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus:

Jäsen Mari Rantanen: Esitän lausuntoa palautettavaksi valmisteluun seuraavin perustein:

- lausunnosta puuttuvat erikoissairaanhoidon sekä lääkemenojen kustannukset kokonaan.
- esityksessä ei ole huomioitu maahanmuuttoviraston ja poliisin arvioita siitä, että laittomasti maassa oleskelevien määrä saattaa kasvaa nopeasti ja on oletettavaa, että suurin osa jää pääkaupunkiseudulle ja Helsinkiin

07.05.2018

- Käyntimäärien laskentatapa jää puutteelliseksi, kuinka moneen laittomasti maassa olevaan ihmiseen käyntimäärät ja kustannukset perustuvat
- lausunto ei ota huomioon sosiaali- ja terveysministeriön antamaa kuntainfoa "Kunnille suositukset laittomasti maassa oleskelevien kiireelliseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon" eikä valtioneuvoston julkaisemaa toimenpidesuunnitelmaa laittoman maassa oleskelun ehkäisyyn ja hallintaan"
- esityksessä tulisi olla suunnitelma siitä, miten kustannukset ovat selvitettävissä ja seurattavissa kaikilta osin
- lausunnosta puuttuvat ponnessa esitetyt raportoinnin edellytykset ja määrävälit sosiaali- ja terveyslautakunnalle
- On myös syytä pohtia, tuleeko Helsingin tarjota kotouttamispalveluita tilanteessa, jossa lähtökohtaisesti laittomasti maassa olevien tulisi poistua maasta, ei suinkaan kotoutua Suomeen ilman laillista perustetta oleskella maassa.

Palautusehdotus raukesi kannattamattomana.

Jäsen Mari Rantanen jätti eriävän mielipiteen lausunnosta.

27.02.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 324

Valtuutettu Maria Ohisalon toivomusponsi vaihtoehtoisten keinojen löytämiseksi leipäjonoille ruoan jakelussa

HEL 2017-010755 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Maria Ohisalo: LISÄYS aivan loppuun, toiseksi viimeiseksi kappaleeksi: "Ruoka-avun jakotapoja on monipuolistettava ja tarjottava ihmisille myös muuta apua kuin ruokaa."

PERUSTELU: Asia on herättänyt ruoanhakijoissa ja -jakajissa pelkoja, että ruokakasseja ei saisi enää jatkossa. Erilaisia tapoja mahtuu tähän kaupunkiin monia ja keskeistä on, että kenenkään ei tarvitsisi seistä pakkasessa ja kaupungin varoin ihmisiä tuettaisiin myös muuten kuin vain leipää jakamalla.

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Maria Ohisalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Maria Ohisalo) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategian valtuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuutta löytää yhteistyössä ruokaa jakavien tahojen kanssa Helsingille sopivia keinoja, joilla leipäjonoissa jonottamista voidaan vähentää. Samalla selvitetään vaihtoehtoisia keinoja ruoanjakelulle kadulla jonottamisen sijaan." (Maria Ohisalo)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuuteuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto.

Esittelijä toteaa, että toivomusponnessa esitetty selvitystyö on käynnissä. Sosiaali- ja terveystoimessa on luotu yhteyksiä ruoka-apua organisoiviin järjestöihin ja tutustuttu erilaisiin toimintamalleihin. Toimialalautakunta osoittaa voimavaroja ongelman ratkaisemiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ohisalo Maria, toivomusponsi 6, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 16.01.2018 § 3

HEL 2017-010755 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi valtuutettu Maria Ohisaloon leipäjo-
noja koskevasta toivomusponnosta seuraavan lausunnon:

”Helsingissä toimii yhdistyksiä, säätiöitä, seurakuntia ja muita tahoja,
jotka jakavat elintarvikkeita maksutta niitä tarvitseville ja tarjoavat mak-
suttomia tai hyvin halpoja mahdollisuuksia yhteisruokailuun. Toiminta
järjestetään useimmiten palkatun ja vapaaehtoisen henkilökunnan yh-
teistyönä ja elintarvikkeet saadaan lahjoituksina. Kulut katetaan eri ta-
voin hankituilla varoilla. Osa toimijoista hakee taloudellista tukea sosi-
aali- ja terveyslautakunnalta, joka on myöntänyt siihen viime vuosina
avustuksia.

Elintarvikejakeluihin turvautuvat hyvin erilaiset ihmiset vaihtelevissa
vaikeissa elämäntilanteissa. Näistä nk. leipäjonoista on mahdollista
saada apua silloin, kun välttämättömän ruuan hankkiminen ei muuten
esimerkiksi suurten taloudellisten vaikeuksien vuoksi ole mahdollista.
Osassa leipäjonoista käytäntönä on oman vuoron odottaminen ulkona.
Jonotusaika voi olla useita tunteja.

Ruuan hankkimista erillisestä jakelusta jonottamalla ei voida pitää opti-
maalisena hätäavun järjestämisen tapana. Sosiaali- ja terveystoimiala
on osoittanut sosiaalialan työntekijöitä jalkautumaan leipäjonoissa käy-
vien henkilöiden pariin, jotta heitä voitaisiin auttaa tarvittavan tuen pii-
riin. Myös eräät yhdistykset tekevät tätä työtä. Tavoitteena on löytää jo-
nottajille sellaista taloudellista ja sosiaalista tukea, jonka turvin välttä-
mätön ravinto ja sosiaalisia kontakteja saadaan muualta kuin leipäjo-
nosta.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kiinnitti asiaan huomiota myöntäessään
avustuksia elintarvikejakelulle vuodelle 2018 (12.12.2017, § 327).
Avustuspäätöksessä todetaan, että elintarvikejakelujen toiminnassa on
pyrittävä siihen, että ruokaa ei tarvitse jonottaa ulkona.

Lisäksi sosiaali- ja terveystoimiala on käynnistänyt joulukuussa 2017
keskustelun ruoka-avun jakamisen mahdollisista uusista järjestämis-
vaihtoehtoista Helsingissä. Mukaan on kutsuttu Helsingissä elintarvi-
keapua jakavia ja siitä kiinnostuneita tahoja. Samalla on tutustuttu Van-
taalla tätä toimintaa koordinoivaan Yhteinen pöytä -hankkeeseen. Toi-
vomusponnossa mainittu selvitystyö on siis jo käynnissä ja eri toimijoi-
den kesken haetaan vaihtoehtoisia keinoja ruoan jakelulle kadulla jo-
nottamiseen sijaan.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

07.05.2018

Riittävä, ravitseva ja monipuolinen ravinto on ihmisen terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämisen ja edistämisen kannalta välttämätöntä. Liian vähäinen, yksipuolinen tai epäterveellinen ravinto voi aiheuttaa erilaisia ongelmia ja lisätä sairauden tai hyvinvoinnin riskejä. Maksuttoman elintarvikkeiden jakelun avulla voidaan ihmiselle antaa hätäapua tilanteessa, jossa ruokaa ei muulla tavoin ole mahdollista saada. Tämä edellyttää kuitenkin voimavaroja ja kykyä mennä hakemaan ruoka-apua. Tämä ei ole kaikille mahdollista. Tästä syystä välttämätön päivittäinen ravinto tulisi taata ihmisille muilla tavoin."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, va. perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Hanna-Leena Nuutinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42662
hanna-leena.nuutinen(a)hel.fi

§ 325

Kaupunginvaltuuston 25.4.2018 tekemien päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginvaltuuston 25.4.2018 tekemät päätökset saadaan pöytäkirjan tarkastamisen jälkeen mahdollisista valituksista huolimatta panna täytäntöön seuraavasti:

1-3, 10-12 Ei toimenpidettä.

4 Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

5 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote päätöksessä mainituille ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

6 Tiedoksi kaupunkimittauspalveluille ja rakennusvalvonnalle.

7 Tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle.

8 Tiedoksi kaupunkiympäristön toimialalle ja HKL:lle.

9 Kaupunginvaltuuston pöytäkirjanote Helen Sähköverkko Oy:lle, HSL:lle, HSY:lle, Liikennevirastolle ja ELY-keskukselle.

Tiedoksi kasvatus- ja koulutuslautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnalle, kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaostolle, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupa- jaostolle, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle, Liikenneliikelaitokselle, pelastuslautakunnalle, ja sosi-aali- ja terveyslautakunnalle.

Toivomusponnet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

13-19 Aloitteet kaupunginkansliaan valmisteltavaksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 326

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 18.

kaupunginhallituksen jaostot

- konsernijaosto
- elinkeinojaosto

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

lautakunnat ja niiden jaostot

kasvatus- ja koulutuslautakunta

- suomenkielinen jaosto
- ruotsinkielinen jaosto

kaupunkiympäristölautakunta

- ympäristö- ja lupajaosto
- rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

3.5.2018

pelastuslautakunta

kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

- kulttuurijaosto
- liikuntajaosto
- nuorisajaosto

3.5.2018

sosiaali- ja terveyslautakunta

- sosiaali- ja terveysjaosto

3.5.2018

johtokunnat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos
- liikenneliikelaitos

3.5.2018

keskusvaalilautakunta yleishallinnon osalta

pormestari

apulaispormestarit

07.05.2018

Asia/54

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kaupunkiympäristön toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala

kaupunginkanslian viranhaltijat

- kansliapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- hallintojohtaja
- hankintajohtaja
- henkilöstöjohtaja
- kaupunginlakimies
- kaupunkitietopäällikkö
- rahoitusjohtaja
- tietotekniikka- ja viestintäjohtaja
- tietotekniikkapäällikkö
- viestintäpäällikkö

keskushallinnon viranhaltijat

- palvelukeskusliikelaitos
- taloushallintopalveluliikelaitos
- työterveysliikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos

henkilöstökassatoimikunta

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

07.05.2018

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325 ja 326 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 296, 297, 298 ja 300 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

07.05.2018

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

07.05.2018

Kaupunginhallitus

Otso Kivekäs
puheenjohtaja

Mari Tammisto
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Paavo Arhinmäki

Sanna Vesikansa

Marcus Rantala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 28.05.2018.